

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

RIBE RÅDSTUEDOMBØGER

1527-1576 OG 1580-1599

ÆLDRE DANSKE RÅDSTUEPROTOKOLLER OG BYTINGBØGER

RIBE RÅDSTUEDOMBØGER

1527-1576 OG 1580-1599

UDGIVET VED
ERIK KROMAN
AF
SELSKABET
FOR UDGIVELSE AF KILDER
TIL DANSK HISTORIE

KØBENHAVN

1974

UDGIVET MED STØTTE AF
RIBE KOMMUNE
OG
STATENS HUMANISTISKE FORSKNINGSRÅD

ISBN

87 7500 130 6 (hæftet)

87 7500 131 4 (indb.)

© Copyright 1974
by Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie
Copenhagen, Denmark

K. ROSENDAHL'S
BOGTRYKKERI
AKTIESELSKAB

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE

har den 24. august 1955 besluttet at udgive
ældre rådstueprotokoller og tingbøger fra købstæderne
Malmø, Helsingør og Ribe.

Som led i denne række udgives

Ribe Rådstuedombøger 1527-1576 og 1580-1599

ved fhv. overarkivar, dr. phil. *Erik Kroman*
under tilsyn af professor, dr. phil. *Aksel E. Christensen*
og professor, dr. phil. *Kristian Hald*

Einar Bager Poul Bagge Johs. Brøndum-Nielsen
Aksel E. Christensen C. A. Christensen Troels Dahlerup
Sune Dalgård Svend Ellebøj Ole Fenger Troels Fink
Georg Galster Helge Gamrath Svend Gissel
Kristof Glamann Kristian Hald C. Rise Hansen Vello Helk
Holger Hjelholt Karen Hjorth Johan Hvidtfeldt
Harald Ilsoe P. Kr. Iversen Thelma Jexlev Erik Kroman
Leif Ljungberg Georg Nørregård E. Ladewig Petersen
Niels Petersen Niels Skyum-Nielsen Birgit Nüchel Thomsen
Lennart Tomner

INDHOLD

	Side
Indledning	IX
Ribe Rådstuedombog 1527–76	1
Ribe Rådstuedombog 1580–99	117
Tekstkritiske noter	235
Øvrighedspersoner	239
Møntbetegnelser	242
Ordforklaringer	243
Personnavneregister	248
Stednavneregister	260

INDLEDNING

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie vedtog paa sit Aarsmøde 1955 at udgive en Række ældre Retsprotokoller (Raadstueprotokoller og Tingbøger) fra repræsentative Købstæder i de forskellige Landsdele. Som saadanne valgtes foreløbig fra Danmark øst for Øresund Malmø, fra Sjælland Helsingør og fra Jylland Ribe. De nævnte Byer havde tillige den Fordel, at der fra dem var bevaret Raadstueprotokoller og Tingbøger helt tilbage til Reformationstiden eller endnu tidligere. Efter at Selskabet tidligere har udgivet de ældste Retsprotokoller fra Malmø og Helsingør, fortsættes Rækken med nærværende Udgave af de to ældste Retsprotokoller fra Ribe fra 1527–76 og fra 1580–99. De benævnes Raadstuedombøger og indeholder alle de Sager, hvori Raadet (Borgmestre og Raadmænd) som Domstol har truffet retlig Afgørelse.

Ligesom de øvrige gamle Retsprotokoller fra de danske Købstæder giver ogsaa Raadstuedombøgerne fra Ribe et rigt og broget Billede af Livet i en Købstad i gammel Tid. Ribe var i Middelalderen en af Danmarks betydeligste Byer og havde endnu i 16. Aarhundrede bevaret meget af sin gamle Glans. Det var stadig en driftig Handels- og Søfartsby. Der nævnes Forbindelser med England: London (Lunden), Skotland: Dundee, Tyskland: Hamborg, Stade og Köln (Collen) og Holland: Amsterdam, Enkhuizen og Middelburg (Meddelbore vti Seeland). Bylivet havde endnu meget af sin middelalderlige Karakter. Nævnes kan saaledes de mange Gilder, ikke mindre end 19, hvoraf langt de fleste med Helgenavnene. Foruden en kulturhistorisk og personalhistorisk Interesse har Retsprotokollerne ogsaa en betydelig sproglig Interesse, idet de rummer en Mængde forlængst forældede Gloser, delvis af lokal Karakter. For at gøre dem forstaaelige for Nutiden er de søgt forklaret i en Liste med Ordforklaringer.

Det ældste af de to Bind 1527–76 er indbundet i et fornemt rødt Skindbind med indpressede Streger og Stempler og med Egetræsplader, 20×28 cm., Rester af Spænde. Paa Indersiden af forreste Bindplade er paaklæbet Brudstykke af (juridisk?) latinsk Pergamentsblad med Kursivskrift fra 2. Halvdel af 13. Aarhundrede. Haandskriftet indeholder 133 Blade (+ løst Blad, der har været paaklæbet paa Indersiden af forreste Bindplade). En nyere Foliering begynder efter Titelbladet og gaar til Fol. 108 (Resten af Bindet er kun delvis beskrevet). Lægfordelingen er følgende: I Titelblad + Fol. 1–5: 6 Blade, II Fol. 7–12 (1 Blad udskåret): 7 Blade, III Fol. 13–17 (Blad udsk.): 5 Bl., IV Fol. 18–26 (Bl. udsk.): 9 Bl., V Fol. 27–36: 10 Bl., VI Fol. 37–44: 8 Bl., VII Fol. 45–49 (Bl. udsk.): 5 Bl., VIII Fol. 50–57: 8 Bl., IX Fol. 58–65: 8 Bl., X Fol. 66–75: 8 Bl., XI Fol. 74–81: 8 Bl., XII Fol. 82–89: 8 Bl., XIII Fol. 90–99: 10 Bl., XIV Fol. 100–107: 8 Bl., XV Fol. 108–115: 8 Bl., XVI Fol. 116–124: 8 Bl., XVII Fol. 125–132 (det sidste Bl. klæbet paa den bageste Bindside): 8 Bl.

Haandskriftet er skrevet af en Række forskellige Hænder fordelt paa følgende Maade: I Blad, der har været paaklæbet Indersiden af forreste Bindplade, Titelblad samt Fol. 2v–14v, II Fol. 1r–2r, 130v samt Indersiden af bageste Bindplade, III Fol. 15v–16r, IV Fol. 17r–67r, 123v, V Fol. 68v–69r, VI Fol. 72r–v, VII Fol. 73r–75r, VIII Fol. 75v, IX Fol. 76r–87r, 93v–94v, X Fol. 87r–91r, XI Fol. 91r–92r, XII 92r–93v, XIII Fol. 94v–108v. En Del Sider særlig i Slutningen af Haandskriftet er ubeskrevne.

Bindet 1581–99 er indhæftet i et Pergamentsblad af et liturgisk Haandskrift fra 13. Aarhundrede, 21×30 cm. Det har beskyttet Haandskriftet daarligt, og baade i Begyndelsen og Slutningen er flere Blade delvis bortsmuldret. Bladene er fordelt i følgende Læg: I Fol. 1–18 (18 Blade), II Fol. 19–34 (16 Bl.), III Fol. 35–50 (16 Bl.), IV Fol. 51–68 (18 Bl.), V Fol. 69–82 (14 Bl.), VI Fol. 83–98 (16 Bl.).

Bortset fra 1. Side, hvor Notitserne er skrevet med 2 eller 3 Hænder, er Haandskriftet skrevet af 3 Hænder, der fordeler sig saaledes: I Fol. 2r–22v, 24r–28v, 29r–62r, II Fol. 23r–v, 28v–29r, 62v–72v, 77r–78r, 82r, 91v–95r, III Fol. 72v–76r, 78v–81v, 82v–91r, 95v–98r.

Ingen af Hænderne i de to Haandskrifter kan identificeres. 1591

nævnes Axel Knudsen, der har skrevet et Brev 1574, som „woris fordom byeschriffuer“, og 1588 har Rasmus Hansen Skriver udstedt et aabent Brev. Ifølge Kinch var den sidstnævnte Byskriver fra 1570 til 1606, men han nævnes ellers ikke. De mange Hænder navnlig i det første Bind og det, at Hænderne i begge Bind kommer ind imellem hinanden, tyder paa, at det er Raadmændene selv, der helt eller delvis har ført det nedskrevne i Pennen.

Teksterne er gengivet bogstavret. For at lette Forstaaelsen er som i de tidligere Bind de forekommende Romertal omskrevet til Arabertal, ligesom Tegnsætningen og Anvendelsen af store Bogstaver er normaliseret, og Abbreviaturer er opløst og kursiveret. Angaaende Skriverrettelser og Udgiverrettelser, de sidste angivet ved spids Parentes, henvises til de tekstkritiske Noter.

For udmærket Hjælp takker jeg Fru Ulla Pasternak og Fru Karen Hjorth, som har afskrevet henholdsvis Bindet 1527–76 og Bindet 1581–99, samt Hr. Schaldemose Thode, der har været behjælpelig med Udarbejdelsen af Registrene. Ligeledes bringer jeg de tilsynsførende, Professor Aksel E. Christensen og Professor Kr. Hald, min bedste Tak for den beredvillige Hjælp, de paa forskellig Maade har ydet mig.

Paa Selskabets Vegne retter jeg en varm Tak til Ribe Byraad og til Statens humanistiske Forskningsraad, hvis økonomiske Støtte har muliggjort Udgaven.

Erik Kroman

RIBE RÅDSTUEDOMBOG

1527-76

[*Forsatsblad*] Anno dominj 1531 sabbato post visitationis Marie [8. juli].

Wtj thenne bogh skal scriffues huat dom och reth som aff seyes paa radhuss.

5 Anno domini 15

- [1r] Anno domini 1531 then fredag nest effter *sancti Martini* dag [17. nov.] ware skickendis for oss paa wortt radhwsse i rette Wyl-lom Gwlsmet paa then ene oc Iens *Cristenssen* i Rahede paa Anders *Tøgerssen* arffingis wegne om noghen trette, thennom emellom
 10 ware, for en handscrifft, som Wyl-lom Gwlsmetd skulle sielffue haffue taget aff Anders *Tøgerssens* skab, syden Anders *Tøgerssen* war død, paa huilken sach the gaffue thennom bode i rette. Tha først bewist Iens *Cristenssen* met ett tings wyntne lydendis, at 2 dannemend wontnet haffde, thet *Grette*, for^{ne} Anders *Tøgerssen*
 15 hostrue, sagde for thennom, at syden for^{ne} Anders *Tøgerssen* war død, kam Willom Gwlsmet ind tiill hynne oc begerett syn handscrifft, som hand haffde giffuit Anders, paa the peninge, hand war hannem plicligh, oc tha viiste pighen hannem nøgelen tiill An-
 20 *Tøgerssens* skab oc reff then i søndher. Ther emod framlauffte for^{ne} Villom Gwlsmet ett andet tings wyntne, lydendis, at 4 danne (mend) wyntnett haffde, først the 2 dannemend, som (ware) Ieb *Twnsen* oc *Cristern Vnyss*, lydendis, at the ind gick tiill Anders *Tøgerssen* 8 dage, fiør (han) døde, met Willom Gwlsmetd, oc bad the An-
 25 ders *Tøgerssen* syett for thennom, (huor) möghet Wyl-lom Gwlsmet war hannem plicligh aff thet hws, hand kiøffte hannem aff. Oc tha swarede for^{ne} Anders *Tøgerssen* met gott redelige skiell, at nar han gaff *Cristern Vnyss* 24 s. for rytterhold, tha (war) hand hannom icke plicligh vdhen 32 marck. Oc then tydt begeritt Villom syn
 30 handscrifft ighen oc kwnne ey faa then. Syden the andere 2 mend, som war Iost *Barskerer* oc *Termen Tamessen*, thet *Grette Oluffsen* haffde wontnett oc sagd for thennem, ligerwiss som the andere 2 mend wontnett haffde, met mange flere ord, the sammen haffde. Tha wortte ther saa for rette sag, at effter for^{ne} Anders *Tøgerssen*

haffde *met* gott redelige skiell sagd for the danne (mend), at hand war saa ner betald tiill the 33½ *marck*, och hand tha begerett *syn* handscrifft oc *kwnne* then icke then tiid faa, *bøør* for^{ne} Willom Gwlsmet ey at giffue Anders Tøgerssens arffinge flere peninge, 5 end Anders Tøgerssen tiill stoed, *han hannem* plictig war, vdhen *nogen* komer *met* bedher bewisinge vti then sagh.

[1v] Anno domini 1532 then første fredagh i faste [23. febr.] ware skickendis for oss i rette paa wortt radhwse ærlige oc wel- 10 byrdige mand Claus Seyste paa Korsbrødh(er)giordt wegne och Ieb Morthenssen i Haffuerwod paa hanss brodher børns wegne om trette, thennom emellom ware, for hws oc iordt, som Eske Nielssen, hwess siell *gud* nade, oc hanss hostrue Bolle Eskes och hymnes børn haffde først panttett oc syden sold tiill for^{ne} Korsbrødh(er)gyordt, 15 som the haffde gode breffue oc bewisninge paa, dog vntagen the 2 partte aff then tryde partt, Ieb Morthenssens brødher sønner tiill fald. Tha effter breffue oc bewisninge, tiiltale oc gensware oc saghens leylichett wortte ther saa for rette sagdt, thet Ieb Morthenssen brødher børn *bøør* at nyde the 2 partt aff then trydie partt 20 aff for^{ne} hws oc iordt, som vntagen war, oc ighen giffue prior oc *comuentis* brødh(re) fylest for theris bygninge effter danne (mends) syelsse. Oc hwiss skylle och rentte, samme 2 partte skylle kand arlige, skall ind settis hoss wwiildiige danne mend, syden closterett thet i ware feck. Oc alle the breffue oc bewisninge, som closterett 25 ther paa haffuer, *wet* fwlle mackt at blyffue, som the vtwisser oc indholdher.

Anno domini 1532 then fredag nest fore sancti Iørgens dagh [19. april] tha ware skickendis for oss paa wortt radhws i rette Iost 30 Barskerer oc tiil talde Tamess Iesperssen for ett hws, hand haffde fraa hannom, oc mentte, thet war icke gordt effter wor statz rett. Tha bewiste for^{ne} Tamess Iesperssen, thet hanss stefadher oc egene modher haffde sold hendis samme halffue hws, oc mentte, hand war nermere at kiøbett end Iost Barskerer, oc gaff the thennem 35 bode i rette. Tha wortte ther saa for rette sagh, at barnett war nermere at kiøbett af modherne oc steffaderne end antten brodher elder søsters moder, som haffde icke saa stoer diell vti samme hws som Tames Iesperssen alene.

[2r] Anno domini 1532 then fredag nest fore sancti Georgii dag
 [19. april] ware skickendis for oss paa wortt radhwse i rette Iost
 Barskerere, wor met borgher, paa then ene (syde) met synne met
 arffuinge oc Tames Iesperssen, oc wor met borgher, paa then anden
 5 syde om trette, thennom emellom ware, for 1/2 halt hwss, Iost sagde,
 thet Tames Iesperssen haffde kiøfft hannom oc hanss met arffinge
 fraa emod wor statz rett, som hand mentte, oc satte i rette, om samme
 kiøb bwrde at holles eller ey. Ther tiill swarede for^{ne} Tames Iesper-
 ssen oc sagde, at hand lod seg tycke wære nermere at kiøbe samme
 10 halffue hws en nogher andere, thi hand haffde kiøfft samme halffue
 hws aff hanss stefadher oc hans egne modher, som hand bewiste
 met hanss ste(fa)ders breff oc indzegell, oc gaffue the thennom
 bode i rette. Tha effter tiil tale oc gensware oc sagens leylighet
 vortte ther saa for rette aff sagdt, att effter thi Tames Iesperssen
 15 haffde kiøfft thet halffue hws, stall oc gordt aff hanss stefader oc
 egne modher, som oc rett eyer mand var tiil for^{ne} halffue hws, tha
 war ther inghen nermere at kiøbett end for^{ne} Tames Iesperssen, oc
 effter the for^{ne} Tames Iesperssen er wor met borgher oc ey haffuer
 anders hws sielffue at boo vti, tha maa hand nw først boo ther inde
 20 ett ar elder 2 effter wor statz rett oc syden the andere effter theris
 anpart, som the kwæne magelige oc best forligis om.

[2v] Anno domini 1537 vigilio sanctorum Symonis et Iude [27.
 okt.] tha ware borgemesther och raad forsamblet paa raadhus och
 25 lagde tesse effterscreffne article paa met menige almwes samtycke,
 ath thette effterscr^{ne} skal holdis wbrodelige vnder tesse efftter-
 screffne brøde.

Førsth ath all then edende ware, som komer hiid til byenn, skal
 30 inghen mandh bekomme seg meth ath købe, førend thet er indh
 komen i byenn offuer mowræn, wære seg foer, lam, hønss, giess
 honing eller noghen edende ware, wnder sex marcks brøde, the 3
 marc til kongen och the 3 til byenn, och ey helder hwder, skind, talle
 eller noghen købmandtz ware.

35

Item enghen skal och heldher købe temmer, fiele eller wed, førendh
 thet er opkomen ind i Salth gade om kring then ny stald, som
 Cristern Anderssen lodh bygge, wndher same brøde.

Item enghen skal och heldher købe salth aff friisse, førend the haffue leyet ther met for skibbroen vdi 3 dage, och borgemesther haffuer giort køb først, och ey heldher noghen gaa i skiben och scriffue syn merck paa noghen tøndher och seye, han wil beholde
 5 them, først thre dage foranghen ere, wndher same brøde, och inghen købe dyrer end 14 lubsé s.

Hwo som her dierffues e moed ath gøre och thet icke holde wil, bør och wtgiffue then brøde, om ham saa falder for, hann skal regnes
 10 for en meenedher och straffis ther for.

[3r] Anno domini.

[3v ubeskreuet]

15

[4r] Anno domini 1527.

Wy borgemesther och raadtmendh wtj Riibe gøre alle witterligh met thette wort opne breff, ath for oss war skicket paa worth raad- hwss wtj rette beskedhen mandh Hinrick Køker aff Stade och
 20 Cristiern Anderssen, raadmandh ther same stedh, om noghen trette, the till sammen haffde, om noghen fracth etc., saa ath Cristern Anderssen bekendhe och tilstodh, ath han haffde fracthet hannem hanss skiiff aff och haffde ther 12 lesther korn wtj skibeth, och ther emellom thet annet korn skulde komme, kom wor kieriste
 25 nadigste herre konningh aff Dannemarck hanss nadis breff til Ribe och stringh forbwdh, saa ath ther inghen korn eller andhen fitalie wt komme skulde wed store brøde, huilket Cristiern Anderssen framdelis bewiiste met tho tings wintne, thet ene lydde, ath portene bleffue til luchte for Cristiern Anderssens wogne, then tiidh the
 30 komme met the andre wogne och kornn, tha sagde Cristiern Anderssen til Henrich Køker: spader Ether och skønder Ether her aff, haffue met thet, I haffue indhe, er thet Ether til skade och brøst met then fracth, tha wil iegh alle tiidh pleye Ether reth, effter som beleylighét segh nw haffuer. Dogh wilde for^{ne} Henrich Køker icki
 35 tage thet til sindhe, men han sende budh til Heyne Putferekenn, huilke(n) och saa korn haffde wtj Henricks skiiff, och wilde, han skulde frii hanss skiiff for saadan forbudht. Fførendh bwdhen kom igien, tha war winther paa hande komen, och iiss haffde skoret hanss skiiff

syndher, och ther e moedh haffde Henrick inghen bewiissning eller beseglede *breffue*, *met* andre flere ordh, the samen haffde. Besunderlige sagde Henrick, ath han nw *met* Cristiern en endhe och termin giorth haffde, wtj huilken han fangen haffde then skade
 5 effther hanss eghen seyelsse. Tha worte ther saa aff sagth for rette effther wor bescreffuen ræth, effter ath Cristiern *Anderssen* haffde *fracthet* Henrick hanss skiff aff paa forsagde tiidh och termyn, och icki han fick fuld ladinge, och han inghen stede wil segle *met* hanss skiff effter Cristierns befalinge, tha skulde Cristiern giffue Henrich
 10 han(s) halffe *fracth*, haffue och lide sin eghen skade for hanss forsømselssse. Ath saa er saecth til *windisbyrd*, henge wy stadtz secret for *thette* wort opne *breff*. Giffuet i Ribe odenssdagen for sancti Iohannis baptiste dag [19. juni] aar etc. 1527.

15 [4v] Wintnessbyrd mellom Iep Iuel och Jahann Wichradt
 i Stade.

Anno domini 1533 fredaugen nest for omnium sanctorum dag [31. okt.] tha wor skicket for oss borgemester och raadmend paa wort raadhuus i rette Iep Iuel, vor *metborger*, paa then ene side och
 20 Iahann Bogfører i Hamborrh paa then andhen side om trette, som them emellom war, ath Iep Iuel haffde beslaget for^{ne} Iahanness gotz, for ti ath Iep Nielss skiiff war behindret i Hamborg. Tha beuiste Iep Iuel her for oss *met* tesse effter^{ne} dannemendh, ssom war Hanss *Greerssen*, *Cristher Lauersen*, *Anders Hanssen* och
 25 Iess *Mager*, stode her for oss *met* opracte *finger*e, bade them Gud til help och helligen, ath the *nærnerendis* hoess ware i *Per Iebssens* dorniske, hørde thenne effterscr^{ne} *contracth*, som Iep och Iahanne beplichet them sellff ved vtj saa made, ath Iep Iuel sagde til Iahanne, ath war *thet* saa, ath hanss sskiff war behindret ther i
 30 Hamborgh *met* retthe, tha beplichet Iep Iuel seg ath opretthe Iahanne all then kost, tæringe och skade, som han haffde aff then forsømmelssse, ther aff han haffde saa behindreth hanss gotz her. Teslige wontne for^{ne} 4 mendh och saa, ath the hørde same tiid och them fulduiterligt i theris helligestzed, ath Iahanne beplichet segh
 35 och lige saa, ath war *thet* saa, ath Iep Nielss skiff wor behindret ther *met* wretthe, tha skulde han staa Iep Iuel til rette igien for all then koth, tæring och skade, som han fich ther offuer, ath hanss skiff war saa ther behindreth.

[5r] Breff mellom Mesther Hanss Seurinssen och Her
Niels Terckelssen paa en handscreffth, som Her
Niels haffde giffuet Mesther Hanss.

Kundgøre wy effterscr^{ne} Per Thamessen, Langh Lauris, borgemester
5 vtj Ripe, och menige raadt ther samestedh *met thette* worth opne
breff, ath aar effther Guds byrd 1530 sancti Gregorij dagh [12.
marts] war skicketh for oss paa Riber raadhwss hederligh mandh
Mesther Hanss Seurinssen och Herre Niels Terkelssen, camme-
her ther same stedh. Tha gaff Mesther Hanss Seurinssen oss til
10 kendhe, hwreledis han haffde eth beplichtelssse breff eller handt-
screffth paa threhundreth marck danske aff Her Niels Terckelssen,
huilke 300 *marck* ffor^{ne} Herre Niels Terckelssen bleff for^{ne}
mesther skyldigh aff the peninge, ther han skulde giffue *hannom*
for the steenhwse paa *thet* hørne wedh Kliborgh, ther for^{ne} Her
15 Niels köffte Mesther Hanss aff, och beklaget for^{ne} Mester Hanss
segh, ath han haffde forlagth same breff eller handscreffth och
wisthe aldrie, hwar *thet* war bleffuenn, i nogher maade. Thi giørde
han *her* paa Riiper raadhwss for oss for^{ne} borgemesther och raad
same beplichtelssse *breff* eller handtscreffth død och machtløoss och
20 *aldelis* til *intthet* ath bliffue i alle maade, hwre som *thet* noghen
tiidh *findis* effther *thenne* dagh, ath aldrie handh eller hanss
arffuinge skal haffue machth noghen tiidh ath mane eller kreffue
aff for^{ne} Herre Niels Terckelssen *hannem* eller hanss *arffuinge*
for^{ne} threhundreth marck i noghen maade effther *thenne* dagh.
25 Och tackede for^{ne} Mesther Hanss for^{ne} Herre Niels for goedh be-
talinge i alle made, ssaa hann bleff *hannem* *intthet* skyldiigh, och
ther paa bad for^{ne} Mesther Hanss oss, ath wy skulde lade *thet* ind-
scriffue vtj wor stadtzboegh och giffue for^{ne} Her Niels *thet* be-
screffuenn *met* wor stadtz secreth, paa *thet* ath han eller hanss
30 *arffuinge* skulle ey bedragis eller beswigis om forscr^{ne} breff eller
handtscreffth noghen tiidht *her* effther bleff paa ffundhen. Ath
saa er i sandhet, som forstandher screffuet, wintne wy for^{ne} borge-
mesther och raad *met* wor stadtz secreth och til *ytermere* forwaringe
och for^{ne} mester Hanss Seurinssen sith intzegel for *thette* breff *met*
35 oss etc.

[5v] Anno domini 1536 then fredag nest effter sancti Bartolomej
dag [25. *aug.*] tha war skicket ffor oss paa wort raadhuus Cristiern

Anderssen, raadmand, paa then ene och Hanss Tygessen, borger
 ibidem, om trette, som thennom emellom war for giæld och for
 thet hwss, Hanss Tygessen haffde i pant aff Cristiern. Tha bleffue
 the wenlig och wel forlicte, ath tesse dannemendh, som ware wold-
 5 giffis mendh, som er Hanss Andersen, Cristiern Ielling, Iep Iuel
 och Lauris Michelssen, borgere ibidem, och aff borgemesters raads
 samtycke ther til met vtj saa made, ath Cristiern Anderssen skulde
 giffue Hanss Tygessen 100 gyldenn i guld, 200 marck vtj dobbelt
 marckstycker, 100 marck vtj hele marckestøcker och ther til meth
 10 50 marck danske, the 25 marck vtj 4 s. stocke och the andre 25
 marck vtj hele marcke støcke, och saa skulde Hanss Tygesen i dag
 otte dage rømme hannem same huss for.

[6r] Wy effterscreffne Lang Lauris och Iens Perssen, borgemester
 15 i Riipe, Anders Lassen, radman, Hanss Anderss(en), Niels Krabbe,
 Lambert Anderssen, Hanss Karlssen, Iacop Wibe, Per Dochter,
 Lang Lambert och Lambert Ieebssen, borgere, gøre wy alle witter-
 ligt, ath wy wore i dagh aar effter Gudtz byrd 1536 then mandag
 nesth effter wor frue dag conceptionis Marie [11. dec.] ware wy
 20 forsamlet paa wort raadhwss offuerwærendis offuer eth wenlige
 forligelsse mael mellom Iuer Stwb och Seurin Iacobssen och e mel-
 lom Iesper Bongh och Seurin Iacobssen om twedrecth, som thennem
 e mellom war komen, vtj saa made ath alle sagher, som thennom
 e mellom war, skulde alle ting bliffue en aff talende sagh, e huat
 25 som helst thet war, saa thet skulde bliffue til en wenlige och kier-
 lige forligelsse ther met i alle made, och alldrie then sag ath arge
 eller op at drage effter thenne dag, enthen i ølsmaal eller andhen-
 steds, paa ære ath gøre, och e hwo som helst thet først opdrager,
 om saa skeer, tha skal alde saghenn staa oben igien och saghenn henge
 30 then paa, som thet saa først opdrager.

Wy effter screffne Iens Perssen, borgemester, Anders Lassen, rad-
 man, Niels Krabbe Iuerstis, Terckel Smed i Hygom, Niel(s) Cri-
 stiernssen i Brorstrop, Symen Nielssen i Wbykier och Hanss Tame-
 35 sen i Harreby gøre alle witterligt, at aar effter Guds byrd 1536
 then mandag nest effter wor frue dag conceptionis Marie [11. dec.]
 tha ware wy forsamlet paa Riber raadhwss offuer eth wenligt for-
 ligelsse mellom ffornumstig mand Hanss Anderssen, borger ibidem,

och Lass Nielssen i Harreby om noghen twedrecth, som thennem e mellom war komen, for giæld, och fortj Hanss Andersen haffde ladhet Lass Nielssen indt setthe for same giæld, tha worte same sag woldgiffuen ind [6v] paa oss aff thennem bode. Tha forlicthe wij
 5 thennem vtj saa made, ath thet skal bliffue en afftalende sag mellom them, och bleffue the ther met wenlige och wel forlicte ther om i mange andre flere dannemends næruerelsse och aldrie then sag ath argis eller opdragis paa enthen siider, och sagde for^{ne} Lass Nielssen ytermere i dag, ath hann icke weed noghen løgn met Hanss
 10 Anderssen i noger made, och ey Hanss Andersen wiste helder noghet met Lass Nielssen annet end ære och goth.

Dom e mellom Thames Torsmede och Claus Iellingh.

Wij borgemesther och raadmend vdj Riipe gøre alle witterligt met
 15 thette wort opne breff anno domini 1537 then fredag, som helliekorss dag exaltationis paa fald [14. sept.], war skicket for oss paa wort raadhwss fornumstig mand Thames Torsmede, borger i Flensborg, och haffde ladhet i rette stæffndt wor metborgere Claus Iellingk om trette, som thennem e mellom war, for 200 marcck danske,
 20 som hann haffde Claus Iellings opne handscrefft paa, som war screffne paa tydsk och nw her wdt screffne paa danske, saa lydendis, Item ieg Claus Ielling, borger i Riipe, kendis meg, ath Thames Torsmede hanss swend haffuer foet meg 200 marcck danske, ath ieg skal fornøye hannem saadane peninge igien til Ribermarcket
 25 eller lubsk peninge, thet bekendher ieg met myn opne handscreffth, och til mere wintnesbyrd haffuer ieg sath myn merck her wndher nether. Giffuet och screffuet i Alborg odensdagen effter pintze dag [12. juni] aar etc. 1538. Om huilke same handscrefft the ware twedractege om, thi ath Thames Torsmede wilde haffue lubsk peninge
 30 effther same handscrefftis lydellsse. Tha effther thi ath Claus Ielling icki haffde besunderlige forplictede seg ath skulle giffue hannem lubsk peninge, om han icki [7r] finge for^{ne} 200 marcck danske ath Riber marcked, som forscreffuet staar, sagde wij ther saa paa for retthe, ath for^{ne} Claus Ielling icki war helder och er for^{ne} Thames
 35 noghen lubsk peninge plictige ther for ythermere, end som szame handscrefft vtuis och indholdher, vthen hann will thet gøre. Ath wij haffue saa sagt ther paa til win(t)nesbyrd, haffue wij ladhet trøcke

wore statz signet *her* nethen paa *thette* wort opne breff. Datum vt supra.

Anne Termenss wintnesbyrd moed Iep Iuel, Per Iessen
5 och Swend Nielssen.

Wontne ath the ware hoess Olluff Mwnck, och *Her Rasmus* stod
hoess, om then trette, som Iep och *Termen* haffue om the øxen,
som the haffde køfft *bispen* aff. Wontne the aff, ath Anne Termens
atspurde Olluff Mwnck och *Her Rasmus* vtj Olluff Muncks gord,
10 hwre *thet* war fath om same øxen. Tha suarede Olluf Mwnck *henne*,
ath hann gick ind til *Termen* och bød *hannom* them, førend bisp
Iuer døde. Tha sagde Mester Olluff til *Termen*: Ther staar 12 eller
14 øxen i Siemgord myn faderbroders och ære wforsagde, farer op
och kiøber *hannom* ther aff. Tha suarede *Termen* och sagde, ath
15 hann haffde hørt, at Iep Iuel haffuer køfft them. Swarde Olluff
Mwnck: Hør for Gudtz døøds skyld, thu skalt icki end gidet faret
saa langt ath købe *hannom* them aff. Ther vtoffuer foer *Termen*
op och køffte bysp Iuer them aff. Item ssagde Anne Termens i dag
til Olluff Mwnck, ath wilde hann wnde Iep Iuel them, tha wilde
20 hwn gaa vt aff och gerne slippe them. Tha sagde hann ney, ath han
kunde icki andre wnde *thennom* end then som them haffde, och
kom ther noget skade vtj same øxen, ath the bliffue stoendis igien,
tha skulde han finde *thet* hoess *Termen*. Datum feria quarta post
Reminiscere [26. febr.] anno etc. 1539.

25

[7v] Dom mellom *Per Iessen* och *Hanss Ollussen* i Fardup.

Wij effterscr^{ne} Langh Lauris och Iørghen Iuel, borgemestere vdj
Riipe, och menige raadmend ther same stedh gøre alle witterligt, at
aar effter Gudtz byrd 1539 fredagen nest effter sancte Lucie Iom-
30 ffrues dag [19. dec.] paa worth raadhus war skicket for oss i rette
wor metborger *Pedher Iessen* paa then ene och *Hanss Ollussen* i
Fardop paa then andhen siide om trette, som *thennem* e mellom
ware, for noghet wyn etc. Tha effther til tale och gienswar och
effter *beggis* *theris* breffue och bewiissningh sagde wij saa ther
35 paa for rette, ath for^{ne} *Pedher Iessen* er for^{ne} *Hanss Ollussen* intthet
plicitiig och bør ath were *Hanss Ollussen* quit for i then sagh, saa
lenge som hanss logh stander wed syn macth, vthen wor *kereste*
nadigste herre weed ther noghet *andhet* til ath seye. Til ytermere

witnesbyrd lade wij trycke wor stadtz signet nethen paa *thette* wort opne breff. Giffuet och *screffuet* vt supra.

[8r] Dom mellom Niels Claussen aff Nørholm och Marine

5 Cristiern *Perssens* om arff och skyffte.

Wij effterscr^{ne} Lang Lauris och Iørgen Iuel, borgemestere vdj Riipe, och menige radmend ther samested gøre alle witterligt *met thette* wort opne breff, aar effter Gudtz byrd 1540 fredagen, som wor frue dag visitationis [2. juli] paa fald, paa wort raadhus war
 10 skicket for oss erliig och welbyrdig mand Claus Sestede paa welbyrdig mandtz Niels Claussen til Nørholm met hans fuldmactz breff och tiltalede Marine Cristiern *Perssens* effterleweske for nogen arff, som Iens Ienssen i Farre er til fallende paa hans hwsstrues Anne Nielsdatters wegne effter hennes moderbroder
 15 Cristiern *Perssen*. Tha framgick Nielss Tamssen i Lindknud, same Anne Nielssdatthers fader, och bestod for^{ne} Marine Cristierns then skyfft och ieffnet, som han haffde giort *met henne* paa same hans datthers wegne, och sagde seg at haffue befaling aff same Iens Ienssen, for^{ne} Anne Nielsdatthers hosbond. Dog haffde hann ingen
 20 mactz breff aff hannem. Ther for sagde wij ther saa paa for retthe, ath naar som same Anne Nielsdatther komer *met heness* lag werie, tha hör henne ath gaa i lod och skyfte inde i for^{ne} Marine Cristierns boo effter for^{ne} heness moderbroder *Cristhiern Persen*. At wij saa haffue ther paa sagt til witnesbyrd, haffue wij ladet trycke wore
 25 statz signet nethen paa *thette* wort obne breff.

[8v] Dom mellom Seurin Iacobssen och Lyddich Gert

i Flensborg om smør.

Wij effterscr^{ne} Laug Lauris och Iørgen Iuel, borgemestere vdj Riipe,
 30 och menige raadmend ther same sted gøre alle witterligt *met thette* wort opne breff aar effter Guds byrd 1540 fredagen, som wor frue dag visitationis [2. juli] paa fald, paa wort raadhus war skicket for oss i dette Seurin Iacobssen, wor metborger, och haffde tiltale til Lyddich Gertsen, borger i Flens(borg), for noget smør, som Lydich
 35 haffde solde hannem, som hann skulde annamme aff Seurin *Scriffuer*, provestens swend aff Westerwiig, huilke same smør for^{ne} Seurin Iacobssen bewiiste *met Lyddich Giertsen* selff, ath hann haffde hannom *thet* betalet til fulde peninge, och bestod Seurin

Iacopssen, at han haffde fanget 8 tønner aff same smør och beklagede seg, ath han icke kunde foo ther mere vt aff aff for^{ne} Seurin Scriffuer, och ey helder prouest Swend wilde suare hannom ther noget til. Och gaffue the thennem ther om i rette paa bode
 5 siider. Tha effter tiltale, gienswar och sagenss leylighet, och helst fortj ath ther war inghen andre wnderskedning i blant, sagde wij ther saa paa for rette, ath for^{ne} Lyddich bør at stande for^{ne} Seurin Iacopssen til rette for huess smør, som hann saa haffuer hannem betalet och icki wndfanget, eller och haffue thet i hanss mynde. At
 10 wij saa haffue ther paa sag, til witesbyr lade wij trycke wor stadtz signet nethen paa thette wort opne breff.

[9r] Anno domini 1541 fredagen nest effter sanctorum Fabianj et Sebastianj dag [21. jan.]. Tha bleff themne contracth giort mellom
 15 Mester Iens Wiborig och Anne Iens Kierss vthi borgemesteres och raads næruerelss vtj saa made, ath for^{ne} Mester Iens skal giffue Anne 100 och 8 iachim daler for the wtlagde peninge, som Ies Kier, henness hosbond, haffde wtlagt til Anders Wernsses arffuinge paa then hwss och for huess peninge, som hann haffde forbygt paa
 20 same hwss. Och skulle ther met wære en afftalende sagh wthen alle ytermere tiltale, och skal tesse peninge wtgiffues, haldelen at poske nw først komendis wordher och andhen haldelen at mit-somer ther nest effter komendis.

25 [9v] Konngelig mats. forbuds breff paa
 korn och fitallie.

Wij Chistiann, met Gudzt nade Danmarcks, Norgis etc. koning, hertiig i Slesuigh, Holsten, Stormern, Dytmersken, greffue i Oldenborg etc., gøre alle witterligt, ath effter thij wij haffue forfaret aff
 30 the mange foldig klagemaal, som for Oss er kommen, i then store och merckelige dyre tiid, som seg begiffuer her vdj riiget, saa ath korn och andhen fitallie haffuer her til wæret soldt och køfft mangesteds her i riget møget dyrere, end then nogen stedtz vdj Tydsland guldet haffuer. Tha haffue wij effter mange wore wnder-
 35 satis begeringe meth wort elskelige Danmarcks riigis raad, som her nw forsamblet er, thet nw saa bewilligt och samtyckt, ath aldeles intthet korn, fitallie eller edende ware skal skibess eller vdføris her aff riget, for end wij lade wore breffue anderledis ther om vtga.

Ffor drister seg *nogen*, geistlige eller werstlige, indlenske eller vt-
lenske *her* e moed vt at skibe eller vdføre korn, fitalie eller *nogen*
edende ware aff riget eller bliffuer befundhen ther met, tha skulle
the ther met haffue forbrot, huess the haffue met ath fare, och
5 haldelen *theris* boeslod, haldelen til Oss och andhen haldelen, som
the handeler met. Bedendis och biudendis alle wore fogdher, em-
betzmen, borgemestre, raadmend, byfoget, toller och alle andre, atj
haffue flitige tilsuun, at *thet* saa fast och wbrødeligen aff alle och
huer, serdelis gestlige oc werdtzlige, indlenske och wdlenske, wed
10 mact holdis, saa framt som huer effter syn personn wil icki lide
straff ther for effter wor ordinantzess ludelsse, thij lader *thet* ingen-
lunde. Giffet paa wort slot Køpinghaffnn tiisdagen nest effter
palme syndag [12. april] anno etc. 1541 vnder wort signet.

Thette for^{ne} breff finge wij icki til Ribe førend then mandag nest
15 effter syndagen Cantate [16. maj] 1541, ther clocken war mellom
3 och fire om afften.

[10r] Anno domini 1541 ipso die exaltationis sancti crucis [14.
sept.], tha fick borgemesther thette wor *kieriste* nadige herres breff.

20

Wij Cristiann, met Gudtz nade Danmarcks, Norgis, Wendes och
Gottis koning, hertug vdj Sleswiig, Holstenn, Stormern, Dyntmer-
sken, greffue i Oldenborg och Delmenhorst, gøre alle witterligt,
ath wij nw haffue forfarit Oss *elskelige* Brede Rantzow, wor mand,
25 raad och embetzmand paa wor slot Hadersløff ath skulle indskicke
sit wisse bud ind vdj Nor Iutland och ther lade kiøbe saa mange
gress øxen och fisk, som han behoff haffuer ath bespiise och for-
sørge for^{ne} vorth slot met. Thi bethe wij och bywde alle wore
fogdher, embetzmand och alle andre, athi ære for^{ne} Brede Rantzow
30 eller hanss fuldmectuge behelpeligen ath være becomen same øxen
och fisk for wore *peninge*, forbiudendis ther for alle, e hwo the
helst ere eller were kunde, for^{ne} Brede Rantzou eller hanss fuld-
mectuge *her* emoed paa same gress oxen och fisk, som hann vdj
saa made paa wor wegne køpendis, wd driffuendis och wdforendis
35 wordher, ath hindre eller i *noger* made forfang at gøre wndher
wor hyldest och nadhe. Giffuet vdj wor stad Malmøø sanctj Iacobj
apostoli dag [25. juli] aar etc. vnder wort signet 1541.

Och same breff kom icki hiid til Ribe forend i dag helle korsdag exaltationis [14. sept.] 1541.

[10v] Anno domini 1541 fredagen nesth efftter sancti Franciscj
 5 dag [7. okt.] ware Iørghen Kremer och Esbern Hanssen i rette paa
 radhuss met Didrich Koitenbruer och Claus Købginghuss, om the
 skulde etc. Tha worte thennom foresat, ath the skulde møde paa
 begge sider 14 dage effter sancti Marthens dag [25. nov.] paa Riber
 radhuss først komendis och tha at nyde oc vntgield, huess thennom
 10 wordher e mellom dømpet effter theris bewiisning.

Anno domini 1541 loffuerdagen nest effter sancti Dionisij dag [15.
 okt.] tha war Her Pedher Gumsen och Anne Torstens forsamlet
 paa Riber raadhuss om trette, som the haffde samen om arff och
 15 skyfthe. Bleffue the saa forlicte, ath Her Pedher wnte Torstens børn
 then ene bo til henne och then andhen til børnene, och skal Anne
 giffue Herre Peder en guldering oc then beste kobbergyrde och nest
 then beste dyne och en goed sengkle, ther vt offuer skulle the tage
 4 dannemend til ath skyffte alle smederedscaff mellom thennom.
 20 Och skeer thet saa, ath Anne wil selie och affhende henness fierde
 part i huset, tha skal her Peder were thet nest for skiellss werd effter
 dannemendtz tycke och ingen andre.

[11r] Dom mellom Iørghen Kremer och Claus Kelling-
 25 huse til Hamborg.

Wij effterscr^{ne} Lang Lauris och Iørghen Iuel, borgemestere vdj Riipe,
 och menige raadmend thet samedest gøre alle witterligt, ath aar
 effter Gudtz byrd 1541 fredagen, som sancte Katerine dag [25.
 nov.] paa fald, paa wort raadhuss wor skickett i rette for oss Iør-
 30 ghen Kremer och Esbern Hanssen, borgere i Riipe, paa then ene
 och Didrick Koytenbruer och Claus Kellinghuse, borger til Ham-
 borg, paa then andhen siide, om noghen skulde, som the haffde
 trette om, som war eth hundred twsinde skulde en knup myndre,
 som Iørghen och Esbern sagde thennem til, ath the haffde wntfanget,
 35 och the sagde thennem ath haffue Clauses husstrues breff och segel
 thet paa och beplicatede thennem ath føre same breff och segel til-
 stede indhen Riper marckende. Tha worte thennem forlagt aff
 borgemestre och raad fredagen nest fore sanctj Franciscj dag, [30.

sept.] ath the skulde lade same breff komme i rette paa Riber rad-
 huss then fiortand(e d)ag nest effter sancti Martinj dagh [25.
 nov.] och the paa begge siider møtte i rette paa wort radhuss, och
 ey Iørgen eller Esbern haffde then breff, som the paa skøde ath
 5 haffue aff for^{ne} Clausses husstrue. Tha effter beggis *theris* bewiis-
 ning och breffue, som tha tilstede war, sagde wij ther saa paa for
 rette, ath for^{ne} Iørgen Kremer och Esbern Hanssen bør ath wære
 nederfeldig met *theris* bewiisninge, effter the ath the icki kome
 met *thet* breff och bewisning, som the paa skøde som forscreffuet.
 10 Och funde wij Didrick och Claus aldeles ledig och løsse wed mact
 ath bliffue och ey Iørgen eller Esbern ath haffue noget ath gøre
 met Claus eller Didrick i then sag effter *thenne* dag i nogen made.
 At wij saa haffue dompt ther paa, til witesbyrd haffue wij ladet
 henge wor stadtz segel nethen for *thette* wort opne breff. Datum
 15 vt supra.

[11v ubeskreuet]

[12r] Affskedning och dom mellom Iacop Scriffuer
 20 och hans hwstrue.
 Anno domini 1542 tiisdagen nest effther sancti Martinnj dag [14.
 nov.] tha ware wij effterscr^{ne} Henrich Rantzow, hofftzman paa
 Riperhwss, Mesther Hanss Tawssen, superintendent offuer Riiper
 stich, Lang Lauris, Iørgen Iuel, borgemestere, Anders Lassen,
 25 Iens Tiellossen, Hanss Karlssen och Lambert Anderssen, raad-
 mendth ther samestedt, forsambelet paa Riper raadhwss effter matt.
 befaling mellom for^{ne} Iacop Scriffuer och hans husstrue Kerstine
 om huess trette, som then til *thenne* dag e mellom weret haffuer.
 Tha bleffue (the) saa fordragne och forligte ther om, ath the skulde
 30 drage til sammen igien och forligis wel met huer andre. War *thet*
 och saa, ath nogen aff *thennem* drog *thet* op igien, och hwo som
 først brød moed thyn andhen, tha skulde then lidhe ther tilbørlige
 straff for. Och saa sagde wij saa ther paa for rette, ath effter the
 breffue och bewiisning, som Kerstine haffde til stede, tha bør henne
 35 at were hanss rette ectue hwsstrue.

[12v] Wij effterscr^{ne} Iørgen Iuel och Niels Krabbe, borgemestere
 vd(i) Riipe, och menige raadmend *thet* same sted gøre alle witter-

ligt, ath aar effther Gudtz byrd 1544 fredagen nest for sancti Pauels conuersionis dag [18. jan.] paa wort raadhuus war skicket for oss hederligh mand Her Niels Terckelssen, cannick vdj Riipe, och same dag gjorde rede och regenskaff for huess deel, som hann
 5 haffde opboret eller och haffuer haffdt vdj syn giemme och foruariing paa Mester Mats Nielssens børns wegne, e huat som helst thet were kunde effther hanss regenskaffs lywdelse. Och bleff hann intthet skyldug vthen 8 marck krigs mønt 2 s. mindre, huilke hann strax antwordede fraa seg och til Cristiern Glarmester, som vij bor-
 10 gemestre och raad haffde same tiid skickede til theris werie, och sagde for^{ne} Her Niels seg aff same werie dom same dag och tiid.

[13r ubeskrevet]

15 [13v] Anno domini 1544 tiissdagen nest effter syndagen Misericordia domini [29. april] tha ware borgemestere Iørgenn Iuel och Niels Krabe och menige raadmend met tesse 24 almwoes nerwe-relse, som ere Mats Ebssen, Niels Mwnch, Olluff Stalby, Hans Ienssen, Bagge Ienssen, Per Brwnn, Iep Krabbe, Seurin Iacopsen,
 20 Hans Seurinssen, Ebbe Clemetsen, Lauri Farssen, Hanss Tyggesen, Claus Iuersen, Iep Skredder, Claus Iuerssen, Olluff Steifenssen, Symen Seurinssen, Mats Borg, Mats Nielssen, Iens Tiulde, Anders Symenssen, Iens Ionssen, Iens Tuornn, Rasmus Kremer, alle sam-men bewilligt och samtycket och vnthe och gaffue Iørgen Perssen,
 25 ko. matts. rentmester, then hwss, som stod i Tuedehorde, som hann affflotte til hanss affuelssgord Seyberg.

[14r] Anno domini 1544 ffredaghen nest effter sanctj Petrj dag ad vinc(u)lam [8. aug.] tha ware wij effter^{ne} Iorgen Iuel, Niels
 30 Krabbe, borgemester vdj Riipe, och menige raadmend ther same-stede forsamlet paa wort raadhuus. Tha war skicket for oss y rette Iørgen Pederssen, k. Matts. renthmesther och cantor vdj Riiper domekircke, och Mester Iens Wiborgh, cannick ther samedest, paa capittelss och domkirckens wegne, Bagge Ienssen paa syn eghen
 35 och Mats Knudssen paa hanss hwsstrues moders wegne om thrette, som the haffde om then steenss och gord i Hundgade, och gaffue then ther om met beggis theris bewiisning paa begge siidher i rette. Tha effter theris breffue och bewiisninge sagde wij ther saa paa for

rette, ath effther capittelss laghæffd, som the framlagde, then same lagheffd wed syn fulmachth ath bliffue och ther met same gord halffdel til capittel och halffdelenn til kircken ath bliffue effter then andhen breffs lywdelsse, som the same tiid selffue framlagde, 5 ssaa lenge ind thil ther komer nogen andre bewiissning, end tha tilstede war.

[14v] Wij effterscr^{ne} Iørgen Iuel och Niels Krabbe, borgemestere vdj Riipe, och menige raadmend ther samestet giøre alle witterligt, 10 ath aar effter Guds byrd 1544 ffredagen, som wor frue dag assumptionis [15. aug.] paa fald, paa wort raadhwss war skicket y rette for oss hedherlig mand Mester Pouel Andersen, cannik y Riber domkircke, paa then ene och Pedher Dochter, borger, paa then andhen siide om tiltale, som for^{ne} Mesther Pouel haffde til for^{ne} 15 Per Dochter paa Mesther Pedher Anderssens wegne, om huess trette som thennem e mellom ware. Tha framlagde Mester Pouel 3 pergaments besegelde latins breffue, och ther e moed lagde for^{ne} Per Dochter eth pergaments breff paa latine oc wbesegelt. Tha effther thij ath wij icki kunde retteligen vtlegge och forstaa same 20 breffue, sagde wij thennem saa for, ath ther skulde noghen til ath wtlegge thennem reth paa danske, och lagde wij ther til ssex wise och forfarne mend, som ere Mester Hanss Taussen, superintendent, Mester Gundj Nielssen, Mesther Hanss Markordsen, Mester Seurin Ollussen, Mesther Iens Cristiernssen och Her Frantz. Ock naar som 25 the haffue wdlagt och giffuet thet besegelt och bescreffuet fraa thennem, tha wele wij ther effter seye och dømme ther paa, ssom wij wele were bekende. Datum vt supra.

[15r ubeskreuet]

30 [15v] Wii effter^{ne} Claues Seeste, ko. Mats. regennte oc befalings mand offuer Riiber stiift, Mester Hanns Tawsen, superintendens offue same stiifft, Iurgenn Iuell oc Niels Krabbe, borgemester i Riibe, Mester Hanns Marquordsenn, Her Niels Terchelsenn, 35 Meste(r) Sørenn Olufsenn, Mester Ienns Warder, Her Iahann Tysenn, Mester Tames Knudsenn, cannicker vdj Riibe, Anders Lassenn, Hanns Karlsenn, Ienns Heggelundt, Oluff Pedersenn, Niels Togeskoff oc Hanns Persenn, roedmendt ibidem etc. giør alle witterlict, at aar effter Gudz burdt 1544 fredagenn effter Ca-

tharine wirginis [28. nov.] paa Riiber roedhuus wor schicket for
 os hederlige mand Mester Ienns Wiiborig, archidegenn i Riibe, oc
 hordelig beclagt oc beuiste, at Mester Pouell Andersenn nogen tiid
 siiden forledenn haffde tywssett oc lidelig tilsagd hannum her paa
 5 Riiber bitinng, att hann ick war thenn mand, somm mothe stande
 i loff oc touff med danmend oc haffde for samme sag tilbodett
 hanns loff oc wernn 3 sambfold tinng oc haffde synne loffsmendt
 forsamblett paa for^{ne} tinng oc wille haffe aff wergett saadanne
 werlige sager oc tilsegelse oc dog for danmends store oc mang-
 10 foliige bøenns skild lod samme loff opstannde tiill thenne dag oc
 i rette lagde ett stochneffnn vdgiiffuit tiill Riiber bitinng lidendes,
 at 24 mendt haffuer wundt, at the aller haffuuer hørtt, sportt eller
 fornummen, lønlig eller obennbarlig, indennlandz eller wdenn-
 (landz), at for^{ne} Mester Ienns haffde paahengn nogenn werlige
 15 sager anthenn tiiffuerii eller anndt eller werett ther berøctt for i
 nogenn maade, oc att inngenn kunde siige hamm thett paa mett
 skiell etc. Tha i dag frambgick for os erlig oc fornufftig mendt
 Lambert Ibsenn, Bagge Iennsenn, Hanns Sørennsen, Tøcke Ienn-
 senn, Graffuuers Riiber, Hanns Tiigesenn oc Lauris Farsenn, borger
 20 i Riibe, huilcke ther lidelige kundgiorde oc vnde paa theris trow,
 seell oc sannde oc med theris helgens edt, [16r] at the neruerndis
 hoes ware i Riiber domckiercke tiisdag nu siist forledenn, hørde oc
 saa, att for^{ne} Mester Pouel lidelig kundgiorde och bestoed for for^{ne}
 Clauues Seeste, borgemester oc rad tha offuuerindis, att hann
 25 ingenn tyffuerii wiiste med for^{ne} Mester Ienns elle nogenn andenn
 werlige sager vdi nogenn maade, menn the ord, han haffde sagd
 hannum till thennum, haffde han sagd aff hastighet oc wforstand
 oc wiste ther ingenn andenn skiell tiill, huilcket for^{ne} Clauues
 Seeste sambtt borgemester oc rodt bestod, at saa giick oc foer, somm
 30 for schreffuitt stor etc. Tha effter for^{ne} mester Pouuells egenn bad
 wii for^{ne} Mester Ienns, atth hann for Gudz skiild oc wor store bøens
 wille ansee thenn leylighet, som seg med for^{ne} Mester Pouuell nu
 begiiffuer, oc lade samme loff bliiffuue till bage, huilcket hann
 paa thett siiste bewilgett oc lod sig finnde bønnerig, dog med saa
 35 skiell, att hann maatte dømmis quitt for saadan tilsiigelse. Thi haue
 wii for^{ne} Clauues Seesthe, borgemester oc roed medt meninge cle-
 recij oc almaage her i dag forsamblett endrecttlighe dømpet oc funn-
 denn for^{ne} Mester Ienns for enn gild, gieff, erlige och opricttig

mandt att stande i loff oc towff med huer erlig mand, geistlick oc werdzliige. Oc the ord for^{ne} Mester Pouell hannum tilsagde, haffuuer ey att stande hannum tiill last, brøst eller forkrenckelse paa synn gode røthe, heder eller ære vdi nogenn maade. Dog saa,
 5 at ther somm for^{ne} Mester Pouell eller nogenn andenn effter thenne dag oprepper eller foruider for^{ne} Mester Jenns for samme sag eller nogenn andenn wærlige sager, tha schall for^{ne} Mester Ienns ther for fynndes tiill synn loff oc weernn effter ko. mats. recess lidelsze wdenn all ydermere bøenn oc forhalning vdi alle maade. Till
 10 winnisburdt etc. vnnder wore inndzegler oc siigneetter.

[16v ubeskrevet]

[17r] Vy effther^{ne} Iørgenn Iwell oc Niellss Krabb, borgemesthere
 15 vdi Rybe, oc menige radmend sammested giøre vittherligt met thette wort opne breff, anno dominj 1546 thenn onsdage nest epther sanctj Chanutj ducis dag [13. jan.] paa wort raadhus wor skicket for oss tisse epther^{ne} Iacop Dwme oc Hans Synth, som hand sagde at were sin halvbroder, esket och begerde, huiss for^{ne} Iacop Dwme
 20 hannom met sin hustru Marine Christhensdatther paa hindis døde oc affgangen faders Christenn Iellings oc hindis moders wegne kunde tiillfalde tiill arff. Ther tiill haffer Christenn Iellings arffing sward, at epther thj koninglig Maiestat wor alle(r) naadiste herre haffuer thuinde gang schreffuit borgemesther oc raad tiill,
 25 at thj skulde for thennom steffne begge partther at dømme them emellom oc giffue thennom beschreffenn, tha wor thj offuer bodige tiill at willde nyde och wndgialde, huad wor stadz paaleggher ther om mellder, indholder oc wduiszer. Ther tiill swarde for^{ne} Jacop Dwme, at hand icke wor komen, paa thet at hand willde gaa vdi
 30 retthe met thennom, meden willde giffue seg vdi en fruntthelige fordragt oc wenlig handell. Oc tha gingge thennom emollom gode danemendt, huilke thennom gierne willde haffue fordragen oc tiill myndelighet forliget, oc for^{ne} hans weder partt dog bøød hannom en erllig skenck oc icke thj ther fore bekende, at thj wor hannom
 35 noget plicttige epther wor stadz priuilegher, och hand ther met icke willde nøffuis, ther offuer bøød thj thennom then anden gang vdi retthe met hannom och willde nyde oc wndgialde, huad them bleff aff sagde for dom oc rett. Tiill vindisbørd lader wy tricke wor stadz secrett neden for thette breff etc.

[17v] Thenn torszdag nest for sanctj Paulj conuersionis dag [21. jan.] wor wy ephther^{ne} Iørgen Iwell och Niellsz Krabbe, borgemesthere vdj Rybe, Hans Karlssen, Laffuj Staphenssen, Olluff Perssen, Hans Anderssen och Hans Perssen, raadmend sammested, 5 vdy wor frue kyrcke wore wy forsamblet, hørde oc soffue, at Niellsz Togskow, byffoggit sammested, gjorde spørszmall tiill tise tho danemendt, som er Iens Perssen y Twed och Niellsz Christenssen ibidem, huad ordt och thalle thy hørde aff Tøsthe Hanssen y Anrup vdj goer, som thy wore huoss hannom paa for^{ne} Niellsz Togskois 10 wegne. Tha kundgiørde thj, huorledis at thj wore huoes for^{ne} Tøste oc gaff hannom tiillkende, at for^{ne} Niellsz Togskow wor vdj Anrup met thennom och willde gierne selleff werett hannom tiill ordz oc thalle hans mynde for boude sag, ephther thj hand haffde ladet hannom swere towg offuer tiill Gramherrittz ting. Tha kam 15 hand icke for^{ne} Niellsz Togskow tiill ordz, meden gaff thennom sligt swar, at hand kunde inthet sware thennom ther tiill, hellst for thy at hans hosbonde Henrich Randzw haffuer taggit seg then sag tiill. Tha igien atspurde thj hannom, om hand haffde giffuit for^{ne} Henrich Randzw then sag vdj hande. Tha swarde han them, 20 at for^{ne} Henrich Randzw haffuer tagget seg thenn sag tiill etc.

[18r ubeskreuet]

[18v] Vij ephther^{ne} Claus Sestede, hoffuitzmand paa Riiperhwsz, 25 Niells Krabbe, Olluff Perssen, borgemesthere, Iens Tiellossen, Hans Karlssen, Iens Hegelund, Hans Anderssen, Niellsz Togskow oc Hans Pederessen, raadmend i Rybe, giøre alle vittherligt, at aar etc. 1547 s. Thome apostolj dag [21. dec.] paa Ryper raadhwz wore wij ephther ko. matts. beffalings breff forsamblet oc aff samme be- 30 ffaling y rette steffnit erlig mand Her Niellsz Tiackellssen, canick i Rybe, paa then ene och Laffue Staphenssen, Iep Wibe och Lambert Epssen paa then anden side for nogen iord oc en fem bindinghwsz, som Pedher Ienssen, fordom borigher vdj Rybe, haffde ladet byge ind paa samme iord vdj hans franwerelsze emod hans mynde oc 35 samtycke, som for^{ne} Her Niellsz mynthe met wrett oc ther hoes framlaffde ett gamble pergementz kiøbe breff liudendis at Iehan Pugis, som tiilfforn haffde pantsett Claus Kock then twerehwsz ligendis y Kremergade westhen vid gaden, som Claus Kock y

bode, oc haffde solld for^{ne} Clauus Kock samme hwss *met* hindis
 retthe tiilligsze *met* sodane skell, at for^{ne} Clauus Kock och hans
 arffinghe skall giffue Bonde Schreder, eller huem then store hwsz
 brugher eller besidder, otthe s. tiill iordskilld huert aar, oc mynthe
 5 *ther* fore, at ephther thy hand haffde kiøfftt samme store hwss *met*
 hindis rettighet, som hand oc beuiste *met* kiøbe breff och skøde
 breff, tha ephther thy at thy otthe s. iordskilldt aff *thet* twerhwsz,
 som stod imod gaden, oc nu stander ett ende hwsz, hørerer iorden
 ham tiill, oc then anden iord, han paa thretther, hannom forbyghet
 10 er, ligher bag vidt samme hwsz oc stricker seg [19r] langz wdt
 vid siden wed for^{ne} Pedher Jenssens adelhus, som stander paa
 capittells iord, lod han seg tycke, at for^{ne} Peder Ienssen icke motthe
 fore *ther* nogen biggening paa, *met* myndre hand *thet* haffde haffdt
 y hans mynde. Oc beuiste for^{ne} Her Niellsz oc saa, at *ther* er en
 15 nu kend en daar, som haffer gangen vdt aff for^{ne} Her Niellses
 store hwsz ind paa samme iord, som giffuer tiilkende, at *thet* er
 hans retthe hwsses iord. Framdelsze framlaffde for^{ne} Her Niells
 ett papyrs breff vdgiffuit paa Ryber raadhuus aar etc. 1528 fredage
 for sanctj Thomæ apostolj dag [18. dec.] liudendis, at for^{ne} Her
 20 Niellsz tha haffde vdj retthe steffnet ephther høi førstelig koning
 Frederickis beffalinges breff, salig *met* Gudt, for^{ne} Peder Ienssen
 for borgemester oc raad paa Ryber raadhus. Oc tha trengde for^{ne}
 Her Niells ham aff en offuer heng oc en prynetz hwsz, som for^{ne}
 Peder Ienssen haffde ladet byghe vp tiill samme hans steenhusz
 25 mwr, oc trengde tha wider opaa at villde haffue haffdt then hielle
 femfage hwsze aff. Tha skødt hand seg ind for ko. matt. emodt
 borgemesters oc raadz dom, oc beuiste for^{ne} Her Niells *met* ett
 tingz winde oc en fore osz tha tiilstede *met* leffuendis røst beuiste,
 at then samme tiid hand tha stod vdj retthe mett for^{ne} Peder Ienssen,
 30 tha sagde for^{ne} Peder Ienssen seg først ingen breffue eller beuisze-
 ning at haffue *ther* paa anden en gamble heffuit. Strax ephther sagde
 hand seg formidells andere therris vnderuiszening, at hand haffde
ther breffue oc beuiszening paa, meden thij wore ham icke saa
 neer vidt [19v] handen, at hand tha kunde fanghe them tiillstede,
 35 oc hand *ther* *met* tha vndsloge seg fran for^{ne} Her Niells, oc samme
 sag tha wider bleff opsatt, som *thet* winde vthermere vduisser. Oc
 nogen stund *ther* ephther tha rentthe for^{ne} Peder Ienssen aff landen
 paa nogen aaringhe. Oc tha bleff hans hwsz oc gottz fore gielldt

paa thaget oc kam y fremede therris were, oc hand kam tha igien oc bleff paa grebet oc retthet vdj Kiøpnehaffnn, saa at for^{ne} Her Niells icke føren noget mere end aar siden forlegne wisthe, huem hand skullde thale tiill fore samme bygening, føren then tiid for^{ne} 5 Laffue Staphenssen, Iep Wibe oc Lambert Ipsen thij towge wordt paa samme Peder Jenssens hwsz oc eydom. Tha haffde for^{ne} Her Niells weretth tho samfoldige drigting oc last oc kierd paa samme iord oc femfagehwsz, oc then tridige nu aar siden, som hand oc strax med leffendis røst, som er Tocke Jenssen, herskaps fogett, oc 10 Niells Togeskow, bysens foget, fore osz beuisthe. En framlagde for^{ne} Her Niells ett tingzwinde, at ther hand haffde spurde, thet for^{ne} 3 mend willde affhende oc selige for^{ne} Peder Ienssens hwsz, tha stod hand trey samfoldige ting oc forbød them at sellie, skøde eller affhende then, føren at hand fick en ende paa samme sag, oc 15 steffnede them y retthe met hues breffue oc beuiszening, thij paa samme hwsz eller iord emodt ham haffde. Oc thij twende reyszer møtthe met hannom oc thennom bode reyszer bleff lagt tiid for at møde met hannom [20r] y retthe, met hues breffue oc beuiszeninge thy ther paa haffde, oc thij icke willde møde, foren nu at 20 hand nødis tiill at hentthe wor nadige heris koning Cristians twyndhe beffallings breffue. Oc wor for^{ne} Her Niells en nu oc saa offuerbodige at wille lyde oc vndgialde, hues hannom loug oc rett kunde giffue. Ther tiill swarde for^{ne} Laffue Staphenssen, Iep Wibe oc Lambert Ipsen, at thij haffde solld samme egnedom, førend 25 for^{ne} Her Niells talede thennom i retthe, thij haffue ther nu intthet met at giøre. Ther tiill swarde for^{ne} Her Niells, at thij viisthe well, at hand haffde ther tretthe paa oc haffde ther illet paa tho samfoldige aar tiillforne, som findis forskreffuit, oc at handt gick tiill thenom oc sagde them liudelig tiill, at hand villde thale ther paa 30 medt wider ord oc mange, som thennom tha emollom lebe. Tha atspurde wij for^{ne} Laffue Staphenssen oc hans medbrodere, om thij haffde nogen andere breffue eller beuiszening at legge paa then sag i retthe, tha swarde thij, at thij haffde ingen breffue eller beuiszeninghe ther paa, meden hues breffue oc beuiszeninge ther paa 35 worr bleffue bortte, thij visthe them icke end at kunde bekomme, metthen thij villde wider lede oc spørre om thennom. Widher atspurde wy oc Laffue Staphenssen oc hans medbrødre, om the gaffue andherstedz iordskilld en tiill capitell, ther tiill swarde thij ney.

End atspurde wij erlige mand Mesther Iens Wiborge, erchedeghen
 vdj Rybe, om capittell kende thennom vidt samme iord, som for^{ne}
 femfaghe hwss paa standher, hand swarde ney. Meden capittell
 [20v] haffuer paa then norside fran for^{ne} Pedher Ienssens hwss 4
 5 hwsze vthen Pedher Ienssens hwsz, hwn fangher iordskilld aff,
 saa well som aff Pedher Ienssens adelhwsz, thet iord paa then
 søndre side haffue the intthet met at giøre. Tha ephther tiillthale,
 gienswar, breffue oc beuiszening oc sagens lelighet sagde wij ther
 saa paa for retthe, at ephther thij samme sag viid 20 aar haffuer
 10 standen i tretthe, oc for^{ne} Per Ienssen vdj hans tiid ingen beuisse-
 ninghe ther paa haffde, icke haffde for^{ne} Laffue Staphenssen, Iæp
 Wibe eller Lambert Ibssen heller nogle breffue eller beuiszeninghe
 ther paa, huor met for^{ne} Peder Ienssen fick samme bygeninghe paa
 samme iordt, oc thij gaffue ther heller ingen iordskilld aff, tha
 15 kunde wij vdj sandinghenn icke andet grandske eller forffare, end
 samme iord hørde tiill Her Nielses then store mwrede hwsz met
 then anden iord vdt tiill gaden, som hand fangher thij otthe s.
 iordskilldt aff, som findis for en iord. Oc bøyr for^{ne} Her Nielsz
 at nyde, bruge oc beholde samme iordt, oc samme bygening, som
 20 ther saa wloffuelig paa komen er, bøyr at remes hannom for oc
 haffue thet i hans mynde, en tiill saa lenghe ther kommer nogen
 met bedere breffue oc beuiszeninghe endt for osz tha tiilstede wor
 etc. Tiill vindisbørd lader wij henge wore singnetther.

25 [21r] Anno etc. 1548 then torssdage nest ephther søndage Quasj
 modo genitj [12. april] offueruerendis borgemesther oc raad satthe
 Ieb Niellssen tiill Hans Anderssen Nielsz Togeskow borigen for
 then quinde, hand locket tiill for^{ne} Hans Handerssen, oc skall Ib
 stande vdj samme borigen aar oc dag ephther thenne dag. Oc ther
 30 saffde Hanss Anderssen oc Peder Brun god for hanom paa samme
 tiid, at saa skullde holldis etc.

Item samme dag wor thisze ephther^{ne} danequindher oc hustruer for-
 samblet paa raadehusz at skulle vdj sandhied granske, forfare oc
 35 bere vindisbørdt om Marine, then pige, som for^{ne} Ieb Niellssen
 hand locket tiill Hans Anderssen, som er Anne M. Hans Taussens,
 Kierstine Lauriskone, Marine Hans Karlssens, Marine Hans An-
 derssens, Anne Sørens, Anne Kragz, Karine Hanskone, Marine

Anderskone, Karine Villends, Anne Thermens, Anne Toges-
 koes, Wolbore Søuerens, Her Per Gumssens hustru, Dorretthe
 Klynes, Marine Jens Clines, Elisabet Olusz, Anne Twillds oc *met*
 flere danequinder wonde, at for^{ne} Marine Bom, Ib locket, oc forkam
 5 ilde hindis lyffs fructt, saa at hwn byurde at straffis *ther* for, meden
 for Guds oc danequinders bøn skilld bleff hwn benaadet, at hwn
 skullde giøre en aluorlige penitens oc *ther* tiill *met* at reme byen
 jnden fredage at affthen *ther* nest ephther komendis eller oc settes
 vdj samme hegtte, som hun saad vdj tiillforne, om hun fandis whør-
 10 som, oc tha at bruge low oc straff offuer hinde hues som vidbørd
 etc.

[21v] Vij ephther^{ne} Clauus Sestede oc borgemesther oc raad giøre
 vittherligt, aar etc. 1548 fredage for s. Hans dag medsommer [22.
 15 *juni*] wor skicket for osz paa wort raadhus thisze breffuiszer erlige
 danemend, som er Iens Hegelund oc Baggj Ienssen paa Peder
 Ipssens børns vegne paa then ene side oc Symen oc Hans Søurenssen
 paa then anden side vdj saa made, at Iens Hegelund forgaff ephther
 Pedher Ipssens regenskaps bogs liudelsze, som hand framlade, huor-
 20 ledis at Per Ipssen haffde sold Symen oc Hans Søurenssens fadher
 tho hwsze lygendis vdj Suortt brødre gade for femhundert m. oc 4
 gilden, oc kiøb wor sked vdj *thet* aar 1531. Oc *ther* paa samme kiøb
 haffde Symen oc Hans Søurenssen betalld Anne Peders, Peder
 Ipssens ephther løuerske, ett hundret m., oc tha igien stoid aff
 25 samme betaling 400 m. oc 4 gd. vdj gulld. Dog haffde thij betald
 aff samme 400 m. 300 march ring møntt paa *thet* aar 1538, som
 salig Iørgen Iwell haffde indschreffuit i samme regenskap bog, oc
 then tiid tha gialte gd. i guld 10 m. krigis, oc mentte, at Peder
 Ipssens børn haffde iche fanget *ther* fildest vdj, ephther som møn-
 30 then wor, *ther* kiøben skede. *Ther* tiill suarde Symen oc Hans
 Søurenssen oc framlade en skøde breff, som Per Ipssen haffde giørd
 theris fader paa *thet* aar 1531, oc saffde, huorledis at theris fader
 skulde haffue giffuit Peder Ipssen en handschrifft paa samme 500
 m. oc 4 gd., oc samme theris handschrifft haffde thij igien løst aff
 35 Iørgen Iwell, oc dog ey samme handschrifft tiilstede wor, oc *ther*
 emod suarde Iens Hegelund oc atspurde S. oc H. Søurenssen for
 dom, om thij bestode ham Peder Ipssens regenskap bog, som hand
 framlade. *Ther* tiill suarde thij bode ia. [22r] Oc tisligiste atspurde

wij for^{ne} S. oc H. Sørenssen, huorledis at then handschrifft lydde, som thij skødt them opaa. Tha saffde thij, at then lydde oc indholt, at theris fadher skulde bettale *Per Ibssen* eller hans arffuinghe huert aar en halhundret m., en tiill saa lenge at then *somma* wor
 5 betalld. Dog bestode thij, at *ther* igien stoid en hundret march danske oc 4 gd. i guld, som icke betald wor, *met* mange ord oc thalle, som them paa begge sider emellom lebe etc. Tha ephther tiilthale oc genswar saffde wij them saa emellom for retthe, at S. oc H. Sørenssen bøy at sidde offuer regenskap med *Peder Ipssens* arff-
 10 uinghe oc siden giffue oc bettale ett hallthundret m. danske huert aar, som mønthen wor god tiill vdj thij aaringhe fran *thet* aar 1531 og tiill saa lenghe, for^{ne} *somma* bleff fulldgjörd. Oc thij 300 m. ringhe mønt, som Iørgen Iwell saa haffuer opborne, bøy ey *Peder Ipssens* arffuinghe vdj nogen made tiilskade at kome ephther koning-
 15 lig maiestatz recesses liudelsze. Oc then ene hundret m. oc 4 gd., som thij selleff bestode, som icke er betalld, bøy then at bettales vdj sligt mønt, som nu vdj Danemarck genge oc geffue er etc. Tiill vtthermere vindisbörd lader wij tricke wor singnether oc indzegele neden for *thette* wort opne breff etc.

20

[22v] Vij ephther^{ne} *Clauus Sestede*, hoffuitzma(n)d paa Riberhuis, *Niells Krabbe*, *Olluff Perssen*, borgemesther, *Iens Tiellossen*, *Hans Karlssen*, *Laffue Staphenssen*, *Iens Hegelund*, *Hans Anderssen*, *Niells Togeskow*, *Hans Perssen*, *Per Brwen* oc *Søueren Iacopssen*,
 25 raadmen, aar etc. 1548 fredage for s. *Hans Baptiste* dag [22. juni] wor skicket for osz paa wort raadhuis erlig oc fornumstige m(an)d *Olluff Staphenssen*, forstander for thij geste bodher *ligendis* emellom *Fisker gade* oc *Grønergade*, oc haffde vdj rette steffnet *thenne* breffuiszer *Peder Lassen* for nogen iordskild, som *ther* skulde
 30 gange aff then *samme* hws oc vdsødt, som hand nu selleff vdj boer, *ligendis* i *Fiskergade* oc tiill for^{ne} *gesteboder*, som hand haffde holden ham for *met* wrett, som hand myntte, oc haffde inthet giffuit *ther* aff en tiid lang, oc *ther* offuer vdj rette lagde nogle breffue *liudendis* paa nogle iordskild. *Ther* tiill suarde for^{ne} *Pedher*
 35 *Lassen* oc sagde seg icke at skulde were ham paa *samme* *gesteboders* vegne nogen iordskild pligtige aff *samme* syn hws oc iord, som hand haffde skøde breff oc beuisning opaa, oc framlagde *twende pergemendz* beseglet breffue, wskrabet oc wstonget, *liuden-*

dis paa samme sin hws oc iord, oc *ther met* saffde seg at were redegelig skøtt oc kjøpt inden tinghe, at willde nyde oc vndgialde, hues ham for dom oc rett aff sagdis, *met* atskillige ord, som them paa begge sider emellom lebe etc. Tha *epther* sagens *lelighet*, breff oc
 5 beuising, som tha *framladis* paa begge sider, saffde wij them saa emellom for retthe, *epther* thij at *Per Laassens* breffue wor lofflige gjorde inden tinghe *epther* wor stadz retts liudelsze, som then melder oc vduiszer, *bøyr samme* kjøp at were vrigelige oc vid sin magt at bliffue, oc ey *Olluff Staphenssen* eller hans *eptherkomere* forstaandis
 10 for samme geste boder at haffue nogen tiilthale tiill ham y then sag i nogen made. Tiill vindisbørd lader wij trycke wor singnete neden for *thette* wort opne breff.

[23r] Vij *epther^{ne}* Clauus Sestede, *høffuitzmand* paa Ryber huis, borgemestere oc menighe raad giøre vittherligt, aar etc. 1548 fredage for s. *Johannis baptiste* dag [22. juni] wor skicket for osz paa wort raadhuus hederlig oc forstandige mend *Mesther Iens Wibore*, *erchedegen*, oc *Mesther Thames Knudssen*, canick *ther sammested*, paa menige capitels vegne oc haffde vdj rette steffnet for
 20 numstige mand *Hans Perssen*, *radmand* *ibidem*, for nogen iordskildt, hand holt them for aff then gaard ligendis paa Melledam paa then søndre side nest østen op tiill *Iacop Wybes* hws, som hand kjøpte aff *Iørgen Knudssen*, *borigher* i Aalbore, som *Metthe Jons* vdj bode etc. *Ther* tiill swarde for^{ne} *Hans Pederssen*, at hand haffde
 25 bødet *Mesther Thames* tho m. danske aff then iord, som samme hwsz paa stand tiill iordeskild, oc loid seg tycke, han wor *Riber* capittell ingen vtthermere iordskild *ther* aff pligtige, oc y retthe lagde ett *pergemetts* breff liudendis, at *ther* skulde gange en march danske aff for^{ne} iord tiill iordeskild aarligen vdj huer skilldtiid
 30 twende gang om aaret. *Ther* tiill swarde *Mesther Iens* oc *Mesther Thames*, at *ther* haffuer gangen 4 m. dansk tiill iordskild aff for^{ne} iord aarligen aff arilldz tiid, bode for samme breff wor vdtgiffuit oc siden wden allt forhindring tiill nu, hand gjorde *ther* hinder paa, huilket thij *met* gamble registher oc iordbog strax beuiste oc
 35 loid them tycke, at samme breff, som for^{ne} *Hans Perssen* vdj rette lagde, skulde haffue weret skrap oc forfalsket oc icke saa redeligt *met* farne, at then byrde at kome nogen mand tiill skade, oc satthe vdj retthe, [23v] om them børde samme breff at wndgialde oc

them theris iordskildd *ther met* at forandres eller ey, som saa aff arilldz tiid wden alle forhindring wdgifuit wor. Tha ephther tiillthalle oc giensuar saffde wij them saa emellom for retthe, at for^{ne} Hans *Perssen* oc hans arffuinge oc ephtherkomere vdj for^{ne} hwis
 5 bøyrr aarligen at giffue oc fornøffue Riber capitell 4 m. *danske* tiill iordskildd aff for^{ne} iord ephther theris registher oc gamb(1)e iordbogs liudellsze. Oc *thet* for^{ne} breff, som for^{ne} Hans *Perssen* vdj retthe lagde, ey at kome for^{ne} Ryber capitell tiill skade eller them eller nogen mandt tiill gaffnn ephther thenne dag vdj nogen made.
 10 Tiill vtthermere vindisbørd etc.

[24r-v ubeskrevet]

[25r] Vij ephther^{ne} Clauuis Sestede, høffuitzmand paa Ryberhuis, oc
 15 borgem(e)sthre oc raad y Rybe giøre vittherlig, aar etc. 1548 neste løuerdage ephther s. Nicolaj dag [8. dec.] wor skicket for osz paa Riber raadhuis thinne breffuiser Renholt Petherssen, borigher vdj Kyell, oc haffde ephther ko. matz. breff oc beffalling vdj retthe steffnet beskeden mand Matts Anckerssen, borigher y Hadersleff,
 20 for nogle pending, som for^{ne} Matts Anckerssen skulde were ham pligttige aff thwinde hans handschrieffther, hand for^{ne} Reynholt nogen tiid siden forlegne giffuit haffde, oc framlagde først en handschriefft, som lyude paa two hundred tyffue oc fem m. lybske nest komende sanctj Hans dag anno 1547 *her* y Rybe at bettalle
 25 wden alle lenghre forhallninge eller skade, oc hand paa samme thermyn icke haffde bettallet eller giffuit ham mere en 59 m. lybsk, saa stoid ham aff then thermyn igien 166 m. End lagde for^{ne} Reynholt en anden handschriefft fram, Matts Anckerssen haffde giffuit hannom, lydendis paa 300 m. lybsk nest natiuitatis Marie
 30 [8. sept.] anno 1547 vdj Rybe wthen alle hans skade, hinder eller argelist at fornøffue, huilke 300 m. for^{ne} Matts Anckerssen haffde fornøget ham samme reyse *her* i Rybe vdj fiisk, øxen oc anden ware, oc *ther* tiill *met* 331½ m. vdt aff then første restands, paa huilke ware for^{ne} Reynholt saffde seg at haffue giørt stoer vdtkost
 35 oc theringhe oc wor komen y stoer tab paa samme ware oc myntthe seg then skade, kost oc teringhe at hintthe oc søge hoes for^{ne} Matts Anckerssen ephther hans handschrieffts liudelsze. [25v] *Ther* tiill swarde for^{ne} Matts Anckerssen oc bestod ham bode hans hand-

schriffte, meden forhopte seg icke vdj nogen made at were ham
 ther vdaff noget pligtige oc framlagde en for^{ne} Reynholtz egen
 handschriff, datum Kyell tisdage epher Antonij [14. april] anno
 1545, huilken som lyude, at for^{ne} Reynhols bekende seg at haffue
 5 anammet aff for^{ne} Matts Ancherssen tiill troer hende fem oc fiire-
 sindztyffue daller vdj saa made, at hand skulde paa Iørgen van
 Anefelds vegne entrigtthe oc fornøge Henrich Skult vdj Kyell *met*
thet snarest, nar som for^{ne} Iørgen van Alefelde hand igien ind-
 laffde 67 m. 10 s. lybsk hoes Reynholt Pederssen oc tiill troer
 10 hande, huor paa Iørgen van Alefelde gjorde for^{ne} Reynholt Pethers-
 sen handtastinge at saa skee skulde. Oc mentte for^{ne} Reynholt icke
 ther vdj haffde giørd ham skeell, at hand saa haffde forsømp ham
 oc icke esket for^{ne} 67 m. 10 s. aff for^{ne} Iørgen van Alefelde, oc
 vidher sagde hand, at for^{ne} Reynholt oc haffde the 85 daller hoes
 15 seg oc forkomet oc icke taget hans hand løsz hoes Henrick Skult,
 som hand ham vdj rede daller offuer antwortet haffde, oc at Hen-
 rick Skult haffde ladet kreffue hanom *her* y Ryber merckend vid
 sin foget, som hans egne handschriffts breff vduiszer for^{ne} 85 daller
met 4 aars rentthe. Tha atsurde wij for^{ne} Reynholt Petherssen, om
 20 hand haffde for^{ne} 85 daller [26r] end nw hoes seg. Tha swarde
 hand ia, hand feck icke the 67 m. 10 s. aff Iørgen van Alefelde,
 hand torde icke slippe *ther* fore the 85 daler, førren hand fiick the
 pending aff Iørgen van Alefeld. *Ther* tiill swarde for^{ne} Matts An-
 cherssen, at hand vilde heller haffue the 85 daler hoes seg at
 25 brughe en then anden ringhe swm. Oc satthe vdj retthe, epher the
 at hand haffde the 85 daller vdj 4 aar at bruge, nu Anthonij [9.
april] komer, om hand tha bwrde at drage then skade *met* then
 rentte, hand stoid opschreffuit hoes Henrick Skult for the 85 daler,
 heller for^{ne} Reynholt byurde then at tage hanom løss, oc epher the
 30 at hand haffde taget Iørgen van Alefelds hand for the 67 m. 10 s.,
 om hand icke tha oc byurde at tage thenom y hans bettalinge. Och
 swarde for^{ne} Matts, at then siiste swm, som wor 300 m. lybsk, them
 haffde hand epher hans gode nøge giffuit oc fornøget for^{ne} Reyn-
 holt paa then samme *thermyn* vdj gode ware oc rede pendinge. Oc
 35 satthe oc vdj retthe, om hand lengher byurde at stande ham for
 nogen vidher skade, kost eller teringhe, end hand hannom paa
 samme tiid oc sted epher hans handschriffts liudelsze fornøget
 haffde, oc wor owerbodige, at hwes redelige skade hand aff thend

rest nw Ioannis [24. juni] aar sidhen forleden ledt haffde, ther
 villde hand giøre ham fywldeste for ephther wuilldighe mends
 sygellsze [26v] mett saa skeell, at hand her vdj Rybe eller vdj
 Hadersleff villde stille ham igien nøgeafftuge loffuen oc viszen, at
 5 hand villde taghe hans hand løsز igien tiill Henrich Skult for thij
 85 daler medt 4 aarsz rentthe, hand saa lenge haffte brugt vdj hans
 nytthe oc gaffnn, *met* mange ord oc flere, som them tha emellom
 lebe paa bege sider etc. Tha ephther sagens lelighet paa bege sidher
 saffde wij saa for retthe, at ephther the at Matts Anckerssen icke
 10 haffde holden ham then første thermyn om sanctj Hans dag [24.
 juni] nw aar siden forleden ephther hans handschriffdis lydelsse,
 tha bøyр for^{ne} Mattz Anckerssen at opretthe for^{ne} Reynholt then
 beuiszelige skade, hand aff then ene hundret trødige halfyarde m.
 nw hallffanden aar hafft haffuer ephther 4 wuilldige danemendz
 15 sigellsze, som the ther tiill paa bege sidher tage villde. Oc nar for^{ne}
 Mattz Anckerssen for^{ne} Reynholt sligt rest oc skade endtrigthet
 haffuer, tha bøyр for^{ne} Reynholt Petherssen ther emoed at stille for^{ne}
 Matts Anckerssen nøgeafftuge viszen oc borigen, føren at hand
 dragher her aff Rybe, at hand ville holde for^{ne} Matts Anckerssen
 20 qwyt oc fly tiill Henrick Skult for for^{ne} 85 daler *met* 4 aars rentthe,
 som hand selleff bestoid, at hand brugt haffuer, oc holde for^{ne}
 Matts thet skadesløsз. [27r] Oc the 67 m. 10 s. them skall Mattz
 Anckerssen selleff kreffue aff Iørgen van Alefelde, oc om then
 siiste thermyn ephther thij at for^{ne} Reynholt bleff nøgeaffthige be-
 25 talld *met* gode ware ephther hans nøge paa samme tiid oc sted ephther
 Matts Anckerssen hans handschriffdis lydelsse, tha bøyр icke Matts
 Anckerssen at were ham pligtige ther vdt aff at stande hanom
 wider for nogen wmkost eller skade i nogen made lengher, en hand
 ham sligt ware offuer antwordet, oc hand them vdj hans egne
 30 gemme anammet haffde. Tiill vindisbørd lader wij tricke vor sing-
 net etc.

[27v] Vij ephther^{ne} borgemesther oc raad vdj Rybe giøre vitterliggt
met thette wort opne breff, aar etc. 1548 then fredage s. Thome
 35 apostolj dag [21. dec.] paa wort raadhwis haffde wij ephther hug-
 borne førstis koniglig Maiestats wor kereste naadige heris beffaling
 vdj dag for osz y retthe steffnet thisze erlige mend, som er Reynolt
 Pederssen, borigher i Kyell, paa then ene oc Matts Anckerssen,

boreschriffuer, paa then anden side om nogen tretthe, som thij tiill samell haffde. Och wij ephther samme wor naadigste heris schriffuelsze oc beffaling skullde dømme them emellom om then skade gialld hues wij kunde forffare, at then ene haffde vtthermere hafft
 5 en then anden. Oc ther offuer gaff thij them bode willelighe vdj retthe for osz *met* hues breffue oc beuisening, som paa begge part wor anrørendis i then sag etc. Tha ephther tiilhalle oc giensuar, breffue oc beuisening, som tha framlagd^{is}, saffde wij them saa emellom for retthe, at ephther thij at for^{ne} Matts Ancherssen icke
 10 haffde fulldgiørd samme tho handschriffther, som Reynholt Pederssen haffde aff hanom paa thij thermynen at bettalle, som thj vduiser oc indholder, tha skall Matts Ancherssen ther fore giffue ham 40 m. lybs skadgiald. Thisligiste skall for^{ne} Reynholt Perssen ther emoed stille for^{ne} Matts Ancherssen nøgafftige viszen oc bo-
 15 rigen eller oc stille Henrick Skwl^{tt} tiillfredz for the 85 daller *met* 4 aars rentte, som hand saa haffde holden for^{ne} Matts Ancherssen for oc holde ham *thet* skadesløs i alle made. Tiill vindisbørd lader wij tricke wor stads secrett neden for *thette* wort opne breff. Datum supra.

20

[28r] Item fredage nest for natiuitatis Marie [6. sept.] aar etc. 1549, tha wor borgemesther oc raadt forsamlet paa Ryber raadhuus. Oc tha wor Hans Anderssen, raadmand, personlig tiillstede oc lyudelig bøø seg vdj dom oc rett, om welbørdige mand Axell Fixen
 25 paa Braahollem eller hans fuldmøndige Pouell Matssen wor ther komen tiillstede, ephther som Niellsz Togeskow, byffoget, haffde satt them paa begge parther en thermyn for at skullde møde paa for^{ne} dag, som forskreffuit staar etc. Oc ey ther kam nogen paa Axell Figsens vegne at thale Hans Anderssen tiill saame tiid vdj nogen
 30 made etc.

[28v] Vij ephther^{ne} Clauus Sestede, høffuitzmand paa Rybehus, oc borgemesther oc raad y Rybe giøre vittherligt, at aar etc. 1549 torsdage assumptionis Marie [15. aug.] wore wij forsamlet ephther ko.
 35 matz. beffaling paa Ryber raadhuus oc ephther same beffaling haffde vdj retthe steffnet erlig mand Niells Krabbe, borgmesther, paa then ene oc Niellsz Krabbe, hans sønn, paa then anden side om trette, som them emellom wor for arff, som for^{ne} N. K., hans sønn, skulde

were tiilfalden *epther* hans *moders* døø, huilket hans *fader* holder ham for. Tha *framlade borgemesther* N. K. en *testamentz* breff, som hand *haffde selleff* beseglet *met* salig *Iørgen Iwells* ouerwelse, oc hans *søn* N. K. *haffde vnderschreffuit* same *testamentz*
 5 *breff* *met* hans *egne* hand, oc *ther* *met* *formodet* seg same *testamentz* *breff* at were *wriggelig*, som hans *kiere* *hustru* saa *haffde* *ladet* *giøre* y *hindis* *siste* *tiid* oc *ther* *offuer* *døde* *vdj* *beggis* *theris* *franwerlsze*, som *thij* *paa* *begge* *sider* *selleff* *bestode*. *Ther* *tiill* *suarde* hans *søn* N. K. oc *giørde* *syn* *edt* *met* *tho* *opragtte* *fighre*
 10 *for* en *besiden* *domer*, at *thend* same *dag*, som hand *wor* *hiemkomen* y hans *fadhers* *huis*, *epther* at hans *modher* *wor* *døø*, *tha* *wor* hans *fader* *hiemkomen* *føren* *hand*, och *wore* *the* *ene* *tho* *sorgefulld* oc *bedreffuit* *paa* *begge* *sidher*. Tha *framlade borgemester* N. K. ham same *testamentz* *breff* *for* oc *begierde* *aff* *Niels* *Krabe*,
 15 hans *sønn*, *skulle* *then* *lesze* oc *saa* *vnderschriffue* *then*, om hand *villde* *sametycke* *thend*, som *thend* *indholder* och *vduiszer*. Tha *vnderschreff* *hand* *thend* oc *saffde*, at *ther* som hans *fader* *haffde* *noget* *vtthermere* *begierdt* *aff* *ham*, *epther* *thij* *hand* *wor* y *mad* oc *moell* *met* *hanom*, at *skulde* *haffue* *giörd* *ham* *tiil* *viliige* *paa* same
 20 *tiid*, *tha* *villde* *hand* *ey* *haffue* *saffd* *ham* *ney* *ther* *tiill*. [29r] Och *theszemellom* *kam* *hand* *icke* *aff* hans *fadhers* *hwsz* *eller* *daar* *fran* hans *fader* at *raadslage* *met* *nogle* *aff* hans *wener* oc *medarffuinge*, *føren* *hand* *haffde* *thet* *giörd*, oc *ey* *tenckte*, at *ther* *skulde* *were* *nogeth* *wndher* *seg* *tiil* *skade* *eller* *affbreke* *vdj* *nogen*
 25 *made*. Tha *loid* *wij* *opkalde* *for* *raadstolen* *Bage* *Ienssen*, som *haffde* *tiilforne* *borgemester* N. K. *stybdatther* *etc.*, oc *atspurde* *wij* *ham*, *huor* *thet* *wor* *tiillgangen*, at hans *segell* *wor* *tagen* *fran* *for^{ne}* *testamentz* *breff*. *Ther* *tiill* *suarde* *hand*, at *hand* *ey* *ville* *besegle* same *testamentz* *breff* *met* *thet* *første*, *føren* *borgemester*
 30 N. K. *mothte* *loffue* *ham* *300* *daler* oc *ther* *tiill* *met* *4* *boder*, oc *tha* *beseglet* *hand* same *testamentz* *breff*. *Item* *nogen* *stund* *ther* *epther* *beclaget* *seg* *borgemester* N. K. *for* *Bagge* *Jenssen*, at *hand* *haffde* *weret* *ham* *for* *neer*, oc *tha* *haffde* *Bagge* *Ienssen* *sward* *ham*, at *hand* *wor* *tiilfredz* at *slaa* *thet* *løs* *giien*, oc *begierde*, at
 35 hans *segell* *mothte* *taggis* *fran* same *testamentz* *breff* *igien*. *Item* *loid* *wy* *ind* *eske* *Frandt* *Klyne*, som *haffer* *for^{ne}* *borgemester* N. K. *datther*, om *hand* *villde* *eller* *haffde* *bestanden* *for^{ne}* hans *hustru* *modhers* *testament* *vdj* *nogen* *made*. *Ther* *tiill* *suarde* *hand*

ney. Sameledis beretthe borgemester N. K., at hand nogen tiid siden forlegne antwordet hans søn N. K. gottz, som hand nylig haffdhe hiemførd fran Anddrop, som belep seg paa en stor swm, oc hand icke kunde giøre ham regenskap for then første vdlaffd
 5 pending paa 437 daller neer oc forhopte seg *thet* at icke kome ham tiill skade eller andere medarffuing oc børnn vdj nogle made. Ther tiill swarde N. K., hans sønn, at hand intthet kunde *ther* vdj, *thet* stwnd *thet* wor y felle, meden byurde hand at opretthe ham same skade, tha villde hand *thet* giøre. [29v] Thesligiste forhopte
 10 seg for^{ne} N. K., at hans fadher Niells Krabbe icke bywrde vdaff hans modhers baa mere end hallff baa oc boffee. Ther tiill swarde borgemester N. K., at huad loffuen wntthe ham *ther* met, villde hand lade seg nøge, mett flere oc mange ord, som them emellom leeb. Tha epher tiilthalle oc gienswar oc sagens lelighet sagde
 15 wij thennom saa aff for retthe, at thend testamentt, som for^{ne} N. K. saa haffde vndherschreffuit wthen hans mett arffuinghis raad, villie oc samtycke, oc som oc saa end gang haffde weret beseglet oc segelen aff thend anden medarffuinghe fran taget, oc ingen datum *ther* vdj findis, tha gieldher same testamenth intthet mere,
 20 endt huad alle medarffuinghe ville samtycke. Sameledis om *thet* gottz, som borgemester N. K. haffde antwordet hans søn N. K. at ferdis mett paa alle theris beste, hues skade eller gaffnn *ther* kam vdaff, thend stwnd *thet* stoid y felle, *thet* byurde at giallde them lige høgtt oc icke at were for^{ne} Niellses skade allene, meden om
 25 huor møget arff for borgemester N. K. skulde nyde epher hans hwstru, kunde wij icke andet sige om, end vdj baa oc boffe bør ham først at nyde hallff baa oc gottz oc siden gange lige vid beste barn vdj arff mett hans andere børn oc metarffuinghe. Tiill vtthermere vindisbørd ladhe wij tricke wore indzegler oc singnether
 30 neden for *thette* wort opne breff. Schriffuit vdj Rybe torsdage assumptionis Marie [15. aug.] aar etc. 1549.

[30r] Item saa bekendher ieg meg Pedher Trellundt, borigher vdj Rybe, met *thette* myt opne breff for meg oc myne arffuinge, at ieg
 35 bleff saa forligtt mett Hans Volbers, Ewertt Potthers swen, van Mønsther om thij pending, som Niells Pedherssen wor Ewertt skyldighe, som tha wor tollff oc thywe daller oc fyre daller, som Lawris Pedherssen y Werst wor hanom skyldige, for hwilke for^{ne} pendinge

ieg bepligthter meg eller myn arffuinge Hans Volbers, Ewertt Potthers swen, eller hans arffuinge vdt at giffue nw strax ny daller oc syden 9 daller hwert sanctj Hans dag [24. juni] tiill saa lenge, at for^{ne} pending wordher betalld, som for^{uit} staar. Tiill vtthermere
 5 vindisbørd oc bedere foruaringhe trycher ieg myn singnette nedden for thette myt opne breff. Schreffuit vdj Rybe paa wor frue dag nest ephther sanctj Hans dag mitsomer [15. aug.] anno domini 1547.

10 [30v ubeskreuet]

[31r] Vij ephther^{ne} boreme^{ther} oc raadt vdj Rybe giøre vittherligt met thette wort opne breff, ath y dag wor skicket for osz paa wort raadhuus beskeden mand Pedher Niellssen, som nu haffer Christen
 15 Iellings datther, paa then ene oc haffde vdj retthe steffnet thesze breffuiszer Laffue Staphensen, raadmand, paa Christen Iellings børne vegne, som hand er werige for, oc Knud Søurenssen paa hans hustruis vegne paa then anden side. Oc talde Peder Nielsen thenom tiill for arff, som hand wor anclagendis, som skulde stande
 20 end nu inne vdj hindis faders oc modhers baa, oc forhopte sig, at Iacop Dwme, hindis affgangen hosbonde, icke haffde fanget hindis anpart ther wdt, hues hinde tiilkame met retthe. Ther tiill swarde Laffue Staphenssen oc Knudt Søurenssen, at Iacop Dwme paa hindis vegne haffde fanget syn anpart ther vdt bode y rørendis oc
 25 wrørendis baa och boskape, som thij strax giørde beuiszeliggt met thet affkallds breff, som Iacop Dwme hand haffde giørdt oc giffuit them met hindis personlige neruerelsze, villie, raadt och samtycke paa Ryber byting oc haffuer then først beseglet, som then vthermere oc vtuiszer. Sameledis framlade thij en handskrifft, som thij
 30 haffde igien indløst fran hwszfoget paa Gottrup, som thij haffde giffuit for^{ne} Iacop Dwme, lywendendis paa nogen ephther standendis pendinge. Ther offuer giørde wij spørsmoell tiill Pedher Niellssen, om hand haffde nogen breffue eller beuisening at ligge ther emodth. [31v] Tha swarde hand ney met manghe flere ordt, som
 35 thenom paa begge partther tha emellom lebe etc. Tha ephther tiillthalle och gienswar, breffue oc beuisening, som tha framladis, sagde wij thenom saa emellom for retthe, at ephther then affkallds breffs lydelsze, som Iacop Dwme met hindis personlige nerwerelsze oc

samtycke inden tyngte, haffde liudeligh giørd oc beseglet, dømpte wij them frij for Peder Nielssen for alt vtthermere tiilthalle y thend sag ephther thynne dag vdi nogen made. Tiill vindisbørd lade wij trycke wore singnether nedent for thette wort opne breff.
 5 Datum Rybe fredage for s. Hans dag mitsomer [24. juni] aar etc. 1550.

[32r] Vij ephther^{ne} borgemesther oc raad i Rybe etc. giøre vittherligt met thette wort opne breff, atj dag wor skicket for osz erlig oc
 10 fornumstige mand Andhers Hanssen, wor medborigher, oc haffde y retthe steffnet thynne breffuiszer Thames Anderssen y Meelldenn paa wort raadhs paa then anden side for then stald, som ligendis er vid Iesper Tøringis staldt, som Andhers Hanssens modher Deorte tiilhørde oc en tiidlang y were haffde, oc ey Andhers Hanssen
 15 visthe, vdi hwilke made thet hwn haffde affhendet seg same stald, som for^{ne} Thames Anderssen y were haffuer, eller haffuer nogen breffue eller beuisening ther paa, at thet er komen fran hanom oc hans arffuing anthen for pant eller tiill kiøbes. Ther tiill swarde Thames Andherssen, at han oc hans foreldhre thij haffuer haffdt
 20 same stald i lang tiid, oc hans fadher kiøffthe same stald aff Anders Anderssen, som flyttthe fran Lustrup oc tiill Rybe, dog saa at hand ingen breffue eller beuiseningh haffde ther paa, vdi hwilke made thet hans fadher oc foreldhre wor komen ther tiill, anthen for kiøb eller paa arffins vegne, met mange flere ord, som them paa begge
 25 sider emellom lebe etc. Tha ephther tiilthalle oc giensuar oc sagens lelighet worthe ther saa paa saffdt for retthe, at ephther thij at for^{ne} mend paa hwercken sider ingen breffue, anthen pantbreffue, skødebreffue eller nogen atkomes breffue haffde ther paa, thesligist at for^{ne} Thamis Anderssens fadher oc hand haffue same stald haffdt
 30 y 40 aar wlast oc wkiert, tha dømpte wij Thames Anderssen same stald tiill met saa skiell, at hand skall kome her tiill Ryber byting met 12 borigher eller selleff eyer bøndher oc swere seg then tiill, at thet er hans faders oc foreldhres retthe kiøb och haffuer then redelig betald Andhers Hanssens foreldhre. Tiill vindisbørd lader
 35 wij henge wore indzegler. Datum Rybe fredage for natiuitatis Marie [5. sept.] aar etc. 1550.

⟨Per Mondz sag.⟩

[32v] Anno etc. 1551 mandage ephther conuersionis Paulj [26. jan.] tha wor Jørgen Pedherssen ko. matz. rentmesther met borge-
 mesthere oc raadth met flere aff menighe almoffue forsamblet paa
 5 Rybere raadhuus oc haffde forskreffuit ephther ko. matz. schriff-
 uelse, som hans nade haffde tiilschriffuit borgemesther oc raad,
 welbørdige mand Niells Iwell tiill Astrup paa then ene side oc
 thesligist Peder Mond, fordom borigher y Thysted oc nu vdj
 Horszens, oc Iep Krabis børns laguerighe y Tisztedt at skullde paa
 10 alle sidher werett her y retthe vdj dag for osz. Tha kam ther ingen
 anthen paa Niells Iwells eller paa Pedher Mondz vegne tiillstede
 at sware ther tiill y nogen made. Oc ther offuer loidt Olluff
 Pedherssen, boremesther, lesze ett panttbreff, liudendis, at salige
 Iep Krabe haffde pantsatt Clemen Sørenszen, borigher y Vetle,
 15 syn hwsz y Rybe, ligendis emellom torre oc Rasmus Kremmers
 hwsz, for hundred och thywe enckend daller hodesuma oc 10 daller
 tiill rentthe huert aar, som same pergementtz breff vtthermere ind-
 holdher oc vtuiszer etc. Thisligist loid Relloff Niellssen lesze en
 pantthe breff, som Pedher Mond haffde pantsethe welbørdige
 20 mand Søueren Mond tiill Seresløffgordt then syn hwsz, ligendis
 emellom Ryber torre oc Rasmis Kremers hwsz, tiill en fuldpannt
 for hundhret enckend daller, som same breff vtthermere vtth-
 uiszer etc.

25 [33r] Anno etc. 1551 fredage nest ephther søndage Iubilate [24. april] wor boremesther oc raad met nogen aff allmoffen, och tha
 worthe erlig oc welbørdige mandz Eyler Hardenberre hans breff
 lyudelig lest for menige mand, giffuendis tiill kende y same syn
 schriffuelsze, at wor metborigher vid naffnn Hans Thermenszen,
 30 Andhers Ienszen oc Iens Thermenszen oc beclaget, at thij haffde
 giørd hanom och hans swene offuerlast oc soret en aff hans suene,
 oc ther offuer begierde aff boremesther oc raad, at thij wille tage
 borrigen aff them, saa at thij skulde bliffue tiilstede oc møde i
 dom oc rett, nar thij bliffuer esket. Oc tha loffuit Lambert Abszen
 35 oc Hans Tygessen for Hans Thermenszen for same sag. Item Matts
 Borre oc Christen Trellund loffuit for Andhers Ienszen for same
 sag. Item loffuit Thermen Ienszen for hans søn Iens Thermenszen
 for same sag etc.

[33v] (En copj aff Jesper Krauszes breff om gresze øxen,
kødt, honing etc.)

Christiann mett Guds naade Danmarcks, Norgis, Wendis och Gottis
koning etc.

- 5 Vor gunst tiillfornn. Viidt at ephther thij wij forffarre, at wort for-
budt om gresze øxenn, som wij haffue ther om ladet vtgaa vdj trye
samfoldige aar, er forloben. Tha haffue wij nw paa thet nye mett
wortt *elskelige* Danmarcks riigis raadt giørdt en almyndelige for-
budt paa gresze øxenn, saa at ingen gresze øxen skall wtførris eller
10 vtskybiis aff wor rige Danmarch, føren wij *samme* forbud lade
opgiffe mett wor egne breffue. Sameledis wille wij vdj lyge made
saa holddis skall *met* honing, salthet oxekiødt, forkiødt oc lamkiødt.
Thij bede wij teg oc wille, at thw strax ladher same forbudt bode
om gresze øxenne, salthet kiødt oc honing forbyude offuer allt thyn
15 lienn, bode y kiøbstedherne oc tiill herris tynghe, oc thet lader taget
beschreffne, paa thet at hwer man taghe seg ware for skade oc siden
ther mett lade haffue flygtthelige indseen, ath same forbudt widt
magtt holddis offuer allt thit leen, bode om øxenne, kiødt oc honing.
Oc ther som ther findis nogen anthen indlendiske eller vtlendiske
20 emodt at giøre, at thu tha tagher fran thennom alt, hues thij haffue
mett at farre, oc ther tiill mett straffe thenom ther fore, som thij
wore breffue och bwdt icke agtthe wille, her widt at retthe teg
epther oc lad thet ingenlunde. Beffallindis teg Gud. Schreffuit paa
wort slott Kiøbnehaffnn mandage nest ephther s. Iacobj apostolj dag
25 [27. juli] aar etc. 1551 wndher wort singnete.

Thette ko. mar. breff er lenszmand tiilschreffuit oc bleff lest paa
Ryber byting løffuerdage for Bartholomej [22. aug.]

- 30 [34r] Vij ephther^{ne} Olluff Perssen, boremesther y Rybe, Iens Tielles-
sen, Hans Karlsssen, Laffue Staphenssen, Hans Anderssen, Niells
Togeskow, Peder Brun oc Søueren Iacopssen, raadtmend same sthet,
giøre vittherligt *met* thette wort opne breff, aar etc. 1551 then
tisdage nest for Symonis et Iude apostolorum dag [27. okt.] paa
35 Ryber radhus wore wij forsamblet ephther ko. mar. beffalling, oc
epther same beffallinge haffde wij vdj retthe steffnet for osz erlig
mand Søueren Morthenssen, boremesther y Kolding, paa then ene
oc Iwer Niellssen, wor metborigher, paa then anden side, och tiil-

talde han for en fulld brodher deell vdj then gaardt, hwsz oc iord ligendis y Grønergade, som ham oc hans metarffuingh *met* retthe tiilkomer ephther theris salige broder Her Morthen Morthenssen. Ther tiill swarde Iwer Niellssen oc framlauffde en handschriff, som
 5 hand haffde, att Her Morthen haffde bekend saa, at Iwer Niellssen skulle haffue giørdt hanom fyllest for syn anpart y same gaard, hwilken handschriff, som wij forffare oc offuer grandsket, at then icke fandis saa nøgagtige at were, at hans arffuingh burde then at wndgialde, thij at same handschriff ey wor beseglet oc icke
 10 hellder fandis ther vdj anthen aar, dag eller nogen datum, huor som then wor schreffuen eller vtgiffuit y nogen made. Oc wij tha framdellsze esket oc begierde aff for^{ne} Iuer Niellssen, om hand hagde nogen anden skøde eller foruaringe paa same Her Morthens part, som hand kunde ther mett forsuare, tha sagde hand ney, at
 15 hand ingen anden foruaringe ther paa hagde seg tiill hiellp vidher, end som han hagde framlagd, oc the ther *met* paa begge sider gaffue them vdtj retthe. Tha ephther tiillthale, giensuar oc sodane sagens lelighet, som for^{uit} stander, saffde wij them emellom saa for retthe, at ephther the at same handschriff icke fandis nøgafftige
 20 vdj thyne sag, tha tiildømpte wij for^{ne} Søueren Morthenssen oc hans metarffuinge, som er Her Morthens arffuing, same anpart, som er en fuld brodher lodt y same gaard, hwsz oc iordt at haffue, nyde oc beholde wbehindhret y alle made. Tiill vindisbørd tricher wij wore singnete. Datum supra.

25

[34v] Vij ephther^{ne} borgemesther oc raadt vdj Rybe etc. giøre viththerligt *met* thette wort opne breff, aar etc. 1551 tisdage for sanctorum Symonis et Iude apostolorum dag [27. okt.] wore wij forsamblet ephther ko. mas. beffalling paa Ryber raadthwsz, oc ephther
 30 same beffalling haffde wij vdj retthe steffned for oss erlig mand Hans Schriffuer, borigher y Otthensze, paa then ene oc Iwer Niellssen, wor metborigher, paa then anden side. Oc berette for^{ne} Hans Schriffuer, at hand paa hans hustruis vegne haffuer en fwld søstherlodt vdj then hwsz oc iordt y Gronergade, som Iwer Niellssen
 35 nu vdj boer. Oc thesligist berette, at Iwer Niellssen haffuer brugtt same søsther lodt y same hwsz emod hans villige oc samtycke oc icke haffde thet y hans mynde eller giffuit ham lye aff same hans anpart vdj nogen made, siden at Iwer thet først anamett.

Ther tiill swarde Iuer Niellssen oc bestod Hans Schriffuer, at hand
 paa hans hustruis vegne haffuer en fulld søsther lodt y same hwss
 oc iordt, hand y boer, oc ey sagde ther ney fore, meden saffde seg
 epther hans regenskaps bogs liudelsze, som hand framlagde, at
 5 hwn haffde fanget fem alne ledisk *met* meget mere ware paa same
 hindis anpart y then søsther lodt. Tha atspurede wij Iuer Niellssen,
 om hand hadde nogen breffue paa same søsther lodt, *met* huilke
 hand kunde aff wisze ffor^{ne} Hans Schriffuer paa hans hustruis
 lodt, ther tiill swarde hand ney *met* mange fler ord, som them
 10 emellom lebe. Tha saffde wij them emellom saa for retthe, at
 epther the Iuer Niellssen, som selleff haffuer bestanden, at Hans
 Schriffuer paa hans hustruis wegne haffer en fuld søsther lodt y
 same for^{ne} huis oc iordt, tha bøyr Iuer Niellssen anthen at haffue
 thet y hans myne eller reme ham thet fore. Tiill vindisbørd lade
 15 wij tryche wor singnete.

[35r] Vij epther^{ne} borgemesther oc raadt vdi Rybe etc. giøre vit-
 therligt met thette wort opne breff, aar etc. 1551 tisdage for sanc-
 torum Symonis et Iude apostolorum dag [27. okt.] wore wij for-
 20 samblet paa Ryber raadthuis at høre en sag vdi retthe emellom
 erlige mand Søueren Morthenssen, borgemesther y Kolding, paa
 syn søstherdather Marine Iensdathers vegne, som er født y Varde,
 paa then ene oc Iwer Niellssen, wor metborrigher, paa then anden
 side. Tha tiil talde for^{ne} Søueren Morthenssen paa for^{ne} Maryne
 25 Iensdatthers vegne for^{ne} Iwer Niellssen for en søstherlodt vdi then
 gaardt, hwsz oc iordt liggendis vdi Grønergade, som Iwer Niell-
 sen nw vdi boer, som Marine Iensdatther er tiill arff fallden epther
 syn modher Marine Morthensdatther sallige met Gudt. Oc for^{ne}
 Søueren Morthenssen esket her vdi retthe hwes skøde oc atkomme,
 30 for^{ne} Iwer Niellssen hadde at holde seg same søstherlot tiill mett,
 som hand vdi langt tiid brugt oc besidet haffuer. Ther tiill swarde
 for^{ne} Iwer Niellssen, at hand hadde kiøpt same søstherlot aff for^{ne}
 Marine Iensdatthers fadher Iens Christenssen oc beretthe huorledis,
 at for^{ne} Iens Christenssen skulde haffue giørt hanom skøde ther
 35 opaa tiill Warde byting, oc hand kunde dog icke beuiszet anthen
 mett breff eller segell. Tha atspurde wij for^{ne} Søueren Morthens-
 sen, om han wor for^{ne} Marine Iensdathers retthe werighe, oc om
 hwn icke hadde farbrodher, tiill hwilket hand swarde, at hwn

hagde en farbrodher vj Kolding vid naffn [35v] Frands Skrødher, oc at hand er en tougferdige mand oc gidher icke ferdis at thale paa hindis gaffnn, oc at hand therefore haffuer oplat same werige moell tiill hans hand oc will intthet haffue at giøre ther mett, 5 hwilket for^{ne} Søueren Morthenssen och haffuer beuist for osz met for^{ne} Frands Schrøders oc flere dannemendz breff oc segell, om huilken sag the gaffue them y retthe paa begge sider. Tha ephther tiilthale oc giensuar och sagens lelighet sagde wij thennom saa emellom for retthe, at ephther thij same Iwer Niellssen icke haffuer 10 nogen atkomme eller skøde paa samme søstherlodt oc ey kan beuiszet met nogen vindisbørdt, at same søstherlot er nogen tiid skøt ham her tiill Ryber byting, som egnedom liggher, tha bøyr for^{ne} Marine Iensdatther same søstherlot vj hindis modhers oc ferne gordt oc eygendom at haffue, nyde oc beholde y alle made. Tiill 15 vtthermere vindisbørdt.

[36r] (Copj aff Frans Schrøders breff i Kolding.)

Ieg Frands Schrøders, borrigher y Kollding, kendis oc giøre vittherligt met thette myt opne breff, at thet werimaall, som ieg 20 ephther logen er tiilkomet paa myn brodher datthers Marine Iensdathers vegne, som er født vj Warde, thet kand ieg icke haffue eller tage ware opaa hynde tiill gaffn oc gode, forthj ieg er en tougferdige mand oc icke gider ferdis at thalle paa hindis egne- dom, som hynne vj Riibe eller andersteds met retthe tiilfalde 25 kand. Thij haffuer ieg vj danemendz offueruerelsse kierlige tiil- bedet erlig oc welforstandige mand Søueren Schriffuer, borge- mesther i Kollding, for^{ne} Marine Iensdatthers moderbrodher, at hand same hindis wergemaall tiill seg annamme will oc ther met opladet same wergemaall tiill hans hand, saa at ieg ephther thynne 30 dag intthet will haffue at giøre met same wergemoll vj nogen maade. Tiill hwes vtthermere windesbørdt ieg tricker mynt indt- zegle neden paa thette mynt opne breff, kierligen tiillbedendis met meg at besegle thesze ephther^{ne} erlige mend Niells Clementssen, borgemesther vj Kollding, Andhers Perssen, Pouell Ienssen oc 35 Søueren Christenssen, raadtmennd ther samesteds. Schreffuit vj Kollding sanctj Dionisij dag [9. okt.] aar etc. 1551.

[36v] Vij epher^{ne} Iesper Krausze, hœffuitzmand paa Riiberhwsz, Olluff Perssen, borgem(e)sther, Iens Tiellessen, Hans Karlssen, Laffue Staph(e)nssen, Iens Hegelund, Hans Andherssen, Niels Togschow, Hans Perssen, Per Brun, Søueren Iacopssen, raadmend vdj
 5 Riibe, giøre vittherligt for alle met thette wort opne breff, at for osz wor skicket Iehan Becker aff Stade oc claget paa Hans Thermendssen oc Iens Thermenssen, borriher i Riibe, at the hagde wden skyld oc brøde offuerfalden hanom oc slaget hanom paa søndre side emodt all redelig orsage, oc sagde, at siden en dag ther
 10 epher, tha iagede for^{ne} Hans Thermenssen, Iens Thermenssen, Iens Hanssen, Ieb Niellssen oc Anders Perssen hanom ind y en mandz baa vid naffnn Anders Hanssen, wor metborriher, oc vilde ther falden hanom offuer oc slaget ham ihiell y same baad emodt all log oc retth. Ther tiill swarde for^{ne} Hans Thermenssen oc sagde,
 15 at hand met syn brodher Iens kame tiill for^{ne} Iehan Becker for Niels Søuerenssens baad oc falde paa nogen skulde aff for^{ne} Niells Søuerenssens pige, tha swarde for^{ne} Niels Søuerenssen, at the wore forsagde, tha spurde, hwo ther skulde haffue thenom, hand sagde, thet er ligemogdt. Tha swarde Hans Thermenssen, ieg kand traa,
 20 Iehan Becker skall haffue them, tha sagde for^{ne} Hans Thermenssen tiill Iehan Becker, iegh kand traa, thet er Riiper pracker got nock, the skulle haffue them, ther intthet dwer, thij ther dwer noget haffue y bestyredt, oc tha atspurde for^{ne} Hans Thermenssen for^{ne} Iehan Becker, hwy at hand kallet the Riiber pracker. [37r] Tha
 25 swarde Iehan Becker, hwem thet hagde sagd hanom opaa, tha swarde Hans Thermenssen, thet haffer danemend oc danequinder sagd, som skulde thet well bestaa, tha sagde Iehan Becker, hwem meg will noget, hand thale meg tiill paa syn tydsk, tha sagde Hans Thermenssen, ther som thu icke haffuer sligt ordt fordrag, tha
 30 wancker ther en gang hug fore. Saa greb Iehan Becker tiill syn knyff, saa skødt for^{ne} Hans Thermenssen hannom fran seg oc slog hanom offuer hans arme tho slag met en spudt, oc ther met bleffue the at skyldt. O(m) hans brodher Iens, som nw iche tiillstede wor, slog ham, thet visthe hand icke aff, oc ther hoes beuiste strax Hans
 35 Thermenssen met Christen Bøg Ryfoget, Erich Pedherssen, Iesper Krausztes swenne oc Iens Iuerssen, som wor foggit paa same legher, at the hørde twynde mend, som wor skyper Kort aff Amsterdame oc Frands Nielssen, en borriher y Wardte, at the sagde paa therriis

sande, at the haffde hørdt, at for^{ne} Iehan Becker hagde kallet the Ryber pracher, oc end vtthermere fram esket for^{ne} Hans Thermenssen Iens Nielszen, en borrhger aff Riibe, som oc bestoid wid synn seell sallighet met opragthe finghre, at hand hagde møndelig hørdt
 5 Iehan Becker kalle the Riiber pracker, for hand icke kunde enes met hanom om nogle hans skulle. En esket for^{ne} Hans Thermenssen Marine Matskune fram at sige hindis sandhiedt ther om, tha sagde hwn oc, at hwn hagde hørdt hannom kalle the Riiber pracker, oc om thet wor aff hans skempt, thet wiste hwn icke. [37v] Ther
 10 tiill swarde Iehan Becker oc wor begerendis, at wij willde eske Andhers Hanssens hustru ind, at hwn motthe sige hindis sande, tha fram ginge hwn oc sagde, at hwn hørde en affthen y for^{ne} Marine Matskones baa, tha begierde Iehan Becker en kande øll for hans pending, tha swarde Marine Matskone, at hwn hagde icke øll
 15 for the stadere, tha sagde for^{ne} Iehan tiill hinde, hwad er en stadher, tha swarde hwn, thet er en bedeler, tha sagde hand: en pracker oc en stadhere er thet icke ens, tha sagde hun ia. End vtthermere beclaget for^{ne} Iehan, at for^{ne} Hans Thermenssen selleff fempthe eller sexte, som for^{uit} standher, hagde iaget hannom ind
 20 vdj Andhers Hanssens baa oc vilde ther slaget ham ihiell oc skød ther paa, at Andhers Hanszen oc Iens Iuerszen the well visthe ther beskedt om. Tha framkaldet wij for^{ne} Anders Hanszen, om the hagde huggen eller stucken nogen stedtz eller esøndher brøt noget y hans hwss eller gaardt, at the willde tage ham ther vdt met wold
 25 oc magtt, tha swarde for^{ne} Andhers Hanszen ney oc tisligiste Iens Iwerszen, meden ellers eskede hanom Hans Thermendssen ene, hand wilde ther slaes met hanom, hand tyrde icke lede epher ham saa sterck, som hand gjørde, eller skyde syn røyr aff om natther tiid them tiill trotz (som bade for^{ne} Andhers Hanszen oc
 30 Iens Iuerszen bestode, hand om natthen tiilforne giörd hagde), ther skullde hand finde hanom. Ytthermere [38r] frem esket for^{ne} Hans Thermenssen Hans Ienszen oc Torckell Søreuszen, borrhger y Rybe, hwad ord for^{ne} Iehan Becker hagde y fiördt paa the Riber wden for Stade paa stegget, som the ganger tiill skybbe. Tha fram
 35 kallede wij them vid therris edt, at the skulde sige therris sandingenn ther om, tha framginge the met opragthe finghre vidt therris helligandtz eedt, at y fiördt wden for Stade, tha ginge the oc forwentthe theris fiisk skulde komme paa wegen tiill Hamborge,

tha kam for^{ne} Iehan Becker tiill then^{nom} paa digen oc atspurde thenom, om therris fiisk kam icke tiill Stade, the swarde ney, wij maa icke for wore borgemesther oc raadt, the haffue forbødet osz *thet* paa ko. matz. wegne, hand swarde thenom ney, Y wille icke
 5 vnde oss Stadere *thet*, Y haffue selleff aff Rybe giørdt then forbudt, *thet* er icke konings forbud, *thet* skulde Gud forbywde, atj aff Riibe icke skulde io fange sligt en straff som the aff Warde, tha swarde Andhers Perssen oc en borrigher aff Riibe hanom, som icke nw wor tiillstede, *thet* wor bedere, at thw worst hengdt vj
 10 en galge, oc the strax fore tiilhob met tho knyffue, oc for^{ne} Hans Ienssen oc Torchell Søuerenssen skyldte then^{nom} at oc bad thenom drage the ord well tiill mynde, nar hand kam tiill Riibe, skulde hand faa them at høre igien, oc bade them *ther* hoes saa Gud hielp, at *ther* wor ingen flere hoes en the 4 allene, oc setthe *ther* offuer
 15 them met ham y borgen. Tha atspurde wij for^{ne} Iehan, om han viste *thet* at beuisze, at *thet* wor int^{het}, the sagde, hand sagde oc skød paa Iehan Skeholt, Iens Thamssen y Hwsom oc Hans Søuerenssen y Hwaa etc. Tiil vindisbørdt.

20 [38v ubeskrevet]

[39r] Vij epher^{ne} Iesper Krausze, høffuitzmand paa Riberhus, Niells Krabbe oc Olluff Perssen, borgemesther, met ganze raad, som tiilstede wor, giøre witterligt met *thette* wort opne breff, atj
 25 dag wor skicket for osz paa Ryber raadthuis vj dom oc rett erlige mand Iost Frederichssen, borrigher y Amstedame, oc hagde vj retthe kallet Iep Lauritssen, wor metborigher, for nogen gialld, hand skulde were ham pligtige paa hans hustru fadhers, salige Lauris Michelssens, vegne, oc framlagde Iost Frederichssen en clar
 30 registher, som wor vtschreffue aff hans regenskap bog, som hand sagde, then vtuiszer oc indholdher, oc wor vnderschreffuit aff secretario y Amsterdame epher hans vnderuiszening oc en anden registher, huilken hand for en aar siden hagde antwordet Gertt Hermens met hans fuld møndige oc magtt breff *ther* hoes at giøre
 35 oc lade ligheruisze, som hand selleff personlig tiilstede wor. *Ther* tiill swarde Iep Lauritssen, at Giert Hermens wor *her* paa Iost Frederichssens wegne oc talde hanom tiill for same gialldt, oc beretthe Iep Lauritssen, at the worthe wenllig fordragne om allt thend

giald vdj hans egne hwsz, vdj saa maade at Iep Lauritssen skulde giffue hamnom 40 daller for allt thend gialld. Oc the 20 daller gaff hand hanom paa handen oc the andere 20 daller at betthale om paaske nest komendis, ephther som hans handschriffthe for-
 5 melldher, oc hand selleff vdj retthe lagde. Vtthermere sagde for^{ne} Iep Lauritssen tiill Gertt Hermens: ieg befrigtther meg, at ieg paa en anden tiid skall bliffue kreffuit vthermere aff Iost Frederichssen for same gialld. Tha sagde Giert Hermens tiill Iep Lauritssen same tiidt: [39v] see, hwad ieg giøre will paa thet, at thw icke skallt
 10 kreffuis vthermere for same giald. Oc saa giörde Giert thet wdt y same registher vdj hans nerwerelsze. Tha atspurde wij Iost Frederichssen, om hand bestoidt thend fwldmøndighet, som hand hagde giffuit Giertt Hermens, tha sagde hand ia, tisliligiste om hand hagde nogen misloffue, at same registher, som hand fram lagde
 15 oc wor vtgiørt, hagde weret vdj nogen mandz were andet en vdj hans oc hans fwldmøndigs were, tha swarde hand ney. Oc ey Iost Frederichssen thet anderledis beuisze kunde, anthen met handschriff eller met løuendis mandz røst en met thet vtgiørdt registher, som hand framlagde. Tha ephther tiilthale oc giensuar oc
 20 sagens lelighet sagde wij them saa emellom for retthe, at ephther thij Iost Frederichssen bestaar Giert Hermens then fwldmøndighet oc komer nw met then registher, som same gialld stoid vdj thwynde summer oc er tiilforne vtgiørdt, tha dome wij saa ther opaa, at Iep Lauritssen icke skall were Iost Frederichssen vtthermere pligtige,
 25 end som hans handschrifft vtuiszer, som Iep Lauritssen Giert Hermens ther opaa giørdt hagde. Oc vndhersige wij then clare registher, som Iost Frederichssen framlagde, y thet at the 20 daller, som Giert Hermens hagde opborne aff Iep Lauritssen ett aar siden forlegne, the wor ey ther vdj aff schreffne oc dog ligeuell willde
 30 mane met same registher etc. Tiill vtthermere vindisbørd. Datum Riipis fredage nest ephther s. Hans dag mitsomer [30. juni] aar etc. 1553.

[40r] Item aar etc. 1553 fredage nest ephther sanctj Hans dag mitsomer [30. juni] tha wor borgemesther oc raadtt forsamblet paa Riiber raadthwsz vdj dom oc rett, oc tha møtthe Hans Nielssen vdj Willslaa ther personlige tiillste oc bøø seg vdj retthe met hederlige mand Mesther Iens Wiborre paa capittels vegne eller therris

fuldmøndige. Oc ey M. Iens eller nogen paa capitels vegne møtthe
 ther same tiid at thalle Hans Nielssen tiill vdj nogen maade.

Item same dag paa Riber raadthwss stoid Niells Togeskow vdj
 5 retthe mett Lauris Kiieldhersuen, om hwsz tretthe thij hagde tiill
 samell om *thet* hwsz oc iord, som Niells Togeskow haffde kiøfft
 aff Her Niells Morsing, oc loid Lauris Kiieldersuen paa hans
 hustruis Kierstine Lauriskone vegne seg tycke at skulde haffue
 nogen rettighet y same hwsz paa arffuis wegne, oc ey the kunde
 10 giøre *thet* skellige beuiszeningh, at saa wor vdj nogen made. Tha
 paa *thet* at thij skulde remme hanom same hwsz for y myndelighet,
 worthe *thet* saa thallet, at Niells Togeskow for Gudz oc danemendz
 bøn skyld gaff same hans søsther Kierstine Lauriskone en hallff
 baa, dog icke *met* *thet* skiell, at hand wor hinde eller hindis hos-
 15 bonde thesz pligtige paa retthens vegne vdj nogen made.

[40v] Anno etc. 1553 thiszdage nest for pindzesøndage [16. maj]
 tha worthe Iesper Ebbssen, Ebbe Clementssens søn, sworne twynde
 grand eed offuer paa Ryber byting, først for then soer och skade,
 20 hand giørde Eske Perssen, Clauus Sesteds thiener, oc ther fore at
 bøde emodt byen oc herskape etc.

Item then anden grand eedt, for hand ginge met en fyrrørdt oc
 wilde haffue skøt ko. mar. marskalck Moris Podbusk, som laa her
 25 borrelege, oc siden ginge paa gaderne *met* same werie same tiid
 oc tisligist nedher paa S. Hans hollem. Oc then tiid byens oc her-
 skaps fogdere met stadtz thiener kam y hans fadhers hwsz oc wille
 ther haffue tagget borrhigen aff ham oc ey wille stille them borigen,
 meden skød then døgtgiffuen werie aff emodt them, oc for same
 30 gierning swore thij hanom towg offuer at nyde oc vndgialde, hws
 wor stadtz rett then formeldher, indholder och vtthermere wt-
 uiszer.

Item som for^{ne} Iesper Ebbessen wor satt y bødely, tha kam hand
 35 aff stock oc iern oc aff bødely then fredage natt epther pindze
 søndage [26. maj] lickelsze oc losz, wbrøtt oc wskadt vdj alle
 made etc.

- [41r] Vij ephther^{ne} Oluff Perssen, borgemesther vdj Rybe, Iens Thiellossen, Hans Karlssen, Hans Andherssen, Niells Togeskow, Hans Perssen oc Per Brun, raadmend samestedt, giøre vittherligt met thette wort opne breff, aar etc. 1553 mandage nest ephther
 5 sanctj Matthej apostolj dag [25. sept.] paa Ryber raadhuis wor skicket for osz vdj dom oc rett thynne breffuiszer beskeden mand Iørgen Hanssen y Egens y Fyen oc hagde vdj retthe kallet Iwer Iuullssen, wor metborigher, oc talde hanom tiill paa hans hustruis Marine Morthenszdatthers vegne for hwes arfflodt, som er en hall
 10 søsther lodt, hinde kand tiilfalde met retthe vdj husz, iord oc gaard, som for^{ne} Iwer Nielssen vdj boer. Ther tiill swarde Iwer Nielssen oc framlagde en affkalldz breff vtgiffuit paa Ryber byting, lidendis, at Swen Niellssen oc Andhers Ollssen, wor metborigher, hagde standen inden tinge oc sagdt them at were fwlmdøndige giørd aff
 15 Olluff Kyeer, Maryne Morthensdatthers lagwerie, at giøre affkalldt for alt then diell, hinde tiilfaldher ephther hindis fadher Morthen Schreder. Tha atspurde wij Iwer Niellssen, om ther wor nogen magtthe breff ther hoes, tha sagde hand ney, meden sagde seg at hagde standen ther hoes, paa then tiid for^{ne} Olluff Kyeer hand
 20 giørde for^{ne} mend møndige for borgem(e)sther Lang Lawris, oc at thij skulde gange tiill tinge oc giøre Iwer Niellssen affkalld. Sameledis atspurde wij Iwer Niellssen, hwadt hand gaff for^{ne} Olluff Kieer for same hindis arfflodt paa hindis vegne. Tha sagde hand, at hand ingen contractt eller forligellsze hagde giørd met ham ther
 25 om oc ey heller hagde giffuit hanom noget paa hindis vegne vdj nogen maade, meden sagde seg at haffue thalet hindis styffadhers Iens Owerskers mynde ther fore, dog saa at hand ingen beuiszningh hagde ther paa.
- 30 [41v] Thisligist tha atspurde wij for^{ne} Iwer Niellssen, hwor thet kam tiill, at hand talde for^{ne} Olluff Kieer tiill, ephther the hand hagde ingen contractt giørd met hanom eller opborne noget paa hindis vegne. Tha swarde hand, at hand spurde, at Olluff Kieer wor komen tiill byen, saa loid hand hanom steffne tiill tyngh oc
 35 vilde trenge ham met diele at giøre seg affkalldt paa hindis vegne, ephther the at hand wor hindis laguerie etc. Tha ephther tiilthale, gienswar oc sagens lelighet sagde wij them saa emellom for retthe, at ephther the at for^{ne} Iwer Niellssen selleff bestoid for osz, at hand

aldrig havde giffuit hindis laguerie anthen gottz, pending eller andet paa for^{ne} Iørgen Hanssens hustruis Marines wegne, oc iche heller *thet* hand havde giffuit hinde noget for hindis anpart, tha bøyr for^{ne} Iørgen Hanssen at nyde, bruge oc beholde syn anpart y
 5 same hwsz, iord, gaard oc grund met *thet* retthe tiillegelsze paa then tiid paa for^{ne} syn hustruis vegne ephther hindis anpart, som hinde ephther loffuen kand tiilkome, oc for^{ne} Iwer Nielssen at haffue *thet* y for^{ne} Iørgen Hanssens mynde, for hwes hand same hindis arfflodt saa lang tiid brugt oc besiddet haffuer tiill thynne dagh.
 10 Tiill vtthermere vindisbørd ladher wij tryche worris singnetther neden for *thette* wort opne breff. Datum vt supra.

[42r] Anno etc. 1554 fredage nest ephther søndage Inuocauit [16. feb.] tha talde Niells Iessen y Astrup paa salige Per Iessens
 15 børne vegne, som han er rett werie for same børn, Iep Wibe tiill paa salige Lang Lauriss vegne for en stiche røø a(m)sterdame. Tha dømp^{te} borgem(e)sther oc raad thenom emellom, at Iep Wybe bør at betthale for^{ne} Niells Iessen i Astrup paa for^{ne} børne vegne same stiche klede etc. Dog loffuit Niels Iessen borgemesther for
 20 en besiden raad, at *ther* som findis kand, at byen haffuer nogen rettighet tiill same stiche clede, tha skulde handt haffue *thet* y byens mynde etc.

[42v] Vij ephther^{ne} Iesper Krawsze, høffuitzmand paa Riber hwsz,
 25 Niells Krabbe oc Oluff Perssen, borgem(e)sther y Ribe, Iens Thelossen, Hans Karlssen, Laffue Staphenssen, Iens Hegelund, Hans Andherssen, Hans Perssen, Per Brun oc Søueren Iacopssen, raadmend samested, giøre vittherligt for alle met *thette* wort opne breff, aar etc. 1553 then neste fredage ephther sanctj Dionisij dag
 30 [13. okt.] paa Riber radthuis for osz wor skichet vdj dom oc retthergang thynne breffuiszer erlige mand Niels Togeskow, raadmand, paa then ene oc Per Trogelssen y Astrup paa then anden side om tretthe thenom emellom wor for en skøde breff, som nogen stachet tiid tiillforne bleff lest paa Ryber byting, lyudendis, at salig
 35 Oluff Lassen y Østheruisthet havde nogle aar siden forlegne paa Ryber byting skøthe fran seg oc syne arffuing oc en tiil Per Trogelssen oc hans arffuing alt then lot, diel oc rettighet, som hand havde vdj then hws oc gaard, som salige Christen Friis ibode, oc

nu for^{ne} Niels Togeskow selleff vdj boer. Tha først atspurde for^{ne}
 Niels Togeskow for^{ne} *Per Trogelssen*, om hand nogen tiid haffde
 haffdt nogen brug y sa(m)e anpart eller oc nogen tiid hagde esket
 same lodt aff *Niels Togeskow* forelldhre y therris tiid eller oc aff
 5 *Niels Togeskow* y hans tiid, epther at *Christen Friis*, hans styfadher,
 wor døø. Ther tiill swarde for^{ne} *Per Trogelssen* ney. Vthermere
 atspurde for^{ne} *Niels Togeskow Per Trogelssen*, om hand kende seg
 nogen anden arfflodt ther inne paa hans hustruis vegne eller hagde
 nogen andere breffue paa same lodt, hwor langt, bret eller stoer
 10 *thet* er, tha sagde hand ney, eller oc for^{ne} *Per Trogelssen* wiste,
 hwor stoer then lodt wor, hand ville kende seg vid epther same
 breff. Tha sagde hand, at hand *thet* heller iche viste, meden hand
 stoid paa then skøde. Tha swarde for^{ne} *Niels Togeskow* hannom
 oc sagde, [43r] at hand kende hwerken *Oluff Lassen* eller for^{ne}
 15 *Per Trogelssen* paa for^{ne} *Oluff Lassens* eller nogen mands vegne
 ingen lodt eller rettighet y same hans faders *Hans Togeskows* hws
 oc gaard anden end seg selleff. Oc satthe vdj retthe, om for^{ne} skøde
 kunde kome hanom eller hans arffuing noget tiill skade, epther
 thij at for^{ne} *Per Trogelssen* aldrig kende seg nogen lodt eller part
 20 y same iord tiilforne, oc aldrig hand talde noget *ther* om y nogen
 made *her* tiill dags, at hans styfadher *Christen Friis* oc hans modher
 oc hand selleff, siden hwn døde, haffuer haffdt vdj rolig heffdt
 vdj 60 aar oc besidet same gaard oc godtz, oc aldrig anthen *Oluff*
Lassen, *Per Trogelssen* eller andre hagde tallet *ther* opaa, førren
 25 nw wforwa(re)ndis samme skøde bleff lest inden tinge, oc hand oc
 haffde affbrøt same gaard oc godtz oc mere *ther* tiill kiøpt oc alt-
 samell igien aff ny opbygt, oc aldrig eller tha bleff thalet *ther*
 opaa om same skøde, tha kunde nw komme ham eller hans arffuing
 tiill nogen affbreck eller skade vdj nogen made. Tha epther tiill-
 30 thall, giensuar oc sagens lelighet forligttthe oc for entthe wij them
met beggis therris villie, fwldbørdt oc samtyche *met* samell laugde
 hendher, at epther the at *thet* er en twyffuellsom sag, oc *Per Tro-*
gelsen iche haffuer noget andet paa at stande, anthen skyffthe
 breffue eller andet end thend blothe skøde breff, oc for^{ne} *Niels*
 35 *Togeskows* fadher *Hans Togeskow* *met* hans modher *Karine Chri-*
sten Friis *ther* epther *met* hinde oc hand selleff vdj syn modhers
 tiid end tiill nw nogle faa wger siden haffue haffd oc brugt same
 gord oc godtz vdj rolig brug oc heffdt, tha maa oc skall for^{ne} *Niels*

Togeskow oc hans arffuing ept^{her} thynne dag tiill ewyndelig eye for for^{ne} *Per Trogelssen* oc hans arffuing same gaard oc grund v^{dj} alle made her ept^{her} quit oc frij nyde, bruge oc beholde oc ey samme *Oluff Lassen* skøde at kome for^{ne} *Niels Togeskow* [43v] 5 eller hans arffuing tiill nogen affbreck eller skade v^{dj} nogen made, meden hwes anden egendom, som same skøde paa lyd^{her}, the^r for^{ne} *Oluff Lassen* haffuer haffdt oc igien fran seg sold tiill for^{ne} *Per Trogelssen*, the^t nyd^{her} for^{ne} *Per Trogelssen* oc hans arffuing, saa wyet som the the^t met retthe bruge kunde for for^{ne} *Niels Toge-* 10 *skow* eller hans arffuing v^{dj} no^{gher} made. At saa gick oc foer oc endelig saa wbrødeligen hold^{is} skall ept^{her} beggis theris fry villie oc wilkordt, tha lad^{her} wij henge worris indtzegler neden for the^{tte} wort opne breff. Datum supra.

15 [44r] Ieg Niells Krabbe, borgemest^{her} v^{dj} Rybe, oc Hans Sørens-
sen, borri^{gher} samested, giøre vittherligt met the^{tte} wort opne
breff, at osz fwld witt^{her}ligt er y sandhied, ath Rottke Reszen-
berigs bwd aff Hamborge vidt naffnn Dyrick Faszmer wor her
y Rybe trey w^{gher} for sanctj Iohannis Baptiste dag [3. juni] siist
20 forlegne oc tha esket thend gialld aff sallige And^{hers} Ienssens
hustru, som er otthe hundhret daller, hwilke pending for^{ne} And^{hers}
Ienssen wor hans hosbonde pligtige oc loid same budt antworde
hinde synn hosbonds schriffuelsze lyudend^{is} paa same gialld, dog
saa at hwn ingen endelige swar kunde giffue hanom, førren
25 And^{hers} Ienssens brød^{here} the kame personnlige her tiilstede, som
hwn idag selleff bestoid for worris byschriffuer, oc wor samme bud
then første for nogen and^{here}, som breffu(e) gialld, ept^{her} at
And^{hers} Ienssen wor døød. Sameled^{is} bestaar ieg Niells Krabbe, the^t
ieg gaff for^{ne} Dyrich Faszmer forloff, at hand motthe behind^{here} paa
30 en rett for^{ne} And^{hers} Ienssen gotts, hwor hand the^t bekomme
kunde, ept^{her} then dag, anthen her y byen eller and^{her}stedts, v^{dj}
nogen made. Tiill vtthermere vindisbørd tha lad^{her} wij tricke
worr^{is} singnet^{ther} neden for the^{tte} wort opne breff. Schriffuit y
Rybe sanctorum Petrj et Paulj apostolorum dag [29. juni] aar etc.
35 1554.

Item onsdage nest ept^{her} visitationis [4. juli] tha wor v^{dj} dom oc
retthe for osz Iesper Bang paa then ene oc Iep Vibe paa then anden
side oc talde Iesper Bang Iep Wibe tiill for en forgilt korsz oc

lenck, som Iesper sagde seg at haffue kiøfft aff Anne Pers y Grø-
 nergade, Marine Tyboes søsther, oc hans merch fandis paa huilke
 kors, hand hagde lent Marine Tyboes, som bestode paa hindis
 ydherste at haffue satt Karine Lauriskone y pant for trey daller, oc
 5 swarde Iep Vibe ther tiill, at then kors, ther Iespers merche findis
 opaa, thend hagde hand kiøfft aff Anne Pers, oc sagde, at hand
 skall bestaa hanom then etc.

[44v ubeskrevet]

10

[45r] Vij Christian, met Gudtz naade etc., giøre alle witterligt,
 at wij er komen vdj forffaringe, huorledis at wij haffue ladet wor
 recesz oc thesligiste wor opne breffue vtgaa offuer alt wort rige
 Danemarck och ther vdtinden forbiudet, at ingen thatter skulle
 15 vndherholdis eller tiilstedis at haffue theris werrelsze nogen stedtz
 her y riget. Sameledis haffue wij tiilschreffuit wore lenszmend, at
 the icke skulle tiilstede, at sligt vldendiske folck, som icke andet
 end skalchied haffue met at fare, at drage om kring vdj riget at
 stiele oc bedrage endfoldige folck met sligt oc vdj andere made
 20 icke skulle nogen stedtz were vndherholdet vdj theris leen. Tha
 formercker wij, at the dog mange stedtz vndhollis bode aff wore
 lenszmend, adelen oc andere. Thij bede wij endnu oc strengeligen
 biude alle wore kiere vndhersathe, gestlige oc werdtzlige, som bygge
 oc baa offuer alt wort rige Danemarck, atj epher thynne dag icke
 25 vndtholde, hwsze eller hele nogen thatter, som saa omdragher oc
 bedragher endfoldige folck, saa frampt at hwilken som huszer
 eller heler nogen aff same thather oc ther met bliffuer beffonden,
 at then icke wille lyde ther fore straff oc tiilthale, som hand hagde
 huszet oc helet en fredløsze mand, oc huem som slige thatter kand
 30 offuer kome, tha skulle the haffue fuldmagtt at straffe themnom
 paa theris liiff oc gottz, oc fare met themnom som met andere fred-
 løs mend. Oc hues gottz, som findis hoes samme thatter, skall were
 tiill priis, oc huer thet beholde, som thet bekomme kand. For-
 dristher seg nogen wor lenszmend eller aff adelen tiill at tiilstede
 35 same thatther at ledis eller vndherhollis vdj therris leen eller paa
 therris gorde, tha skulle the were pligtige at vpretthe alle then
 skade, som nogen wore vndhersatte wedherfaris aff same thatther,
 thet were seg met stild eller andhermade, oc ther tiill straffes, som

the then handt haffue fredløse folck. Giffuit paa wor gaard vdj Odensze s. Michels dag [29. sept.] aar etc. 1554 vndher wort singnett.

5 [45v] Vij Christiann, *met* Gudz nade etc., giøre alle witterligt, at epher thij wij ere komen vdj forfaring, at *ther* biggis mange skybbe vdj wort riget Danemarck oc Norge, oc skouffuen *her* vdj riget *ther* met storligen ødeliggis, oc nar the ere bygde oc kunde brugis vdj søen, selligis the strax største parthen vden rigerne, saa
 10 at wore vndhersatte ringe *ther* aff forbederis. Tha paa *thet* at slige skybbe, som vdj rigerne vpsettis oc byggis, kunde komme rigernis indbigher tiill beste, haffue wij *met* wort *ellskelige* menige Danmarcks rigis raadt beuilliget oc samticket, at alle the skibbe, som er bigde eller *her* epher biggis vdj for^{ne} wor riget Danmarck oc
 15 Norge, skulle bliffue hoes wor vndhersatte rigens indbiggere oc icke seligis eller affhendis, nest epher the bigde ere, vdj 10 samfelde aar. Oc *ther* som nogen trengher tiill at affhende same skybb, tha skulle the selige thenom tiill rigens indbiggere oc tiill ingen anden. Fordristher seg nogen tiill *her* emod at giøre, epher som
 20 for^{uit} staar, tha skall then haffue forbrøt *thet* skybs werd, som hand *thet* affhendet fore, tiill osz oc kronen eller tiill sitt herskape, om *thet* icke er aff wore borrhiger eller aff wor oc kronens thierner, oc *ther* tiill *met* straffis som then, wore breffue oc bud icke agtthe wille. Giffuit paa wort gaard vdj Otthensze s. Michels dag [29.
 25 sept.] anno etc. 1554 wndher wort singnett.

[46r] Vij Christiann, *met* Guds naade etc., giøre alle witterligt, at epher thij wij kome vdj forffaring, at mangestedtz vdj wort land Nørre Jutland, hwor wore vndersatte bøndere paa landzbyerne
 30 vpsetthe nogen hwsze, tha en part vpsetthe weggen y samme hwsze met bullfiele, oc en part iordgraffue støllperne vndher theris hwsze, hwilket er en wuarlige biggening oc skoffuene tiill forderff. Tha paa *thet* at skoffuene kunde bliffue vid magtt, oc wore vndhersatte motte opsetthe theris hwsze thenom oc theris epherkomere
 35 thes mere tiill gaffnn, haffue wij met wore *ellskelige* menighe Danmarcks rigis raadt beuilliget oc samtycket, at epher thynne dag skall ingen rigens indbyggere vdj wort land Nørre Iutland mwe bruge fielle, themmer eller bulle wegge vdj theris hwsze,

men aleniste klyne oc lycke thenom *met* leer oc stieen, oc skall ingen stolper, fodstycker eller andet themmer iordgraffuis, men *thet* skall settis paa stieen, at *thet* tislengher kand bliffue bestandt. Fordristher seg nogen tiill *her* emodt at giøre, epther som for^{uic} 5 staar, tha skall thend *ther* met haffue forbrøt sitt faldzmoll oc diellis lige, som thend wore breffue oc bud icke agtthe will. Giffuit paa wort slott Nyborge sanctorum Symonis *et* Iude apostolorum dag [28. okt.] aar etc. 1554 wndher wort singnett.

10 [46v] Christen Glarmesther talde Iep Wibe oc Christen Trelund tiill for nogen glaruindher, som salige Lang Lauris hagde fanget aff hanom. Tha worthe *thet* saa . . .

[47r ubeskrevet]

15

[47v] Anno etc. 1555 torszdage nest for sanctj Iohannis Baptisthe dag [20. juni] offuerwerendis Olluff Perssen oc Iens Hegelund, borgemesthre, Niells Togeskow, raadmand, Giøde Torchelssen oc Hans Knudssen, borrighre samestedt, oc tha ginge thynne contract 20 oc forligelse emellom Claus Knudssen paa then ene oc Relloff Niellssen oc Andhers Hanssen paa begge therris hustruers wegne paa then anden side, om hwes tretthe som thenom emellom wor om thend hwsz, som Clauus Knudssens modher nw vdj boer, vid Talles wandbro liggendis, som er fem fage hwsz. Tha worthe the 25 saa forligtthe vdj saa made, at ner for^{ne} Clauus Knudssen kommer hiem aff thynne reysze, som hand nw paa er, tha skall borge-mesthre oc raadtt y Rybe haffue fwld magtt at giøre oc lade y then sag, oc hwes the tha for retthe aff sigendis wordher, skall thenom nøgis paa begge sidher, och skedde *thet* saa, *thet* Gud forbywde, 30 at for^{ne} Clauus Knudssen ey igien komendis wordher, tha skall for^{ne} Relloff Niellssen oc Andhers Hanssen were forpligtige tiill at gange tiill Ryber bywting oc giøre for^{ne} Clauus Knudssens hustru oc hans arffuing skøde oc forwaringhe for thenom oc therris arff-uingh paa same hwsz etc., oc thesligist at gange tiill Ryber byting 35 at giøre Clauus Knudssen oc hans hustru en fwld aff kald for thenom oc theris arffuing for allt then lod, deell oc anpart, som thenom kand tiillfalde epther Knudt Perssen hans sallige fadhers døø etc.

[48r] 1555 fredage ephther Laurentij [16. aug.].

- Christen Ienssen i Gamell Rosthe sagde godt for Hans Pouellssen, som wor satt vj bøddelj for *thet* falsk, hand brugtthe emodt then bonde dreng Christen Niellssen Schrøders dreng, født vj Borck, oc
 5 finge Hans Polssen hanom en regenpending for 1 gd. y pant for 16 alb., oc worthe hand benadet for thend sag *met* saa skell, at hand skall drage tiill syn egtthe hustru y gien, som hand haffuer weret fran paa en tiid langt oc retthe oc bedere syn leffnit etc.
- 10 [48v] Vij ephther^{ne} borgemesther oc raadmend vj Rybe giøre witterligt for alle *met* *thette* wort opne breff, aar etc. 1555 thend neste fredage for sanctj Laurentij dag [9. aug.] paa Ryber raadt-hwsz wor skicket for osz erlig oc welbørdige mand Sywert Randt-zow, høffuitzmand paa Hadhersleff, paa erlig oc welbørdige fruers
 15 frue Abbell Rattlow tiill Lyndow oc frue Mergret van Aleueldt tiill Saxstrup therris vegne oc hagde vj retthe kallet Bolde, Andhers Jenssens ephther løffuerske, om nogle stor swm pendinge, hindis sallige hosbondt oc hwn them pligtig wor ephther trende handschriffthers lywdelsze, som for^{ne} Bolde Andherskone *met* for^{ne}
 20 Andhers Jenssen beseglet hagde, oc begierde, at hand paa therris wegne motthe *ther* heden wises, huor for^{ne} gode fruer motthe bekome theris pending, oc begierde *ther* opaa saa møget, som rett wor, oc widher for osz vj retthe satte, om for^{ne} Bolde wor saa loffligen vdtgangen fran same arff oc gialld, som hinde burde
 25 ephther loffuen. Tha atspurde wij Bolde Andherskone, hwad hwn *ther* tiill swarde, oc om hwn hagde syn lagwerige *ther* tiillstede, som paa hindis vegne willde lyde oc vndgialde saa møget, som loffuen oc worris stadtrett kunde giffue, saa at hwn met same hindis lagwerige kunde *thet* aff wize, at *thet* wor skeed oc giørd
 30 saa loffligen, som *thet* seg bwrde. *Ther* tiill swarde Matts Ebbessen, worris metborrigher, vj hindis egne nerwerelsze, at hand ey villde tage seg sligt en werigemaall tiill, oc ey eller hwn kunde bekomme nogen, som *thet* giøre willde, oc icke hand eller hwn paa thend tiid visthe *ther* tiill andet at sware vdtj nogen maade etc. [49r]
 35 Tha ephther tiilthale oc ephther sagens lelighet, som wij *ther* vdt inden kunde vj sandhet forffare, tha wiste wij icke at kunde dømmme hynde at trede *ther* saa fran, som for hende wor, meden hinde bwrde, at ingen vj same baa oc arff igien oc plege for^{ne}

Sywert Randtzow paa for^{ne} frue Abbels oc frue Mergrettis wegne ephther same handschriffthers lywdelsze, som hinde hagde paa hindis hosbonds wegne tiill at thalle ephther hindis anpart, antthen tiill mynde eller rett, saa mægget som loffuen oc retthen ther om
 5 giffue kand etc. Tiill vtthermere vindisbørd, at saa er vdj sandhet, tha ladher wij trøcke worris stadts secrett neden for thette wort opne breff.

[49v ubeskreuet]

10

[50r] Anno etc. 1555 then fredage nest ephther sanctj Dionisij dag [11. okt.] tha wor Cristopher Rølling paa welbørdige mands Iørgen Skinckels wegne oc wilde haffue kaldet Lauris Bang vdj retthe for borgemesther oc raadt paa Ryber radthuis, oc ey hand wor vdj byen
 15 paa thend tiid. Oc tha møtthe Iep Wybe samme dag for osz vdj retthe met for^{ne} Cristopher etc. Oc tha giørde Iep Wybe oss thynne bepligtellsze, lofft oc tiillsigelsze vdj saa maade, at ther som Iep Wybe skall bruge retthergang met Lauris Bang om thet hwsz, hand haffuer sold hanom, oc same hwsz bliffuer Iep Wybe igien tiill-
 20 dømpt at thage thend igien, ephther thij hand ey haffuer giørd hanom nogen skøde ther paa tiill tinge, oc for^{ne} Lauris Bang haffuer satt Iep Wibe same hwsz tiill en vndherpantt ephther hans pantthe breffs lywdelsze, som wor idag tiilstede for osz etc., tha skall the pending, som Lauris Bang haffuer giffuit Iep Wibe, som er en
 25 hundred daller oc er beslagen vnder hanom tiillforne, stande for^{ne} Iørgen Skinckell tiillgode, oc ther som Lauris Bang hand bliffuer vid same hwsz kiøb, tha skall Iep Wibe were ther fry fore oc Lauris Bang at were Iørgen Skinckels mand for hwsz giald, som hand hanom pligtige er etc.

30

[50v] Anno etc. 1556 fredage ephther purificationis [7. feb.] tha wor Iehan Iepis, Iep Ienssens ephther løffuerske, vdj retthe met hindis swagher Iens Hanssen paa Riber raadthuis, oc tha gaff hwn hindis sag indt paa thesze ephther^{ne} mend, som er Iens Hegelundt,
 35 Hans Faningher, Søueren Iacopssen, Relloff Nielssen, Matts Ebbesen oc Claus Iwerssen, at for^{ne} Iens Hanssen skulde flytthe ind vdj samme Iep Ienssens hwsz igien, oc nar hindis sønnere the kommer ther tiillstede, tha skall for^{ne} 6 mend haffue magt paa hindis vegne

at sige *ther* opaa, huad hwnd skulle haffue tiill lye aff samme hwsz for hindis anpart, oc *ther* som hwnd haffuer 1 daller, 2 eller 3 behoff, førren same hindis sønere komer tiilstede, tha skall Iens Hanssen forlegge hinde *ther met* etc.

5

[51r] Anno etc. 1556 paa s. Iacobj apostolj dag [25. juli] paa Ryber raadthwsz tha sagde Per Brwen oc Ebbe Ibssen, radtmend, wiszen oc borrhigen for Iens Thermenssen, at hand skall were Lambert Ibssen oc hans wennere wbewardt for ordt oc gierning vtj byen
10 oc wden byen.

Anno etc. 1556.

Item paa mandage nest epher Nicolaj [7. dec.] tha sagde Hans Tyggessen, Søueren Owersker oc Hans Søreussen borrhigen for
15 Iens Thermendssen paa nystanden paa Ryber radthuis vtj borgemesthres, raadtz och 24 mendz nerwerelsze, oc tha sathe the Niells Togsk(o)w paa byens vegne oc Relloff Nielssen paa kon. mas. vegne.

20 [51v] Vij epher^{ne} Pedher Bild, kon. mas. lenszmand paa Ryber huis, Olluff Perssen oc Iens Hegelund, borgemesthre, Iens Tiellosen, Niels Togeskow, Hans Perssen, Søueren Iacopssen, Per Brun, Lambert Ibssen oc Ebbe Ibssen, radtmend samestedt, giøre witterligt *met thette* wort opne breff aar etc. 1556 paa sanctj Iacobj
25 apostolj dag [25. juli] paa Ryber radhuis for osz wor skicket vtj dom oc rethergang thynne breffuiser erlig mand Bage Ienssen, woris metborigher, och hagde forwerffuit ett kon. mas. sende breff tiill welbørdige mand Per Bild, som hand loid lesze paa Ryber radthuis, lywendis, at hand *met* borgemesthre oc raad skulde lade
30 kalde for thenom for^{ne} Bagge Ienssen paa thend ene side oc sallige Niells Krabbes epher løffuerske Karyne Krabes paa then anden side at grandske oc forffare om en eng, som kaldis Meldame, oc høre beggis theris breffue oc beuiszening, huilken aff thenom *ther* bwrde at were same eng nest for festhe, oc siden giffue thenom
35 endelighe beschreffuit, hwes wij them for retthe aff sigendis wordher. Tha framlagde Bagge Ienssen thisze epher^{ne} breffue oc først en tings vinde, som Søueren Schriffuer oc Per Krag, woris metborigher, hagde wonden epher Nis Lawssens mand, som bode vtj

Lustrup byrck, at hanom myndis vtj 80 aar, at hanom fuld witttherligt er, at sallig Anne Baggis *met* hindis 3 mend hagde brugt Sieem gordt tiill retthe eynedom forwden allt affgiff, end tiill saa lenge thend siiste *hindis* mand vid naffn *Per Niellssen* hand skiffthe
 5 thend bort for hall Meldame, oc siden brugtthe *Per Niellssen* oc Anne Bagis same Meldame beggis therris lyffs tiid. Wtthermere tha hagde 4 gamble danemend wonden, som er Hans *Andherssen*, raadtmand, *Søueren Schriffuer*, *Thames Thamssen* oc *Iens Søurenssen*, at for^{nē} *Per Niellssen* oc Anne Baggis brugtthe hal Meldame,
 10 siden them kwnde myndis, oc ingen brugtthe thend *met* them, end tiill saa lenge the døde. [52r] Sameledis tha hagde menige mand, som then dag tiillstede wor inden tinge, wonden, at thij icke andet kunde myndis, end for^{nē} *Per Niellssen* oc Anne Bagis the bruge halff Meldame, meden the leffuede, oc ingen andere.

15 Item en anden tings vinde, som er vtgiffuit tiill Lustrup byrck, lywendis, at 4 mend hagde wonden epher en gamble quindis mond vid naffn *Iehan Matskone*, at hinde fwld witttherligt er, at Oghe oc *Per Niellssen*, som wore bode Anne Baggis mend, brugtthe Sieem gaardt oc hindis retthe eynedom oc tiillegelsze, thend ene
 20 epher thend anden, end tiill saa lenge at *Per Niellssen* skiffthe thend bort *met* bispem for Meldame. Thisligist tha wonde alle the gamble danemend, som same dag tyng søgtthe, at *Per Niellssen* oc Anne Baggis epher hanom brugtthe Meldame beggis theris liffs tiid oc ingen andere. Item framlagde *Bagge Ienssen* ett beseglet
 25 breff, som Hans *Perssen*, radtmad, hagde vtgiffuit, lywendis, at Anne Bagis brugtthe Meldame, siden hanom kand myndis, end tiill hindis døde dag, oc hagde hwn sagd for hanom, oc thisligiste at hand hagde hørdt aff andere gamble danemend, at hwn oc hindis hosbonde finge thend tiill wedherlag for Sieem gordt. Oc hagde
 30 hand oc weret hoes sallige biskop *Iwer Monck* paa *Bage Ienssens* vegne, at hand wilde vnde hanom thend for feste. Tha suarde bispem hanom, at hand ey wilde feste thend fra hanom, ther som hand end kunde fange ther dwbbelt aff, helst for thij at hans for-
 35 herre giørde *thet* oc festet thend nogen andere, førren at *Bagge Ienssen* hand kam siellff hiem oc feste thend, oc ey sallige *Krabbe* eller *Mergrett Krabbes* hagde Meldame tiillforne at bruge nogen tiid, oc hagde for^{nē} *Bagge Ienssen* *Mergrett Krabbes* datther paa

thend tiid, oc ey Hans *Perssen* andet vid, end Krabbe oc Mergret Krabs thij hagde thend eng vtj *Baggis mynde*. [52v] Wtthermere tha wond for^{ne} Hans *Perssen* vtj dag for dom, at Bagge *Ienssen* brugtthe all ene thend eng, ept^{her} at Anne *Baggis* wor døø, en aff-
5 grøde oc ingen andere *met* hanom.

Item framlagde Bagge *Ienssen* Her Ieb *Symenssens* egne hand-schrifft vnd^{her} trøckt *met* hans indtzege, som nw er prest tiill Siem kyrcke, liwdendis, at hand thientte bisp Iwer Monck paa thend tiid, at Hans *Perssen* *Faningher* wor hoes hanom paa *Baggis*
10 wegne om Meldame, tha hørde hand, at bispen hand swarde for^{ne} Hans *Perssen* saa, at *thet* stwnd at Bagge *Ienssen* wilde haffue thend, tha skulde *ther* ingen faa thend fran hanom, *ther* som en anden willde giffue hanom tredobelt *ther* aff, hellst for thij at hans for-ellere thij hagde forthient møget got aff ham oc stig^{thet}.

15 Sameledis tha bestoid for^{ne} *Pedher* *Billd*, at hand paa kon. mas. wegne hagde fest for^{ne} Bagge *Ienssen* same eng, som hand hagde giffuit hanom hans breff opaa, oc opborne indfest *ther* aff, oc ey Bagge *Ienssen* kunde beuiszet, at handt hagde nogen feste breffue antthen aff biscop Iwer Monck eller aff lensz^{mendt}, som tiilforne
20 hagde haffdt Ryberhuis, andet end hand sagde, at hand hagde giffuit bisp Iwer 15 daller *ther* aff tiill indfest, førren *ther* hand nw festet aff *Pedher* *Billd*.

Tha atspurde wij Karyne Krabes, om hwn hagde noget at legge *ther* emodt, *ther* tiill swarde hwn, at hwn ingen breffue hagde *ther*
25 opaa, andet end hindis sallige hosbondis naffnn fandis indschreffuit vtj iordebogen, som bleff giørdt paa Ryber hwsz oc er beseglet vtj Iesper Kraszes tiid, oc ey andet wiste end for^{ne} Krabbe hagde samptligen tiill Bagge oc seg fest same [53r] Meldame eng aff Her Iehan Randtzow, som tha wor lenszmand paa Ryberhuis. Oc Claus
30 Sestede bestoid for Niells Togeskow oc Hans *Perssen* *Faningher*, at hand ey andet viiste eller kand dragis tiill *mynde*, end Her Iehan Randtzow selleff hagde bestandet for ham, tha hand atspurde hanom om same eng, the hagde fest thend, oc siden thend tiid tha hagde sallige Krabbe brugt same hallff eng *met* Bagge *Ienssen*,
35 oc ey Bagge *Ienssen* hagde nogen synde giffuit *ther* last eller clage opaa, førren Krabbe wor døø oc affgangen, oc haffuer altiid giffuit halff skylde *met* Bagge *Ienssen*, som end nw findis vtj kon. mas. iordebogen, oc ey for^{ne} Karyne Krabbes *thet* andherledis beuisze

kunde. Tha sagde Bagge Ienssen, *thet* hand hagde lonnt sallige Krabbe same halff eng for swagherskopps skyld, oc aldriige hand hagde oplatt hanom thend tiill feste *met* segh vtj nogen made *met* mange flere ord oc thale, som thenom emellom lebe paa begge
5 sidher.

Tha ephther tiilthalle, gienswar, breffue oc beuiszening, som tha for osz vtj retthe kame, sagde wij saa for retthe, at ephther thij at for^{ne} Bagge Ienssen giørde beuiseligt, at hans modhers modher sallige Anne Baggis haffde vdt aff sallig biscop Iwer Monck haffdt
10 same Melldame thend hallff eng hindis lyffs tiidt wden alle affgiffit, oc for^{ne} biscop Iwer hagde loffuit at icke willde feste thend fran Bagge, *ther* som en anden willde giffue hanom tredobelt *ther* aff oc hagde giffuit hanom tiill indfest 15 daller, som Bagge sagde, oc Bagge tha selleff finghe same halff Melldame vtj brug, oc hand
15 hagde icke wden lent sallige Niells Krabbe thend halff eng tiill brug *met* seg for swagherskops skyldt, som hand sagde, oc Karyne Krabes icke [53v] antthen *met* breffue eller nogen leffuendis røst kunde beuiszet, at for^{ne} hindis hosbonde eller nogen paa hindis wegne vtj sandhiedt hagde nogen synde aff nogen kon. mas. lensz-
20 mand tiill seg fest same hall part aff thend same hallffue Meldame eng, siden thend er komen vndher kronen, andet end hindis for^{ne} hosbonds naffnn findis vtj ko. mas. iordbogen. Tha wiste wij icke andet at sige *ther* opaa for retthe, end for^{ne} Bagge Ienssen bøyr at were thend same eng nermere for feste ephther for^{ne} Niells Krabes
25 døø end Karyne Krabes. Tiill vtthermere vindisbørd tha ladher wij trøcke woris singnetther neden for *thette* wort opne breff. Datum die et loco vt supra.

[54r] Vij ephther^{ne} Olluff Perssen oc Iens Hegellund, borgemesthre
30 vdj Rybe, Iens Tiellossen, Niells Togeskow, Hans Perssen, Søveren Iacopssen, Per Brwen, Lambert Ibssen och Ebbe Ibssen, raadmend, oc Relloff Niellssen, herskaps foget *ibidem*, giøre witterligt for alle *met* *thette* wort opne breff, at ephther som erlig oc forstandige qwinde Anne Christenszdatther, sallige Iørgen Perssens ephther
35 leffuerske, vdj Rybe nogen tiid siden forleden vtj neste framfarne aar haffuer antwordet fran seg oc tiill osz ett ko. mas. wor aldher naadigesthe herris breff oc schriffuelsze, osz tiilschreffuen er, lyu-
dendis, at hwn haffuer beclaget seg for h. ko. ma., hworledis at

ther er en part aff woris metborrighre her y byen, som haffuer
 werret hinn (dis) sallige hosbonde Iørgen Perssen oc nw er hinde oc
 beggis thierris børnn nogen sume pending oc gialld skilldige, oc
 icke hwn kand bekomme syn betthalling, oc ther boeden oc beffallet
 5 osz, at nar hwn besøgher osz met same h. ko. mas. schriffuelsze oc
 paa same gialld lod paa eske oc forfførde, tha skulde wij ther vdj
 were hinde behelpeligen tiill retthe, saa at hwn wden nogen lengher
 forhaling motthe bekomme, hwes beffindis kunde, hwn vdj saa made
 met retthe tiilstandher, saa at hwn icke widher skulde haffue be-
 10 hoff seg ther om at beclage for hans kon. ma., epther som same
 breff widher ther om indholdher etc. Saa haffuer for^{ne} Anne
 Christensdather nw widt sanctj Iacobj apostolj dags tidt nw siisth
 forleden [25. juli] ladet for osz vdj retthe kalle en worris met-
 borrigher Symen Sørenszen vid naffn [54v] for nogen gialld,
 15 hand hindis sallige hosbond Iørgen Perssen oc nw hinde oc hindis
 børnn skildig er, epther som hwn met hans egne handschriffther
 oc clare oc nøgagttigher regenskap her for osz vdj retthe er beuisth,
 offuerlagd oc forslagen, oc tha same tiid tha gick thenom paa
 begge sidher en handell oc contractt emellom om same gialld oc
 20 samtycket paa begge sidher vdj woris nerwerelsze, oc epther thj at
 for^{ne} Anne Christensdatther icke end nw haffuer kwndt bekomet
 hindis betthalling eller och nøgafftige forwaring aff for^{ne} Symen
 Sørenszen epther same conthractthes lyudelsze, som emellom
 thenom gangen oc giørd wor, tha haffuer hwn nw paa thet nye
 25 ladet forhwerffue ett andet kon. mas. schriffuelsze tiill osz, saa wij
 endeligen skulle were hinde behelpeligen, at hwn maa bekomme
 syn betthaling aff for^{ne} Symen Sørenszen epther same contractts
 lyudelsze wden nogen lengher forhaling, anthen tiill mynde eller
 rett, at hwn icke widher skulde haffue behoff seg ther om at be-
 30 clage for hans kon. ma. Oc nw ther offuer en dag epther then
 andet ladet for^{ne} Symen Sørenszen kalle vdj retthe for osz, hwilket
 wij hanom epther same higborne kon. mas. schriffuelsze tiillstodt
 haffuer at møde vdj retthe met hynde, enddog hand er en forwon-
 den mand, her tiill thynghe, oc wor begierendis, at hwn motthe
 35 bekomme syn betthalingh eller nøgagttige wiszen eller pant ther
 fore, icke alenisthe epther same contractts lywdelsze, men end tha
 for Gudtz skilld oc worris børnn skilld wilde ansze [55r] hans
 lelighet oc end tha vnde ham thet myndere, end som same con-

tractt indholdher, oc paa ett aarsz dag at betthale *met* andere gode wilkordt, hwn hanom tiilbød, dog at hwn wille haffue loffuen, wiszen eller nøgagtige pantth, saa at hwn wden nogen lengher tretthe, forhalling eller retthergang kwnde bekomme synn betthal-
 5 linge tiill then dag oc *thermyne*, hwn hanom *ther* paa vntthe. Oc tha hand icke kwnde stille hinde *ther* loffuen oc wiszen for oc icke (h)eller wilde setthe hinde *ther* for tiill pantt, *thet* hwn nøgedis oc kwnde bliffue forwardt mett, haffue the paa begge sidher giffuen thenom fran thend *contractt*, thenom tiilforn wor gangen emellom,
 10 oc giffuit thenom vdj alle dom oc retthe paa begge sidher *her* for osz at wilde lyde oc vndgialde, hwes thenom for loug oc retthe aff sagdis. Oc er therris ord forgiffuen, som *her* epher følligher. Først tha framlagde Anne Christensdatther sex Symen Søreussen handschriffther beseglet, oc hwilke handtschriffther, som Symen Søreussen icke hadde sielleff schreffuit thenom, hadde hand vndherschreffuit mett hansz egne hand, then første liudendis paa 170 daller datum anno 1550, then anden paa 429 daller datum anno 1551, then tridie paa 37 daller 10 s. *lybsk* datum anno 1552, thend fierde 80 reg. gilden datum anno 1552, thend femthe paa 50
 20 daller datum anno 1553, thend setthe paa 250 daller, oc *met* Symens egne hand vndherschreffuen oc *ther* vdj bepligtthet seg at setthe oc will haffue satt for^{ne} Iørgen Perssen alle hwsze, gaarde, stalle, bodher oc alt andet hans eynedom inden byen oc wden byen tiill pant oc forwaring bode for for^{ne} 250 daller oc for hwes andet
 25 mere, handt hanom skilldig er, oc ey hand will sellige eller forpantthe nogen hans [*55v*] gaarde, godts eller eynedom tiill nogen anden, førren for^{ne} Iørgen Perssen bliffuer først vdj alle made tiillfredtz stillet, for hwes hand hanom skildig er, epher som same handschriffth widher bemeldher oc indholdher, datum anno 1553,
 30 *summarum* paa for^{ne} sex handschriffther beleber seg paa 1019 daller minus 3 s. *lybsk*, hwilke handschriffther Symen Søreussen alle bestode hinde. Sameledis bestoid Symen hinde oc at were hinde skildige epher enn registers lyudelse oc bleff offuer lagd for osz 831½ daller 14 s. 2 alb. dansk. *Ther* emodt bestoid Anne Christensdatther hanom at were skildige epher en register, hwn loid offuer
 35 legge, 60 daller 1 m. dansk. Tha liggnet oc lagd thesze regenskapper *met* for^{ne} handschriffther och epher thieris egne bekendellsser paa begge sidher emod hwer andere, tha bliffuer Symen

Søurenssen for^{ne} Anne Christensdather skilldig 1047 daller oc 18 s. dansk, oc ther offuer wortthe Symen Søurenssen atspurdt, om hand hagde noget at ligge ther emodt. Oc tha framlagde hand en registher, som leb vdi summa 30 daller 21½ s. lb., som han
 5 mientthe, at sallige Iørgen Perssen skulde were hanom pligtige oc icke aff regnet. Ther emod framlagde Anne Iørgens Iørgen Perssens regenskaps bøger paa datum vdi thend siiste anno 1546 onszdage ephther søndage Remeniscere [24. marts] oc vndherschreffenn met Symen Søurenssens egne hand, lywdendis, at Symen Søurenssen
 10 hagde sidet offuer regenskap met sallige Iørgen Perssen same tiid och giørd clart regenskap, om allt hwes thenom emellom hagde weret tiill then dag. Oc wortthe Symen Søurenssen [56r] atspurdt, om Iørgen Perssen hagde fanget thet godts, førren the giørde same regenskap, eller siden, tha sagde Symen Søurenssen, at Iørgen
 15 Perssen hagde fanget thet tiilfforn. Sameledis worthe for^{ne} Symen Søurenssen at spurdt, om hand hagde noget vtthermere at legge emod for^{ne} handschriffther oc registher, tha sagde Symen Søurenssen, at sallige Iørgen Perssen hagde fanget aff hanom 64 støcker groff klede nernsk, som Søueren Schriffuer hagde anammet vdi
 20 hans hwsz paa Iørgen Perssens vegne, oc ey Symen Søurenssen anderledis kunde thet beuisze, anthen met quittandz eller schriffuelsze, andet end hand selleff saa sagde, oc bestoid for^{ne} Symen Søurenssen oc same tiid, at Iørgen Perssen icke hagde nogen tiid fanget groff klede, nernsk eller herdeuigs, wden twende gang aff
 25 hanom, thend første gang 100 oc 20 støcker, og the wortthe hanom bettald oc met hanom aff regnett, oc thend siiste gang for^{ne} 64 støcker nernsk, oc the mientthe, hand end nw at skall were hanom wbetalldt. Ther emod framlagde Anne Iørgens en registher vndher datum anno 1547, som Iørgen Walle hagde schriffuit, thend stwnd
 30 hand hagde thient Iørgen Perssen, oc Iørgen Perssen hagde affregnet 84 støcker groffue clede met Symen Søurenssen met andet regenskap, som the same tiid hagde tiilhobe ephther same registhers lywdelsze, hwilket oc saa vdi lyge made beffindis vdi Iørgen Perssens regenskaps bogh indschreffuit, som hand haffuer giørdt
 35 koninglig Maiestaat regenskap for. End bleff Symen Søurenssen atspurdt thend tridie gang, om hand hagde nogett andet at ligge ther emodt, tha sagde hand ney. [56v] Tha ephther tiillthalle oc gienswar worthe ther saa paa sagdt for retthe, at ephther the Symen

Sørensens handschriffther, som fram lagdis, hwilke hand icke
 ther aff sielleff hagde schreffuit, thenom hagde hand vnder-
 schreffuit met egner hand oc epther registhers liudelsze, som the
 hagde bestandet hwer andere paa begge sidhere, tha bøyr for^{ne}
 5 Symen Sørensens at bethale for^{ne} Anne Iørgens the 1047 daller
 18 s. danske epther same handschriffthers oc registerens liudelsze.
 Oc same hindis handschriffther oc pant oc thisligist registeren at
 stande, som hand hindher bestanden haffuer at stande, vidt thierris
 fwldmagtt epther thieris lywdelsze oc indhold, indtiill hwn bliffuer
 10 stillet tiillfredtz therfore, oc nar hwn icke ville haffue lengher
 metsigelsze met hanom. Tha dømer oc sisher wij hinde ind vdj
 for^{ne} Symen Sørensens gaarde, gotts oc eynedom at skulle fange
 werdering oc vdtlegellsze, saa at hwn kand bliffue tiillfredz stillet
 for for^{ne} summa 1047 daller 18 s. danske epther same hindis hand-
 15 schriffthers lywdellsze, som forskreffuit staar. Men om the 64
 støcker groff klede, som Symen miener, at hanom skall were wbe-
 ttalld, oc Iørgen Walles gien registher oc anden beuiszening ther
 emod, ther gange om saa møget, som loug oc rett er etc. Tiill
 vtthermere vindisbørd, at saa y sandhet er, ladher wij trøcke woris
 20 singenether neden for thette wort opne breff. Datum Riipis løffuer-
 dage epther purificationis Marie [6. feb.] aar etc. 1557.

[57r] Vij epther^{ne} Olluff Pedherssen oc Iens Heggelundt, borre-
 mesthre vtj Rybe, Iens Tiellossen, Niells Togeskow, Hans Perssen,
 25 Søueren Iacopssen, Per Brun, Ebbe Ibssen, Bagge Ienssen oc Hans
 Tygessen, raadmend, oc Relloff Niellssen, herskaps fogget, giøre
 witterligt met thette wort opne breff, aar etc. 1557 thend fredage
 nest epther paaske dag [23. april] tha wor wij epther hugborne
 førstis oc herris kon. ma. wor alder naadigste herris schriffuelsze
 30 forsamlet paa Ryber raadthuis, oc tha epther same hans naadis
 schriffuelsze oc beretning, som Anne, sallige Iørgen Perssen
 eptherløffuerske, hagde ladet berethe, at Symen Sørensens nogen
 tiid siden forleden haffuer paa hans hustruis vegne optagen nogen
 olldarfue epther Kierstine Pers, Pedher Thamssens epther leffuer-
 35 ske, oc Iørgen Perssens børnn tiilkomer met retthe the thow partther
 vtj for^{ne} arff oc Symen Sørensens thend tridie part paa hans
 hustruis vegne. Oc tha haffuer wij indkallet oc esket begge par-
 ther for osz, om wij vdj wenlighet kunde haffue forienyd oc for-

ligtt thenom om same arff oc trette, tha kunde *thet* icke stande osz vtj nogen maade tiill at giøre. Dog Anne Iørgens tiilbud wor same tiid at willde giøre, hwadt borgemesthre oc raadt oc andere wuilldige danemendt kunde vtj thend sag kiende elle keisze. Tha ephther
 5 thij thend sag vtj dag icke bleff forligtt, oc Symen Søreusssen er en forwonden [57v] mand oc ey kand ephther loffuen fulldkome synn eedt oc indføre, førren handt komer aff the dielle, som the Hamborigher oc nogle woris egne borrigher haffuer hanom fordiellt for. Tha bleff for^{ne} Symen Søreusssen lagdt tiid for at fly
 10 seg aff the dielle, oc siden hand oc Anne sallige Iørgen Perssens paa hinde oc hindis børnns wegne vid thieris kiøns eedt oc met clare registhre paa begge sider igien at indfføre, hues the hagde vdtfanget aff same olldarffue, inden sex wghers dag nest komendis, oc wij tha at giøre oc sige thenom thend sag emellom oc dielle
 15 thenom hwer ephther syn anpart oc arff emellom oc fran osz giffuit beschreffuen, som wij wille were bekendt for Gud oc kon. ma., wor naadiigste herre. At saa er gangen oc farne er vtj alle made, som for schreffuit standher, *thet* winde wij *met* worris indtzepler trøckendis neden for *thette* wort opne breff. Datum die et loco vt
 20 supra.

[58r] Vij borgemesther . . .

[58v] Vij ephther^{ne} Olluff Perssen oc Iens Heggelund, borgemesthre
 25 i Rybe, Iens Tiellossen, Niels Togesko, Søueren Iacopssen, Pedher Brwen, Lambert Ibssen, Ebbe Ibssen, Bagge Ienssen, Oluff Staphenssen oc Hans Tygessen, raadtmend, oc Relloff Niellssen, herskaps fogget, giøre wितtherligt *met* *thette* wort opne breff, at wij vdj dag wore forsamblet paa Ryber raadthuis vtj erllige oc welbørdige
 30 mands Claus Sestede tiill Spandegaardt oc flere danemendz neruerelsze om tretthe om en olldarff, som Anne Christensdatther, sallige Iørgen Perssens ephtherleffuerske, oc hindis børnn paa thend ene oc Symen Søreusssen, worris metborigher, paa hans hustruis vegne paa thend anden side. Oc ephther the at for^{ne} Anne Iørgens
 35 nogen tiid siden forleden hagde antwordet osz twende kon. ma., wor allder naadigste herris, schriffuelsze, lyudendis, at wij thend tiid skulde *met* *thet* alldherførste eske thennom paa bode sidher for om same olldarff oc at dømme oc giøre thenom emellom anthen

tiill mynde eller rett oc *ther* vtinden were Anne Iørgens behelpe-
 lige, saa hwn oc hindis børnn motthe bekomme, hwes thenom aff
 same olddarff kwnde tiilkome *met* retthe, saa at hwn icke ydher-
 mere skulde haffue behoff *thet* widhre for hans kon. ma. seg *ther*
 5 om at beclage. Tha same tiid giørde wij och *met* andere danemend
 flere, som then dagh [59r] *ther* hoes wore, worris yderste flyd at
 wille haffue forligt thenom om same tretthe, oc *thet* ingen lwnde
 thend tiid kunde stande osz tiill at giøre. Dog Anne Iørgens tiilbud
 thend tiid oc stedze haffuer altiid emod hanom werret goed at wille
 10 giøre, hwad dannemend kwnde kende dett well oc rett kunde were
 giørdt, oc hwn nogen lwnde kwnde forantworde for syne smaa
 børnn. Oc epher thij at wij icke thend tiid kwnde fordrage thenom
 same thrette emellom, oc thend ene sagde, at thend anden hagde
 fanget mere, end hand hagde fanget, oc icke kwnde kome offuer
 15 ensz *met* hwer andere, hwor møget hwer hagde wdfanget, tha bleff
 thenom same dag forholden, om Anne eller oc hindis børnn oc
 Symen Søreusssen paa syn hustruis wegne kwnde oc wille indføre,
 som the saa paa begge sidher aff same olddarff vdtfanget hagde,
 hwilket the paa thend tiid paa begge sidher samtyckte atgiøre wille,
 20 oc epher the Symen Søreusssen thit oc mange synde wor fordiellt
 oc forwonden epher loffuen, tha worthe hanom forholden, om
 hand inden sex wghers dag wille oc kwnde fly seg aff the dielle,
 hwilket hand oc vidtog at wille giøre. Oc end siden bleff hanom
 forlagdt 3 wgers tiid fore at fly seg aff the dielle. Oc satthe Symen
 25 Søreusssen vtj retthe same tiid, nar han *met* syne loffs mend hagde
 saa fwldkomen thieris eedt, om Per Iørgenssen paa syn oc syne
 søskendtz wegne børde icke oc saa *met* syn loffs mend at kome
 same dag oc saa at fwldkome [59v] thierris eedt, hwilket eedt the
 tha paa begge sidher wid tog at wille fwldkome. Meden vtj medler
 30 tiid haffuer Symen Søreusssen werret hoes kon. ma., wor aldher
 naadigste herre, oc forhwerffuit hans naadis schriffuelsze tiill bor-
 gemesthre oc raadt, saaledis at *ther* er tretthe emellom hanom paa
 hans hustruis wegne paa thend ene oc Anne, Iørgen Perssens epher
 løffuerske, paa thend anden side om nogen olddarff oc befrøgtthet
 35 seg, epher the hand wor fordiellt, at hand skulde bliffue aff wist,
 nar hand begyntthe at thalle hinde tiill vtj thend sag, oc vtj same
 hans naadis breff oc saa formelldher, at hans kon. ma. hagde
 schreffuit Anne Iørgens tiill, at hwn for hans naadis bøn skilld icke

willde anszee, at hand wor fordiellt oc budet osz vdj same hans
 naadis schriffuelsze, at wij *met thet* allderførste skulde steffne
 thend sag for osz vtj retthe oc hielpe thenom paa bode sidher saa
 møget *ther* vdtinden, som loff oc rett er, oc icke ansee, at hand er
 5 fordiellt. Oc nu vtj dag *her* tiilstede wor Symen Søuerenssen oc
 mentthe seg at haffue syne loffs mend tiillstede, om borgemesthre
 oc raad willde finde hanom tiill at fwldkome syn eedt. Tha bleff
 Symen Søuerenssen atspurdt, om hand hagde sølleff, peendinge oc
 hwes andet hand oc hans hustru hagde aff thend olldarff vdtfanget,
 10 heer strags at ligge fran seg *met* klare [60r] registher, tha sagde
 hand seg icke at haffue søllff eller pending, meden *met* tiden wille
 giøre *thet* fwlt epther en registhers lyudelsze, som hand hoes seg
 tiilstede hagde. Oc vtj lige made begierde wij at wille wide, hwem
 the hagde *met* seg paa bode sidher, som wille eedhe oc swerie *met*
 15 thennom. Tha først esket wij Symen Søuerenssen fram *met* syne loffs
 mend, (huor) mange oc hwem the wore, tha willde *ther* ingen fram-
 kome, *ther* thorde hettthe them viid at wille swerie eller giøre nogen
 eed *met* hanom. Dog forhobthe hand segh, at borgemesthre oc raad
 skulde finde hanom tiill syn eedt oc meentthe seg at skulde haffue
 20 kon. mas. schriffuelsze, hwilken *ther* skulde fry hanom vtj thend
 sag, dog same kon. ma. schriffuelsze icke formelldher Symen Sø-
 uerenssen at haffue fanget koninglig maiestattz oprettellszes breff at
 were fry for the dielle oc forffolgnig, som hand bode aff Otthe
 Gallskött paa thend gode mands Iesper Krauses wegne oc the Ham-
 25 borigher, thisligist aff hans egne brodher oc worris egne borrhiger
 oc andere, som haffuer hanom fordiellt oc forwonden epther woris
 stadz rett oc epther loffuen. Tha epther thesze lelighet och epther
 loffuen wisthe wij icke at kwnde eller torde finde hanom tiill syn
 low oc eedt, men *ther* som hand selleff oc hans loffs mend thorde
 30 hettthe seg wid at swerie *thet*, willde hwercken wij eller Anne giøre
 ham nogen forhindering *ther* opaa eller oc aff at [60v] wisze
 hanom eller thenom y nogen made. Och vdj lige maade oc same
 tiid fram eskede wij Pedher Iørgenssen, om hand hagde tiillstede
 søllff, pending oc werdt mett clare registher oc syne loffs høring
 35 oc loffs mend, som hanom wille eede oc swerie *met*, oc *ther* tiill
 swarde hand ia, oc beffant seg saa y sandhet, thy the framginge
 hwer wed anden oc wid syne naffnn loid seg optegne, oc satthe
 for^{ne} Per Iørgenssen vtj retthe, epther the hans modher oc hand

paa synn oc synne søskendtz wegne hagde epher thwende kon. ma. wor allder naadigste herris schriffuelsze tiill borgemesthre oc raad om olddarff oc epher same kon. mas. schriffuelsze først tiillthallet Symen Søreussen, om hand icke for thy bwrde først at retthe seg
 5 fran hanom, oc saa epher thij hand icke nu wille giøre syn eedt eller oc vtj andere made at retthe seg emodt hanom, om hand icke nu skulle giøre syn eedt heller oc were fry for same eedt, indtiill saa lenge at Symen Søreussen først retthe seg fran hanom oc hans søskende, epher thij hans tiillthalle paa syn oc hans søskendis
 10 wegne wor først tiill hanom. Tha epher thynne lelighet, saa well som mange synde tiilforne, oc nu met welbørdige mands Clauus Sesteds oc mange andere flerre dannemends nerwerelsze, haffde wij nw [61r] wille forligt oc fordragen thenom, bode om thend olddarff oc thend anden gialld, hand Anne oc hindis børn skyldig
 15 er, som hinde er tiilldømt, men Symen Søreussen begierde icke, ath hwn eller hindis børnn skulde giffue hanom noget tiill, dog hwn for Gudtz skyld oc kon. ma. schriffuelsze skyld oc andere danemendz bønn willde haffue tiillgiffuit oc forlyst hanom vtj same som, men Symen bad, at hwn oc hyndis børn skulde bruge
 20 thierris tiillthalle oc giøre therris beste. Tha epher thynne sag oc tretthe icke end nw kwnde bliffue afftalld oc forliggt, tha haffue the paa begge sidher begierdt aff osz beschreffuit, hwad wij wille finde thenom for, thet wilde the retthe thenom epher. Tha epher thynne sagis lelighet bade wij welbørdige mand Clauis Sestede tiill
 25 osz tiill hiellp oc sagde thenom paa bode sidher saa aff for retthe, epher the Symen Søreussen icke willde begiere, at Anne eller hindis børnn skulde giffue hanom noget tiill, men giøre hanom rett oc skeell epher thend tiillthalle, hwn oc hindis børnn the hagde tiill hanom, thed skulde were hinde wfformyent, for hwes the
 30 wille icke lengher haffue offuerbørsell met hanom, tha motthe Anne eske paa werderyngs mend epher hindis formere doms lyw-delsze, men om thend olddarffs tretthe bleff end nw Symen Søreussen 9 wghers tiid forlagd at haffue frest at kome segh aff the dielle, oc tha nar hand fwldkomer synn sag vtj thend rett oc tiill-
 35 thalle, Anne oc [61v] hindis børnn haffue tiill hanom, ther epher skulle Annes børnn were forpligtige at giøre hanom thet same igien, oc ther offuer, hwes Symen tha lengher ville forholde seg oc sidde offuerhørig oc icke fwldtgiøre epher loffuen, tha maa

Pedher Iørgenssen tiilthalle Symen Søreusssen met dielle epher wort stadtz rettis lyudelsze. Tiill vtthermere vindisbørd tha ladher wij trøcke worris singnetther neden for thette wort opne breff. Schreffuit vtj Rybe thend mandage nest epher sanctj Iohannis
5 Baptiste dag [28. juni] aar etc. 1557.

[62r] Anno etc. 1557 torsdage nest epher hellige korsz dag exaltationis [16. sept.] tha for borgemesther oc raad paa Ryber raadthuis wor Lauris Knudssen vdj Darrom personlige tiillstede oc
10 loffuit oc tiillsagde oc bepligthet seg vid synn gode traa, loffue oc ere, at hand skall were Hans Ienssen, woris metborigher, aldielis wbeward met ordt oc gierningher epher thynne dag oc ey feide eller fede lade hannom vtj nogen made etc.

15 Item same dag tha satthe Hermen Meymand borri ghen paa Ryber raadthwsz, oc wor Iesper Bertellssen oc Iørgen Hanssen hansz borri gen, at hand skullde bliffue tiillstede oc forfføllige thend hoffkarl met loff oc rett, som sollde hanom thend blacket hest vtj Ebbe Clemenssens hwsz, oc giøre ther om, hwesz worre stadzrett ther om
20 formeldher oc vdtuiszer etc.

[62v] Vij epher^{ne} Olluff Pedherssen oc Iens Heggelundt, borremesthre vtj Rybe, Iens Thiellossen, Niells Togeskow, Hans Perssen, Søueren Iacopssen, Lambert Ibssen, Bage Ienssen, Olluff Staphenssen oc Hans Tygessen, raadmend same stedt, giøre witterligt met
25 thette wort opne breff, at wij wore vdj dagh forsamblet paa Ryber raadthuis, oc tha for osz wor skicket vtj dom oc rett thynne breffuiszer Per Iørgenssen oc Anne Christensdatther, sallige Iørgen Perssens epher løffuerske, oc wor thieris tiilbud, at the willde
30 hende oc tage thend eedt om thend olldarff, som Symen Søreusssen oc thenom paa begge parther wor forhollden, oc the paa begge sidher haggde widtagget at willde fwldkome same eedt, oc at Symen Søreusssen skulde fly seg aff the dielle oc kome idag met
35 wiidtog at skullde kome idag epher thend thermyne, som wij hanom tha forlagde, som wor wiid 9 wgers tiid, och ey Symen Søreusssen eller nogen paa hans wegne kame idag at forantworde eller sware tiill same sagis lelighet vtj nogen made. Tiill wtther-

mere vidnedz[63r]børdt tha ladher wij trøcke woris signether neden for thette wort opne breff. Schreffuit vtj Rybe thend fredage nest for natiuitatis Marie [3. sept.] aar etc. 1557.

- 5 [63v] Vij epher^{ne} Olluff Perssen oc Iens Heggellundt, borge-
mesthre vtj Rybe, Iens Tiellossen, Niells Togeskow, Hans Perssen,
Søueren Iacopssen, Per Brwen, Lambert Ibssen, Ebbe Ibssen, Bage
Ienssen, Olluff Staphenssen oc Hans Tygessen, raadmend same-
stedt, giøre witterligt met thette wort opne breff, at for osz idag
10 paa Ryber raadthwsz for en besiddendis raad, dom oc retthergang
wor Hermen Meynemandt, worris metborrigher, oc hagde vtj retthe
ladet kalle for osz nogle windisbørdt paa en hest, som hand sagde
seg at haffue kiøfft viid otthe daghe for sanctj Hans dags [17.
juni] merckendt, at the skulde sige thieris sandhet vtj thend sagh,
15 hwes thenom witterligt er. Tha fram esket wij same vindisbørdt,
at the met opragtthe fingere oc thieris helligandz eedt skulde sige
thieris sandinge ther vtj, hwad thenom ther om witterligt wor,
tha framgick først Olluff Thamssen oc Iørgen Hanssen oc kwnd-
gørde aff Ebbe Clementssens mond en oben herbergere heer i Rybe,
20 som nw laa krenckelig paa syn sygge seng, at hand bestoid for
thenom, at nw om sanctj Hans dag mitsomer siist forleden [24.
juni], tha loff ther en hoffkarll y hans hwsz tiill herbere, oc hand
hagde en blacket hesth at sellige met en swort streg at ryggen oc
hagde en lang tønd hallsz, oc thend same hest kiøfftthe for^{ne} Her-
25 men Meneman [64r] hanom aff vtj hans stoffue, redelige oc retthe-
lig oc drucke leykiøb paa same hest. Item wond Ib Niellssen oc en
wng karll wid naffnn Christen Niellssen, at the wor vtj Ebbe Cle-
mentssens hwsz paa same tiid, som Hermen kiøfftthe thend blacket
hest met en swort streg at ryggen aff en hoffkarll, som thenom
30 siønttis at were. Item wond Iens Niellssen, som ligger tiill herberis
tiill for^{ne} Ebbe Clementssen, at hand ledde thend blacket hest met
en swort streg at ryggen aff Ebbe Clementssens stald oc y Her-
men Meynemandz stald, ther hand same hest hagde kiøfft. Tha
atspurde wij for^{ne} Hermen Menemand, om hand kende thend karll
35 eller wiidt, hwad hans naffn wor, ther hand kiøffte thend blacket
hest aff, eller hwor hand hagde hiem, eller oc hwor hand nw wor.
Ther tiill swarde hand oc giørde syn eedt ther opaa met opragtte
fingere oc helligandtz eedt for osz, at hand ey kender same karll,

- oc ey eller wid hand naffnn eller wid hanom leffuendis eller døød. Wtthermere atspurde wij Hermenn Meneman, hwor hand latthe same hest, *ther* tiill swarde hand, at hand strax *ther* ephther y same merckend solde thend en wng karll wid naffnn Hans How. At
 5 saa er y sandhet oc tiill vtthermere vindisbørd, tha ladher wij trøcke woris stadz singnet neden for *thette* wort opne breff. Schreffuit vtj Rybe thend torsdage nest ephther hellige korsz dag exaltationis [16. sept.] aar etc. 1557.
- 10 [64v] Anno etc. 1559 fredage for conuentionis sanctj Paulj [20. jan.] paa Ryber raadthuis for borgemesthre oc raad wor Pouell Gromsen y Ildstedt oc loid vtj retthe eske the handschriffther, som welbørdige mand Claus Sestede tiill Spandegord hand hagde
 15 paa sallige Andhers Ienssens hwsz, oc tha framlagde Niells Togeskow same handschriffther paa Claus Sestes vegne. Oc framlagde Pouell Gromssen en handschriffth, som hand oc hagde aff Andhers Ienssen lywdendis paa 30 daller, tha wor *ther* ingen aff the handschriffther, som tha framlagdis vtj retthe same tiid, som wor elldher end Pouell Gromssens, wden en Andhers Ienssens handschriffth, som
 20 Claus Sestede hand hagde aff Iehan paa Gram, lywdendis paa 100 daller. Tha worththe *ther* saa for retthe aff sagdt, at Matts Dorde, som haffuer nu for^{ne} Andhers Ienssens hwsz oc eyndom, bøyrt at betthale Pouell Gromssen oc stille hanom tiillfredtz ephther hans handschriffthis lyudelsze och haffue *thet* vtj hans mynde etc.
- 25 [65r-v ubeskrevne]
- [66r] Vij ephther^{ne} Olluff Perssen oc Iens Hegelund, borgemesthre vtj Rybe, Iens Tiellossen, Niells Togeskow, Hans Perssen, Søueren
 30 Iacopssen, Pedher Bruen, Ebbe Ipsen oc Olluff Staphennssen, raadtmendt same stedt, giøre vithterligtt *met* *thette* wort opne breff, at aar etc. 1559 thend onszdage nest ephther visitationis Marie dag [5. juli] tha wore wij ephther hugborne førstis oc herris koning Fredericks, vdtuold koning tiill Danemarck, wor aldher naadigste
 35 herris schriffuelsze forsamlet paa Riiper raadthuis, oc tha ephther same hans naadis schriffuelsze oc beretning, som Anne Iørgens, sallige Iørgen Perssens ephther leffuerske, hagde ladet beretthe, at Symen Søuerenssen, worris metborrigher, at hwn nogen tiid tiill-

forne haffuer tiilltalldt hanom for nogen gialldsag, oc hinde this-
 ligiste er tiilldømppt en part vtj for^{ne} Symen Søuerenssens hwsze oc
 gotts tiill verdering for same gialld, hand hinde pligtige er, oc
 thet forholldis hinde fore, siden hwn haffuer fanget dom oc wer-
 5 derings mend aff tyngte vtj hans husze, stalld oc eynedom epher
 wort stadz retts lyudelsze. Ther tiill swarde Symen Søuerenssen, som
 wor tiilstedt at sware vtj thynne sag, end dog saa at hand er en
 forwonden mand tiill tyngte, oc bestoid hinde same werdering vtj
 hans hwsze oc eynedom for same epher standendis gialld, oc for-
 10 hoptte hand seg, at hwn oc skulde were ham pligtige for nogen
 støcker groffue clede, som sallighe Iørgen Perssen hand hagde vnd-
 fanget aff hanom [66v] tiillforne tiill kon. matz. hoffkledinghe,
 end dog saa at hand ingen beuiszeningh hagde ther opaa. Tha
 swarde wij hanom ther tiill, at hand skulde først retthe seg fran
 15 hinde oc siden thalle hinde eller hindis lagwerie tiill mett retther-
 gangh. Oc lagde wij oss ther vtj at willde forlige thenom tiill
 myndelighet paa begge sider, oc loid Anne Iørgens end nu (som
 tiillforn) seg findis weluillige for Gudtz oc worris bøn skilldt epher
 woris begering oc willde ansze hans lelighet oc end tha vnde hanom
 20 thet ryngher, end som hans sum beleper seg epher hinded dom
 breffs lyudelsze, hwes the vtthermere formelldher. Tha epher tiill-
 thalle, gienswar oc sagens lelighet sagde wij thenom emellom saa
 for retthe, at epher the Symen Søuerenssen ey kand haffue thet vtj
 Anne Iørgens mynde, oc Anne ey heller wille haffue lengher
 25 offuerbøresze met hanom, tha domer oc sagher wij hinde indt,
 først vtj thet hwsz, som hand selleff vtj boer, thisligist vtj thet
 hørne hwss, som Iens Kock vtj boer, oc vtj thend stalld wden
 Nørporthen oc for^{ne} Anne Iørgens oc sallige Iørgen Perssens børnn
 thet at haffue, nyde oc beholle for theris egne, dog hwesz pending
 30 same eynedom, som er 42½ daller 6 s. danske, beleber seg høgere
 end same gialld, skall Anne vdjgien antworde fran seg, nar Symen
 haffuer [67r] rømett hinde oc hindis børnn same eynedom for, oc
 Symen Søuerenssen eller nogen hans arffuinghe inthett at befatte
 seg ther met epher thynne dagh vtj nogen made, wden hand eller
 35 the kand haffue thet vtj hinde og hindis børnns mynde, thij hand
 same hans eynedom dog skulde haffue rømppt nu forgangen sanctj
 Mickells dag [29. sept.] epher borgemesthre, raadtz oc fogderns
 doms liudelsze, oc hwes at Symen Søuerenssen haffue Anne hindis

laguerie eller børnn noget tiill at thalle, *ther* gangher om saa møget, som log oc rett er. Tiill vtthermere vindisbørd tha lader wij trøcke worris singnetther neden for *thette* wort opne breff. Datum die et loco vt supra.

5

[67v–68r ubeskrevne]

[68v] Wy epterskreffne borgemester oc raadt vti Ribe giøre witterligt for alle met *thette* wort opne breff, at for osz vti dag paa
 10 wort raadthusz for en besidende raad oc ret tha wor Frans Olussen, woris metboriger, hans hustru Gunder Franses, oc vti hans frawerelse tha hagde hun ladet y retthe kalle for osz erlige oc traafaste mend Iens Klyne oc Soueren Swensen, woris metboriger, och bogierde, at the wilde sige theris sandhed, hwes vittherligt ere om
 15 then fransze wien, som wor inne paa Hans Tygessen oc Frans Olussens skyb, som laa for Meddelbore vti Seeland, oc tha framginge the wid theris hellens eedt oc *met* opregthe fingere for os, och borette Iens Klyne, hworledis at Frans Olussen kam forst tyl hannom oc at spurde, om hand wilde kiøbe nogen fransze wien
 20 aff thend frandzose vid naffn Christopher Enspegt, tha sagde hand ney, och nogen tyd ther epther tha kam for^{ne} Christoffer Inspegt selff tyl hannom vti hans hwsz och hagde Frans Olussen met seg oc baad hannom *thet* frandze wien fall, oc tha swarde Iens Klyne hannom, at *thet* wor icki hans gandinge, dog kiøffte Iens Klyne
 25 Christopher same tydt en fad aff *thet* fransze wien paa hugborne første oc herris kon. matz. aff Franckrigs død. Item wond Soueren Swenssen for osz, at hannom fuldwiththerligt er, at for^{ne} Christopher hand baa *thet* frandze wien fal her y byen oc sagde [69r] for hannom, at hand stoud vti kiøp met Iens Klyne ther om, vthi lige
 30 made bestod Hans Tygessen, radmand, att han haffde kiøfft Christopher Enspegt same win aff, om *thet* hannom behagde, nar hand *thet*d finge proffuet, och haffde Cristopers breff ther paa, oc ther han *thet*d finge proffuet, ta befild *tet*d hannom icki, och tha antwurdet Hans Tygessen Christoffer syn breff uthigen. At tizze for^{ne}
 35 3 mend haffuer saa bostandenn for osz, ligeruisze som forskreffuet staar, oc till vthermere uindeszboerd tha lader wy henge woris stadz secrete neden for *thette* wort obne breff. Datum Ripis thend 11. dag octobris anno domini 1559.

[69v–71v ubeskrevne]

[72r] Wy effther^{ne} Oluff Pederszen och Iens Hegelund, borge-
 mestere y Ribe, Iens Tielloffszen, Hans Pederszen Fanninger, Peder
 5 Bruen, Lambert Ibszen, Ebbe Ibszen och Olluff Staphenszen, raad-
 mend samested, giøre witttherliggt, att aar effter Gudz byrd 1560
 fredagh for Osualdi [2. aug.] tha war wy forsamlett paa Riber
 radhusz effter høgborne første ko. Frederick woris alder naadigste
 herris schriffuelsze, och tha war skickett for osz wdj rette erlig
 10 mand Relloff Niellszen, herskabs fogett y Ribe, paa then enne
 och tilltallede erlige och welfornumstige mand Niels Togskow,
 byffogett samested, paa erlige och welbørdiige mand Claus Sested
 till Spandigaard wegne paa den anden side for ett hundert taler,
 som for^{ne} Niels Togskow haffde sagd god for till erlige och wel-
 15 børdige mand Claus Sested paa Iep Wibes wegne, som Niels Tog-
 skows briff wduiser och formelder. Ther till suarde for^{ne} Niels
 Togskow, att Iep Wibe haffde sielff giord en contracth med den
 gode mand Claus Sested, siden den tid wor omme, som hand hadde
 loffuit for same pending, førind Iep Wibe war hem rømppte, for-
 20 hoffte seg forthi icke skyllidig att were att stande lenger wdj then
 lofftt, som handschriefft formelder, effterdy Iep Wibe haffde
 sielff giord en ny contracth med Claus Sisted och forrente hannom
 pendingen. Och bestod Relloff Niellszen for en siddende raad, att
 Klaus Sisted haffde sielff bestandis for hannem och Matz Ancker-
 25 szen, att hand haffde fangen ett aars rentte aff Iep Wibe. Ther
 till suarde for^{ne} Relloff paa Claus Sistedes wegne, att effterdy hand-
 schriefften war icke giord fuld paa forsagd tidt, och Niells Tog-
 skous segell fandes der wnder hell och holden, tha wiste hand
 ickj att offuergiffue [72v] Niels Togskow, førend handschreiffen
 30 word giord fuld. Tha adspurde for^{ne} Niels Togskow for^{ne} Relloff
 Niellszen, om hand willde igien stande y rette med hannom paa
 erlige och welbørdige mand Claus Sistedes wegne, huad hand y den
 sagh haffde Claus Sistede ydermiere till att tale och tha nyde och
 wndgialde, huad retten wille giffue. Ther till suarde Relloff, att
 35 hand var altid offuer bødig thett paa Claus Sestedz wegne atth
 giøre, och bestod Niels Togskow, att hand aldrig haffuer esket
 handschriefften igien aff Klaus Sisted, med flere ord och thale, som
 thennom tha emellom løb. Tha effter tilltale, giensuar, breff oc

beuising, som y rette lagdes, och effter sagens leylighed sagde wy saa der paa forrette, att effterdy for^{ne} handschrefftt er funden hell och holdden, wskrabtt, wstongen och wbeskorren y alle made, tha børe Niels Togschow att giøre same handschrefftt fulldtt. Till yder-
 5 miere windisbyrd oc beder forwaring trækker wy forschreffne worig singnetor neden for thette wort obne breff. Giffuett vt in vna vel datum vt in altera epistola. Ripis anno et die vt supra.

[73^r] Anno domini 1561 thend mandag nest for sancti Ioannis
 10 Baptiste metsomers dag [23. juni] war skicked erlig mand Iørgen Hartmand aff Hamborig for oss borgemester och raad heer vtj Riibe paa Riber raadhus och loed oss ssee och lese tuende fuldmacts breffue vnder borgemester och raads secret aff Hamboriig, at hand vdaff syn hostru fader Lucus Beckeman oc thend anden
 15 paa Kort Skoumandz wegne hannom med samme fuldmacts breff at giøre och lade vdi alle maade tiill ret eller mynde, saa møget som nødtorfftigt kunde were, vtj samme sag at forhandle. Tha bleff Iacob Wiibe for esked for ett siddende raadt och wedt synn
 20 vdi hans huse oc eiendom. Tha bestoid hand først, at welburdug mandt Claus Sestede tiill Spandet gaardt hagde en pant paa 200 mar(k) libs oc 16 mar(k) libs till rente ther aff, for huilcke Iens Hegelund, borgemester, oc Anne, salige Iurgen Pedersens effterleuerske, haffuer sagdt goed fore hannom effter theris pantbreffuis
 25 liudelse, och hand ther vpaa hagde giffuit Per Hegelund, borgemester vdj Wiborig, breff vpaa samme pant at indløse. Endnu for^{de} Per Hegelund, borgemester vdi Wiboriig, at haffue pantbreff vdi syn eiendom wedt 900 daler foruden renthen. Endnu Iens Hegelund, borgemester heer vdi Riibe, 200 mar(k) libs, der hand
 30 haffuer sagdt goed fore, foruden renthen. Noch Henrick Koep oc Pouill Snebell vngeferlich for 300 daler foruden renthen. Oc bode for tiisse 300 daler oc huis andet mere, hand er thennom skyldug, haffuer the sønderligen tiill pant och foruaring otte bouder oc 1 abildgaard met en hus der tiill, som the haffuer taget tiill
 35 nøge effter forneffnde Iacop Wybes egne beretting och siigelse. Oc ingen andensteds hans eiendom at [73^v] were forpanthed eller bebreffuit tiill nogen mand, vden tiill thennom, som for^{uit} stander. Tha effter slig leilighet oc wilkor bleff vdj alle woris neruerilse

giort sodan en endelige iennyng och fordrag emellom for^{ne} Iørgen Hartman oc Iacob Wibe paa Lucus Beckeman oc Kort Skoumandz wegne, at for^{ne} Iørgen Hartman haffuer tiilgiffuit 150 daler aff houit sumen, som war 522 daler, ther Iacob Wibe er thennom
 5 skyldiig, dog med sodan beskeid, at Iacob Wibe skall nu strax fornøge hannom 22 daler, oc vdi samme betaling skulle hand haffue 1 hest for 12 daler. Saa bliffuer igienstandendis aff houit sumen 350 daler, aff thennom skall for^{ne} Iacob Wibe giffue Iørgen
 10 Hardtman 50 daler nu om poske først *kommendis* anno 1562 tiill Wedell merckind oc siden huer poske ther effter 50 daler redeligen vd at giffue ind tiill saa lengi, at the 350 daler ere betald. Oc nar hand vdretter noget aff samme sum, tha sckall Iørgen Hardtman were forplicated tiill at giffue Iacob Wiibe eller hans fuldmectige quittans oc foruaring paa, huis hand vdgiffuer aff samme sum, oc
 15 skall for^{ne} Iørgen Hardtman giffue Iacob Wibe syn breff oc foruaring, at hand disze emellom skall were vtialtid aff Lucus Beckeman och Kort Skouman eller nogen theris fuldmøndige. Oc nar Iacob Wibe fanger tiill fulde nøge betaled for^{ne} sum, tha haffuer Iørgenn Hardtman forplichthed seg tiill att fly hannom aff Lucus
 20 Beckeman oc Kort Skouman syne handscriffter igien, ther vpaa giort oc giffuit er, men huis heer skeer nogen forsøvelse vdtinden, saa Iørgen Hardtman icke saa redeligenn bliffuer fornøget the 50 daler huert aar till for [74r] sagde dag, tha skall the 22 daler med alle the pendinge, hand aff houit sumen haffuer vdgiffuit, were
 25 forskodt oc *enthet* staa Iacob Wiibe tiilstede, oc tha at skall betale thend gantske hele sum. Oc ther offuer haffuer Iacob Wiibe loffuit oc tiilsagt hannom, om saa icke holden bleff, at hand skall haffue paa syn creditors wegne pant och foruaring vdi hans huse oc eien-
 30 dom heer vtj Riibe ther med vdi frantiiden at bekomme syn betaling, och dog ther med the andre theris pantbreffue oc gield, som forbenefnd er, ther med vdi alle made att bliffue vforkrencked.

Anno 1565 then 13. dag martij gjorde Iacob Wiibe och Iørgen Hartmand *regenscap* offueruerendis Iens Hegelund, borgemester, Niels Tousko oc Hans Tygisen, ther aff haffuer Iacob betald Iørgen
 35 Hartmand 237 daler bode met pendinge och then stald liggendis emellom Baggi Iensen och salig Niels Thermensens stald, vndtagen thend lille gord ther bag. Saa bliffuer Iacob Wiibe Iørgen Hartmand endnu skyldug effter thend *regenscaps* register, som hand

antwordet Iacob Wiibe ther paa – 135 enckede daler eller rund
mønth.

Duuth bekenne ick Iuurgen Hardttman mytt my eggenn handdt
anno 65 den 13. martyus.

5

[74v] Om Chresten oc Marine Trelunds.

Vii efftter^{ne} Olluff Persen och Iens Hegelund, borgemestre vtj Riibe,
Iens Tielloffsen, Niels Towskow, Hans Persen Faninger, Per Brun,
Seuerin Jacobsen, Lambert Ibsen, Baggi Iensen, Olluff Staffensen
10 och Hans Tygisen, raadtmendt ther sammesteds, kiendis och giører
alle witterligt, at aar etc. 1561 thend mandag nest efftter s. Thome
apostoli dag [22. dec.] paa Riber raadthus vdi erlig, welburduge
oc strenge ridder Her Niels Lange, høuitzmand paa Riberhus, med
hederlige mend aff Riber capittell theris neruerilse, som er Mester
15 Iens Wiborig, Mester Hans Swaning oc Mester Caspar, prelater,
Her Iens Persen, sogneprest tiill dom kircken, oc Mester Thames,
canicker ther sammesteds, tha war thenne handell oc contract for-
handlet emellom tiisse tuende personer, som er Chresten Trelund
och Marine hans hostru. Først wordte for^{ne} Chresten Trelund for-
20 holdt oc strengeligen befalid, at hand skulle elske syn hostru Ma-
rine och haffue goed omgiengelse met hinder, som en dannemandt
bør at haffue met syn ecte dannequinne, oc forsorge hinder, saa
hun haffuer vnderholding vtj sitt eget hus tiill seg oc syne børn
met øll oc mad, sko oc cleder tiill redelige wyes, oc søge selffuer
25 dug och seng med hinder oc skaffe hinder inden darren, huad hand
wiill selffuer nyde och vndgielde met hinder, oc ey hand heer
efftter dags, som hand tiilforne haffuer giort, skall holde seg fra
hinder dag oc nat med hans drøck oc anden vskiødsomhet vdi hans
biering och nering, men hand skall [75r] holde seg tiill hinder oc
30 lade hinder were vti husiidt met seg inden dorns, stue eller kammer,
saa hand seer oc wiid, huad hun giør, om hun leffuer erlig met
hannom vdj ecteskabs kyskhed, oc skicke seg vtj alle maade som
en erlige dannemandt bør at giøre emod syn erlige dannequinde.
Oc huis hand heer emodt bryder, oc det hannom skielligen offuer
35 beuises kandt met sand mand eller quinne, tha skall hand straffis
wedt synn hals. Desligi^{ste} skall for^{ne} Marine were Chresten Trel-
lund syn hosbundet hørig oc lydig for, och haffue en kierlig om-
giengelse oc christelig leffnid met hannom vdi mad oc maall oc

sengifelle, som enn dannequinne bør at haffue met syn ecte danne-
mandt, oc tage syn hosbunde, børn oc hus flyttigen ware, oc ey hun
effter thenne dag skall gange vden husiidt vtj selskab eller nogen
andensteds vden hans wilie, men nar hun skall gange vdt paa beggis
5 theris gaffnn, tha skall hun bedis loff aff syn hosbunde, saa hand
wiid, huor hun er, oc huad hun giører, paa det att arsagen icke skall
giffuis hannom at haffue mystanck tiill hinder, som hand heer tiill
dags hafft haffuer. Huis hun heer emodt giører, oc det hinder met
skiellige wintnesbyrd offuer beuises kand, tha skall hun straffis
10 met samme straff wedt en seck. Alle for^{ne} articler paa samme tidt
oc stedt samtøcked, beiaed och bewilget the baade vdi alle woris
neruerilse.

[75v] Om thennd sølffskee, som Iens Matssen Degenn
15 vdi Ølgoed sogen war sadt vdi bødelshus ffor.
Vii effter^{ne} Olluff Persenn och Ienns Hegelund, borgemestrē vdi
Riipe, Niels Tougskoug, byfoget, och Relloff Nielsenn, hersckabs
foget ther sammesteds, kienndis och giører witterligt met thette
wort obne breff, at thenne breffuiser Iens Matsen, degenn tiill
20 Ølgoed och Strilloff sogner, war kommed hiid till byen med en
sølffskee, som ien aff woris borger nogen tidt sidenn forledenn
hagde myst, oc bleff hand med oc for samme skee paagreben och
sadt vdi kon. mats. oc byens hecte. Saa haffuer hand nu førđ tiil-
stede och hagde for oss syn hiemell, som nu er sadt vdi byens loes
25 och hecte for samme skee, saa at samme Iens Matssenn findes vdi
thennd sag vskyl dug, och bør hannd ther fore icke aff nogenn
mandd at lide tiltale, straff eller honhed oc forsmerilsze vdi nogen
maade, men hans sag er clar vdi the maade. At saa er vdi sandhed
till windtnesbyrd och ydermere foruaring haffuer wij trøckt woris
30 indsegler och singneter heer nedenn paa thette wort obne breff.
Datum vdi Riibe thennd tiisdag nest effter Quasi modo geniti søn-
dag [7. april] anno 1562.

[76r] Thend dom emellom Per Iensen och
35 Iacob Fransenn.
Wii effter^{ne} Niels Lange, ridder och høuitzmand paa Riberhus,
Olluff Persen och Iens Hegelund, borgemestrer vdi Ribe, Iens
Tielloffsen, Niels Tougsko, Hans Persen Fanniger, Per Brun,

Seuerin Jacobsenn, Lambert Ibsen, Baggi Iensen, Olluff Staffensen, raadtmeid, och Relloff Nielsen, herschaps foget ther sammestedz, kiendis och giører witterligt for alle met thette wort obne breff aar etc. 1562 thend ottensdag nest effter visitationis Marie
 5 [15. juli] paa Riber raadhus for oss war skicked vj dom och rettergang thenne breffuiser Iacob Frandsen paa thend ene oc Per Iensen, Iens Tielloffsens Raadmands søn, paa thend anden side om trette, som thennom emellom war, for thend lemsill och lest, for^{ne} Per Iensen hagde giort Iacob Fransen vj Enckysom. Tha eskede
 10 wij theris wintnesbyrdt paa beggi sider for oss, tha framlagde Iacob Fransen tisse effter^{ne} breffue. Først 1 tings windtne liudendis, at Hans Clausen, woris metborger och skipper, thend tiidt wand for tings dom, at thend tiidt at Per Iensen oc Morthen Klausen met flere the sade vdi Enckysom och drucke, tha tog for^{ne} Per Iensen
 15 1 daler aff hans pung oc kasten paa borden och sagde, brøders, thenne wiill ieg giffue osz tiilforne, o Gud giffuit, at hand bliffuer pegskurredt, ther goer bort, førend thennd bliffuer vpdrucken. Tha anammed Hans Clausen Skipper samme daler tiill seg oc sagde, hand wiille gange tiill skybs met saa mange, som wiile følge
 20 hannom, oc nar the kam tiill Amsterdam, huem som tha wylle giffue thennom noget tilforne, tha wille the tacke hannom ther fore. Tha sagde Per Iensen tiill Hans Clausen, ieg troer icke, atj wille tage fra meg, oc tha kaste Hans Clausen thend daler paa borden fran seg, oc vdi thed samme tha kam Per Iensen oc Iacob
 25 Fransen till samen, [76v] och saared Per Iacob Fransen, oc ey hand hørde, at ther war nogen vsamdirectighet emellom thennom, førend Per Ienssen hagde giordt Iacob Fransen thend skade. Sammeledis wandt Thames Borre for tings dom, at hand war ther hoes samme tiidt, och ey hand hørde, at ther war nogen tuedract emellom Iacob
 30 Fransen oc Per Iensen, førend hand hagde hans skade, och Per Iensen løb vd at darren, oc the som sade ther hoes, the wiste (ey) at sige ther aff, før Iacob bleff thet selff war. Item wandt Hans Nielssen Botzmand, at hand viste enthet aff then sags leilighedt, førend kiøbmendene kam inden skybs borde, och tha sagde the, at
 35 Per Iensen hand hagde saarid Iacob Frandsenn vden ald skyld oc brøde. Item en anden tings windtne liudendis, at Frans Matsen, Iacob Fransens fader, stoid for tings dom oc gjorde liudeligen spørsmaall tiill Hans Clausen, Thames Borre oc Morthen Klausen,

at the wid theris helligands eedt wiille sige theris witterlighed om
 thend sag emellom Per Iensen oc Iacob Fransen, ther the ware tiill
 Encyksom, om Iacob gaff Per Iensen onde ord eller slog hannom,
 før Iacob Fransen fick hans skade. Tha suarede the alle samdirecte-
 5 ligen oc suore wedt theris helligands eed, at the huercken saage, at
 for^{ne} Iacob slog for^{ne} Per Iensen, icke hørde the heller, at hand gaff
 hannom nogle onde ord, førend hand fick hans skade. Item 1 tings
 windtne liudendis, at Frans Matsen oc Iacob Fransen eskid worde-
 ringsmænd aff tinge, som thennom var forfunden aff Her Niels
 10 Lange, kon. mats. lensmand, oc borgemester och raadt paa Riber
 raadhus, tha vdginge 12 wuilduge borger oc 4 bartskierer oc grans-
 giffueligen besaae Iacob Fransens saae, tha war hand slaget ind ret
 vdi hans røg, som alle aderer sambles, oc huo ther [77r] bliffuer
 slaget, thed goer icke heden vden mensill, oc at the hagde meled
 15 hans been, tha war thend ene been forsuonden aff samme slag,
 saa at det var 2 fingersbret korter end det andet, och at Iacob
 Fransen haffuer hans lest oc lemsiill aff samme slag. Item enn
 tingswindtne liudendis, at 4 dannemænd paa Frans Matsens wegne
 begierde aff Per Iensen nogen wilie oc fering for thend skade,
 20 hand hagde giort hans søn Iacob Fransen, tha suarede hand then-
 nom saa, at hand gierne wille were hans wen, men hand hagde icke
 pendinge at giffue hannom, tha spurde the 4 mænd hannom ath,
 om hand wille were tiill en wenlige mode met hannom, hannd
 suarede ney oc sagde, at hand hagde vdlagdt 10 daler tiill kost och
 25 legiløn. Item 1 tings windtne, som indholder, at 12 wuilduge dan-
 nemendt oc 4 bartskierer kundgiorde oc wondtne for tings dom,
 at the hagde worderid thend lest oc skade, Per Iensen hagde giort
 Iacob Fransen, for 100 mark danske. Oc effter tiisse windtnes-
 byrds liudelse menthe Iacob Fransen, at Per Iensen slog hannom
 30 vden skyld oc brøde. Der tiill suarede Per Iensen oc sagde, at the
 førde hannom thend skade vpaa, thend ene tog hans pendinge fra
 hannom, oc thend anden slog hannom paa munden, motte hand
 icke werge seg, tha skede hannom for kort. Wii adspurde hannom,
 huad beuisnyng oc windtnesbyrdt hand hagde ther vpaa, tha lagde
 35 hand vdi rette først 1 tings wintne vnder datum 1556 mandagen
 nest effter s. Marie Magdalene dag [6. april] liudendis, at otte
 wuilduge dannemænd windtner, at the hørde Iep Lauritsen oc
 Mourits Skredder windtne for tings dom, at thend tiidt Per Iensen

kam inden skybs borde tiill thennom, tha adspurde the hannom,
 huor det war komen tiill, det hand slog Iacob Fransen, [77v] tha
 suarde Per Iensen, at Iacob Fransen slog hannom først paa munden,
 oc tha adspurde the hannom, om hand kunde giøre det beuisligt,
 5 tha sagde hand, her ganger Morthen Clausen, hand haffuer hørdet,
 at Iacob haffuer bestanden *thet*, saa kalte the Morthen tiill them,
 tha bestoid hand med syn eedt, at saa war tilgangen. Vdermere
 wandt Mourits Skredder, at thend tidt the ware vsamdirectig vdi
 husidt, tha sad hand vden for dørren oc hørde, at Per Iensen sagde,
 10 karle slar I paa meg, tha slar ieg igien, men huem hand sagde the
 ord tiill, det wiste hand icke. Item wonte Iens Iepsen, Iens Ibsen
 oc Chresten Lund for tings dom, huorledis at Mas Persen och Ib
 Skierne the kamme inden skybsbord tiill thennom oc sagde, nu
 ware wij hoes Iacob Frandsen, oc haffuer hand bestanden for oss,
 15 at hand slog for^{ne} Per Iensen først paa hans mund. Item 1 tings-
 windtne vnder datum 1558 thend leuerdag nest for natiuitatis
 Marie [3. sept.] liudendis, at otte mend wontne, at the hørde
 Thames Borre oc Skaris Peesen for thennom windtne, først kund-
 giorde Thames Borre, at hand war neruerendis vdi Enckysom,
 20 thend tiidt Hans Clausen oc Morthen Clausen the kamme ind tiill
 thennom, tha hagde for^{ne} Per Iensen, Iacob Fransen oc ieg met
 flere, som ware vdi selskab med osz, betald woris lag, saa tog Per
 Iensen 1 daler vdt oc kaste paa borden oc sagde, heer wiill ieg,
 brøders, giffue osz 1 ort aff tilforrn eller en halff eller aldsamen,
 25 om wij kunde dricke thend vp, y *thet samme* tog Hans Clausen
samme daler tiill seg oc sagde, wij wille gaa tiill skybs, huoo ther
 wiill giffue osz noget, nar wij kommer till Amsterdam, thaa maa
 hand raade ther fore, tha begierde Per Iensen aff Hans Clausen, at
 hand skulle faa hannom [78r] syn daler igien, och tesligiste tha
 30 war thed oc saa Thames Borriss begiering, hand skulle faa hannom
 syn daler igien, paa *thet* the skulle icke sige, nar wij kommer tiill
 skybs, at wij ere bleffue saa druckene, at wij icke selffuer kand
 foruare woris *pendinge*, tha sagde Per Iensen tiill Hans, foer meg
 tha myn daler igien, oc ther Hanns Clausen forholdt hannom thend
 35 fore, tha bleff Per Iensen hastig ther offuer oc sagde, ieg troer
 icke, atj wiille tage fra meg, tha sagde Morthen Clausen, icke wille
 wij tage fra teg det tha foer tusind tusind oc greb fat paa syn
 daggert, saa greb Hans Clausen oc Thames Borre bode fat paa

thennom, der effter saa Thames omkring, tha war Iacob slagen, oc Per war vde aff darren. Tesligjste tha wand Skaris Persen, at Iacob Fransen hagne forteld hannom alle tiisse ord, ligerwies som Thames Borre haffuer kundgiort och bestanden thennom. Tha effter tiltale
 5 och giensuar och sagens leilighet oc breffue och beuising, som lagdis i rette for oss, sagde wij saa der vpaa for rette, at effterhij Per Iensen hagne saariid Iacob Fransen, och thend soer effter windtnesbyrds liudelse er orsag tiill hans lest och lemsell, oc thend daler bleff lagdt paa bordenn igien, oc the windtnesbyrd, som er
 10 3 wuilduge mend, ther hoes ware vdi samme selskab, ther geringen bleff giordt, windtner, at the icke saage eller hørde, at Iacob Fransen slog eller gaff Per Iensenn nogen vquems ord, førend hand finge syn saer oc skade, andet end the 2 mend Mas Persen oc Ib Skierne, som icke ware ther hoes, teede hannom thet for osz,
 15 at hand selff hagne bestanden for thennom, ath hand hagne slaget hannom paa munden, huilcked hand nu sagde ther aldielis ney tiill icke at haffue sagt, oc menthe, at the i saa maade [78v] icke kunde windtne hannom hans mund fra. Tha bør Per Iensenn at giffue Iacob Fransen thend hundredt marck dansche, som the 12 mend met
 20 the 4 bartskier hagne worderid thend lest oc lemsill fore, men haffuer Per Iensen siden nogen tiill at tale for hans pendinge oc thend mundslag, som hand teede Iacob vpaa, om hand kand thed skielligen beuise, ther ganger om saa møget, som log och rett er. At saa er gangen oc faren i alle maade, som for^{uit} stander, tiill ydermere windtnesbyrdt haffue wij trøckt woris indsegler och singnetur heer neden paa thette wort obne breff. Datum vt supra.

Dom emellom welbiurduge Mourits Podbusk oc
 Frans Klyne oc Iesper Bertilsen.

30 Vij effter^{ne} Olluff Persen oc Iens Hegelund, borgemester vdi Ribe, Iens Tielloffsen, Niels Tousko, Hans Persen Faninger, Per Brun, Seuerin Jacobsen, Lambert Ibsen, Ebbe Ibsen, Baggi Iensen, Olluff Staffensen oc Hans Tygisen, raadmend, oc Relloff Nielsen, herscaps foget ther sammesteds, giører alle witterligt med thette wort
 35 obne breff aar etc. 1562 thend freddag nest effter s. Lucie dag [18. dec.] paa Riiber raadhus for ett siddende raad war skicked erlig oc welburdug Mourits Podbusk tiill Kiørup oc hagne ladet i rette kalle for oss Iesper Bertilsen oc Frans Klyne, salige Niels Krabbe, borge-

mesters, arffuinger oc tiiltalede thennom for en kalgordt liggendis paa S. Hansis holm, [79r] som hørde Iacop Raffsuarer tiill, ther rømpte aff Ribe for gield effter thennd fuldmact, ther hannom war giffuit aff welburduge Claus Sestede met for^{ne} Iacop Raffsuarers egne handscriff^t, hand hagde giffuit Claus Sestede, liudendis paa 250 daler, som skulle haffue wert wdretthet tiill s. Ibsdag [25. juli] samme aar effter handscriff^tens datum. Oc mente hand, at for^{de} Krabbe, Iesper Bertilsen eller andre hans metarffuinger icke hagde nogen rettighet eller diisz mact at anamme tiill seg samme kalgord, fast myndre thend at selge eller affhennde, men thend, som største sum hagde forstract, burde at were thend nest. Tha worte for^{ne} Iesper Bertilsen oc Frans Klyne 2 eller 3 sinde atspurde, om the hagde anthen skiøde eller pant eller nogen adkompst paa samme kalgordt, heller om the hagde gamble register, regenscaps bøger, handscriff^ter eller breffue paa then gield, som Iacop Raffsuarer skulle were salige Krabbe oc nu hans arffuinger plictug, tha skulle the lade samme beuisning komme for. Tha framlagde the en wordering^s breff, som salige Krabbe hagde taget paa samme kalgord anno 1544 tiisdagen nest effter søndagen Inuocauit [4. mars] liudendis, at otte mend ware vdtaget aff tinge, huilcke ther worderiidt samme kalgordt for 12 daler, dog met sodanne beskeid, at nar samme Iakop Raffsuarer kam igien, skulle hand beholde kalgorden for samme 12 daler. Framdielis adspurde wij for^{ne} Iesper oc Frans, om the hagde nogen pantbreff aff Iacop Raffsuarer eller nogenn atkompst, at for^{ne} Krabbe motte samme kalgord tiill seg effter for^{ne} wordering anamme, effterthij først fogderne hagde vndt thennom tidt, oc siden wij hagde vndt thennom 6 vggers dag at randsage theris breffue och bøger offuer. Der tiill suarede Iesper Bertilsen [79v] oc Frans Klyne, at the icke kunde finde nogen scriff^t eller register, ther salige Krabbe eller Reinholt haffuer screffuit, ther liuder pa samme kalgordt eller gield, som Iacop Raffsuarer skulle were salige Krab plictug, vden thet kand findis vdi Aalborg. Tha effter tiiltale, giensuar och sagens leilighedt sagde wij saa aff for rette, at effterthij ther war icke pant eller kiøb paa samme kalgordt paa anthen siider, och ey heller samme kalgord war worderid Krab eller hans arffuinger tiill, tha hagde Krabbe eller hans arffuinger ingen rettighet tiill samme kalgordt, thet wij kunde kiende, mens samme kalgordz

werdt burde at indliggis alle gieldener tiill gode oc huer at faa ther aff, som hannom effter synn vdlagde sum kunde met rette tiilkomme. Desligiste huo ther haffuer foed noget aff Iacop Raffsuarers gots, skulle bere *thet* tiill lodts skiiffte, nar alle gieldener
 5 forsambles, och huo ther tha aff gieldener wiille giffue mest ther fore, thend burde at were *thet* nest, dog saa at huer entfanger ther aff effter syn vdlagde sum, hand hagde forstract Iacob Raffsuarer. At saa er gengen etc.

Samme tidt loed Frans Klyne lese Iacob Raffsuarers breff liudendis,
 10 at hand war Iep Pouilsen i Warde 80 daler plictug.

Dom emellom Mourits Podebusk, Hans Persen.

Wij effter^{ne} borgemester Olluff Persen oc Iens Hegelund vdi Ribe, Iens Tielloffsen, Niels Tousko, Per Brun, Seuerin Iacobsen, Lam-
 15 bertt Ibsenn, Ebbe Ibsenn, Baggi Iensenn oc Olluff Staffensen, raadtmennd ther sammestedz, kiendis oc giører alle witterligt med *thette* wort obne breff, aar etc. 1562 thend fredag nest effter s. Lucie dag [18. dec.] paa Riiber raad[80r]hus for ett siddende raad war skicked erlige och welburduge Mourits Podebusk tiill
 20 Kierup oc hagde ladet i rette kalle erlige mend Hans Persenn Faninger oc Hans Tygisenn, raadtmendt ther samesteds, och tiltaledede thennom for 100 daler, som salig Thermen Iensen hagde taget paa renthe aff welburduge mand Claus Sestede tiill Spandet gaard, der till suarede for^{ne} Hans Persen oc Hanns Tygisenn, at
 25 Ienns Thermensenn haffde loffuit thennom, ther skiiffte oc iaffning giick paa Riiber raadhus for borgemester och raad, att hannd skulle tage thennom quit oc giøre thennom det angerløst for samme 100 daler, for huilcken for^{ne} 100 daler hannd anammet eiendom oc fuldest for i *thet* hus, hand nu iboer, oc loffuit oc tiilsagde
 30 thennom det for en siddende raad. Tha sadte Hans Faninger oc Hanns Tygisenn vdi rette, om the ware plictige tiill att betale welburduge Mourits Podbusk paa then gode mand Claus Sesteds wegne thend giel, effterthi thee hagde vdsatt thend giel aff hus oc eiendom, ther skiiffte och iaffning giick, huilcked Ienns Thermensenn hagde beplithed seg *thet* at fuldtgiøre oc hagde ther fore
 35 vpborid fuldest. Der till suared erlig oc welburduge Mourits Podbusk, att Claus Sestede wiille icke tage Iens Thermensenn for syne pendinge, oc lagde i rette Thermenn Ienszens obne breff, liudendis

paa 100 daler Thermenn Iensen og hans arffuinger att betale. Der till suarede borgemester oc raadt, effterthij wij haffuer seet Thermen Iensens breff liudendis paa hannom oc hans arffuinger, tha sagde wij saa ther vpaa for rette, at Thermen Iensenns arffuinger
 5 burde att [*80v*] betale huer effter synn arffuelod, saa at Hans Persenn Faninger oc Hans Tygisen burde at betale huer en søster lod aff the hundred daler, som beløber seg huer thennom 14 daler 13 s. och 8½ d. (penning) dansch. At saa er gangen och faren etc.

10

Dom emellom Iffuer Clausen oc Troels Frantsen.

Vij effter^{ne} Niels Lange tiill Kiergaardt, ridder oc høuitzmandt paa Riberhus, Olluff Persenn oc Iens Hegelund, borgemester vdi Riibe, Niels Tousko, Hans Persen Faninger, Per Brun, Baggi Iensen,
 15 Olluff Staffensen oc Hans Tygisen, raadmend ther sammesteds, kiendis oc gjører alle witterligt met *thette* wort obne breff, at aar etc. 1563 thend leuerdag nest effter hellig tre konger dag [*10. jan.*] ware wij forsamlet paa Riber raadhus offuer en handell och contract emellom Iffuer Clausen oc Troels Frandsen for en diels-
 20 maall, at Troels Fransen hagde fordielt Iffuer Clausen, tha begieriid Mester Thames paa Iffuer Clausens wegne at wide, huor fore Troels Frandsen hagde fordielt Iffuer Clausen, oc huor fore hand tiltalede hannom, der tiill suarede Troels Frandsen, at hannd hagde tiiltalede hannom och hagde hannom fordielt først for halff
 25 parten aff the 14 pund 11 s. och 8 d. engelst, som the hagde tilhobe forteriid tiill Lunden vdi Engelandt vdi Iohan Hubberts hus. Oc efftherthij Iffuer holt icke hans loffue, saa talde hand hannom tiill for alle the pendinge 21 pund 11 s. 8 d. engelst, som bleff forterid, *thet* stund the ware borte vdi landet, oc siiden for huis
 30 pendinge som bleff forterid i fengsell. Der tiill suarede Iffuer Clausen, at *thet* war icke vden 14 pund 11 s. 8 d. engelst, som the hagde forterid, det stund hand war hoes thennom, oc miendthe, at siden hand drog fra Lunden bort, burde hannom enthet at stande vdi thering met the andre. Tha suarde Troels Frandsen, at the alle
 35 3 hagde giff[*81r*]uit for^{ne} Iohan Hubbert, theris werdt, theris breff vnderschreffuit met alle tre theris hand paa samme kost och thering, liudendis en for alle, oc ther vpaa lagde i rette ett breff vdgiffuit vdi Lunden vnder datum 1561 liudendis, at Iohan Hub-

bert bestoer, at Frans Olluffsen, Iffuer Clausen och Troels Frandsen war kommet tiill Lunden for thend store rettergang och kommed vj herbere vdi hans hus, och ther the kunde icke vpholde thennom oc betale vj herbere, tha drog Franns Olluffsen oc
 5 Iffuer Clausen heden vj landet, som skybbed laa, at selge aff skiøt, som the hagde, at for^{ne} theris werdt kunde bliffue stilled tiill freds for kost och thering, tha ware the heden vdi 22 vgger, oc ey thee komme tiilbage tiill Lunden igien, oc medler tidt screff Troels Frandsen thennom tiigdt oc offte tiill och fiick ingen beskeen fra
 10 thennom, mens ther kam wiisse tiender, at the skulle enthet komme igien, och effterthij thend breff, the alle tre hagde giffuit hano[m] liudde en for alle, tha loed for^{ne} Iahan Hubbert kaste Troels Frantsen y fengsill, tiill saa lengi thend skipper Per Huid aff Danmark kam tiill Lunden oc borget Troels Frantsen vdt for 21 pund
 15 11 s. 8 d. engelst oc ther aff betalede 5 pund, oc huor thenne breff stander icke tiill troende oc bliffuer taget tiill nøge, loffuer Iahan Hubbert at fly wydere beskeen aff Engelandt. Tha sagde Iffuer Clausen, at Troels Frantsen hagde selffuer dickthet samme breff, der tiill suarede Troels Frantsen ney oc sagde, at werdten war tysk
 20 fød och hagde selffuer beseglid samme. At hand war tysk fød, thet bestoid Iens Hansen met hannom, framdielis anclagede Troels Iffuer Clausen, at hand och Franns Olluffsen hagde hannom wuidendis woldgiffuit then sag the trette paa met theris kiøbmend for the 2400 dalers fract, saa at ther hand tiltalede thennom vj
 25 rettergang, tha hagde the Frans Olluffsens och Iffuers theris forligelsis breff, saa hand motte trede fra sagen och myste syn rett oc part vj for^{ne} sum, huilcked Troels icke kunde met nøgactige [81v] wintnesbyrd beuise, der tiill suarede Iffuer, at icke saa skulle findis at were sandt, tha sagde Troels Frandsen, at det stund Iffuer Klau-
 30 sen och Frans Olluffsen the ware saa lengi borte vj 22 vgger och hagde loffuit, the skulle komme snarligen igien, och ther the icke komme, sende hand thennom tigdt och offte breffue och bud, oc ey the komme, tha skulle werdten siige tiill Troels Frandsen, mens thyne egne bedrage teg, huor skulle ieg betroe teg, saa kaste hand
 35 Troels vj fengsiill, huor hand sad vj 11 vgger, tiill saa lengi Per Huid kam ther och sagde goed for 21 pund 11 s. 8 d. engelst, aff huilcke hand betalede thend tidt 5 pund, som bleff lont aff en swenske skredder, som hand sagde. Tesligiste beclagede Troels

Frantsen, at Iffuer Clausen oc Frans Olluffsen hagde soldt hans part aff *thet* skyb, the hagde tilhobe, *met* skiøtte och ald syn rede, thyn oc andet gots, ther i ware, och hagde slet ingen mact aff hannom der tiill, hannom oc saa vuidendis vj alle maade. Der tiill
 5 suarede Iffuer Clausen, at hand icke hagde giffuitt Frans Olluffsen befalning at selge mere end hans egen part. Tha effter tiiltale, gienswar oc sagens leilighedt, som siuntis for oss tiuffuelactig, wiste wij icke andet at kunde siige thennom emellom paa thenne tidt, end at Iffuer Clausen bwrde at giffue Troels Frantsen thend
 10 tredie part aff the 14 pund 11 s. 8 d. engelst, som Iffuer bestoid hannom och hagde hannom for dielt for, oc thend tredie part aff the 80 daler, som Troels Frantsen motte giffue Per Huyd tiill skade boed (dog the 5 pund, som war betald aff huit sumen, skulle were vdi samme 80 daler affregnid emellom Per Huid oc Troels
 15 Frantsen), huilcked beløb seg tilhobe wedt 48 daler oc 9½ s. lubske, oc huis Troels Frantsen wiill haffue ydermere vpretting aff Iffuer Clausen for samme thering, tha skulle hand [82r] fly houitbreffuit tiilstøde, saa *thet* war heer vtj Riipe inden Riber merckind natiuitatis Marie først kommendis [8. sept.], oc skulle bode Iffuer Clausen
 20 oc Troels hente breff och beuisning huer paa syn ord och beretting oc tha en huer at fange rett for seg, som hand hagde beuisnyng tiill, oc tha effter samme breffue och beuisznyng at gaa om thend skybs part oc fract, thee trettis om, saa møget, som log och ret er, och tha endeligen at dømme thennom emellom paa ald then kiff oc
 25 trette, som the haffuer om samme engelske ferd, thend første ting, ther gaaer effter merckind, oc effter thend dag skall ingen wintnesbyrdt paa thenne trette merhe gielde, paa huilcked for^{ne} Iffuer Clausen stilled for^{ne} Troels Ffrantsen wissing oc loffning paa, huis hand hannom tha vdj rettergang kand affwinde paa ald thend
 30 engelske ferd tiill gode rede at betale hannom. Oc ther fore sagde Niels Tousko och Baggi Iensen Troels Frantsen goed fore, oc Mester Thames och Claus Iffuersen sagde thennom igien paa Iffuer Clausens wegne skadisløst, oc loffuit Niels Tousko oc Baggi Ienssen tiill Her Niels Lange och bode borgemester, at Iffuer
 35 Clausen skulle bliffue tiill stede at lide, huad retten kunde giffue. At saa er gangen och farenn etc.

Dom emellom Adolff Brwiler.

Vij effter^{ne} Olluff *Persen* oc Iens Hegelund, borgemestre vdj Riibe, Niels Tousko, Hans Persenn Faninger, Per Brun, Seuerin Iacop-senn, Ebbe Ibsenn, Baggi Iensenn, Olluff Staffensenn och Hans
 5 Tygisenn, raadtmendt ther samesteds, giøre alle witterligt med *thette* wort obne breff, aar etc. 1563 thend leuerdag nest effter s. Ioannis Baptiste metsomes dag [26. *juni*] paa Riiber raadhus for et siddende raad war skicked i rette for oss erlige mandt Adolff Bruwiler aff Collenn paa thend ene oc Herman Menemandt, woris
 10 metborger, paa [82v] thennd andenn side om giæld och trette thennom emellom war, och the tha paa beggi sider gaff thennom y rette for oss. Tha framlagde Adolff Bruwiler en handscrefftt vnder datum anno 1561 liudendis, at Hermann Menemandt kiendis seg ath were Daniell Wichradt skyldug 33 daler, dog at Herman icke
 15 bestoid vden the 32 daler daler, tha bekiender Adolff, at hand selff screff thennd ene daler ther tiill, thij Daniell hagde giffuit for godt kiøb, oc icke hannnd det hagde giort vdj dølsmaall. Der tiill suarede Herman Menemandt, at hannnd haffuer Daniels handscrefftt paa 15 daler, huilckenn hand och framlagde, oc war thend
 20 paa tredie aar elder end thend anden 33 dalers handscrefftt oc noget andet *regenscap*, som Herman selff hagde screffuit bag paa *samme* handscrefftt, och miendte ther med at wille quidte same 32 dalers handscrefftt. Tha adspurde Adolff hannom, hui hand icke tilforne hagde giffuit tiilkiende om *samme* handscrefftt, thi thed war saa
 25 lang tiidt sidenn, oc thend tiidt vdi thed aar, som *samme* handscrefftt er vdgiffuit, tha hagde Daniell *enthet* aff hans gots eller nogenn befalning eller *møndighet* anthenn at kiøbe eller selige for hannom, oc hagde det tha werrid witterlige giæld, hui hand icke tha gaff *thet* tiilkiende, thend tiidt hand syden selff paa tredie aar ther effter
 30 bode loffuit Adolff sielff bode met hand och mund oc der tiill screff paa samme 32 dalers handscrefftt oc forplichthed seg at skulle wedt Iesper Bertilsen betales vdj Hamborig eller paa Elffuer marckind. Der tiill suarid Herman Menemandt, at det war forseet. Tha eff(t)erthij her findis Herman Menemands handscrefftt scref-
 35 fuit vden [83r] alle igiensiielse at skulle wedt *samme* woris metborger Iesper Bertilsen betale och fuldgiøre samme 32 dalers handscrefftt paa Elffuer eller vdj Hamborig same aar 1561, huilcked Herman Menemandt ocsaa for oss i rette idag bestoid, at hand

hagde loffuit oc tilsagdt Adolff sielff heer vdi Riibe, ther bode Daniell och Herman Menemandt tiilstede ware, at wille betale Adolff same 32 daler, och Heerman thend tiidt icke gaff tiilkiende eller talde anthenn om handscrefft eller andenn gield eller thering
 5 thend tiidt at haffue ther emod at ligge. Tha effter tiltale, giensuar och sagens leilighedt wiste wij ther vtindenn icke andet at kunde siige, end effterthij Herman Menemandt haffuer selff med synn egenn handscrefft vdenn alle giensielse wedt Iesper Bertilsen loffuit oc tilsagdt at wille betale samme 32 daler, och hand ocsaa
 10 sielff bestoid heer idag i rette for oss, at hand hagde selff tilsagt Adolff at wille betale hannom samme pendinge, oc icke tha skeed er, tha er Herman Menemandt plictig tiill at fuldtgiøre synn handscrefft, ord och løffte, hand vdi the maade loffuit haffuer, oc huis hannd vdi nogen rettergang wiid at kunde ~~anthen~~ tiilltale Adolff
 15 eller Daniell Wichraadt, ther ganger tha om saa møget, som rett er. At saa er gangen och farenn etc.

[83v]

Emellom Per Huid och thend skot.

Wij borgemester och raadmentd vdi Riibe kiendis och giører alle
 20 witterligt met ~~thette~~ wort obne breff, aar etc. 1562 then 11. dag augusti ware wij forsamlet paa Riiber raadhus offue(r) enn venlig forligelse emellom en woris metborger Peder Huyd och Sander Kyneris, som tienner erlige mand Iacop Kynerids, borger vdi Dondie vdi Skotland, som tiiltalede forneffnde Per Huyd med
 25 nogle handscreffter, hand hagde giffuit forneffnde hanns hosbund Iacob Kynerids, liudendis om en skipslad och 20 daler, som hand hagde lont for^{ne} Per Huyd, oc effterthij Per Huyds dag war vdhe, och ey hand effter synn wiillie kunde selge samme skybszlad, saa at forneffnde Sander icke effter synn mactebreffuis liudelse, han-
 30 nom war giffuit met fuld mact att tiltale Per Huyd, kunde bekomme synne pendinge, tha forligte wij thennom paa bode sider met beggis theris beuilging och samtøcke oc effter thennd forneffnde Sanders fuldmact, hannom aff formelte syn hosbund giffuit war, att giøre och lade vdi thend sag y saa maade, at for^{ne} Per Huyd
 35 skulle giffue Sander deler for samme pendinge, huer tølt for 7 ort, saa lengi tiill at samme skybszlad war betald, oc for the 20 daler, som forneffnde Sanders hosbund hagde lont Per Huyd vdi rede pendinge, oc for the raffter, bondstager och brendwedt bleffue

thij saa forligte, at forthij Per Huyd icke kunde selge thed oc komme wedt at giffue for^{ne} Sander Kynerids rede pendinge, tha skulle Per Huid leuiere [84r] hannom saudeler, huer tølt for 1½ daler, saa dyre som Sander motte selge syne deler for rede pendinge, 5 ind tiill samme lad war betald. Oc forthij att Sander eller nogen andenn icke motte vdføre samme deler och thed andersteds at selge for kongelige Maiestatis kong Frederegs wor naadigste herris forbud, och ey hand wylle opligge thennom heer, tha motte hand selge samme dele tiisse effterschreffne woris metborgere, som er 10 borgemester Olluff Perssenn, Seuerin Iacopsenn, Baggi Iensenn, Iens Guldsmedt, Seurin Matsenn oc Klaus Knudssenn, huilcke formeldte borgemestere och borgere for^{ne} Sander kaldte ffor oss, och tha bestoide thee, at the hagde kiøbt hannom samme deler aff, tølten for 1½ daler, oc heer med bleff for^{ne} Sander Kynerids aldie- 15 lis stilled tiill freds effter syn wilie, ffor huis giæld forneffnde Per Huyd war hannom paa formelte Iacop Kynerids hans hosbundis wegne med rette pligtug. At saa er gangenn oc faren etc.

[84v]

Capittels dom. Anno 1564.

20 Wij effter^{ne} Niels Lange tiill Kiergardt, ridder och houitzmand paa Riberhus, Olluff *Persen*, borgemester vdj Ribe, Niels Tousko, Hans Perssen Faninger, Per Brun, Seuerin Iacobsen, Lambert *Ibsen*, Ebbe *Ibsen*, Baggi *Iensen* oc Hans Tygisenn, raadmendt ther sammesteds, kiendis oc giører alle witterligt, aar etc. 1564 then mandag 25 nest for purificationis Marie [31. jan.] paa Riber raadhus for et siddende raadt war skicked hederlig och welact mend aff Riber capittell, som er Mester Iens Wiborig, erkidegen, Her Iens *Persen*, sogneprest tiill Wor frue domkircke, Mester Thames *Knudsen* och Mester Iens *Knudsen*, canicker ther sammesteds, som hagde ladet i 30 rette kalle for oss hederlige *quinne* Anne, salige Iørgen Pedersens effterleuerske, och hinders børn oc besonderlig Per Stub, nu tolner vdj Aalborg, som hagde standen selff personlig for raad oc rett och forplicted seg at skulle møt heer i rette thennd første dag heer settis rettergang nest for drickting effter iuell sist forleden, oc ey 35 hand nu møtte eller nogen paa hans wegne, som rett pleie wille, men for^{ne} Anne Iørgens och hinders søn Thames Iørgensen møtte i rette. Tha tiltaled for^{ne} capittell thennom, for the giorde thennom hinder paa then iordt, som for^{ne} Per Stubs hus paastander vtj Sten-

boudegade, oc then iordskyld, ther aff ganger, huilcken hus Mickell
 Thamesen nu iboer. Tha framlagde for^{ne} Mester Iens paa capittels
 wegne først en gamell pergaments iordbog liudendis, at for^{ne} iord
 war giffuit tiill Riber capittell anno 1350. Item en lagheffd vnder
 5 datum 1509 liudendis, at samme iord war indwarded tiill Riber
 capittell, der nest nogle gamble register, som och indholt, at Hans
 Mickelsen med flere, som hagde boed paa samme iord, hagde
 giffuit iordskyld tiill Riber ca[85r]pittell, for det fierde fram-
 lagde Mester Iens et høglofflig koning Fredericks breff tiill borge-
 10 mester oc raad vtj Riibe, at the skulle holde theris borgere till at
 giffue Riber capittell thend wanlig iordskyld, the pleiede at vd-
 giffue. Item et dombreff, som nogle aff Danmarcks rigis raad och
 andre gode mend met lennsmand och borgemester i Ribe thend
 tidt hagde vdgiffuit och tildømpet borgere heer vtj Ribe, som boede
 15 paa capittels iord, ath giffue thennom theris aarlig iordskyld, vden
 the kunde wintne thennom thet fra med breff oc segell. Ther tiill
 suarede for^{ne} Anne Iørgens, at hun meente, hinder burde icke at
 suare der tiill, effter at det war hinder fra oc Per Stub nu vtj
 søskind skiøffte tiilskiøfft. End adspurde wij Mickell Thamesen oc
 20 Niels Per Stubs dreng, om the hagde nogen befalning aff Per Stub
 at sware der tiill, tha gaffue the bode for suar, at the hagde ingen
 breffue, men Per Stub hagde sagdt, at der skulle well findes breff
 paa, saa hand kiende seg ingen iordskyld at were nogen mand
 plictug aff for^{ne} iord. Tha eskede wij samme breff 2 eller 3 sinde
 25 vtj rette, tha suarede for^{ne} Anne Iørgens, at hun mente, thet Seuerin
 Suendsen, som nu er i kon. mts. tieniste, skall haffue samme breff
 vtj syn giømme, och at hun hagde screffuit hannom tiill, at hand
 skulle fly samme breff tiill stede, saa thend motte komme vdi rette,
 och thend dog icke tiill stede kam, met flere ord, thet forløb seg
 30 emellom thennom. Tha effter tiltale, giensuar, sagens leilighedt
 med breffue och beuisning, som tha till stede ware, sagde wij saa
 der paa for rette, at effterthij Per Stub war retteligen steffnd først
 oc ey møtte, oc capittell tha for dannemends bøn skyld loed sagen
 vpstaa, oc sidenn wedt s. Bartholomei dag [24. aug.] hagde Per
 35 Stub self forplictet seg [85v] for oss at skulle møde her i rette
 for oss met capittell, then første gang heer sattis rett nest for drick-
 ting effter iuell, och ey hand tha wiille møde eller hans fuldmectig,
 dog lig uell for woris bønn skyld loed the dannemend vtj capittell

samme sag end tha vpstande tiill nu idag, oc icke hand heller møtte, tha bør capittell theris iord och iordskyld at haffue, nyde och beholde, indtiill nogen kommer med bedre beuisning och kand wintne thennom *thet* aff i rettergang, oc at vdrede tiill for^{ne} capittell thend iordskyld, som effter stander aff samme iord vtj alle maade. At saa er gansen oc faren vtj sandhet, som for^{uit} stander, till wintnesbyrd haffuer wij trøckt woris singnetter och indsegler her neden paa *thette* wort obne breff.

10

Her Willoms.

Vij effter^{ne} Niels Lange tiill Kiergord, ridder oc høuitzmand paa Riberhus, Olluff *Persen*, borgemester vtj Ribe, Niels Tousko, Hans *Persen* Faninger, Per Brun, Seuerin Iacobsen, Lambert Ibsen, Ebbe Ibsen, Baggi Iensen och Hans Tygisen, raadtmennd *ther* sammesteds, kiendis oc giører alle witterligt, aar etc. 1564 then mandag nest for purificationis Marie [31. jan.] paa Riiber raadhus ffor et siddende raadt war skicked hederlige mand Her Willom *Persen*, sogneprest tiill S. Charine kircke ibidem, oc beclagede seg for oss, at hand nu vdj 3 aar omkring haffuer ladt kalle Christiern Iffuersen, cannick vtj Riiber capittell, vtj rette for oss, och icke Chresten Iffuersen haffuer møtt vdj rette met Her Willom, men altidt forhalid hannom tiden for, saa hand ey kand komme tiill syn rett met then tiltale, hand [86r] haffuer till hannom, for thend kalgord liggendis nest østen vp tiill S. Peders kirckegord, som hand mente, at Christiern Iffuersen haffuer fra kircken och hannom emoed then brug och besiddelse, som sognepresten tiill S. Peders kircke haffuer tilforne hagdt samme kalgord vtj, huorfore at for^{ne} Her Willom haffuer tigt oc offte 3 aar omkring ladt kalle Christiern Iffuersen i rette for oss, met huis breffue oc adkompst hand hagde paa for^{ne} kalgord, tha haffuer hand forhaled hannom tiden for oc ey møtt i rette før thend torsdag nest for sancti Bartholomej dag [19. aug.] anno 1563, oc tha for dannemends bøn skyld bleff sagen vpladt ind till then første retterting, *ther* sadtis paa Riber raadhus nest for drickting effter iuell sist forleden, och tha forplichthed Chresten Iffuersen oc Her Willom thennom bode personliigen paa samme dag at møde her vtj rette for oss oc tha at dømmis effter, huis bewisnyng som tillstede kam, oc effter sodanne forplict er icke Chresten Iffuersen møtt i rette eller nogen paa hans wegne, som

wille pleye mynde eller rett, men nu paa det siste hagde Chresten Iffuersen forhuerffuit kon. mttis. breff liudendis, at hand er vtj hans kon. matr. tieniste oc forfald, saa hand ey tha kunde møde vtj rette met Her Willom. Tha effter sodanne leilighedt wiste wij
 5 icke andet at kunde siige ther paa for rette, end at sagen burde at stannde vdj en stilstand ind tiill en ledigere tidt, at the kunde paa bode sider møde vtj rette, oc tha en huer at lide oc vndgielde, huad log och rett er. At saa er gangen etc.

10

Skaris Perssen.

Wij effter^{ne} Niels Lange tiill Kiergaard, ridder oc høwitz- [86v] mand paa Riberhus, Olluff Persen, borgemester i Ribe, Niels Tou- sko, Hans Persen Faninger, Per Brun, Seuerin Jacobsen, Lambert Ibssenn, Ebbe Ibssen, Baggi Iensen och Hans Tygisen, raadmendt
 15 ther sammesteds, kiendis och giører alle witterligt met thette wort obne breff, aar etc. 1564 thend mandag nest for purificationis Marie [31. jan.] paa Riber raadhus for et siddende raad war skicked erlige mend Skaris Persen och Hans Clemetsenn Keilsmedt, borgere i Ribe, och Hans Persen i Wllerop lund, som hagde ladet i rette
 20 kalle for oss Frans Matssenn for thend pant, the haffuer paa hans hus oc iord vtj Bisgord gade, tha møtte Per Thornom paa hans wegne oc bad for^{ne} Skaris Perssen och hans metloffuere, at the skulle ladet vpstaa, tha for woris bøn skyld bleff thet saa handled, at Per Thornom skulle giffue beskeen fra seg inden y morgen aff-
 25 ten paa Frans Matsenns wegne, at huis Frans Matssenn kunde icke løsid inden fastelagen, tha skulle hand lade samme hus oc iord mett abildgord och andet følge weluilligen effther theris pant breffuis liudelse, oc ey for^{ne} Per Thornom wiille giffue nogen beskeen fra seg effter thend dag. Desligiste møtte the atter i rette for oss thend
 30 mandag for purificationis Marie [31. jan.] och beclaget thennom, at the kunde ingen beskeen faa oc hagde end tha ladet kalle Frans Matsen i rette for oss anden gang, oc møtte Per Thornom paa hans wegne. Tha effterthij Frans Matsen icke wiille møde i rette eller giffue nogen beskeen fran seg, huad heller hand kunde eller wiille
 35 løse samme pant eller ey, som Per Thor[87r]nom paa hans wegne forplichet seg, tha sagde wij saa ther endeligenn paa for rette, at for^{ne} Skaris Persen, Hans Clemetsen Keilsmed och Hans Persen i Wlleroplund skall anamme tiill thennom for^{ne} Frans Matsens hus,

iord, abildgordt och gordzrom met aldt *thet*, ther tillegget haffuer aff arildz tidt, huis Frans Matssen icke løser *samme* pant oc holder thennom skadeløst i alle maade inden poske nu først komendis, och ther som saa skeer, at the anammer till thennom *samme* hus oc
 5 eiendom, tha skall the stille Per Brun, raadmand, till freds for thend gamell pant, hand haffuer vtj *samme* hus, wden ther kommer nogle eldre retferduge pantbreffue. At saa er *gangen* oc faren vtj alle maade, som for^{uit} stander, tiill windnetsbyrd haffuer wij ladet trøcke woris indsegler och singnetur her neden paa *thette*
 10 wort obne breff. Datum vt supra.

Dom emellom Hans Clausen oc Per Iensenn.

Wij effter^{ne} Niels Lange tiill Kiergardt, ridder och høuitzmand paa Riiberhus, Olluff Persenn och Iens Hegelund, borgemester i Riibe,
 15 Niels Tousko, Hans Persenn Faninger, Seuerin Iacobsenn, Ebbe Ibssenn, Baggi Iensenn, Olluff Staffsensenn och Hans Tygisenn, raadtmentd ther sammesteds, kiendis och giører alle witterligt mett *thette* wort obne breff, at aar etc. 1564 thend tisdag nest effter sancte Martini episcopi dag [14. nov.] paa Riiber raadthus for ett
 20 siddende raadt war skicked i rette for oss thenne breffuisere Per Iensen, Iens Tielloffsens, raadtmannds, sønn, paa thennd ene oc Hans Clausen woris metborger paa thend anden side, oc hagde Per Iensen forhuerrffuit kon. [87v] matr. wor naadigste herris scriffuelse tiill oss liudendis, at wij skulle steffnne bode partene i rette
 25 for oss och effter hans supplicats liudelse endeligenn dømme thennom emellom, tha tiltalede for^{ne} Per Iensenn for^{de} Hans Clausen for thend skade, hand war kommet vdi, først at hand hagde vdgiffuit vdi Holland for Iacob Frantsen 10 daler tiill kost og legiløn, oc siden, der Iacob Frantsenn tiltalede hannom for synn lest och
 30 lemsiill, ware hand tiildømpet først for tings dom, der nest for raads stoell at giffue Iacob Frantsen 100 *mark* danske, som 12 wuulduge dannementd met 4 bartskier hagde worderid thend lest oc lemsiill for, som thennd dom, ther paa bleff dømpet, ydermere vduiser och indholder, och saagde, att dett hagde kost hannom merhe end 40
 35 daler, och mente, hand wiille haffue synn vpretning aff for^{ne} Hans Clausenn, fordi att tretten skulle kommed der aff, som hand mente, at hand tog thend daler tiill seg, som Per Iensenn hand lagde paa borden vtj Enckusom at wiille giffuit thennom tillforne vtj

laget. Der tiill suarede Hans Clausen, at ther Thames Borre, Mor-
 then Clausenn, Per Iensen oc Iacob Frantsen the sadde vtj Encku-
 som och drucke, tha hand kam ind tiill thennom och wiille haffdt
 thennom met seg tiill skibs, tha ware the druckne, tha kaste Per
 5 Iensen 1 daler paa burden och sagde, brøders, thenne wiill ieg
 giffue osz tilforne, Gud giffuit, ath hand bliffuer pegskurred, ther
 goer bort, førd then bliffuer opdrucket, tha anammet Hans Clausen,
 som war theris halffue skipper, samme daler tiill seg oc sagde, at
 hand wiille gaa till skibs [88r] met saa mange, som wiille følge
 10 hannom, thii børren bles, wij wiille gerne i marckind met gotzed,
 først wij komer till Amsterdam, huo ther tha wiill giffue osz noget
 tilforne, then wiille wij haffue betacked, och ther Per Iensen sagde
 till Hans Clausen, ieg troer icke atj wiille tage fran meg, tha kaste
 Hans Clausen thend daler pa burden igien fran seg. I det samme
 15 kam Per Iensen och Iacob Frantsen tilsamens och slogis, men huor
 theris trette war kommed tiill, det wiid ingen at wintne och siige,
 huad orsag det hand hagde der tiill, at hand gjorde hannom sore
 oc skade, oc ingen aff thennom, som hoes ware, kunde det see eller
 høre, at Per Iensen och Iacob Frantsen the hagde nogen tretactige
 20 ord, før Iacob Frantsen fick hans soer och skade, oc bleff samme
 daler vd[giffuit] tiill legiløn for Iacob Frantsen oc ey kunde be-
 findis, at thend daler war i Hans Clausens were, men vti Iacob
 Frantsens eller Morten Clausens were, som Per Iensen selff bestoid
 for oss, oc ath hand hagde samtøckt, at thend skulle giffuis tiill
 25 legiløn, met flere ord, som forløb seg emellom thennom. Tha effter
 tiltale, giensuar och sagens leilighet, effterthij Hans Clausen war
 theris halffue skipper oc tog thend daler, som Per Iensen lagde paa
 burden, i then beste menyng, at hand wille haffue thennom tiill
 skibs, at the skulle icke forsømme theris bør oc reigse, oc kiøb-
 30 mendene skulle icke tage skade for theris forsømselsis skyld, och
 Hans Clausen dog strax lagde thend daler fran seg paa burden
 igien, saa then fands icke hoes Hans Clausen, men anthen hoes
 Morthen Clausen eller hoes Iacob Frantsen, som Per Iensen selff
 bestoid for oss, oc samme daler bleff vdgiffuit [88v] tiill legiløn
 35 met Per Iensens wilie oc egen samtøck, tha effterthi at Hans Clau-
 sen hagde giort som en from skipper oc icke wiille, the skulle for-
 sømme theris egen gaffn och forbedring, tha kunde wij icke kien-
 det, at Hans Clausen burde at were hannom plictig at betale thend

skade, som Per Iensenn selff hadde giort. At saa er gangen och farenn i alle maade, som for^{uit} stander, haffuer wij trøckt woris indsegler oc singnetur her neden paa *thette* wort obnne breff. Datum vt supra.

5

Dom emellom Claus Sestede och Hermen Menemands
effterleuerske.

Wij borgemester och raadmend vtj Ribe *giører* witterligt for alle met *thette* wort obne breff, at aar etc. 1566 thend 3. dag decembris
10 ware wij forsamlet paa Riber raadhus, tha war skicked for oss et siddende raadt erlig oc welburduge mand Claus Sestede tiill Spandet gord *hans* tienerer wiidt naffn Hans Rasmusen, som idag paa Riber raadhus antwordet oss kon. mts. wor *aldernaadigste* herris breff oc schriffuelse, huilcken breffuis indholdt lydde, at wij skulle tilhielp
15 welburdug mandt Claus Sestede och Mourits Podebusk fuldeste och vdleg vdi Hermen Menemands *effterladne* guodts, forti saa at the ware befrøctendis, at the *Hamborger* skulle fange besettelse paa *samme* guodts, førend the kunde komme tiill *theris* betaling. Tha hadde wij nu idag for oss opeskid for^{ne} Herman Menemands hostru
20 Magdalene oc holt hinder *fore*, at hun skulle stille the gode mend tilfreds, at the io motte komme tiill *theris* betaling. Tha gaff hun *samme* [89r] tidt tilkiende, at Claus Sestede tilforne hadde fanget besettelse vdi huis guodts oc bouschap, som hun hadde vtj hinders huse, med bode fogdernes offueruerilse, oc bleff tha giort en clar
25 *register* po, som then gode mand Claus Sestede endnu skall haffue vtj syn *were*, och war for^{ne} Magdalene Hermens endnu offuerbodig tiill at wille lade *samme* guodts følge, oc sagde hun, at thet war tiill stede och vforrøct *effter* registers liudelse, vden *hand* wille hinder ther vt inden *benaade*, oc *ther* hoes gaff hun tilkiende, at hinders
30 salig hosbunds huss oc gord war forpanthet vtj *thet* høgeste, *thet* gielde kunde, bode tiill formelte Claus Sestede selffuer oc Seuerin Jacobsen, woris *metborger*, oc en *Hamborger* wedt naffuen Hans Steen, oc *effterthj* thed war tilforne forpanthet, oc for^{ne} Magdalene Hermens hadde *entheth* at kunde betale met vden *samme* huss oc
35 gord, tha siuntes oss saa, at alle pantbreffuene skulle indkaldis oc ligges i rette, oc tha om *samme* pant kunde findis at *were* bedre, end som *samme* pantbreffue vduiser, at the tha ther aff motte fange *theris* betaling, oc der *fore* thorde wij icke dierres oc driste oss tiill

at vdlegge noget aff *samme* gord och eiendom vdi oc till *theris* giæld oc betaling emod gamble pantbreffuees liudelse, vden at saa kunde skee, at kon. mat., wor naadigste herre, wiille der till giffue aarloff, at *samme* pantbreffue skulle icke giælde eller were nøg-
 5 actige. Tha wille wij gerne rette oss *ther* effter, men huis andet rørdindis guots for^{ne} Claus Sestedis liuder po, som tilforne er vp-schreffuet och registered vtj begge fogdernes *neruerelse*, oc huis andet, som nu [89v] kand findis vforpanthet, er anthen i bou eller bouskab at maa och skall følge Claus Sestede och Mourits Podebusk,
 10 nar the poeskindis ere, eller Magdalene Hermends at stande thennom tilstede der for. At saa er ganget oc farid i alle maade, som for er rørt, tiill wintnesbyrd haffue wij ladet trøcke woris stads secret her neden po *thette* wort obne breff. Datum vt supra.

15 Dom emellom Claus Iffuersen och Per
 Iørgensen i Tonng.

Vii effter^{ne} Olluff Pedersen, borgemester vdi Ribe, Niels Tousko, Seuerin Jacobsen, Baggi Iensen, Per Morthensen Hegelund, Olluff Thamesen oc Iens Guldsmed, raadmænd, och Relluff Nielsenn, her-
 20 schaps foget ibidem, gjører alle witterligt *met thette* wort obne breff, at aar etc. 1568 then freddag nest for conuersionis s. Pauli [23. jan.] ware wij forsamled paa Riber raadhus, *neruerendis* erlige suend Niels Poulsen, husfoget paa Riberhus, som kon. mats. lensmand welburdige Axell Wefert hagne vduist at skulle were
 25 offuer thenne dom och retterganng. Tha hagne erlige mand Claus Iffuersen ladt i rette kalle erlig mand Per Iørgensen i Tong och for oss et siddende raad tiltalede hannom for 5 les høø, the 2½ les paa hans hostru Marines, salig Iens Persen effterleuerskes, och the 2½ les høø paa hinders barn Anne Iensdatters wegne, som salig
 30 Iens Persenn bleff hannom skyldige och skulle giffuit hannom, det stund Dorethj Pers, Claus Iffuersens hostru och for^{ne} Iens Persens moder, leffuede, och effter then forligelsmaall, som for^{ne} Claus Iffuersen och Per Iørgensen war ganget emellom, *ther* hand kam ind tiill for^{ne} Marine Iens Pedersens, och framlagde ett salig Iens
 35 Pedersenns beseglede breff liudendis, at Iens Pedersen [90r] bekiender seg aff rett witterlig giæld skyldiig at were Claus Iffuersen, som haffuer hans moder Dorethj Pers, fem les godt høø huert aar at yde hannom i Riibe i lage tidt och met hanns egenn wogenn,

det stund hans moder Dorethj Pers leffuer, och effter Clausis egenn
 nøge for then arffuelod, for^{ne} Dorethj Pers tilkommer i then gord
 i Tonge, hannd iboede, som war screffuit vnder *datum* 1565, der
 nest lagde hand for oss ett andet breff *liudendis*, at Hanns Chri-
 5 stiernsen i Nygaard och Niels Chrestensen i Kirckeby vdi Her
 Iacob Seuerinsen, sogneprest till S. Karine kircke, och andre danne-
 mends offueruerilse loffuit och sagde goed for for^{ne} Per Iørgensen
 i Tong tiill for^{ne} Claus Iffuersenn, hans hostrv Dorethj och theris
 arffuinger, huilcken Claus Iffuersen, som er och salig Iens Persens
 10 barns Anne Iensdatters rette laguerie, for the 2½ les hø, som er
 for^{ne} barnns witterlige gield, och er aff the 5 les høø, som Iens
 Persen och nu hans arffuinger ere for^{ne} Claus Iffuersen paa samme
 barns wegne plictig, och at for^{ne} Hans Christiernsen och Niels
 Chrestensen loffuit och tilsiger Claus Iffuersen, hans hostru Do-
 15 rethj och theris arffuinger, eller huo samme barnns laguerie bliff-
 uer, at ther som Claus och hans hostrv eller barnns formynnder
 icke bekommer samme 2½ les hø paa barnens wegne vdi 10 aar,
 regnendis fra torsdag vdi fastelagens vgge anno 1567 [13. febr.]
 och saa fram y ind 10 aar ere forlobnne, tha skulle the samme 2½
 20 les hø vdgiffue. Item bleff och framblagt thend affkalds breff, som
 Claus Iffuersen hadde giffuit salig Ienns Pedersen, *liudendis*, at
 hand *met* hans hostru Dorethj Pers hinders wilie och samtøck
 hadde soldt, vpladt och affhendit fra thennom och till for^{ne} Iens
 Persen ald then lod och anpart, som Dorethj Pers war tilfalden
 25 effter salig [90v] Per Ibsen i Tong hinders formere hosbunds død,
 som er halff huse och bøgning, halff kornsee, halff rugs affgrøde,
 halff fee och fanng, ehud ther fands, och tackede hannom for goed
 betaling och giffuer hannom quidt och clagisløs *met* sodanne be-
 skeen, at Iens Persenn skulle giffue hannom 5 les høø, saa lengi
 30 Dorethj hans hostru leffuer, tiill gode rede och nøge at yde hannom
 vdi Riibe, der tiill suarede forneffnnde Per Iørgensen, at hand
 hadde fest grunden aff kon. mats. lensmand welburduge Axell
 Wefert, hannd ackted icke at giffue andre skyld der aff. Claus
 Iffuersen suarde, at hand taled enthet paa grunden, men paa hans
 35 och for^{ne} barns witterlige gield, som hand haffuer breff och segell
 paa. Tha adspurde wij for^{ne} Per Iørgensen, om hand wille sla seg
 selffuer tiill rette och betale the 5 les hø, som hans breff och segell
 formelder. Tha suared Per Iørgensen, at hand wille ingen hø vd-

giffue, før handnd fick dom for seg och fich thennd førd wydere
 vdj rette. Ydermere adspurde wij Per Iørgensen, huem ther skulle
 were hans hostru Marines rette verie, tha bekiendte hand seg at
 were hinders rette laguerij, saa begierde och saa Claus Iffuersen
 5 dom for seg, at wij for Gud(s) retferdighets skyld wiille siige der
 paa. Tha effter tiltale, giensuar och sagens leilighet med breff och
 segell sagde wij thennom saa emellom for rette, at effterthj for^{ne}
 Per Iørgensen bekiendte seg ath were hans hostru Marines rette
 laguerij, och thet war hinders och for^{ne} barns Anne Iensdatters wit-
 10 terlige giæld, som hand hagde met breff och segell forplichthed seg
 at betale med andre dannemends forloff[91r]ning, huilcken giæld
 effter kon. matr. recessis liudelse bør at vdliggis aff felleths bou, før
 skiifft gaar, och halff huse met kornn, fee och fang, hø och andet
 war sold met the wilckor, at for^{ne} giæld skulle betalís. Tha bør Per
 15 Iørgensen at fuldtgiøre siit breff och the dannemends breff och
 segell, som haffuer loffuit och sagt for hannom och betale Claus
 Iffuersen paa hans hostrues wegne the 2½ les hø, det stund Do-
 rethj hans hostru leffuer, och the andre 2½ les hø paa barnens
 wegne paa the 10 aars maale effter thennd breffuis datum, som
 20 ther paa giffuit och giort er. At saa er ganget och fared i alle maade,
 som for^{uit} stander, till wintnesbyrd haffue wij ladet trøcke woris
 indsegler och signneter heer nedenn paa thette woris obnne breff.
 Datum vt supra.

25 Dom emellom Iens Andersen Guldsmed och Iep Brun, borgere.
 Vy effter^{ne} Oluff Pedersenn, borgemester wdty Riipæ, Hans Per-
 sensn Fanninnger, Søuerenn Iacobsenn, Bagge Iennsenn, Peder Mor-
 thenssenn och Peder Trelund, raadmend ther sammesteds, giørre alle
 witterligt med thette wort opne breff, adtt aar effther Guds byrd
 30 1568 thenn fredag nest for Philippi et Iacobi apostolorum dag [30.
 april] paa Riiber raadhuus Iep Brun, borger her samme steds, waar
 schickit for oss och hagde ladett wdty rette kalde erlig mannd Ienns
 Andersenn Guldsmed och raadmandt ibidem och till talled hannom
 paa Giertrud Peders, sallig Peder Bruns efftherleuerske, hindis
 35 wegne om thenn anpart aff the hundrit daller, som for^{ne} Iep Brun
 begeridt och mienthe, hunn schulle giiffue hannom paa Iep Niel-
 senn, borger y Ringkiøping, hans wegne, som er aff thenn arffue,
 thennom paa begge sider er till faldenn effther for^{ne} sallig Peder

Bruns dødt, adtt schulle betallis till *thet* neste till kommendis aar 1567, som samme mag[91v]skifftis breff ther om wiidere formelder, for^{ne} Iep Nielsen hannom ther paa giifuit haffuer och schriffuit wdty Riipæ første torsdag wdty faste [7. *marts*] aar etc.

5 1566, framdelis wdty rette lagde hannd och for^{ne} Iep Nielsenns machtbreff liudendis, adtt hannd fuld myndig haffuer giørd for^{ne} Iep Brun adtt maa och schulle kraffue och opberre, huiis giald thennom paa begge siider till stander effther for^{ne} sallig Peder Bruins dødt, ehuorsomhellst thenn findis kann, anthenn wdty

10 Riiber by eller andersteds wdenn byenn, som samme macht breff ydermere ther om forklarer, och giffuit y Riibe sanncti Hanns dag midsommer [24. *juni*] anno etc. 1567, och effther samme breffuis lydelse eskitt och begerid for^{ne} Iep Brun adtt mue bekomme for^{ne} anpart aff the hundrit daller aff for^{ne} Giertrud Peders. Ther till

15 suaridt for^{ne} Ienns Guldsmedt och sagde, adtt *thet* war Giertrud Peders och hannom aldelis wuitterligt om thenn magskiffit och machtbreff, som the emellom thennom ther paa giørdt haffuer, och aldrig for^{ne} Iep Brun adtt haffue nogenn tiidtt eskitt eller kraffdt for^{ne} anpart penndinge førend nu, huilckitt for^{ne} Iep Brun sellff bestoidt

20 for oss y dagh, och ther paa wdty rette lagde for^{ne} Ienns Guldsmedtt Iep Nielssenns quitandt lyudendis, adtt hannd quiterer hinder och hinders arffuinge bode for for^{ne} anpart aff for^{ne} hundrit daller, som hun hannom till gode reede fornyffuid och betald haffuer, medtt huiis andett, som thennom ind till thenne dag emellom werrit

25 haffuer, som samme quitantæ ther om ydermere beuiiser, och giiffuit y Riipæ thenn sønndag nest for s. Nicolai dag [30. *nov.*] aar etc. 1567 medt flere ordtt och talle, som thennom paa begge siider y thenn sag emellom war. Tha effther saadann wilckord, breffue och beuiisning och sagens leiligheedtt, och efftherthii adtt

30 saadann mageskiffit och macht breff, som for^{ne} Iep Brun och Iep Nielsenn emellom thennom giørd haffue, war for^{ne} Giertrud Peders [92r] wuitterligt och icke giørdt for^{ne} Iep Brun och Iep Niel-senn emellom till tinge effther loffuenn, som *thet* sig burde, disligiste adtt for^{ne} Ienns Guldsmedt paa hindis wegne medtt for^{ne}

35 quitantæ i dag for oss nøgactig beuiiste samme anpartiis giæld for^{ne} Iep Nielsenn adtt werre fornyffued och betald till gode reede, før-ennd for^{ne} Iep Brun nogenn tiid wdaff hinnde haffuer eskitt och begeridtt, wishe wy icke for^{ne} Iep Brun then anpart 100 dallers

gield vdaff for^{ne} Giertrud Peder Bruns adt kunde medt rette be-
 komme, menn adtt hannd maa till talle och kreffue for^{ne} Iep Niel-
 senn effther hanns breffue och seiigels lydelsze, saa wiitt som
 hannd kannnd widne hannom wdaff medtt loug och rett etc. In
 5 cuius rei testimonium sigilla nostra sunt inferius inpressa. Datum
 anno die et loco vt supra etc.

Dom emellom Mourts Podebusk och Mester Hans Swanning om
 then kalgaard, Iesper Bertellsen skiøtte hannom och er
 10 beliggendis paa S. Hansis holm etc.
 Wy effther^{ne} Oluff Pedersenn, borgemester wdtj Riipæ, Seuerin
 Jacobsenn, Bagge Iensen, Oluff Staffsensenn, Peder Mortensen He-
 gelund, Peder Trellund, Oluff Thamsenn och Iens Guldsmid, raad-
 15 mend ther samme steds, giørre alle witterligt medt *thette* wort opne
 breff, aar etc. 1568 then othensdag nest effther søndagenn Cantate
 [19. maj] paa Riiber raadhuus for oss eth siddende raadt waar
 skickit erlig och welburdig Mouritz Podebusk till Kiørup, som
 hagde ladet wdtj rette kalde hederlig och wellacht mannd Mester
 Hans Suanning, decan wdtj Riiber domkircke, och till talled han-
 20 nom for enn kalgaardt liggendis paa Sancti Hansis holm och hør
 till Riiber by, huilckenn gaardt sallig Krabbe, fordom borgemester,
 lodt tage wurdering paa aff tinge anno 1544 tiisdagenn nest effther
 søndagenn Inuocauit [4. mars] for enn part aff thenn gieldt,
 Iacob Raffsuarer wor hannom skyldig, dog saa, adt ther som for^{ne}
 25 Iacob Raffsuarer kom nogen tiid igjenn, tha skulle hand sellff be-
 holde thenn for samme 12 dr. som for^{ne} worderings [92v] breff
 wiidere ther om bemelder. Och Iesper Bertellsen, som hagde for^{ne}
 sallig Krabbis høstrue, hagde siidenn ther effther soldt och skiøtt
 for^{ne} Mester Hans Suaning till Riiber by ting, huilcken skiøde for^{ne}
 30 Mester Hans strax loed lesse for osz och war skreffuen vnder datum
 aar 1561 leuerdagenn y fastelagenns wgge [22. febr.]. Disligiste
 fram lagde hannd och saa enn dom, som war wdgiiffuit paa Riiber
 raadhuus anno 1562 then fredag nest effther s. Lucia virginis dag
 [18. dec.] liudendis, adt ther waar wdiiist aff tinge 8 dannemennd,
 35 som hagde wurderit Iacob Raffsuarers kaalgaardt for 12 daller, och
 adt same kaalgaardt waar icke worderit sallig Krabbe till, tha burde
 samme kaalgords werdi adt indleggis alle gieldener till gode, medt
 huis the hagde opborrit aff Iacob Raffsuarers godts, som samme

dom ydermere formelder. Och satte for^{ne} Mester Hans Suanning wdtj rette, om hannom icke burde samme kaalgaardt adt nyde och beholde effther then skiøde breffs lyudelse, som logliigenn waa (r) gjørdt och giiffuenn inden tinge, och efftherthii hand effther hans
 5 breff och seigels liudelse haffuer paa nogen aars maall haffdt thenn vdtj synn rolig heffdt och brug, wlast och wkierdt, och tilbødth ther for adt wille legge till stede tollff daller for^{ne} kaalgords werdt, nar oppaa eskis. Ther till suaridt for^{ne} Mourits Podebusk och miente, adt efftherthii hand hagde till forne ladt steffnd indt for oss sallig
 10 Iesper Bertellsenn och Frands Klynne och tha hagde synne breffue och beuiisning till stede och fram eskitt aff thennom, huis breffue, register och beuiisning thi hagde paa then gieldt, som for^{ne} Iacob Raffsuarer skulle haffue werrit sallig Krabbe skyldig, och ey thi kunde thet tha beuiisze, och satte forthi wdtj rette, om Krabbe eller
 15 och Iesper Bertellsenn waare the mennd, ther motte [93r] skiøde och affhende nogenn samme kaalgaard, och om thet icke burde adt følge samme gieldener huer effther synn wdlagde pendinge och the 250 daller, som for^{ne} Iacob Raffsuarer war sallig och welburdig Claus Sestede skyldig, skulle hannd inthet haffue ther for, tha
 20 miente hand, adt hannom skede for kortt, och ther wdoffuer waar y dag hans tilbud, adt ther som nogenn kunde komme fram, anthen medt breffue, register eller leffuindis røst och skelligenn beuiisze, huor møgit for^{ne} sallig Claus Sestede hagde entfangit aff Iacob Raffsuarers godts, tha wille hand legge pendinge och fuld
 25 werdt till stede ther fore, framdelis tilbødth hannd, adt y thet sted, som samme kaalgaardt vdtj alle synn lenge och breede, som then tha bygdth och forfundenn waar, bleff worderit for 12 daller, wille hand giiffue tredwe daller. Der till suarid for^{ne} Mester Hans Suanning, adt siidenn hannd fick samme kaalgaardtt, haffuer hand
 30 kosted ther paa offuer tre dubbelltt penndinge, bode for bygning och arbeid, och miente fordj icke saa adt kunde affhende sig och slippe samme kaalgaardt. Tha begieritt for^{ne} Mourits Podebusk dom for sig, om handt skulle haffue thenn kaalgaards werdt, som then waar worderit for eller synn part aff thenn sum, som then waar soldt
 35 och kiøfft for, medt flere ordt, som thennom y then sag emellom løb. Tha effter till talle, giensuar, breffue och beuiisning, som for osz framlagdis, och sagenns leiilighetd wiste wy icke andet adt kunde sig ther paa for rett, end som then formere dom bemelder,

adt end dog salligh Iesper Bertellsen och Frands Klyne icke kunde
 strax beuiisedt, ther the stoidt y rette medt for^{ne} Mourits Podebusk,
 huor megit sallig Krabbis gieltdt waar, som for^{ne} Iacob Raffsuarer
 waar hannom pliclug, hellst fordj, adt for^{ne} Krabbe waar dødt
 5 mange aar till forne, och hans gieltdt och regenskaps bøger stoidt
 enn part hoes hans suenne, och huer waar bort dragenn synn stedt,
 och megit waar for kommen aff samme regenskap, och icke the
 wiste adt giørre reede ther paa, [93v] vdenn ther fands noger re-
 genskaps bøger och register vdj Olborg eller andersteds, och effther-
 10 thii adt all Sancti Hansis hollm, som samme kaalgaard ligger, er
 Riiber byes iord och eyendom, tha bør Mourits Podebusk medt alle
 the andre gieldener adt entfange theris anpart aff the 12 daller for^{ne}
 kaalgaards werdt, och alle geldener, som haffuer opborrit nogit aff
 Iacob Raffsuarers godtz, bør adt legge thet ind till lods skiiffte
 15 igenn, alle geldener till gode och huer tha adt annamme ther aff
 effther synn wdlagde sum, som hand hagde forstracht Iacob Raff-
 suarer och for^{ne} Mester Hans Suaninng, adt indlegge the tollff
 daller kaalgaards werdt, som forschreffuit staa etc. Adt saa er
 gangen, till wintnisbyrd haffue wy trøcht woris indzegler och sing-
 20 neter her nedenn paa thette wort opne breff. Datum vt supra etc.

Dom om Niels Woghals.

Wii effter^{ne} Olluff Pedersen, borgemester vdj Riibe, Iens Tielloff-
 sen, Niels Touscho, Seuerin Jacobsen, Olluff Staffensen, Per Mor-
 25 thensen, Per Treluff, Olluff Thamesen, Iens Guldsmed, raadmend,
 Relloff Nielsen, herschaps foget ther sammesteds, och Niels Pouil-
 sen, husfoget paa Riberhus, giøre alle witterligt met thette wort
 obnne breff, aar etc. 1568 thend freddag nest for pintzdag [4. juni]
 tha ware wij forsambled paa Riber raadhus at schulle siige och
 30 dømme paa Niels Laueritsen Woghals for synne mysgiørningers
 schyld. Tha berethet for^{ne} Olluff Pedersen, borgemester, for oss,
 at nogle aar sidenn forledenn gjorde for^{ne} Niels Lauritsen bardag
 med Mats Begh, ther vdoffuer bleff hand tousworen, siden ther
 effter thennd tidt Thames Bonoms brøllup war, ther war hand oc
 35 saa med, dog vbødenn, och drack seg druckenn och wiille bringe
 erlig och welburdig Theme Abildgord enn [94r] foedanz med
 anden vquems handell, som hand brugte ther samme tiidt, des-
 emellom bleff hand paagreben och sadt i bødels hus, och vdj medler

tiidt fiick byen scriffuels fra kon. matz., wor aldernaadigste herre,
 om knecte adt vdgjøre her vdaff Riibe. Tha for medønnc skyld
 bleff hand quydt giffuit for thend sag och bleff strax antagenn for
 en landzknecht paa kon. matz. wegne och fick 12 dr. aff borge-
 5 mester och raadt tiill besolding och ther tiill med hagde synn frij
 borgeleier och vnderholding saa godt som enn heell winther, men
 thend tiidt hannd kam tiill Kiøbnehaffuen med the andre knecte,
 er hand vnndkomen och ther effter komen strax hiem igien och
 paa thet nye ypped parlamente med Ies Smeds søn i Bramyng och
 10 hug hannom, ther fore bleff hand tousworen igien, dog bleff han-
 nom leyde giffuen, at hand motte gaa frij och fellige tiill tinge och
 sware for seg, och ey hand wylle tinge vp medt koningens foget
 eller byenn. Tha bleff hand ther vdoffuer paa greben och for-
 wariidt y byens hecte och giømme, siden er hannom adspurdt tre
 15 eller fire gange for tings dom, om hand hagde synn pasbord och
 beuisning, at hand war komed hiem aff kon. mats. tienist och kald
 med ynde och mynde. Ther till swariid hand och sagde, ath hand
 hagde ingen pasbordt, tha war for^{ne} Olluff Pederssenn, borge-
 mester, ther fore begierendis idag, at wij schulle siige och dømme
 20 der paa. Tha effter sliig wilchor och sagnens leylighed, och effter-
 thij hand saa haffuer forløbenn och staaled seg aff kon. maiestatis
 kald och tieniste vden pasbord, som hand selff haffuer bestandenn,
 desligiste at hand och tiilforne haffuer wiilkorid seg, ther then
 første touff och grandeed giick hannom offuer, at først ther kam
 25 anthen klage eller kiermaall paa hannom, eller hand forbrød seg
 emod Riber by anthen i sodan eller andre maade, tha schulle thend
 første sag och brøde stande aaben med thend siste, och effterthij
 at grandeed er hannom tuende gang [94v] offuer sworenn, och
 icke hannd haffuer bødt emod kongen och byenn, men y mange
 30 maade forbrødt seg emod wor stads rett, tha kunde wij icke andet
 wiide at siige ther paa, ennd at for^{ne} Niels Lauritzsen bør at bøde
 med synn hals och døde vnnder ett swerd. At saa er vdj sandhedt
 ganngenn och farenn, som for^{uit} stander, tiill wintnesbyrd haffue
 wij trøcht woris indsegler och signeter her needenn for thette wort
 35 obnne breff. Datum vt supra.

Dom emellom Seuerin Jacobsen och Hanns Stienn y Hamborgh
om Hermen Meenemandz huus och gord.

Vy effther^{ne} Oluff Persen, borgemester wdtj Riibe, Niels Touscho,
Hans Faninger, Bagge Iensen, Oluff Staffensen, Per Mortensen
5 Heggellund, Per Trellund, Oluff Thamsen, Iens Andersen Guld-
smed, raadmend, och Relløff Nielsen, herschaps foget ther samme
steds, giørrer alle witterligt *met thette* wort opne breff, aar etc.
1568 thenn fredag nest effther visitationis Mariæ [9. juli] paa
Riiber raadhuus for oss, eth siddende raadt, vaar skickit erlig mand
10 Seuerin Jacobsen, raadmandd her same stedtz, och Hans Stien, bor-
ger y Hamborg, som hagde skiøtt thennom ind for oss medt theris
pant breffue, som sallig Hermann Mienemand hagde giiffuit then-
nom paa syn huus, gaardt och godtz, hand sellff wdtj bode. Tha
till talledt Seuerin Jacobsen Hans Stien for eth hundret daller och
15 skiødt sig indt till *thet* pant breff, Hermen Mienemand hagde
giiffuit Hans Stienn, och sagde, adt hand hagde lont Hermen 100
daller wdtj Hamborg 3 eller 4 aar till forn, och siidenn ther effther
antuordit hannd Kirsten Ebbis 20 dr., och ther paa tog hand Her-
mandz breff vnder enn sum, huilckit breff hand wdtj rette lagde
20 vnder datum 1561 natiuitatis Mariæ [8. sept.] och vnderschreffuen
met Hermens egen haandt lydendis, adt hand war for^{ne} [95r]
Seuerin Jacobsen 120 dr. plictig och aarligen huer s. Iohannis dag
[24. juni] sex daller till rente, och till bedre foruaring hagde hand
pant satt hannom hans huus medt quist, iordt, gaardt och gaardt
25 rom for enn frii bruggellig pant, som same breff *ther* om wiidere
for melder, och miente for^{ne} Seuerin Jacobsen saa, adtt efftherthii
hand hagde forstracht for^{ne} Hermen Meenemandt synne pendinge,
førend Hans Stien fick *thet* pandt breff aff Hermen Mienemandt,
och end dog Hans Stiens breff waar eldre end Seuerins, miente
30 hand ligeuell adt kunde komme ind y thenn pant effther Hans
Stiens breffuis lydelse, saa wiitt som hans wdtlagde sum kunde for-
strecke sig, och hagde dog sellff ingen breff eller segell *ther* paa
andet, som Hans Stiens breff wduiiste. Der till suarid for^{ne} Hans
Stien, adt hand hagde werit inden tinge och tilbødt 3 ting, om
35 *ther* waar nogenn paa Hermen Mienemandz eller hans effther-
leuerskis wegne, *ther* wille tredde ind till samme pant och giiffue
hannom synne pendinge, tha wille hand werre *ther met* till freds,
ther nest adt hand hagde y fiørd aar 1567 werit inden Riiber by

ting, siiden ingen wille løsse samme pant aff hannom, och eskit wurdering paa samme huusse och gaardt, tha vnnedthe fogden hannom 8 vuuldige dannemend met 2 timmermend, som wurderit thet for 350 daller, och lagde hand ther for syn pant breff y dag wdj 5 rette vnder datum 1560 then 22. dag iulij Magdalene, lydendis adt for^{ne} Hermen Mienemanndt kiende sig adt werre for^{ne} Hans Stienn skyldig 264 daller, then 164 daller adt betalle till neste till kommendis Martinj vdj samme aar [11. nov.] och thet ander hundred daller till poske anno 1561, men Seuerin Iacobsen bekiende hand 10 paa then tiidt adt werre skyldig 100 daller och ingen anden paa iorden, och tha till bedre foruaring hagde hand pandt satt for^{ne} Hans Stien hans huus, gaardt och godtz, rørendis och wrørendis [95v] inden Riibe och vdenn och loffuit hannom paa syn tro och loffue adt betalle hannom all skade giæld met hoffuitstollen, huis 15 hand kunde regne hannom till met rette, ther som hand icke bekom syn betalling till gode reede, som same pant breff ydermere ther om indholder, och miente for^{ne} Hans Stien, adt efftherthii Hermen Meenemand hagde giiffuit hannom saadann skadeløst breff, tha wille hand dog ingen skade giæld werre begerindis, som the giiffuer 20 till Hamborg och Kiill, men begerid synn betalling och then tilbørlig renthe effther kon. mats. recessis lydelsze. Tha adtspurde wy for^{ne} Seuerin Iacobsen, om hand hagde nogre andre breffue och beuiisning paa samme pant adt legge y rette for osz y dag, end som wy nu hagde hørdt, tha sagde hand ney. Tha effther till talle, gien- 25 suar, breffue och beuiisningh och sagens leilighed wiste wy icke andet adt sige thennom aff for rette, end the eldste pant breffue bør adtt gaa for szig, och efftherthii Hans Stiens pant breff er eldre end Seuerin Iacobszens, och adt Seuerin hagde icke andre breffue adt holde szig till samme pant met end Hans Stiens, tha kunde wy 30 icke wiide for^{ne} Seuerin Iacobsen adt komme ind y for^{ne} pant med rette, men for^{ne} Hans Stien bør io adt brugge syn pant, som hans breff formelder, indt till saa lenge handt fonger først synn hoffuit stoell och rente ther vdt effther kon. mats. recessis lydelse, och ther som siiden bliiffuer noget offuer aff for^{ne} wurderings sum, thet 35 skall komme alle giældener till gode eller thennom, som y for^{ne} huusse, gaardt och godtz eldste pant breff haffuer etc. Till ydermere vidnisbyrdt etc.

[96r] Hans Stiens pant breff, som sallig Hermen
Meenemannd hagde giiffuit hannom.

Item ick Hermen Meenemann, borger in Riipenn, bekenne mit
desser myner gegeuenn handschriffthen voer my vnde mynenn
5 eruenn, dath ick nu recht witterleker schulltth schuldichk bynn dem
ersamen Hans Steinn in Hamborch dhe summa vann 264 dalher,
welcker 264 dalher ick Hermenn Meenemann laue negest mynenn
eruenn tho bethalende nhu negest kumpstich Martiniis anno 1560
[11. nov.] dhe ein hundred vnd veer vnd soestich daler ohne ieni-
10 genn schadenn effthe nhadeellh inn keinerleye mathe vnnde dhe
resthe, alsze is noch 100 daler, dhe laue vnde redhe ick nhu Her-
menn Meenemann tho bethalende nhu negest kumpstich paschenn
anno 1561 ahne ienigenn schadenn effthe voerhindernisze ihnn
keinerleye mathe. Tho mehrer tuchnisze vnnde bether voeruaringe
15 szo setthe ick nhu Hans Steinn myn huusz vnnde hoff vnnde alhe
mynn gutth beidhe bynnenn Riipenn vnnde buthenn vth bonoe-
meth, dath Seuerin Iacopsen denn bynn ick schuldich 100 dr. ihnn
mynn hus, sus keiner vp erdhenn, susz setthe ick Hermenn Meene-
mann voerbonoemethenn Hans Steinn effthe synenn eruenn mynn
20 hus vnnde hoff tho pande vnnde alle mynn gutt, beuechlich vnnde
vnnbeuechlich, bynnenn Riipenn vnnde buthenn, vnnde noch meer,
effte ith scheenge, szo gotth voerbeidhe, dat nhu desze voerbonoe-
methenn Hans Steinn effthe synenn eruenn nhu synne bethalninge
nicht werdhe bekommen, wo bauenn bonoemeth isz, szo laue ick
25 Hermen Meenemann by myner truee vnde gelauen emhe denn
schadenn noegesth dehnn heffuith stole tho bethalendde, szo the
effthe synenn eruenn dar vp rechenn koennenn. Tho mehre tuch-
nisze vnnde warheidth szo is duth mynn egenn hanth vnnde marck
hiir vnnder gedrucketh. Datum Riipenn dehnn 22. iulius Magda-
30 lena anno 1560 etc.

[96v] Huad ord och talle ther fald emellom Christen
Nielsenn, Peder Knudzenn och Niels Andersenn
paa Riiber raadhuus.

35 Wy effther^e Oluff Pedersenn, borgemester wdtj Ribe, Seuerin
Iacobsenn, Oluff Staffensenn, Per Trelund, Iens Andersenn Guld-
smed, raadmend, Claus Iffuersenn och Laurs Tøgersenn, borgere ther
sammesteds, giørre alle witterligt *met thette* wort opne breff, adt

aar effther Gudz byrd 1568 paa the wschyltige børns dag [28.
dec.] waar schickitt for oss her paa Riiber raadhuus erlige mend
 Peder Knudsen och Niels Andersen Kremer, borger ibidem, och
 hagde till talle till Iens Andersen, borger ibidem, for the øxen, hand
 5 solde Christen Nielsen effther hans søns Anders Iensens dødt, som
 tiente Knud Bennedsen, sallig medt Gudt, och miente the, adt for^{ne}
 Iens Andersen war icke wedderhefftig mand till adt sellige hans
 øxenn eller affhende sig thennom, men for^{ne} Per Knudsen beret-
 tedt, adt for^{ne} Anders Iensen hagde borget och fortolnedt thennom
 10 paa hans loffue, som hand wille beuiise medt Per Heggellund,
 kong. mats. tollner, som hand hagde loffuit tollnen for same øxen,
 och mienthe forthe adt motthe werre thennom nest for nogen
 anden, och bødt the for^{ne} Iens Andersenn 100 daller adt wille
 giiffue hannom, ther som han wilde oplade thennom arff och giæld
 15 och icke wiidere beuerige sig ther medt, men the wille suare till
 all hans indgiæld och vdtgiældt, och ther paa wille the sette wede-
 hefftig dannemend till wissning och loffuen for thennom, men
 for^{ne} Iens Andersen wille slett inthet werre ther wedt. Tha suaridt
 for^{ne} Christen Nielsen och sagde, adt thet war hanns øxen, hand
 20 hagde kiøfft thennom for synne pendinge, tha adtspurde for^{ne}
 Seuerin Jacobsen for^{ne} Christenn Nielsen, hues loffue Anders Ien-
 sen tog thet kledde paa y Hamborg, tha sagde Christen Nielsen, adt
 hanndt tog thet paa synn egen loffue. Disligiste sagde Christen
 Nielsen, adt end dog for^{ne} Iens Andersen war ingen wederhefftig
 25 mandt till adt selge hannom same øxen, [97r] alligeuell war thet
 hans kiøffte godtz och wille for ingenn deell slippe thennom, vden
 the worthe hannom tagenn fraa medt wold och macht. Ther till
 suaridt for^{ne} Per Knudzen och adtspurde Christen, om same øxenn
 waare tha saa lofflig soldt och kiøfft, som thet sig burde, efftherthi
 30 for^{ne} Iens Andersen war icke wederhefftig mandt till adt selge
 thennom. Framdelis sagde for^{ne} Christen Nielsenn, adt samme tiidt
 som for^{ne} Anders Iensen laa siug till Knud Bennedsens, tha iagede
 the hannom vdt fraa thennom och motthe huercken haffue rom
 eller platz ther inde. Tha suaridt for^{ne} Peder Knudsenn och Niels
 35 Andersen och sagde, adt for^{ne} Anders Iensen bleff aldrig vdtiaget
 aff theris huus, och for^{ne} Christen Nielsen schulde aldrig giørre
 anthen the ord eller andre beuiislige, som hand saa y dag hagde
 sagdt for dannemendt etc. Till widnisbyrd adt saa wdtj sandheedt

for oss gick och foer, som forschriffuit staar, haffue wy ladet trycke woris indsegler och signeter her neden paa *thette* wort opne breff. Datum vt supra.

- 5 [97v] Emellom Hans Bardsker och Pouell Hansen.
 Vy effther^{ne} Oluff *Persen*, borgemester wdtj Riipæ, Niels Touscho, Seuerin Jacobsen, Baggi *Iensen*, Oluff *Staffensen*, Per Morthensen Heggelund och Per *Trelund*, raadmend ther samestedz, kiendis och gjørre witterligt for alle med *thette* wortt opne breff, att aar effther
 10 Guds byrd 1569 then leffuerdag nest for søndagen Exaudi [2. juli] war schickitt for oss beschedenn mand Hans *Iensen*, borger ibidem, som kundgjorde och bestoid, adt nogen tiid siiden forledenn skiede *thet* sig saa, adt hand medt dannemends offueruertilse lodt gjørre eth breff liudendis paa, huis diell hans søn Pouell *Hansen* war
 15 wdtj schiffte arffueligen till faldenn effther hans sallige moders dødt. *Thet* same breff antuordit hand Hans Bardsker till troer hende adt schulle foruare for^{ne} Pouell *Hansen* till guode, dog medt saadann wilckaardt och forordt, adt narsomheldst for^{ne} Hans *Iensen* eskitt och begieritt same breff igenn vdaff for^{ne} Hans Bartsker, tha
 20 schulle hand antuorde hannom *thet*. Och ther som for^{ne} Hans Ienszens hoffuid wdtj midler tiid sloug nogit till, och for^{ne} Hans Bartsker behollt same breff hoes sig, schulde hand ingen anden leuere eller antuorde *thet* fraa sig vden for^{ne} Pouell *Hansen* sellff. Wdtj lige maade bestoid for^{ne} Hans *Iensen* sellff wdtj woris ner-
 25 uerrilse adt haffue annammedt same breff till sig igen vdaff for^{ne} Hans Bartsker etc. Till widnisbyrd adt saa for oss gick och foer, som forschreffuit staar, haffue wy ladett trycke woris signeter her neden paa *thette* wort opne breff. Datum vt supra etc.
- 30 [98r] Huad ord och talle Iørgen Hansenn, borger y Riipæ, och Anders Inguordsen, som tiener erlig och welburdig Axell Wiffert, høffuits mandt paa Riiberhuus, the bestode for borgemester och raadt etc.
 Wy borgemestere och raadmend wdtj Riipæ kiendis och gjørrer alle
 35 witterrligt medt *thette* wort opne breff, att aar effther Guds byrd 1569 then leffuerdag nest for sancti Valentinj dag [12. febr.] paa Riiber raadhuus waare wy effther erlige och welburdig mandz Axell Wiffert till Axelluold, kong. mats. lensmand paa Riiberhuus, hans

begiering forsamledt paa noger widnisbyrd adt schulle hørre, som
 thisse effther^{ne} Iørgenn Hannsen, borger her sammesteds, och An-
 ders Inguordsen, som tiener for^{ne} erlig och welburdig Axell Wif-
 fert, the framginge, kundgiørde och bestode for oss paa theris
 5 hellig ands eedt medt oprachte finger. Først want for^{ne} Anders
 Inguordsen, adt wdtj thenne forgangenn faste skeede thet sig saa,
 adt for^{ne} Anders Inguordsen war afferdiget aff for^{ne} erlig och wel-
 burdig Axell Wiffert, hans hosbundt, adt schulle drage till Am-
 sterdam wdtj Hollanndt medt fuld macht ther till adt talle och
 10 indkrafue en summa pendinge aff en kiøbmand wdtj for^{ne} Amster-
 dam wedt naffnn Reinholt Corneliusen, och then tiid for^{ne} Anders
 Inguordsenn kom till Amsterdam, war for^{ne} Reinholt Corneliusen
 ther, och till talledt hand borgemester och raadt och then øffuerste
 schullt ther samme steds och begieridt aff thennom paa for^{ne} hans
 15 hosbunds wegne, adt the wille werre hannom behielpelig adt han-
 nom motthe wederfariis retth offuer for^{ne} Reinholt Corneliusen, saa
 adt hand motthe faa betalling paa for^{ne} hans hosbunds wegenn,
 eller och adt for^{ne} Reinholt Corneliusenn motthe bliiffue hegtedt
 och satt paa en rett, [98v] ind till saa lenge hand stilledt hannom
 20 till freds paa for^{ne} hans hosbunds wegenn. Tha gaff for^{ne} borge-
 master och raadt och skullt hannom saa for suar, adt hand schulde
 sette thennom fiire wederhefftige mendt till wissning och borgen
 for for^{ne} Reinholt Corneliusen hans liiff och helbrede, om hannom
 bleff nogett adt schade wdtj fengsell, och disligiste for hans kost
 25 och tering. Ther till suaridt for^{ne} Anders Inguordsen och begieridt,
 adt handt motthe faa for^{ne} Reinholt Corneliusen wdtj fengsell och
 hegte, efftherthi hand tha war ther till stede wdtj byenn, hand wille
 forschaffe thennom tho wederhefftig mendt till wissning och
 loffuenn for hans nødtørfftig kost och teringh. Tha sagde for^{ne}
 30 borgemester och raadt och skultus ney, adt the thet icke giørre wille,
 men adt for^{ne} Anders Inguordsen schulle drage till haaffuedt och
 ther adt forhuerffue breff och forloff, om handt schulle faa for^{ne}
 Reinholt Corneliusen wdtj hegte och fengsell, och ingenn anden
 beskeedt eller rett hand kunde fange vdaff thennom paa then tidt,
 35 men ther medt motthe drage till Danmarck igien. Wdtj lige maade
 want for^{ne} Iørgen Hannsen, adtt hand och war till Amsterdam och
 till talled then øffuerste skullt ther same stedt paa for^{ne} erlig och
 welburdig Axell Wifferts wegen och begieridt, adt for^{ne} skultus

wille vndhe hannom rett offuer for^{ne} Reinholt Corneliusen, och adt hand motthe komme wdtj hegte och fengsell, ind till saa lenge hand hagde betalledt och stilledt for^{ne} Axell Wiffert till freds, for huis hand hannom skyldig waar. Ther till suaredt for^{ne} skultus och
5 sagde, adt hand icke kunde werre hannom behielpellig, men badt for^{ne} [99r] Iørgenn Hannssen packe sig wdaff dørren, hand hagde andet adt bestille, och icke hand helder kunde fange nogen rett eller anden beskiedt paa for^{ne} Axell Wifferts wegenn. Framdelis wanth och bekiende for^{ne} Anders Inguordsen, adt hand end en gang, som
10 war nu wdtj thenne siiste forgangenn iull, afferdigett aff for^{ne} Axell Wiffert hans hosbund till Amsterdam adt till talle for^{ne} Reinholt Corneliusen for for^{ne} gield och hagde medt sig kong. mats. wor alder naadigste herris forschriff till for^{ne} borgemester och raadtt wdtj Amsterdam, och ther for^{ne} Anders Inguordsen war
15 komen till Amsterodam, gick hand till enn vdaff stadz tienerne och begieritt aff hannomm, adt hand wille gaa medt och forfare, om for^{ne} Reinholt Corneliusen war ther wdtj byen eller icke. Ther till suaridt for^{ne} stadz tiener, adt hand *thet* icke giørre tuorde eller willed, ther som hand endt kunde fange 20 daller for syn wmage,
20 thi for^{ne} Reinholt Corneliusen hørde then ene borgemester och øffuerste skulten till. Tha gick for^{ne} Anders Inguordsen till for^{ne} borgemester och raadtt och offuer antuordet thennom same kong. mats. forschriff och begieridt end nu ganz gierende vdaff thennom som till forne, adt the wille werre hannom paa for^{ne} Axell Wiffert
25 hans hosbunds wegen behielpelig adt hannom motthe wederfaris saa møgit, som retht waar, offuer for^{ne} Reinholt Corneliusen, och adt hand motthe nyde kong. mats., wor alder naadigste herris, forschriff gott adt. Tha kunde hanndt ingenn beskeedt faa vdaff thennom vden vndhe och wbequems ordt, som the gaffue hannom,
30 och spurde, om the waare plictige till adt betalle for^{ne} Reinholt [99v] Corneliusen hans gieldt, och motthe ther vdoffuer drage till bage igenn till Danmarck igen medtt then same beskeedt etc. Adt for^{ne} Iørgen Hannssen och Anders Inguordsen saa for oss wedt theris helligands eedt och opragte fingre wontnidt och bekiendt haffue,
35 *thet* bestaa wy framdelis medt wort stadz indsegell hengendis her neden for *thette* wort opne breff. Datum anno die et loco vt supra etc.

Iep Borgis vidnisbyrd.

Vy effther^{ne} Niels Touschouff, Hans *Persen* Fanninge, Seuerin Iacobsen, Bagi Iensen, Oluff Stafensen, Oluff Thamesen och Iens Andersen Guldsmed, raadmend vdtj Ripæ, giørre alle vitterligt *met*
 5 *thette* wort opne breff, att aar effther Gudz byrd 1570 thenn tiisdag nest effther aduent søndag [*5. dec.*] paa Riper raadhus vdtj 24 borgers neruerrilse, saa mange som tha vdaff thennom till stede vaare, var schickit for oss Iep Iørgensen Borrig, borger her same stedz, som var begierindis vdaff oss, adt thisse effther^{ne} sex danne-
 10 mend motte bestaa theris sandhed, som erre Per Trelund, raadmand, Iens Tuilde, Per Fris, Niels Borrig, Iens Iepsen Kremmer och Knud Matsen Kremmer. The framginge, kundgiørde och vonte, adt nu paa søndag adt afften siist forleden, ther the och for^{ne} Iep Borrig vaare till barsell samen till for^{ne} Iens Iepsens, tha samme
 15 tiidt hørde och souge the, adt for^{ne} Iep Borrig beretted och sagde for thennem adt thett var sagd for hannom y hans hus, adt ther gick røchte och tiidende y Nør Iutland, adt ther var noget y Ripæ, en som fick en tønne smør, en fick tre daller, och en fick thou daller vdaff the for pronger, som nogen tiid siiden forleden var the
 20 fordelt her, dog neffn gaff hand ingen etc. Till vidnisbyrd etc. Datum vt supra etc.

[100r] Dom emellom Hans Viibe och Christen

Nelsen y Per Doens gade.

25 Vy efftherschreffne Axell Viffert till Axeluold, høffuitz mand paa Riperhus, Niels Touschoug, Hans *Persen* Faninger, Seuerin Iacobsen, Bagi Iensen, Oluff Staffensen, Peder Morthensen, Oluff Thamesen och Iens Andersen Guldsmed, raadmend ther samme stedz vdtj Ripæ, giørre alle vitterligt mett *thette* wort opne breff,
 30 att aar effther Gudz byrd 1570 then fredag nest for sancti Luce Euangeliste dag [*13. okt.*] paa Riper raadhus tha var schickit for oss Hans Viibe, borger ibidem, som tilltalde Christen Nielsen y Per Doens gade och Iacop Stage for en for^{ne} Hans Vibis stald och eyendom beliggendis paa then wester siide nederst y Salt gaden
 35 vedt Lang Weyll her vden for Ripæ, huilcken for^{ne} stald for^{ne} Hans Viibe hagde pant satt Niels *Persen* y Hoffuer gaard y Hingherrit, och for^{ne} Christen Nelsen och Iacop Stage siiden hagde kiøfft same pant vdaff for^{ne} Nels *Persens* arffuinge, som for^{ne} Hans Viibe

miente *met* wretthe, huor till for^{ne} Christen Nelsen och Iacop Stage suaridt och bestoid, adt the hagde kiøfft for^{ne} pant y *same* stald redelligen och rett *met* syn gaardzrom, och *ther* vdoffuer framlagde for^{ne} pante breff liudendis ord fraa ord, som her effther følger:

5 Item saa bekender ieg Hans Vibe mett *thette* *myn* oben breff, adt ieg till pant setter thenne breffuuser Niels Persen *myn* stald y Salt gade, som ieg nu haffuer y weere, och som ey andre pant y findis schall, end som hand haffuer *myn* handschriff paa, och huis *han* vorder icke alt betalled, *thet* første *met* *thet* siste, inden 14 dage

10 effther poske, tha schall the 3 dr. och en m. *dansk* verre forskøt, *ther* hand opbar paa the handschriffter, *han* haffuer aff mig, och the schall in*thet* stande mig till stede y *myn* giald, och then stald bepligter ieg mig och *myn* arffuing adt frj och frelse *hanom* then stald, saa adt *ther* ingen pant schall findis vdtj ander end hans paa

15 *myn* guode tro och loffue. Till yder[100v]mere vidnisbyrd setter ieg *myn* signeet her vnder. Schreffuit y Ripæ otte dage for fastelagen [17. febr.] anno dominj 1566. Huor till for^{ne} Hans Viibe suaridt och sagde, adt *han* hagde icke pant satt for^{ne} Niels Persen *same* stald videre end *met* grundenn, som then paa staa, och *ther* hoes be-

20 retted, adt y midler tiid som for^{ne} Christen Nielsen och Iacop Stage kiøffte for^{ne} hans pante breff paa *same* stalldt, tha sadt hand fangen paa Kiøbenhaffns slott och var hannom aldellis vwitterligt, och satte forthj vdtj rette, om en medt borger burde adt kiøbe then anden till skade. *Ther* till suarede for^{ne} Christen Nielsen och Iacop Stage,

25 sigendis thennom adt haffue logligen ind bøden *same* pant tre ting effther woris stadz retts liudelse och *ther* till *met* ladet for^{ne} Hans Vibe sellff thiitt och offte till biude, om hand vilde ind løsse for^{ne} pant effther hans pante breffuis liudelse, och icke hand ville, och the vaare *ther* for end nu offuer bødig, adt *ther* som for^{ne} Hans

30 Viibe ville end nu løsse *same* pant fraa thennom och giffue thennom theris pendinge, tha schulde for^{ne} stald verre hannom frj for sellff adt beholde, *met* fleere ord och talle, som thennom *ther* om emel-lom var. Tha effther till talle, giensuar saa och sagens leilighed viste wy icke andet adt sige *ther* paa for rette, end adt for^{ne} Christen

35 Nelsen och Iacop Stage bør adt nyde och beholde for^{ne} stald vdtj syn lenge och breede och *met* syn frj tag drobbe, som then nu y sig selff begreben er, och *met* saa møgit iord, som then nu paa staa, effther theris pante breffs liudelse, och for^{ne} Hans Viibe adt giørre

thennom skiøde och fuld foruaring ther paa till tinge, meden then gaardzrom, som ligger hoes same stald, bør for^{ne} Hans Viibe selff adt beholde och bruge sig then saa nøttig, som hand kand best, och ey for^{ne} Christen Nelsen eller Iacop Stage adt beuerige thennom
 5 ther met vdtj noget maade. Till ydermere vidnisbyrdt haffue wy trøcht woris indzegele och signeter her neden paa thette vort opne breff. Datum vt supra etc.

[101r] Om Iacop Bertellsen y Bierg y

10

Wratz Herritt.

Wy effther^{ne} Seuerin Jacobsen, borgemester vdtj Ripæ, Niels Tou- scho, Oluff Staffensen, Per Trelund och Iens Andersen Guldsmid, raadmend ther same stedz, giørre alle vitterligt met thette vort opne breff, att aar effther Gudz byrd 1571 then torsdag nest for søn-
 15 dagen trinitatis [7. juni] paa Riper raadhus tha var schickit for oss fornumstig mand Iacop Bertellsen y Bierg y Wratzherrit met en opsettelse breff vdaff Wiborg landz ting vnder datum 1571 leffuer- dagen post anunciationis Mariæ [31. marts] liudendis for^{ne} Iacop Bertellsen och Christen Thusen, borgemester y Ringkiøping, her y
 20 dag adt schulle møde for oss y rette om the breffue, for^{ne} Christen Thuszenn schulde haffue forhuerffuit vdaff sallig Mergrett Anders- kone, som buode vdtj Brabierg, paa ½ gaardt och eyendom her vdtj byen, som hun schulde haffue arffuit effther hindis sallige broder Iens Wlff y Westerbeck, och met fører same landz tings
 25 opsettelse, om thet er wiiss eyendom her vdtj byen effther voris stadz retts liudelse adt schulle till tinge lagbiudis och skiødis, och ther vdoffner bødt for^{ne} Iacop Bertellsen sig vdtj alle rette emod for^{ne} Christen Thusen vdtj same sag, dog hand icke motthe her y dag tillstede eller noget paa hans vegen adt suare ther till vdtj
 30 noget maade, meden narsomheldst for^{ne} Christen Thusen møder her till stede vdtj rette met for^{ne} Iacop Bertellsen, tha schall then- nom vdtj then sag paa beggi sider wederfaris, saa wiitt som loug och rett er etc. Till vidnisbyrd haffue wy trøcht woris signeter her nedden paa thette wort opne breff. Datum vt supra etc.

35

[101v] Villom Skomacker, borgemester y Hadersleff.

Vy effther^{ne} Hans Fanenger, Søffren Jacobsen, borgemestere vdtj Ripæ, Bagge Iensen, Oluff Staffensen, Per Mortensen Heggelund,

Peder Trellund, Oluff Thamesen, Iens Andersen, Lauetz Tøgersen och Michell Thamesen, raadmend *ther* samme stedz, gjørre alle vitterligt *met thette* vort opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1576 othensdagen nest effther natiuitatis Mariæ, som er thend 12. 5 dag septembris, paa Riper raadhus tha waar schickit for oss erlig och welforstandig mandt Willom Skomacker, borgemester vdtj Hadersleff, som bød̄t sig vdtj rette medt Iep Borrig, borger her vdtj Ripe, om thend rødt skimlet hest, the nu omtrette. Efftherthj wy effther kong. matr. forordnet raadz breff och befaling lodt 10 wedt bode stadzbudderne steffne for^{ne} Iep Borrig for oss adt møde her vdtj dag y rette *met hannom*, och adt for^{ne} Willom Skomacker berettetd och saa selff adt haffue beuilgedt och betald stadzbudderne, for the schulde steffne hannom hiidt y dag *met* sig vdtj rette, saa haffue vy ladet for^{ne} stadzbudder indkalde for oss theris 15 sandhedt adt bestaa, huorledis the steffnit for^{ne} Iep Borrig paa for^{ne} Willom Skomackers vegne. Tha haffue the suaredt *ther* till och wedt theris eedt werridt bekiendt for oss, adt the waare hoes for^{ne} Iep Borrig y afftis och till sagd hannom effther borgemesters befalling, adt hand schulde møde her paa Riper raadhus y dag, 20 klokken waar sex formiddag, thj for^{ne} Willom Skomacker wilde biude sig vdtj rette *met hannom* om for^{ne} rødt skimlit hest, the om trette. Tha suared hand *thennom* icke anderledis end sagde, adt *thet* waar gott saa. Och tha effther slig leilighed, disligiste efftherthj for^{ne} Willom Skomacker haffuer møtt her y dag till stede och 25 wilde biude sig vdtj dom och rett *met* for^{ne} Iep Borrig, och hand ther vdoffuer haffuer vndslagedt sig och icke haffuer wild møtt her y dag till stede vdtj rette *met hannom*, efftherthj wy effther the guode herrers schriffuelse och befalling wilde dømme och sige *thennom* emellom om for^{ne} hest, tha kunde wy nu icke *ther* [102r] 30 paa andet kiende, end adt for^{ne} Willom Skomacker borgmester maa gjørre en vdtj syn frauerrilse fulldt møndig och mechtig *met* sit breff och segell adt lade for^{ne} Iep Borrig steffne till Riper ting och hannom *met* en gesterett lade forfølge och fordeelle, for huis beuislig skade hand vdtj *thenne* sag kandt winde hannom vdaff 35 *met* rette etc.

[102v–107r ubeskrevene]

[107v] Erick Løckis syun om *thet* iord, Mouritz
 Podebusk haffuer ladet indluche emod
 slottedt ved Riperhus.

Vij effther^{ne} Hans *Persen* Faninger, Seuerin Iacobsen, borgemestere
 5 vdtj Ripæ, Oluff Staffensen, Peder Mortensen, Oluff Thamessen,
 Iens Andersen Gulldsmed, Lauritz Tøgersen, Michell Thamessen,
 raadmend, Hans Iensen, Peder Wandell, Christen Nelsen, Claus
 Knudsen, Frandz Munck, Iep Borrig, Peder Becke, Thames Bonom,
 Iep Wilsleuff, Iep Øffuerscher, Hans Brun, Peder Iensen Hirting,
 10 Michell Kiildsen, Peder Tiillsen, Per Graffuersen, Rasmus Hat-
 mager, Laurts Prong, Matz Roedt oc Peder Spandit, borgere ibidem,
 gjørre alle vitterligt medt *thette* vort opne breff, att aar effther
 Gudz byrd 1571 then fredag, som s. Thomæ apostolj dag [21. dec.]
 paa falld, vaare vy effther erlig och welburdig mand Erick Løckj
 15 till Skouffgaard, høffuitzmand paa Riperhus, hans begiering *met*
 hannom paa *thet* iord, som Mouritz Podebusk till Kiørup, then
 gode mand, haffuer ladet kaste then grøfft paa then tofft emod
 slotted, tha kunde vy icke andet see eller forfare, end adt then
 grøfft, som er nyllig graffuen langs vdt medt then mur fraa then
 20 nørre hørne och synder ind till *slottets* abildgord, then er vnge-
 ferlick heden vedt tre allen, bode grob och iordt ind till for^{ne} mur
 och, som oss syntes, tha er for^{ne} grøfft kast vdaff *ager* iorden aff
slottets tofft, som ligger op till for^{ne} Mouritz Podebusks mur. Vdtj
 lige maade haffue vy seett och forfared, adt *ther* *findis* nogen smaa
 25 vnge træer adt werre nylligen satt vdtj same iord, som er opkast
 till muren etc. Till ydermere vidnisbyrd etc.

[108r] Copiæ effther originalen aff Her Lauge Raffns
 landz tings dom aff Wiburg landztingh.

30 Axell Iull till Willestrup, landz dommer vdtj Nøriutlandt, och
 Gundj Schriffuer, landz ting hørerer ibidem, gjør witterlig, att aar
 effther Gudz byrdt 1571 leffuerdagen post dominicam Iubilate
 [12. maj] paa Wiiburg landzting waar skickidt hederlig mandt Her
 Lauge Raffn y Tostrup paa *then* ene och hagde vdtj rette steffnidt
 35 syn moder fornumstig quinde Kierstin Raffns y Wellingh paa then
 anden siide, for hun skull wille formiene *hannom* syn federne
 arffue, som hand effther syn affgangen fader arffuelligen skull till
 falde medt en wp schriff, *ther* skull verre skreffuith och forzeglith,

adt handt skull haffue standitt syn fader for, hand holt *hannom* till skole och studium, 13 snees daller, end dog hand icke *hannom* saa stoer sum skull till syn vnderholding haffue standith, ey eller myent sligt skolis vnderholding burde *hannom* y syn arffue adt tillregnis.

5 Saa møtt Hans Kielbeck paa for^{ne} Kierstin Raffns vegne och framlagde en beseglitt *skriff*t, huorledis Her Lauge skull haffue standith syn fader vdtj 13 aar, att hand hollt *hannom* till skole och studium, well 13 snees daller, buode till skuo, kledder och bøger mett miere, samme *skriff*t bemeller, och ther hoes mieente, adt

10 for^{ne} Her Lauge burde saadan penningh vdtj syn arffue att affquite. Ther till suaritt for^{ne} Her Lauge, att hans fader och moder samptligen haffuer satt *hanem* till schuolen, och the buode schull haffue *hannom* medt nogen vnderholding besørgitt, och satt y rett, om thett kunde hanom till regnis, att hand iw buorde syn federne

15 arffue att bekomme, medt mange flere ordth och talle, thennom ther om emellom war. Tha epher till[108v]talle, giensuar och sagsens leilighed, saa och epherthj for^{ne} Her Laugis fader och moder samptlig *met* wilge och vidschab haffuer satt *hannom* till schuole och studium och buode aff theris afflett pening haffuer

20 *hannom* medt vnderholding besørgett, och icke *thet* findis y lougenn eller haffuer werridt hørdt landzens wiis, att verre foreldre theris børn sliig bekostning att paa regne eller adt dømme sliig kostins gielltdt att stande *thennom* for fullde theris rette arffue att formindske, och sliig en sag will *offuer* al landit wider strecke, tha

25 wiide vy icke Her Lauge nu om saadan skolis vnderholding effther faderens dødt aff moderen att kunde wiidis eller hans rette arffuelodt och part ther *met* adt formindske. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus inferius inpressa etc. Gunde Christiensen.

30 [109r–123r ubeskrevne]

[123v]

(4 artichell.)

Anno etc. 1549 torsdage epher Misericordia dominj [9. maj] paa radhuis wor borgemester oc raad oc 24 almoffue forsamblet oc

35 samtycket thisze epher^{ne} artickell: Først at Hans Anderssen oc Ebbe Ibssen skulle kiøbe tember oc lade then raade kamer bygge *met* thij 70 dr., som then mand skullde giffue, for hand dreff nogen øxen igemell byen wfortollet. Item huer *tønne* aff *thet* rug,

som laa paa raadhuis, som thij finge aff ko. ma. bleff satt for 1/2 dr. 8 alb. Item Iens Hegelund oc Oluff Staphenssen skulle vandre tiill Kiøbnehaffnn byens erende om then sagefald, som byen haffuer haffd fry tiill thene dag. Item byens arbeyt skulle gange for seg paa 5 mandage komendis otthe dage etc.

Anno etc. 1549 onszdage nest epther søndage Iubilate [15. maj] paa Ryber raadhuis satthe Søueren Ouersker thesze epther^{ne} borigher, som er Matts Knudssen, Per Brage, Olluff Staphenssen oc 10 Iens Tornn tiill vissenig oc borigen for seg, at hand skall were vdj ko. matz. egne dom oc rett at nyde oc vndgialde for thet honing, som hand førde vd tiill Skorden oc saffde seg at haffue sold Iehan Rettløff emod ko. m. breff oc forbud, som hans nade gjorde thette aar, oc skall hand bliffue tiilstede oc møde for hans nade, thet først 15 hand komer tiill Rybe etc.

[124r–129r ubeskrevne]

[129v] Thette er swar paa the brwu pander aff skomager embede, 20 skredder embede och smede embede, som the haffue swareth.

Fførsth suarede skomagerne, ath the wele huer there giffue theris antpart, och ey the wele sware til, ath theris pandhe matte føllige.

Suarede skredderne, ath theris embedet er eth beslutthet embede och 25 ichki helder wilde lade theris pande føllie met, men wele gøre theris antpart lige wed, huat then menige mand offuer gaar.

Suarede smederne, ath the kunde icki myste theris pande vt aff theris lagh, men wele gøre effther theris antpart lige wed, huat then menige mand offuer gaar.

30 [130r ubeskrevet]

[130v første spalte] Thenne swm penge haffuer byen laent aff tese gylle lag i Ribe, som the haffue sielffue optaget.

Item thette alle the gyller vti Ribe.

35 Item sancte Hanss gylle, 100 oc 20 marck danskt.

Item kalent gylle 30 marck danskt.

Item sancte Peders gille 3 1/2 marck danskt.

Item sancti Antonij gille 60 marck, 12 s. mynne danskt.

Item *sancte Lambertts* gille 150 marck *danskt*.

Item *sancte Iesu* gille.

Item *sancte Michaeli* gille 40 marck *danskt*.

Item *sancti Frantzisij* gille.

5 Item Anne gylle, 20 marck.

Vor frve gille.

Item *sancte Gertrwtz* gille.

Item Helie korss gylle, 60 marck *danskt*.

Item *sancte Clementi* gylle.

10 Item Seuerini gylle, 6 marck *danskt*.

Item *sancte Marie Magdalene*, 100 marck *danskt*.

Item *sancte Iebss* gylle.

Item *sancte Iørgens* capell, 20 marck *danskt* aff Lange Lauers.

15 [*anden spalte*]

Her och Smede gylle.

Skredher gylle.

Suder gylle.

20

[*Forreste bindplades inderside*]

Regnum Dacie sub quinquagesima octaua gradu polarj

Anno domini 1536

25 Tha døde Per Tamssen, som war borgemester her i Ribe.

Anno domini 1536 tha bleff Ienss Perssen Rwckelmand borge-
mesther.

30 Item then iord, Per Iessen haffuer bygt i Fiskergade, er sat for 1
marck til iordskyld.

Hanss Andersen, Iep Ielling, Iep Iuel och Lauris Michelsen.

35 100 gylden i gylden, 200 marck i dobbelt marck, 100 marck i marcke,
50 marck, the 25 marck vti 4 s. stocke och 1/2 dele och the 25 marck
vtj hele marcke støcke.

[*Bageste bindplades inderside*]

Item tesse peninge bleff sendt tiil Kiøbenhaffnn *met* Niels Matssen
oc Hanss Anderssen *met* the gylle peninge.

5 Item aff siste f*(ierding)* 100 marck.

Item aff første f*(ierding)* 100 marck oc 18 marck.

Item aff *sancte Clementis* f*(ierding)* 80 marck.

Item aff *sancte Hanss* f*(ierding)* 100 marck.

Otthe dage for Riber merckend tha er *thet* vidtaget at rustening
10 skall stande *her* y Ribe.

Item feck wij 5 marck aff Lele Tamessen paa Mas Warders vegne
aff *thet* belop *Per* Tamessen lade 2 mark wd for Tames Opsuecons-
sens sølffueske.

Summa summarum paa then diell the bortt førde er 1300 marck oc
15 marck bode sølffue oc peninge.

RIBE RÅDSTUEDOMBOG

1580-99

[1r, sidens øverste 1/3 mangler]

Hans Fa[ni]nge[r], Peder M[ortensen], Peder Trelund, Oluff Thamesen, Iens Andersen, Lauritz Tøgersen, Michell Thamesen,
5 Matz Kock, Ib Tornom, Hans Iessen.

Och tha samme aar om sommeren loede the thend ny sluse bygge vden Synderportt.

10 Anno 85 emellom paaske och pingis dag bleff thend ny skrang aff steen muur byggedt paa torffuedt wdti Ripæ, som till forne y then store brand affbrende then 3. septembris anno 80. Then tiidt borgemestere Iens Andersen och Lauritz Tøgersen.

15 [1v ubeskrevet]

[2r, sidens øverste højre bjørne mangler]

Dom emello[m Hans Faninger,] borgemest[er,
20 och Chrestenn] Nielszen
Wy effttherschreffne . . . . Riibe, Peder Trelundt, . . . [Lauritz] Tøggerszen, Michell Thame[sen] . . ., raadmendt, och Regell Eskells[en] . . . . witterligt for alle, att aar effte[r] . . . . effther visitationis Mariæ, som . . . forsamblit paa Riiber raadhus . . .
25 erllig manndt Hans Faninger, borgemester . . . och Chrestenn Nielszen, borger her samedest[tz], paa . . . siide effth[er] eth kong. matts. befallings breffs liudelse . . . [borg]mester Peder Heggelund, raadmendenne och byfogdenn her y Ribe tillschriffuitt vnder synn dattum Koldinghus thendt 17. dag aprilis anno 1581
30 med hans maitts. egen haand vnderschreffuitt, liudendis, adt wy

medt thet første skulle for osz vdti rette steffne for^{ne} Ha[ns]
 Faninge[r] och Chrestenn Nielszenn medt theris breffue och win-
 disbyrdt om trette thennom emellom wor, om nogen ære anrørendis
 effthertalle for^{ne} Christenn Nielszen haffde haffd och sagdt om
 5 for^{ne} Hans Faningers høstrue, adt wy aldt leilighedenn ther om
 schulde grandsche och forfare och saa thennom emellom ther om
 dømme, om for^{ne} Hans Faningers høstrue for sadan saffnn, ordt
 och røchte bør adt werre frii eller icke, och ther som for^{ne} Chresten
 Nielszens wlempe y saa maade kunde findis, adt handt ther for
 10 tilbørligen motte straffis, som thendt ther haffuer standitth andre
 effther ære och lempe med wiider ordt och beskedenn, som same
 hans maitts. breff indholder och wdiiiszer, tha samme thidt møtte
 for^{ne} Hans Faninger och Christen Nielszenn for oss vdti rette och
 anklagit for^{ne} Hans Faninger och Rasmus Schriffuer y Huolluadt
 15 paa hans wegne for^{ne} Christen Nielszenn och berette, huorledis
 forschreffne Chresten Nielszenn nogen aar siiden forleden haffde
 brugt nogen wnyttige ære anrørendis ordt om for^{ne} Hans Faningers
 høstrue Karine Faning[er] [*2v, sidens øverste højre hjørne mang-*
ler] . . . g ordt medt lougen till søgstingh . . . for^{ne} Chresten Niels-
 20 zen same tiidt . . . Faningers forklaridt och wndskyl . . . de
 andedt end ære och gotth och . . . yldt ombeditt, adt hand wilde
 were . . . [t]hendt sag och lousg forfølling effthergiff[uen] . . .
 edt hand och saa for Gudtz och dannemends . . . gjorde, dog saa adt
 for^{ne} Chresten Nielsen . . . lle laade sig hørre vdti nogen wtilbør-
 25 ligh . . . paa for^{ne} hans høstrue, som hindis gode . . . [na]ffn kunde
 staa forneer y noger maade, men huis . . . her thend thiidt kunde
 befindis och skielligen hannom offuer [beui]sis, tha skulde thend
 første sag medt thend siste stan[de hannø]m dødt for, och beklagit,
 adt handt nu paa thet ny haffuer giffuitt sig y skendszell medt
 30 Clauis Bardscher, hans høstrues søstersøn, och beditt hannom gange
 hiem thend øgflaare till hans [m]orsøster, thend troldt quinde,
 och thage hinde warre, som hand medt nøgactig windisbyrdt sagde
 sig adt kunde beuisze, och ther huos strax beuiste handt met eth
 tingswintne aff Riiber tingh, for^{ne} Clauis Bardscher nu ingen anden
 35 morsøster adt haffue y liffue, siiden sallige Gøsze Ienneuoldt
 Pouelszens høstrue døde, vden for^{ne} Karinne Faningers, hans hø-
 strue, och fremlagde handt fremdellis eth tings wintne aff Riiber

bys ting aar 1577 leffuerdagenn effther Marthini episcopi [16. nov.] vdgiffuett, eblant andetth formeldendis, att ther Hans Faninger hagde forfuldt Christen Nielsenn for thi wtillbørlig snack handt haffde hagdt och dichtetd hans høstrue paa, tha haffuer
 5 Chresten Nielsen same dag strax for tings dom fremgange och for Gudtz skyldt beditt forschreffne Hans Faninger, att handt som en from mandt wille wellgiørre och werre hans wenn och effthergiffue hannom thend sag, och ther huos bekende sig sielff, adt ther som handt hagde sagdt thend dannequinde [37] Karin Faningers
 10 noget paa, ther hindis ære och lempe kunde staa for ner vdti noget maade, thaa wiste handt huercken schiell eller redellighed dertill, och ther vdoffuer først for Gudtz schylld och siiden for welbørdig Enuoldt Laueriszens och for^{ne} fornemme mendz forbøn schyld effterladt och tilgaff for^{ne} Hans Faninger, huis lougmaall, tilltalle
 15 och rettergang hand medt rette haffde till for^{ne} Christen Nielsen for thend sag, dog sadanne r . . . och besch[ed], att ther som for^{ne} Chresten Nielsen lader sig medt sin wnyttige mundt och [w]quems ordt hørre paa for^{ne} Hans Faninger eller for^{ne} hans høstrue efther thenne dag wditi noget maade, och thet hannom skielligen offuer
 20 beuis[es] kandt, tha schall thend første met thend sidste stande for^{ne} Hans Faninger obenn for och handt tha adt giørre for^{ne} Christen Nielsen saa møgedt, som han[dt] kandt giørre hannom met loug och rett, ther nest framlagde handt eth tings wintne aff Riber byting thette aar thisdag nest for Iubilate søndag [19. april] vdgiffuet, liudendis iblant andett, adt Iesper Thamsen, født y Becke, Hans Christensen, født y West[er] Wedstedt, Skaris Pedersen och Iacop Meyer Hattemager, bode borgere y Riibe, for otthe mendt wontnidt haffde huer besynderlig wed theris siell salligheedt och opracte fingere wontne och bestodt, adt y goer otthe dage sist for
 30 leden schiede thet sig saa, ther Clauis Bardskere och Christenn Nielsen møttis sammell vd paa tofftenn wedt Matz Iostszens staldt, och som the bleffue tredactig tilhobe, tha eblanth andett hørde the, adt for^{ne} Christen Nielsen sagde till for^{ne} Clauis Bardsker, gack hiiem din øgflaar och tag din morsøster, thend trolde kuone, ware,
 35 medt flere ordt, som samme tings wintne vdti sig sielff medt fører och indholder, och satte for^{ne} Hans Faninger vdti alle rette, efftherdi ther findis kongelige domme saa och riiddermendtz och landz

tings domme, som eblandt andit medtfører, adth huo som ære wille winde, thend s(c) hall ære woffue, huilcke sadanne breffue och domme handt menthe sig att kunde fremføre, om behoff giordis y thenne sagh, och efftherdi for^{ne} Chrestenn Nielszen sadant offuer
5 beuiszes att giørtt haffue, om for^{ne} Chrestenn Nielsen fordi icke bør adt lide tilltalle paa sin ære och hans høstrue adt were frii for sadan wærlig saffn och paataalle. Ther till suarede for^{ne} Christen Nielszenn samme thiidt och sagde kortt ney, adt handt aldrig haffde sagdtth saadan ordt och snack om for^{ne} Karinæ Faningers, heldst
10 fordi hand haffde eller wiste ther ingen skiellig orsag eller rett till, [3v] vinde wor icke saa rett och louglig, som thennom burde att werre, y thet adt the thou første, som wondit haffuer, icke ware besiddendis och suornne borgerø medt therris ægen hus och hiem y Riibe effther Riiber stadtz rett, som hand mente, adt huem som vdti
15 sadan drebellig sager schulle winde, the sculle haffue thierris waning och wering y staaden, disligiste thend thridie winde wed naffn Skaris Pedersen, endog hand er borger y byen och haffuer ther hus och hiem, dogh er hand hans affuindtz mandt och wuen och ther for icke bør adt winde hannom till schaade y thenne sag, och frem-
20 lagde eth tings winde aar 1580 thisdagenn for Iubilatte søndagh, som er thendt 19. dagh aprillis, paa Riiber by tingh wdgifffuett, som eblant andett indhollder, adt for^{ne} Christen Nielsen hand liudellig for tings dom gaff last och klage paa thisze effther^{ne} wed naffn Iesper Thamesen, født y Becke, Hans Christenszen fød y
25 Wester Wedstedt, Skaris Persen och Iacop Meyer Hattmager, borger y Riibe, adt the haffuer wondit hannom hans handtth och mundt fraa medt wrett, som hand lod sig tycke, thi adt somme vdaff themnem wore hans affuindz mend och wuener och somme icke saa nøgactig, som thet sig bør, och ther huos suor hand paa sin
30 siell sallighedt och høgeste eedt, adt hand icke enthen neffnde eller sagde the ordt, som the haffuer wondit paa hannom, vdti noger maade, medt flere ordt, som samme tings winde ydermere indhollder, och satte hand fordi vdti rette, om hand bør adt liide nogen tiltalle eller wiider rettergang for thend sagh. Ther till suarede for^{ne}
35 Hans Faninger wedt Rasmus Schriffuere y Huoluadt och menthe icke att were emodt woris stadtzrett, adt wnge karlle och loufaste thieniste folck maa winde om sandigen, hellst fordi om saa end er, adt woris stadtz rett formellder, adt the, som schulle winde om

sadan drebellige sager, schulle haffue thieris woning och wering inden staden, saa haffuer io erllige och loufaste wnge karlle och thiennistefolck, som thienner erllig borgere y byen daglige for kost och løn och faa thierris woningh och wering y byenn, thend
 5 stund the thienner och erre inden byen vdti husse och woning met gott folck, och icke stadtz retten bekniber themnem alle att schulle haffue egen hus och iordt, som schulle winde y sager, som paa kommer, och ther for [4r] saadann winder icke adt werre emodt stadtz rettenn, disligiste hues tret[te] och wænigheedt, Christen
 10 Nielsen medt Skaris Pedersen haffde, wore en partt f[or] dragen och forligt thennom emellom, och en partt wor for gieldt sag, som Skar[is] Persen for hans witterlig gieldt diellte paa Christen Nielsen for, och ther for icke burde adt forhindris, adt handt io y thenne fremmett sag motte sige och winde sin sandigenn, och
 15 sagde, adt the thou første wnge ka . . . winde, som for^{ne} Christen Nielsen haffde steffnit till Wiborg lanndtz tingh ther sammstedtz medt landtz tings dom, adt werre kendt wedt mact att bliffue, huor paa hand fremlagde eth welbyrdig Pa[lle] Iuell, landz dommers och Gunde Schriffuers landz tings hører theris dombreff aar effther
 20 Gudtz byrdt 1580 leffuerdagen, som er thend 7. dagh maii, paa Wiborg landtz ting vdgiffuett, som eblant andit effther lang berretning emellom for^{ne} Christen Nielsen och Rasmus Schriffuer y Huoluadt paa Hans Faningers wegne emodt huer andre, tha formelder for^{ne} landtz tings dom vdti besluttigen saledis, adt effther
 25 tilltalle, giensuar och sagszens leillighed, saa och efftherthi for^{ne} Chresten Nielsen tillforne haffuer bruget wnyttige ordt om for^{ne} Karinæ Faningers, och thet tha effther hans wndschylding och dannemendtz bønn medt bescheedt och wilkor er tillgiffuenn, adt hand ther effther icke schulle lade sig hørre nogenn wquems ordt
 30 om hinde adt haffue, och efftherthi for^{ne} windisbyrdt nu haffuer wondit, om huadt ordt the nu aff for^{ne} Christenn Nielsen hørdt haffue, och for^{ne} Christen Nielsen haffue ingen windisbyrdt ther emodt, tha wiide wy effther sadan leilighed icke nogenn aarsag eller tillfaldt for^{ne} windisbyrdt for samme thieris winde adt kunde
 35 fellede: in cuius testimonium sigilla nostra presentibus inferius impressa. Och ther vdoeffuer bødt for^{ne} Hanns Faninger sig vdti alle rette medt for^{ne} Christen Nielsen och begieridt offuer hannom saa møgedt, som loug och rett kunde findis vdti thenne sag, saa

adtspurde wy for^{ne} Christenn Nielsen, om hand haffde nogen anden windisbyrdt, breffue eller beuiszning, huor medt hand sig ydermere vndschyldte kunde y thenne sag, end hand allerrede nu beretted och fremlagde haffde, huor till hand suaredt och sagde, adt hand
 5 icke hagde ander windisbyrdt eller breffue, men stod hardt paa hans ney, adt hand icke[4v] haffde sagdt for^{ne} Karine Faningers the wquems ordt och snack paa, som hannom er paa wondit, medt flere ordt och thalle, thennom ther om samme thidt emellom wor. Tha effter tilltalle, giensuar, sagens leilighed, breffue och beuisz-
 10 ning, som thend thid fremlagdis, wiste wy icke andett ther paa adt sige for rette, end efftherthi Christen Nielsen bode till forne och nu haffuer sielff aarsagedt och holdit Karine Faningers frii for sadanne wærlig snack och paa talle och aldielis inthet hinde y saa maade kunde offuer beuisze y ord eller gierninger, adt hun
 15 for hindis person io bør adt werre quit och frii for samme hans wærlig paa saffn och ordt, saa och efftherthi for^{ne} Christenn Nielsen tillforne met willckor wed dannemendtz forbønn sadant aff Hans Faninger haffuer affbedit och sig forplichtet och loffuith, adt hand ther effther icke schulle lade sig høre adt haffue nogenn
 20 wquems ordt om Hans Faninger eller hans høstrue, och thet nu hannom offuer beuizes met 4 mendtz winde, adt hand sig nu paa thet ny y saa maade forseett haffuer emod Hans Faninger och hans høstrue, och hand y ingen maade kand hinde thet offuer beuisze, och effther som thend 20. artickell vdti kong. maitts. reces [af 1558]
 25 yblanth andett medfører, adt sichter thend enne thend anden for nogen wærlig sag till tinge for dom eller vdti nogen anden forsambling, och thet icke kand beuizes hannom offuer, tha diellis thend, thet sagd haffuer, ther for som en løgner, thaa wiide vy effther saadan leilighed, emeden for^{ne} windisbyrdt bliffuer wedt theris mact, icke
 30 andett adt sige ther om, end Hans Faninger adt haffue rett till adt dielle Christen Nielsen till Riiber by tingh ther fore som en løgner. In cuius rei testimonium sigilla nostra inferius sunt impressa.

[5r]

Om Esther Christensdaatter, som kalldis

35

Esther Madtz kuone.

[resten af siden ubeskrevet]

[5v] Om Christen Borig.

Wy efftherschreffne Albritt Friis till Harridtzkier, høffuitzmandt
 paa Riperhus, Mester Hans Laussen, superintendentth offuer Riper
 stigt, Christenn Lange thill Bramming gaardt, cantor vdi Riper
 5 domkircke, Mester Iacob Matzen, canick och sogneprest till wor
 Frue domkircke, Mester Laueritz Egidius, sogneprest till Sancte
 Karrinæ kircke ibidem, Hans Faninger, borgemester vdti Ripæ,
 Peder Trellundt, Oluff Thameszen, Iens Anderszen, Laueritz Tø-
 gerszen, Ib Tornom, Hans Iessen, Hans Ienszen, Peder Baggiszen,
 10 raadmendt, Niels Pouelssen, herskaps fogidt, och Regell Eskellsen,
 tingholder ther samme stedtz, gjørre alle witterligt medt dette
 wortht opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1581 mandagen post
 Trium Regum, som er thendt 9. dag ianuarii, paa Riper raadhus
 vdti Barthell Niellszen Schreders, Hans Bardschers, Peder Becke,
 15 Anders Seuerinszenn, Peder Friis och Iep Borig medt noger ander
 borgere och dannemendt theris netuerilsze som (dissuere) komme
 for offuerfaldendis skade och miste theris husze, gaarde, woninger
 och guodtz vdaff thendt storre skadellig och forderffuellig ilde-
 brandt, som skeede her wditi Riipæ nu kortt forledenn, tha bleffue
 20 thisse efftherschreffne for osz fremkallede, theris rette Gudtz sand-
 hed, huer wedt theris høggeste eedt, som thennom bleff forholte,
 adt bestaa, huadt thennom witterligt waare och hagde seett och
 fornumedt om samme ildebrandt, som erre, først Thamis Tyckszen,
 Hans Ottersbøll, Iens Pedersen Smidt, Morthen Ottersbøll, Iep
 25 Nielsen, [6r] borgere ibidem, Ellenn Anderskuone, Anne Iespers-
 daatter och Anne Frandsz[is], alle boendis her vdti Ripæ, the
 fremginge en effther en anden vdti egen persone och huer vdti syn
 stedt wedt theris helligaandtz eedtt, siells sallighed, oprachte fingre
 och medt thendt lodt och partt, the wille haffue medt Gudt y him-
 30 mellen obenbarhit, wontne och waare bekiende for osz. Først want
 for^{ne} Thames Tyckszen, adt thend thidt ther domklocken haffde
 liudt, kom handt indt till Chresten Borgis, daa kom Christen gan-
 gendis och hagde inthød paa vden synn skiorthē och bøxer allene,
 och hans høstrue Karen haffde eckon kast hindis skindkiorttell
 35 offuer sig, daa haffde the inthød borrenn vdt aff theris guodtz.
 Fremdeellis bekiennde for^{ne} Hans Otthersbøll, adt handt kom indt
 till for^{ne} Christen, meden stormklocken haffde liudt, daa greb handt
 till och bar vdt skiffuer och en gammell sæck, daa stoidt der thin

och kober paa hans weg. Item bestoidt for^{ne} Iens Pedersen Smidt,
 adt thend thiidt handt haffde hialpen Iens Guldsmitztz guodtz vdt,
 daa løb handt indt till Christen Borgis och hialp hannom 2 kister
 vdt, daa saa handt, der stodt thin och kober paa hans weg. Item
 5 bestoidth for^{ne} Morthen Otthersbøll, adt handt kom indt till Chri-
 sten Borgis, der illden sloeg indt vdti hans store hus, daa stodt der
 møgidt inde aff hans boeskaff, som icke waar kommenn vdt. Item
 bestoidt for^{ne} Iep Nielsen, adt handt waar vdti Christen Borgis
 gaardt paa thend nesthe fredag och løffuerdag, før illebranden
 10 gick paa, och waar paa hans bruehus lofft och vdti hans stalldt, och
 handt saa der ingen fare y nogen maade, anthen paa høø eller nogen
 anden stedt. Item bestoidt for^{ne} Ellen Anderskuone, adt hun kom
 indt till Christen Borgis, der stormklocken haffde liudt, daa stoidt
 alle dieris boskab wrørdt, item bestoidt Anne Iespersdaatter, adt
 15 hun kom indt till Christen Borgis, langt effther klocken haffde
 liudt, daa stodt hans guodtz vdti hans hus, noch bekiende for^{ne}
 Anne Frandzis, adt thendt thiidt klocken haffde liudt, tha kom hun
 indt till Christen Borgis, tha stodt alle hans guodtz och [6v] waar
 inthedt vdt boren. Paa thett siiste bleffue thisse tre effther^{ne} frem
 20 kallede och vdti lige [maa]de forholte theris sandhed wedt theris
 høgeste eedt for thennom sellff samptlig adt werre bestandig och
 bekiendth, huadt thennom witterligt waar om samme ildebrandt,
 som erre Peder Seuerinssen Murmester, Iens Lassen och Peder Ras-
 musen, schredder suene, tienendis Peder Skodborg Schredder, som
 25 och miste sitt hus och wadmell vdti for^{ne} illebrandt, the fremginge
 och huer serdellis wontne och bekiende paa theris siell sallighed
 och oprachte fingre, adt the waare the allderførste, ther komme till
 Chresten Borgis dør och wagte for^{ne} Christen Borrig op aff søffne,
 och for^{ne} Peder Murmester roffte indt adt winduitt thill hannom
 30 och sagde, adt ther waar illdt løes vdti hans hus. Medt thett samme
 kom Chresten løbendis vdt thill thennom och hagde noger kleder
 paa sig och spurde thennom adt, huor er ther illdt løes, tha sagde
 the, Christen, ther er illdt løes vdti ethers bruehus, saa thog handt
 for^{ne} Peder Murmester wedt hans haandt och fullde hannom egen-
 35 nom forhuszidt y mørcke, och ther the komme vdti gaarden och
 fornam, adt ther waar ingen reding paa ferde, badt handt thennom
 for Gudtz schylldt, adt the schulde strax løbe thill stormklocken
 och klempte thend. Adt for^{ne} folck huer vdti egen personne wedt

thieris eedt haffuer for osz wontnidt och bekiendt, effther som
forschriffuidt staa, till ydermere vidnisbyrdt haffuer wy ladett
trycke woris signeter her nedeen paa *thette* wortt opne breff, datum
anno, die et loco vt supra.

5

[7r] Dom emellom Christen Borrig och noger vdaff
borgerne, som skade finge vdaff den
storre ildebrandht.

Wy efftherschreffne Albritt Friis till Harridtzkier, hœffuidtzmandt
10 paa Riperhus, Christen Lange till Braming gaardt, cantor vdti Riper
domkiercke, Hans Faninger, Peder Morthenszen Heggelundt, bor-
gemestere vdti Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thameszen, Iens An-
derszen, Lauritz Tøgerszen, Michell Thameszen, Ib Tornom, Hans
Iessen, Hans Iensen, Peder Bageszen, raadmendt, Niels Pouellsen,
15 kong. maitts. fogidt, och Regell Eskellszen, tingholder ther samme
stedts, giørre alle witterligt medt *thette* wortt opne breff, adt
efftherthi wy nogen kortt tiidt for kyndermisse sist forgangen
waare forsamblitt paa Riper raadhus och tha samme tiidt waare
schickede for oss Bertell Nielsen, Peder Bæcke, Christoffer Schriff-
20 uer, Hans Bardscher och theris medt følger, borgere samme stedtz,
som anklagede Christen Borrig for thend storre forderffuelig skade,
the hage faatt vdaff thend ildebrandt, som (dissuerre) skeede her
vdti Ripæ thend 3. dag septembris anno 1580 sist forgangen, vdti
thett adt theris husse, gaarde och guodtz brende *thennem* fraa, och
25 meente samme illdebrandt adt skulle werre komenn først vdaff
hans hus och skullde werre skeedt for hans forsømmelsze skyldt,
och ther hoes beklagedte the *thennom*, adt for^{ne} Christen Borrig
icke till warridt syne grander och noboer eller gaff *thennom* thett
tillkinde, *thet* første handt bleff wardt, adt ther waar illdt løes vdti
30 hans brwhus, førendt stormklocken bleff klemp, meden fordullde
dett. Tha møtte Christen Kielldszen, borger y Ripæ, vdti rette, som
er en aff for^{ne} Christen Borgis borgens mendt, och først fremlagde
Christen Borgis schrifftlig beretning och vndschylding, ther nest
fremkalditt for^{ne} Christen Kielldszen noger widnisbyrdt, som for^{ne}
35 Christen Borrig hage y samme sag, och loedt vinde wedt theris
siell salligheetd, huadt *thennom* [7v] witterligt waare, som samme
beseglit wintne formellder och indholder, tha strax bleff for^{ne}
Bertell Nielszen, Christoffer Schriffuer och theris medføllger, som

skaden hagde fangitt vdtaff for^{ne} ildebrandt, tillspurd, om the
 hagde nogen widnisbyrdt till stede paa theris siide adt fremkalde
 eller paa skiude, adt for^{ne} ildebrandt skullde werre skeedt for for^{ne}
 Christen Borrigs forsømmelsze skyllt, tha skullde the nu giffue
 5 thennom naffn, huor till the suaridt och sagde, adt the hagde wid-
 nisbyrdt noch, thi theris husse och guodtz waar thennom fraa
 brendt, och ingen anden vidnisbyrdt the paa skioldt eller gaff naffn
 paa thend tiidt, saa bleff sagen opsatt med alle theris beuilling adt
 schulle møde och forsamblis paa Riper raadhus igien effther kyn-
 10 dermøsse och tha adt forhandle thennom emellom, och er sagen
 bleffuen opstanden till nu thend dag, som er thiisdagen ante Oculi,
 thend 21. februarii, anno 81 paa Riper raadhus. Tha møtte igienn
 y rette for oss for^{ne} Bertell Nielszen, Christoffer Schriffuer, Chre-
 sten Heggelundt Bardscher, Iffuer Wandell, Iens Seuerinszen, Hans
 15 Hansen Kiedellsmidt, Peder Clausen, Claus Knudsen, Ebbe Moen-
 sen, Peder Skodborg Schreder, Iep Willsleff, Peder Becke, Matz
 Iostszen, Hans Bardscher och Iost Iensen Hardeboe, som hagde lidt
 skade aff for^{ne} ildebrandt, the nu som till forne anklagedt for^{ne}
 Christen Borrig och begieridte dom offuer hannom, dog en partt,
 20 som hagde saa well faatt stuor skade och mist theris husse och
 guodtz som thisse andre forskreffne dannemendt, the viste icke
 adt klage paa for^{ne} Christen Borrig, ey helder wille begierre dom
 offuer hannom, meden gaff therris sag vdti Gudtz haandt. Tha
 fremkalditt for^{ne} Bertell Nielszen, Christoffer Schriffuer och
 25 theris medføllgere nogen vidnisbyrdt, som the hagde medt thennom
 y dag tillstede[8r] huer wedt theris eedt theris sandhed adt winde
 och bestaa, wedt naffn Knud Hierreszen, Lauritz Prong, Matz Iosts-
 zen, Claus Knudsen, Matz Nielszen, Staffen Skomager, Regell
 Eskellszen, Las Nollundt, Ebbe Moenszen och Iep Wil, borgere
 30 ibidem. Først want for^{ne} Knud Hierresen och Lauritz Prong aff
 Birittæ Iens Seuerinszens høstrues mundt, som och skade hagde
 faatt, adt hun bestoidt och want saa for thennom, adt Peder Mur-
 mester sagde for hinde, adt handt kom indt till Christen Borrigs,
 thend tiidt ther waar illd y hans brwhus, tha gick Karren, hans
 35 høstrue, paa fremgullffuidt med eth thendt lius y hindis haandt
 och en limme vnder hindis barm, tha sagde handt till hinde, Karren,
 ther er illdt løes y ethers brwhus, huor till hun suaredt hannom och
 sagde, Peder, wy weedt thett well, huadt kandt wy gjørre ther wedt.

Thett samme want for^{ne} Matz Iostszen, som och hagde lidt skaade, adt for^{ne} Peder Murmester hagde lige saa sagdt for *hannom*, item want Claus Knudszen, som och skade hagde faatt, adt for^{ne} Peder Murmester sagde till *hannom*, adt thend skade, wy haffuer faat, 5 maa wy thacke Christenn Borrig møgidt for, huilcke for^{ne} vidnisbyrdt for^{ne} Peder Murmester strax y dag suaridt till och sagde kortt ney vedt syn siell sallighed och oprachte fingre, adt handt aldrig hagde sagdt tisse for^{ne} ordt medt thennom vdti noger maade, meden thett wintne, som handt till forne haffuer wontnidt for lensmanden, 10 borgemestere och raadt paa Riper raadhus, thett will handt werre fuldkommelig bestandig. Fremdielis wontne for^{ne} Matz Nielszen och Staffen Skomager vdaff Maren, for^{ne} Michell Thameszens høstruis mundt, som och skade hagde faatt, adt hun bestoidt for *thennom*, adt thend fredag emodt affthen, førendt branden skede, 15 befalldt hun hindis piger, adt thoe noger tomme tønder, och som hun kom ind och hagde weridt vde y byen, adtspurde hun hindis piger, huor for the icke hagde thowen samme thønder, tha sagde the, adt the kunde inthet wandt faa adt thoe *thennom* medt, thi adt Christen Borgis piger hagde iungerne op aff kiellden offuer y 20 theris gaardt [*8v*] och wande wandt op stille medt thennom. Item want for^{ne} Regell Eskellszen och skade fick, adt om løffuerdagen adt morgen, førendt ildebranden skeede om natten, kom handt gangendis indt till for^{ne} Peder Beckis, som och skade hagde faatt, och eblant andett som the sadt och snackedt samen om onde ilde- 25 s(t)eder, tha sagde Boildt, for^{ne} Peder Beckis høstrw, till *hannom*: huer gang ieg kommer vdt y gade dørren, tha staar ther en dampe røg y myn nesse lige som en høe røg, och nar ieg kommer vdt y gaarden, tha kandt ieg icke luchte thett. Noch want Las Nollundt vdaff syn høstruis mundt, adt hun bestoidt saa for *hannom*, adt 30 thend løffuerdag adt morgen, førendt branden skeede, tha kom hun indt aff gaarden och sagde, adt hun lughtedt en suar ondt røg, huer gang hun gick vdt. Endt want for^{ne} Ebbe Moenszen, som skade hagde fatt, adt som handt kom løbendis vdt fraa Iens Guldsmidtz, thend samme natt ildebranden skeede, och løb egenom 35 bagindt y Christen Borgis hus, tha saa handt adt for^{ne} Christen Borrig stoidt y hans dørens dør och røgtis medt en skiiffue, och en dyne laa kast neder aff hans lofft paa fremgulffuidt, och stoidt ther noger mielck bøtter y gangen, som mandt løb vdt y gaarden

till ilden, andett saa handt icke. Paa thett siiste want Iep Wll paa syn siell salligheedt och oprachte fingre, adt mølleren y Iedstedt mølle sagde for hannom, adt Iep Nielszen, Christen Borgis suendt, waar y hans mølle medt Christen Borgis kuoren, thend samme naatt
 5 illdebranden begyntis, och for^{ne} Iep Nielszen sagde till mølleren: Gudt giffue, adt thett icke kommer fraa myn hosbundtz hus, thi ther haffuer nu nyllig werridt tho eller thre gange illdt løes y thisse dage. Saa fremtredde for^{ne} Iep Nielszen strax och sagde kortt ney for thisse ordt wedt hans høgeste eedt, och ther hoes sagde
 10 handt, adt *thet* war løgen for^{ne} Iep Wll sagde, ind till saa lenge handt kandt beuiiszedt, thi handt sagde, adt handt waar icke y for^{ne} [9r] Iedstedt mølle pa thendt thiidt vdti noger maade, meden handt waar samme thiidt vdti Huolkierdth mølle, och ther vdoffuer fremlagde for^{ne} Iep Nielsen for^{ne} Hans Møller y Huolkier mølle hans
 15 oben besegliidt breff medt tre dannemendtz beseglinger hoes hans vndertrøchte vnder datum Huolkier tiisdag nest for Trium Regum [3. jan.] anno 81, som eblant andet formelte, adt handt b(ek)iender, adt søndagen nest for natiuitatis Mariæ [3. sept.] Riper marckidt sist forleden, tha waar Iep Nielszen vdti Ripæ, som tiente till Christen Borgis,
 20 till hans medt eth las kuoren adt lade maalle och waar nu kommen till hannom igien och giørde sitt skudtzmaall till hannom, hans hørstrue och børn, om the hagde hørdt hannom talle samme tiidt om Riper marckid, anthen om Christen Borrig eller nogen illdt, som skulde haffue werridt thendt y Christen Borgis
 25 hus, staalldt eller høe, førendt thend storre illdebrandt och skade, som (dissuere) angick vdti Riper bye. Saa war thett hannom witterligt vdti rette sandheedt och winder for Gudt och alle fromme christene, adt huercken handt, hans hørstrue eller børn hørde for^{ne} Iep Nielszen talle om nogen illdt, som skulde haffue werridt
 30 thendt y for^{ne} Christen Borgis hus, staalldt, stenger eller høe y noger maade, anthen førendt ildebranden skeede vdti Riper bye eller nogen tiidt, och handt will ydermere thett bestaa medt hannom, om behoff giørris, som samme breff ther om wiidere bemelder. Ther vdti modt møtte Christen Kielldszen vdti rette nu som tillforne paa
 35 Christen Borgis wegne, thi handt waar en aff hans borge^{ns}mendt, och først fremlagde Christen Borgis schrifftlig beretning och wndschyllding ther wdti, som eblant andett formelder, adt handt

haffuer vndschildt sig wedt syn euige salligheedt, adth thendt
 tiidt ilden schulde werre begynt y hans brwhus, thet veste handt
 platt inthedt vdaff, meden huis som saa er skeedt, adt thett først er
 kommidt vdti hans brwhus, tha waar thett icke [9v] skeedt for
 5 hans, hans høstruis ellir folckis forsømmellsze skylldt, thi adt fraa
 othensdagen the hagde bruuidt och till løffuerdag adt natt, tha
 hagde the huercken illdt vdti hans brwhus eller staaadt vdti noger
 maade, icke helleder hagde anten handt eller hans folck seett nogen
 illdts fare vdti hans hus thend neste vgge tillforne, anten y stenger
 10 eller anderstedtz, tisligiste adt hand skulde haffue ladett hans
 guodtz vdtførre aff hans hus, førendt stormklocken liude, ther
 sagde handt kortt ney till, adt ther waar slett inthet vdkommen aff
 hans guodtz vdaff huszidt, førendt stormklockenn liude, icke hell-
 der hand wiste, adt ther waar fare for ildebrandt, førendt Peder
 15 Skodborg Schredders suenne komme och klappedt paa hans dør och
 opuachte hannom aff søffne, och tha badt thennom strax løbe till
 stormklocken, som och skeede, met mange flerre ordt, som samme
 hans vnndschilding och beretning ydermere formelder och wd-
 uiszer. Ther nest fremlagde for^{ne} Christen Kielldszen enn fuldt
 20 beseglidt wintne, som waar wontnidt paa Riper raadhus vnder
 datz m mandagen post trium regum, thend 9. dag ianuarii anno 81,
 som Thames Tockszen, Hans Ottersbøll, Iens Pederszen Smidth,
 Morthen Ottersbøll, Iep Nielsen, borgere iibedem, Ellen Anders-
 kone, Anne Iespersdaatter och Anne Frandzis, alle boendis her y
 25 Ripæ, wontnidt haffuer, och huer y sin stedt wedt theeris helligandtz
 eedth, siell, sallighed och oprachte fingre och medt thend lodt och
 partt, the willde haffue medt Gudt y himmellen, obenbarlig wontne
 och bestode. Først want for^{ne} Thames Tockszen, adt thend tiidt, ther
 stormklocken hagde liudt, kom handt indt till Christen Borgis, tha
 30 kom Christen gangendis och hagde inthet paa sig vden sin skiortte
 och boxer allene, och hans høstrue Karren hagde eckonn kast hindis
 skindkiortell offuer sig, [10r] tha hagde the intet vdborren aff
 theris guodtz, fremdielis bekiende for^{ne} Hans Ottersbøll, adt handt
 kom ind till for^{ne} Christen Borgis, ther stormklocken hagde liudt,
 35 tha greeb handt till och bar vdt skiffuer och enn hommell seck, tha
 stoidt ther thin och kober paa hans weg. Item bestoidt for^{ne} Iens
 Pedersen Smidt, adt thend tiidt handt hagde hiolpen Iens Guld-

smidtz guodtz vdt, tha løb hand indt till Christen Borgis och hialp
 hannom tho kister vdt, tha saa handt ther stoidt thin och kober paa
 hans weg. Item bestoidt for^{ne} Morthen Ottersbøll, adt hand kom
 indt till Christen Borgis, ther illden sloe ind vdti hans større hus,
 5 tha stoidt ther møgidt inde aff hans boskaff, som icke waar kom-
men vdt. Item bestoidt for^{ne} Iep Nielszen, adt handt waar vdti Chri-
 sten Borgis gaardt paa thend neste fredag och løffuerdag, før ilde-
 brandenn gick paa, och waar paa hans bruhuslofft och vdti hans
 stalldt, och handt saa ther ingen fare y nogen maade, anten paa høe
 10 eller nogenn andenstedtz. Item bestoidt for^{ne} Ellen Anderskone,
 Anne Iesperszdaater och Anne Frandzis, adt the komme indt till
 for^{ne} Christen Borgis, ther stormklocken hagde liudt, tha stoidt
 hans guodtz och allt hans boeskaff wrørdt y hans hus och waar
 inthei vdt borren. Paa thett siste bleffue thisse tre effterschreffne
 15 fremkallede och vdti lige maade forholte theris sandhed wedt
 theris høgeste eedt for thennom sellff samptlig adt werre bestandig
 och bekiende, huadt thennom witterligt waare om samme ilde-
 brandt, som erre Peder Sørenszen Murmester, Iens Lassen och Peder
 Rasmuszen, schreder suene, tienendis Peder Skodborg, schreder,
 20 som buode nest wedt for^{ne} Christen Borrig, vndtagen for^{ne} Michell
 Thameszen, som buode emellom och miste sitt hus och wonningh
 vdti for^{ne} ildebrandt, the fremginge och huer serdelis wontne och
 bekiende paa theris siell, salligheedt och oprachte fingre, adt the
 waare the alderførste, ther komme till Christen Borgis dør och
 25 wagt for^{ne} Christen Borrig op aff søffne, och for^{ne} Peder Mur-
 mester roffte indt adt winduidt till hannom och sagde, adt ther
 waar illdt løes vdti hans hus, medt [10v] thett samme kom Christen
 løbendis vdt thill thennom och hagde noger kleder paa sig och
 spurde thennom adt: huor er ther illdt løes. Tha sagde the: Christen,
 30 ther er illdt løes vdti ethers brwhus. Saa togh handt for^{ne} Peder
 Murmester wedt hans haandt och fulde hannom egenom forhuszidt
 y mørcke och ther the komme vdti gaarden och fornam adt ther
 waar ingen redning paa ferde, badt handt thennom for Gudtz
 schylltdt, adt the skulde strax løbe till stormklocken och klempte
 35 thend, som samme breffue ther om wiidere bemelder. Tha effter
 sagens leiligheedt och the widnisbyrdt, som paa begge sider for osz
 wontnidt haffuer, och the wintner, som er wontnidt paa for Chre-
 sten Borrig, icke medt førrer, adt for^{ne} ildebrandt schall werre paa-

kommen och skeedt for for^{ne} Christen Borgis eller hans folcks for-
 sømmelse skyldt, icke hellder thett findis eller er giordt beuuisligt,
 adt handt er skylddig ther wdi, och effterthi adt hans egen husze
 och bygning medt andre flere hans woninger ther høes och en stoer
 5 partt aff hans rørendis buohaffue er medt nogen aff woris och
 andre theris husze och eyendomme aff Gudtz tilladellsze aff
 brendt, och effterthi handt eller hans folck ingen ilde fare wiste
 sig y nogen maade, forendt illden war optendt, och thett bleff
 hannom aff syn naboers folck y gaden och andre till kiende giffuit
 10 om natten, och handt strax befallett thennom for Gudtz schyldt
 adt liude medt stormklocken, huilckidt och saa skeede, och icke er
 giørdt beuuisligt, adt handt nogett aff hans guodtz haffuer fangedt
 vdthiolpen, førendt stormklocken er klempt, och en partt aff then-
 nom, som haffue fangiidt skade aff samme illdebrandt, haffuer
 15 wontnidt vdti theris egen sag, och effterthi for^{ne} Peder Murmester
 och Iep Niellszen huer wedt theris høgeste eedt benechtet the ordt,
 som bleff wontnidt paa thennom, saa och effter till talle, giensuar
 och sagens leilighed viste wy icke ther paa andett adt kunde kiende
 eller sige, endt adt for^{ne} illdebrandt waar for^{ne} [11r] Christen
 20 Borig paa kommen och skeedt vdaff offuer falldendis waade och
 wanløcke och siuntis osz wliidellig dom adt dømme thend vdti
 wiidere falldt och skade, som saa danne offuerfalldendis waade
 wden sin forsømmellsze och witterlighed paa kommer, som ingen
 kandt sige sig frii for, nar Herren will noger y sadanne maade be-
 25 søge, och hannom for thenne theris klage frii adt werre. Till wid-
 nisbyrdt medt woris signeeter her vndertröchte, datum Ripæ tiis-
 dagen ante Oculi, som er thend 21. dag februarii, aar effter Gudtz
 byrdt 1581, vt supra.

30 Om Thames Iørgensen och Matz Kock.

Anno 1582

Wy efftherschreffne Peder Morthenszen Heggelundt, borgemester
 vdti Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thameszen, Laueritz Tøgerszen,
 Hans Iessen och Hans Ienssen, radmendt ther samme stedtz, kiendis
 35 och giøre alle witterligt, adt anno 82 torsdagen thend 23. februarii
 paa Riper raadhus waar schickidt for oss erlig suendt Thames Iør-
 genszen, slottsskriffuer pa Riperhus, och hagde vdti rette steffnidt
 Matz Kock, raadmand her sammestedt, och hannom beskylte, adt

handt schulde werre *hannom* noggen pendinge schyldig, som handt
 tiidt effter anden schulde haffue hannom forholdett for, och icke
 kunde komme till syn bethalling och beklagedt sig, adt for^{ne} Matz
 Kock hannom stedtze tiidt effther anden nu paa *thet* fierde aar for
 5 slig pendinge adt haffue loffuet och fortroset hannom adt holdde
 skadistløsz och hannom paa lige lang tiidt saa mange pendinge vdti
 gien medt adt laane och forstræcke och beklagedt sig, adt Matz
 Kock ingen aff slig løffther och tillsauffn adt haffue holdet och
 fuldkommidt, icke heller haffuer willdt hannom medt nogen breff,
 10 sægell eller tillbørlige foruaring vdti noger maade forsæckere och
 foruare och berette sig ther offuer adt haffue liidt storre och
 merkelige skade och forsømmelse, disligiste haffuer for^{ne} Thames
 Iørgenszen beklagedt sig, hurledis handt for nogen tiid lang siiden
 forleden haffuer [*11v*] aff kiøfft for^{ne} Matz Kock en egendom
 15 her vdti Ripæ och ther om bleffuedt medt hannom forendt samme
 egendom hannom adt betalle paa femb aars maale och ther paa
 schreffuen och stellit hannom en nøgafftig breff och foruaring
 medt pandt vdti for^{ne} egendom medt sadan beskien, adt Matz Kock
 och strax schulde bethalle och afflegge for^{ne} Thamis Iørgenszen,
 20 huis gielddt handt hannom schyldig er, och ther offuer beklager sig,
 adt Matz Kock icke alleneste haffuer paa saadan bescheeden anna-
 midt samme breff vdti sin giemme och foruaring, men och saa nu
 kortt siiden forleden affhendit sig thend till Erick Lycke, fordm
 lensmandt paa Riperhus, vdti gielldt, Matz Kock for^{ne} Erick Lycke
 25 schyldig er, och dog icke des mindre forholdett for^{ne} Thamis Iør-
 genszen syn gielddt och betalling for indt till thenne dag, och mien
 sig fordi adt werre skiedt wrett och Matz Kock ther offuer icke
 loughligen adt werre kommen till samme breff eller medt thend syn
 gielldt adt afflegge och bethalle, tha er for^{ne} Matz Kock møtt och
 30 suardt ther till, for *thet* første saugd sig icke adt kunde benechte
 ioe adt werre for^{ne} Thames Iørgenszen nogen summa pendinge
 schyldig, som handt saugde sig medt *thet* første adt wille hannom
 afflegge och betalle, icke heller handt kunde benechte sig io adt
 haffue loffuet for^{ne} Thames Iørgenszen for slig sine vdlanthe pen-
 35 dinge adt holde skadistløsz och medt lige saa mange pendinge och
 paa saa langtiid vdtigien adt laane och forstræcke, men for thend
 thab och skade, handt forgangne aarr haugde liidt paa syn øxen-
 handell, haugde handt icke kunde komme till ther medt och dog

end nu saugde sig adt wille giørre for^{ne} Thames Iørgenssen goedt
 skiell och fyldiste, saa adt handt ingen skade skulde haffue aff hans
 fællig eller haffue aarsag sig offuer hannom adt klage, saa och
 waar offuerbodig adt lade lige saa mange pendinge stande hosz
 5 for^{ne} Thamis Iørgenszen aff the, handt erre hannom schyldig for
 for^{ne} egendom, paa lige lang tiidt och stundt. Ther nest om thend
 breff medt Erick Lycke saugde handt sig adt wille och skulle medt
 thet første forskaffe till stede vdti gien, saa adt Erick Lycke eller
 hans arffuinger icke schulle kreffue for^{ne} Thames Iørgenssenn medt
 10 samme [12r] breff vdti noger maade. Ther nest haffuer for^{ne} Tha-
 mes Iørgenssen fremlaugd sin regenskaps bog och er bleffuen
 offuer regnit, huis thend summa beløb sig, handt for^{ne} Matz Kock
 paa theede adt skulle werre schyldig medt rette, och ther emodt
 frem eskedt for^{ne} Matz Kock medt sin regenskaffs bog, paa huis
 15 handt hannom ther emodt formente sig adt kunde hauffdt aff
 laugd och betalldt, tha haffuer Matz Kock ingen regenskaffsbog
 haffdt hoes sig till stede och icke heller thend wildt hente eller
 frembere paa thendt tiidt. Tha effterti wy paa thend tiidt icke
 haffuer kundt skilld thennom adt, anthen till minde eller rætte,
 20 haffue wy laugd Matz Kock sex vggers dag for adt vdlegge och
 bethalle for^{ne} Thamis Iørgenssen, huis handt kandt medt rætte
 bliffue hannom schyldig, eller och stande hannom deele her till
 Riper gieste ting lige som enn anden gemeen borger och for^{ne} Tha-
 mis Iørgenssen adt nyde thend samme steffning, som handt hannom
 25 vdti dag medt steffnidt och førdrut haffuer. Till vidnisbyrdt medt
 woris signeetter her vndertrøcht. Datum vt supra.

Dom emellom Peder Lambertssen och
 Karren Sørinsdaatter paa quist.

30 Wy effterschreffne Peder Morthensen Heggelund, borgemester vdti
 Ripæ, Peder Trelund, Oluff Thamesen, Iens Andersen, Lauritz
 Tøgersen, Michell Thamesen, Ib Tornom och Hans Iessen, raad-
 mend ther samme stedtz, giørre alle vitterligt medt thette wortt
 opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1580 mandagen nest for
 35 sancti Iacobi apostoli dag, som er thend 18. dag iulii, paa Riper
 raadhus tha vaar schickidt for oss Peder Lambertsen, borger ibidem,
 paa thend ene, som paa Hans Oluffsen, borger y Horssens, och syn
 egen vegne effter fuldmacht hagde hiidt ladett vdti rette steffne

Karren Sørrensdatter paa thend anden siide, och gaff handt hinde for sag, adt hun bruger och besiider the parter vdti thet hus och eyendom y Grønnergade och hans partt vdti [12v] en staaldt och gaard beliggendis vden Nørre portt emod theris vilge, minde och
 5 samtycke, som handt tillkiende gaff, adt for^{ne} Hans Oluffsen, borger y Horssens, hagde kiøfft aff for^{ne} Karren Sørensdatters broder ved naffn Hans Sørensen, guldsmidtsuend vdti for^{ne} Horssens, disligiste for thend partt vdti for^{ne} hus och eyendom, som Christen Nielsen Madom hagde soldt och skøtt hannom, och hand hagde
 10 kiøfft vdaff sallig Ib Glarmester, och først vdti rette fremlagde for^{ne} Peder Lambertsen eth skøde breff paa Riper gieste ting vdgiffuitt vnder syn datum 1573 thend mandag nest for sancti Mauriti dag [21. sept.], som eblant andet formellder, adt Frandtz Kartt, borger y for^{ne} Horssens, handt stoidt for tings dom och paa for^{ne}
 15 Hans Sørenssens, sallig Søren Ienszens søn, barnfødt her y Ripe, hans vegne effter hans fuldmactis breffs liudellse vdti hans fraa-uerrilse logligen solde, skøtte och aldellis affhenditt fraa for^{ne} Hans Sørensen och hans arffuinger ind till for^{ne} Hans Oluffsen och hans arffuinger ald hans anpartt, lodt, diell och rettighed, som hannom
 20 er arffuelligen tillfalden effter for^{ne} syn sallig faders Søren Iensen, hans moder Marren Søren, disligiste effter tuinde syne brødere, Clemend Sørensen och Iens Sørensen, vdti eth hus, iordt och eyendom her vdti Ripæ liggendis vdti Grønnergade emellom Hans Iezsens hus, hand nu sielff vdti boer, paa thend synder siide och
 25 byens fierdingstedt vedt Enuold Pouellszens hus paa thend nørre siide, vdti saa maade skøtte och affhenditt for^{ne} Frandtz Skartt fraa for^{ne} Hans Sørensen Guldsmidt och hans arffuinger innd till for^{ne} Hans Oluffsen och hans arffuinger hans lodt, diell och anpartt, som handt effther for^{ne} hans salig [13r] fader, moder och tuinde
 30 brøders arffuitt vdti en staaldt och kaalgardt, som beliggendis er vden Nørre portt synden fraa sancti Peders kierkegordt emellom Ogge Perssens kaalgordt paa thend østre siide och Berrittæ Per Friiszis gordt paa thend vester siide, medt meere, som samme skødebreff vdti sig sellff indholder och vduiser och medt for^{ne} Hans Søren-
 35 szens egen haandt vnderschreffuitt. Fremdellis frem lagde for^{ne} Peder Lambertsen for^{ne} Christen Nielsen Madoms skøde breff vnder syn datum 1574 thend torsdag nest effther sanctæ Barbaræ dag [9. dec.] paa Riper gieste ting vdgiffuitt, liudendis eblant

andett, adt for^{ne} Chresten Nielszen handt stoidt for tings dom och logligen solde och skøtte fraa sig och synne arffuinger ind till for^{ne} Hans Oluffsen och hans arffuinger en fuldt broderlod och rettinghed vdti for^{ne} hus, staald, kaalgordt, iordt och eyendom och be-
 5 plichter sig och syne arffuinger adt fuldkommelligen tillstaa, hiemble, frii och frellse forbemelte Hans Oluffsen och hans arffuinger samme for^{ne} broderlodt vdti for^{ne} hus, staaldt, iordtzmon och eyendom vdti alle syn lengells och breedells medt rette till liggelse for huer mandtz tilltalle, som her effter ther paa kandt thalle
 10 medt rette vdti noger maade, medt flerre ordt och artickler, som samme skøde breff formelder, och satte for^{ne} Peder Lambertsen ther for vdti alle rette, om for^{ne} Karren Sørensdatter icke bør medt rette adt wige hannom for^{ne} hus och staald, for effter saa wiitt som hans anpartt kand sig belange och till hørre effter for^{ne} tho skøde
 15 breffues liudellse, effterti hand till forne haffuer tilbøden hinde her for tings dom vdti hindis egen netuerrilse och end nu y dag till bød hinde, atd ther som hun vilde lade medt dannemendtz offueruerrilse skiffte huszidt, adt huer kunde vide syn anpartt [13v] ther vdti, tha vaar handt ther medt till fridtz, och vilde hun siiden
 20 haffue guld och pendinge for syn anpartt for en søster deell, tha vilde handt giffue hinde, eller om hun vilde giffue hannom for syn anpartt, tha vilde hand gjerne aff hinde anamme, effter som vuil-dige dannemendt kunde kiende adt verre rett paa begge sidder, medt flerre wilckordt, beskeden och till budt, som handt for tings
 25 dom haffuer tilbøden hinde, som thet tings vintne ydermere ther om formelder, handt y rette fremlagde vnder syn dattum 1575 othensdagen nest effter visitationis Mariæ [6. juli] paa Riper gieste ting vdgiffuitt, medt andre flere tings vintner, handt ther paa haffuer. Tha møtte for^{ne} Karren Sørensdatter her y dag tillstede,
 30 och hinde bleff først en gang, anden gang och saa tredie gang adspurdtt, om hun hagde nogen nøgactige breffue och beuiisning tillstede, huor medt hun kunde tillholde sig viidere end en søster lødtt vdti for^{ne} hus, stold, kaalgordt och eyendom medt rette, tha suaredth hun ther till och sagde, adt hun hagde ingen breffue eller
 35 beuiisning ther paa vdti noger maade. Tha effter till talle, giensuar, breffue och beuiisning, som for^{ne} Peder Lambertsen for oss vdti rette fremlagde, saa adt effterti for^{ne} Karren Sørensdatter icke kandt indregne eller beuiise sig ydermere anpartt eller rettinghed

adt haffue vdti for^{ne} hus, staald och eyendom endt en søster lød^t,
 icke helleder hun wilde indgaa noget aff the tilbudt och beskedem,
 som handt haffuer tilbøden hinde med nogen venlig handell och
 contracht, viste vy icke andett ther om att kiende eller sig^e emodt,
 5 adt for^{ne} Peder Lambertsen bør adt brugge och besidde for^{ne} hus,
 staald och [14r] kaalgordt, handt the thre aar och for^{ne} Karren
 Sørensdatter thet^t fiende aar, aar effter aar, huer effter som theris
 anpartt belanger sig eeffter voris stadtz rettis och for^{ne} hans tuinde
 skøde breffuis lydellse, ind till saa lenge hun kandt anderledis och
 10 wiidere beuiise sig ther ind medt rette. Och formelder vor stadtzrett
 saa G y thett fiende capittell: Scheer thet^t saa, att tho mendt haffuer
 bode eth hus till fæliæ, och the ville ey boe till samell y hussett,
 eller maa vell ske the kunde ey vell boe magelig till samell y eth
 hus, tha skal thet^t ey forthi wæææ notyrth och skall ey loff till
 15 giffues, att noget aff them skall sælæ thet^t hus vden medt beggæs
 theræ vilæ och minde och ey helder op att brydes till att schiffzett
 imellom them, vden then enæ bliffuer ther vdti eth aar eller tho,
 effter som the kunde bode forlygæs om, och then anden ther effter
 oc saa lenge. Till vidnisbyrdt medt voris signeeter her vnder trøcht.
 20 Dattum vt supra.

Dom emellom Albrit Friis
 och Erick Lycke.

Wy effterschreffne Hans Faninger, Peder Morthenssen Hegge-
 25 lundt, borgemestere vdti Ripæ, Peder Trelundt, Oluff Thameszen,
 Lauritz Tøgersen, Michell Thamesen, Ib Torrnø, Hans Iessen och
 Hans Ienssen, raadmend ther samme stedtz, giørre vitterligt medt
 thette vortt opne breff, att aar effter Gudz byrdt 1581 fredagen
 nest for palme søndag, som er thend 17. dag martii, paa Riper
 30 raadhus, tha vaar schickidt for oss Christen Christenssen paa thend
 ene, som hagede hiidt ladet vdti rette steffne for oss Regell Eskels-
 sen, byfougidt ibedem, och Niels Pouellssen, kong. maits fougidt,
 paa [14v] then anden siide, for tuinde artickeler vdti en dom, som
 hand gaff thennom for sag, for thet^t første, adt the haffuer kiend
 35 Hans Iacopsen Møller icke saa loglig adt verre fengslett, som thet^t
 sig burde, och for thet^t andet, for the hagede dømp^t thend bøder adt
 følge Albrit Friis, om ther kunde verre nogen sag falden hoes for^{ne}
 Hans Møller met^t rette, och ther vdoff^{uer} fremlagde handt for^{ne}

tho fogders dom vnder syn datum 1580 othensdagen, som Viti et Modesti dag paa faldt, then 15. dag iunii, som vdii beslutningen eblant andet formelte, adt effter till talle, giensuar och thenne sags leilighed, saa adt effterti for^{ne} Hans Møller er tagen paa Riper
 5 raadhus aff Suend Bendsen, som vaare Erick Lyckis hus fogidt paa Riperhus, och icke haffuer hagdt *thet* y huercken aff borgemestere och raadtz eller fogdens forloff, som Riper stadtz rett formelder, och disligiste vaar icke helder tagen *met* nogen ferske gierning, icke helder nogen vilde tredde frem och holde foedt *met hannom* for
 10 nogen vtilbørlig och værlig sag. Efftherthi handt tillforne stoidt paa syn frii foedt, førendt handt bleff tagen och satt, och tilbødt sig for tings dom, och ingen vilde fremtredde och holde foedt *met hannom*, och icke helder nogen kunde beuiise *hannom* nogen vtilbørlig sager offuer, kunde vy icke kiende *hannom* saa loglig adt
 15 verre fengslett, som *thet* sig bør, och hues for^{ne} Hans Møller vaar faalden for nogen sag, thend adt følge forbemelte welburdig Albritt Friis paa kong. mats. vegne, saa viitt som hans følge breff formelder, handt haffuer aff høgbemelte kong. mats. paa Riperhus len. Disligiste fremlagde for^{ne} Christen Chrestensen en forseglidt
 20 vidisse paa noget artikuler vddragen aff forskreffne velburdig Erick Lyckis forlenings breff, kong. mats. *hannom* paa for^{ne} Riperhus len giffuitt hagde, liudendis ordt [*15r*] fraa ordt som her effter følger: Vy effther^{ne} Dynus Tøgersen, Lauritz Chrestensen, borgemestere vdti Aarhus gjør vitterligt och kiendis for alle vdti *thette*
 25 vortt opne breff, adt aar effter Gudtz byrdt 1580 then 14. nouembris haffuer voris kierre lensmandt, erlig och velburdig mandt Erick Lycke till Skoffgordt, lensmandt paa Aarhus gaardt, ladet oss see och lesse hybemelte kong. mats. alle voris naadigste herre och konings opne vdgiffuen velforseglidt breff, medt hans kong. mats.
 30 egen haandt vnderschreffuitt, huorledis adt hans kong. mats. haffuer vnth och forlent for^{ne} Erick Lycke Riperhus len, indeholdendis same forlenings breff, eblant andett *thet* for^{ne} Erick Lycke skall aarligen till huer sancte Philippi och Iacobi apostoli dag [*1. maj*] giffue hans kong. mats. aff for^{ne} Riperhus len tho tuszindt
 35 fyrretyffue och fiire gamble daller, quitt och frii, vdti lige maade formellendis same for^{ne} forleningsbreff, adt forbiuder ther for alle, ehuo the heldst er eller verre kunde, serdielis fogder, embidtzmend och alle andre for^{ne} Erick Lycke her vdti modt paa for^{ne} Riperhus

slaatt, len och Hundtzbeck gaardt adt hindre eller vdti nogen maade
 forfang adt giørre vnder hans kong. maitts. hyldeste och naade,
 medt miere same hans kong. maitts. breff indholder och vduiser
 vnder syn datum 1574 adt verre vdgiffuen. Adt vy slige artikuler
 5 haffuer seett och offuer lest eblant andet y same for^{ne} hans kong.
 mats. forlenings breff, till eth vidnisbyrdt haffuer vy trycht voris
 signeeter her neden paa, datum vt supra. Och satte for^{ne} Christen
 Chrestensen ther for vdti rette, om for^{ne} Erick Lycke, hans hos-
 bundth, er icke skeedt vrett och for kortt vdti for^{ne} tho fogders dom
 10 emod for^{ne} hans forlenings breffs lydelse. Tha møtte forbemelte
 [15v] welburdig Albritt Friis, suaredt ther till och beretedt vdti
 for^{ne} bode fodernis neruerrilse och lodt sig tycke, adt the vdi same
 theris dom ingen vrett eller forkortt adt haffue giordt for^{ne} Erick
 Lycke vdti same sager, effterti handt hagde faatt for^{ne} Riperhus len
 15 vdti befalling vdaff kang. maitts., førendt for^{ne} Hans Møller bleff
 tagidt vdti Riiper byes friiheedt och fencklig indsatt paa Riperhus,
 och ther vdoffuer fremlagde handt sitt følge breff, som hogbemelte
 kong. maitts. hannom paa for^{ne} Riperhus len giffuit haffuer vnder
 sin datum Koldinghus thend 7. dag aprilis aar etc. 1580 och medt
 20 hans naadis egen haand vnderschriffuitt, som eblant andett for-
 mellder, adt hans kong. maitts. strengelligen biuder och befaller
 hans naadis och kronens bønder och tienere, adt the strax her effter
 schulle suare forbemelte Albritt Friis, giffuendis och giørrendis
 hannem och ingen anden paa hans naadis vegne theris aarlige land-
 25 gilde, gesteri, sagefaldt, echt, arbeide och ald anden renthe och
 rettighed, som the pleige och pligtige erre adt giørre och giffue och
 arrildtz tiidt giort och giffuitt haffuer till hans naade och kronen,
 medt flere ordt och artickler, som same hans følge breff indholder
 och vduisser, och satte for^{ne} Albritt Friis ther for vdti alle rette, om
 30 for^{ne} thuinde artickler vdti for^{ne} fogders dom bør icke vedt macht
 adt bliffue, efftherthi then vidisse, som for^{ne} Chresten Chrestensen
 vdti rette fremlagde, er icke vden en extracht, som er vddragedt
 aff for^{ne} Erick Lyckes forlenings hoffuidt breff, och icke hoffuidt
 breffuidt vdti sig sielff er komen tillstede, icke hellder for^{ne} vidisse
 35 formellder ordt fraa ordt medt alle sine articuler, som for^{ne} hans
 forlenings hoffuidt breff liuder, medt flerre ordt och thalle, som
 thennem ther [16r] om emellom løb. Tha effter till talle, giensuar,

breffu[e] och beuiisning, som for oss vdti rette fremlagdis, och denne sags leilighed, som forskreffuitt staar, viste vy icke andet ther om adt kiende eller sige, endt for^{ne} tuinde artickler vdti for^{ne} fogders dom bør vedt syn macht adt bliffue, ind till saa lenge
 5 begges for^{ne} tho guode mendtz forlenings och følge breffue kommer till samem vdti rette for theris tilbørlige dommere. Till vidnisbyrdt medt voriis signeeter her vnder trøchte, dattum vt supra.

10   Contracht emellom skomagerne
                                       och toffelmagerne vdti Ripe
                                       om skoe, støffle och toffeler
                                       adt giørre.

Wy effterschreffne Hans Faninger, Peder Morthensen Heggelundt, borgemestere vdti Ripæ, Peder Trelundt, Oluff Thamesen, Iens
 15 Andersen, Lauritz Tøgersen, Michell Thamesen, Ib Tornom, Hans Iesen, Hans Iensen, raadmendt ther same stedtz, giørre alle vitterligt och kiendis medt dette vortt opne breff, att aar effter Gudtz byrdt 1581 fredagen post Petri et Pauli, som er thend 30. dag iunii, paa Riper raadhus vaar vy forsamblitt om en venlig contract
 20 handell emellom skomagerne och toffelmagerne her vdti Ripæ for nogenn tuist och veenighed, thennom ind till thenne dag haffuer emellom verridt, om skoe, støffle och toffell adt giørre. Saa haffuer vy berampt och offuerueigedt leiligheden emellom thennom, och medt theris beuillning fuld byrdt och samtycke paa begge parter
 25 ther paa giordt en endelig forordening och skick, huorledis holdis och fuldkomis skall altiidt her effter till euig tiidt met vilge och venskab om samme for^{ne} skoe, støffle och toffeller adt giørre vdti saa maade, adt ingen skomagerø her vdti Riper bye maa eller skulle [16v] effter thenne dag sye eller giørre toffler, anten lønlig eller
 30 obenbarlig, y byen eller vden byen, icke hellder maa eller skulle toffelmagerne her vdti Ripæ sye eller giørre noger skoe eller støffle effter thenne dag, anten lønlig eller obenbarlig, y byen eller vden byen, vdti noger maade, vden till thennom selff paa begge siider och theris høstruer och børn, huo her emodt giørre eller før
 35 till marckidt adt selge och kandt giøris beuiisligt, tha skulle the eller thend, som ther medt befindis, vden ald igensigellse eller emodt standt giffue till kong. maitts. och Riper bye tyffue marck danske pendinge och en tønde øll till thet laugs embedt, som paa

klager, saa tiitt och offte, som *thet* skeer paa anten siider, och ther till medt adt haffue forbrøtt till the fattige her y byen saa mange skoe och støffle som for^{ne} toffellmagere, disligiste saa mange toffell, som for^{ne} skomagere findis *met* huer gang adt haffue giørdt emodt
 5 thenne ordning och skick, som *forschreffet* staar, och ther medt skall *thet* her effter verre och bliffue till en endellig och klar venlig afftald sag emellom for^{ne} skomagere och tøffellmagere, och aldrig viidere thenne chontracht adt opreeppis eller paa talles emellom *thennom* paa anten for^{ne} embidtz siider effter thenne dag vdti noget
 10 maade. Till huis ydermere sandheds vidnisbyrdt och bedre bekrefftning, adt for^{ne} contracht och skick saa endelig och vbrødelig holdis skall vedt thend *pene* och brøde, som besluttet och vedt taget er, effter som for er rørdth, haffuer vy ladett trycke voris signetter her neden paa *thette* vortt opne breff, datum anno et die vt supra.

15

[17r]

Noger artickler emellom Albrit Friis
 Mester Niels Iull y Wiiborg paa Offue Iulls
 vegne till Palstrup och Riper capitell om
 sallig Mester Iens Wiiborg.

20 Wy effterschreffne Peder Morthenszen Heggelund, borgemester vdti Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thamesen, Iens Andersen, Lauritz Tøgersen, Michell Thamesen, Ib Tornom, Hans Iessen, raadmendt, Niels Pouellszen, kong. maits. fougidt, och Regell Eskellsen, byfougidt ther samme stedtz, giørre alle vitterligt medt *thette* vortt
 25 opne breff, att aar effter Gudtz byrdt 1581 mandagen post Iohannis Baptistæ, som er thend 26. dag Iunii, paa Riper raadhus vdti hederlige och høglerde mendtz neeruerrilse vedt naffn Mester Hans Laugessen, superintendens offuer Riper stigt, Mester Hans Suaning, dægen vdti Riper domkircke, Mæster Iacob Matzen, canick och
 30 sogenprest till for^{ne} Vor frue domkircke, och Mester Lauritz Egidii-son, sogneprest till Sancte Karrinæ kirck ther sammestedt. Tha vaar schickidt for oss erlig och velburdig mandt Albrit Friis till Harridtzkier, høffuidtzmandt paa Riperhus, som for *thet* første gjorde spørsmaall till Hans Lambertsen, om hand paa syn søsters,
 35 Marren Lambertzdaatter, sallig Mester Iens Viborgs effterleffuerskis vegne, vill staa paa thett testamente och *thet* adt holde och fuldkomme, som *thet* y sig sielff indholder och vduiisser, tha suaredt handt ther till och sagde ia, for thett andett gjorde forbemelte Al-

britt Friis spørsmåll til hederlig och høglerdt mandt, *Mester Niels*
Seuerinsen Iull, canick vdti Viiborg, om handt paa thend guode
 mandtz Offue Iull till Palstrup hans vegne vilde nyde och vnd-
 giellde for^{ne} testamente, som for^{ne} sallig Meister Iens Wiiborg
 5 hagle giørdt och forseglidt vdti hans leffuindis liiff och well
 macht, tha suaridt for^{ne} mester [17v] Niels Iull ther till och sagde
 ney paa thend guode mandtz vegne. Fremdellis tillspurde for^{ne} Al-
 britt Friis for^{ne} Hans Lambertsen, om handt kiender sig nu medt
 arffuing adt vere, och om handt vill holde och nøigis medt samme
 10 testamente, tha sagde handt ia, adt handt kiender sig och medt
 arffuing adt verre paa tuinde personers (vegne) vedt naffn Christen
 Pedersen y Lyngdrup och Iahanne Pedersdaatter y Kindrup hans
 søster, som erre søskindt børn paa møderne siide, thennom haffuer
 handt affkiøfft for samme arffue och vill holde och fuldkommellig
 15 lade sig noigis medt for^{ne} *Mester Iens Wiiborgis* testamente, och loedt
 for^{ne} Hans Lambertsen syne breffue paa for^{ne} syn søsters, Marren
 Lambertzdaatters, vegne lesse paa thennom, som handt haffuer aff-
 kiøfft, vedt naffn for^{ne} Christen Pedersen y Liøngdrup y Wend-
 sysell och Peder Laurtssen y Kinderup paa for^{ne} hans høstruis,
 20 Iahanne Pedersdaatters, vegne och ther till medt en quinde vedt
 naffn Anne Christensdaatter, sallig Christen Fogdis daatter, boendis
 y Kogstedt vedt Randers, som och kiender sig adt verre for^{ne} Mester
 Ienszis søskindt barn. Sameledis loedt for^{ne} Mester Niels Iull lesse
 en stockneffnd paa Lyssgordt herridtz snaps ting vdgiffuidt 1579,
 25 liudendis eblant andett, adt 24 dannemendt medt mange flerre
 dannemendt och herridtzmendt, som thend tiidt for^{ne} ting søgte,
 alle vontne medt theris opracht finger och hellgens eedt, adt then-
 nom fuldt vitterligt er, adt erlig, hederlig och høglerdt mandt,
 Mester Iens Pederssen, canick vdti Ripæ, och Ellen Matzdaatter y
 30 [18r] Dalsgordt, the erre tho echte søskindt børn, och er for^{ne}
 Mester Iens Pederssen født aff broderen och Ellen Matzdaatter
 født aff søsteren, och huis for^{ne} Ellen Matzdaatter offuerleffuer
 for^{ne} Mester Iens Pedersen, tha er hun hans neste sande arffuing,
 som samme stockneffnd y sig sielff ydermere formellder medt
 35 noger ander breffue och beskeden, som for^{ne} Mester Niels Iull loedt
 lesse och till kiende giffue, och ther hoes eskedt och begieridt handt
 skiffte och iaffning effter for^{ne} Mester Ienszis dødt paa for^{ne} Offue
 Iulls vegne, huor till for^{ne} Hans Lambertsen paa for^{ne} syn søsters,

Marren Lambertzdaatters, vegne suaredt och vaar end nu offuerbudig som till forne for tings dom, adt hun vill gierne holde skiffte och iaffning *met thennom*, nar rette sande fødrt arffuinger komme till stede. Ther nest kundgiørde och bestode for^{ne} Mester
 5 Hans Laugessen och Mester Iacob Matssen, adt huis gulldt, sølff och pendinge som for^{ne} sallig Mester Iens haffuer giffuiett syn høstrue och andre effter hans testamentis liudellse, *thet* haffuer the vdti theris foruaaringh, effter som *thet thennom* offuerantuordett er, saa ther vdoffuer strax forbødt forbemelte Albritt Friis paa
 10 for^{ne} hospitals vegne och for^{ne} Mester Niels Iull paa for^{ne} Offue Iuls vegne forschreffne Mester Hans Laugesson och Mester Iacob Matssen adt affhende thennom for^{ne} guld, sølff och pendinge, som *thennom* offuerantuorditt er, førendt *thet* bliffuer offuer dieltt, huo *thet* bør adt haffue, anten for^{ne} hospital eller andre medt rette. Noch
 15 tillkiende gaff for^{ne} Albritt Friis, adt for^{ne} Mester Iens Wiiborg [18v] havde en tiidt lang brugt Nebs Mølle her vdti Ripæ, som handt meente och loedt sig tycke, adt kong. maits. er skeedt forkortt medt och burde adt staa kong. maits. ther for till rette. Fremdelis loedt Ib Tornom och Anders Seuerinsen, kirckeuerger till
 20 Sanctæ Karrinæ kircke ibidem, lesse theris klage breff paa for^{ne} kirckes vegne, adt kircken haffuer mist meere endt fiire hundritt daller sig till stoer skade for for^{ne} sallig Mester Iens Wiiborgis forsmømmelse skyldt, som *samme* theris klage breff ther om viidere bemelder. Paa *thet* siiste schriffthlig till kiende gaff for^{ne} Mester
 25 Hans Suaning paa meeninge capittels vegne thisse effterschreffne artickler till kiende, som capittellet macht paa liger, først tha haffuer for^{ne} Mester Iens Wiiborg ladett syn residentze gaardt forfalde, ladett kielderen *met* iordt effter skyde och dog vdti lang tiidt oppeborren huslie aff gaarden, dhisligiste aff mange buoeder,
 30 ther hørde till gaarden, och iordschylldt aff the husse, dher omkring laa, saa adt huis som hans residentz icke havde affbrendt, vaar thend saa forfalden, adt handt schulde thend dog effter thett forlennings breff paa *hans* canick dom, hannom aff kong. mats. giffuitt, disligiste effter capittells statuter haffue opbygd. For *thet*
 35 andett haffuer handt ladett neder bryde en heell canicke residentz vdti Preste gade, som Her Christen Stien vdti buode, och effter hannom sallig Mester Søren Matzen besadt, och icke giørdt thett medt capittells vilge och raadt, meden effter hans egen guode tycke,

icke hellder giørdt [19r] capittell reede och regenskab, huor tim-
 mer, stien och andett, som y huszidt vaar, er bleffuitt, men for-
 hollt *thet* stille hoes sig sielffuer, dog capittellet haffuer *hannom*
 thiitt ther om till talld och førdrett møndighed vdi thenne sag och
 5 regenskab aff *hannom*. For *thet* tredie haffuer handt brugt och aff
 kirckens husse y Graabrødre gade ligendis till hans tørffue huss y
 lang tiidt, och kircken haffuer sielffuer hollt det ferdigt medt byg-
 ning, och ingen aarlig leie giffuett der aff till kircken, som handt
 burde. Adt saadanne artickler erre for oss vdi voris neruerrilsze
 10 till kiende giffuit till vidnisbyrdt medt voris signeetter her vnder
 trøchte, datum anno die vt supra.

Dom emellom Offue Iull till Palstrup
 och Marrinæ Ienskone.

15 Wy efftherschreffne Peder Morthenszen Heggelund, borgemester
 vdi Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thameszen, Iens *Andersen*, Mi-
 chell Thameszen och Ib Tornom, raadmendt ther same stedtz, giørre
 alle witterligt medt *thette* wortt opne breff, att aar effther Gudtz
 byrdt 1582 torsdagen nest for søndagen Iudica, som er thend 29.
 20 dag martii, paa Riper raadhus tha vaar schickidt for oss erlig och
 welburdig mandt Offue Iull till Palstrup, som hagde till forne then
 24. dag martii sist forleden antuorditt oss kong. mats. wor alder
 naadigste herris och konings breff och befallingh, som eblantt an-
 dett formelder, adt forbemelte Offue Iull haffuer ladett for hans
 25 kong. mats. till kiende giffue, adt en aff hans thieners høstru
 schulde werre nogen arffue part tillfalden effther affgangne Mester
 Iens Cantzeller, huor for wy schulde indsteffne for^{ne} Offue Iulls
 thieners [19v] vederpartt for oss, vdi rette grandske och grand-
 giffuelig forfare ald leiligheeden, och wy siiden schulde endeligen
 30 dømme *thennom* emellom, om for^{ne} Offue Iulls thieners høstru er
 for^{ne} Mester Ienszis arffuing eller icke, och om same arffue bør
 hinde adt følge eller icke, medt merre, hans naadis breff ther om
 formelder. Och ther hoes y dag berettetd for^{ne} Offue Iull, adt for^{ne}
 hans thieners høstru Ellen Matzdaatter y Dalsgaardt er en aff for^{ne}
 35 Mester Iens Cantzellers rette arffuinger, och ther vdoffuer frem-
 lagde handt och loedt lesse for^{ne} Mester Ienszis sende breff, handt
 for^{ne} Ellen Matzdaatter medt hans egen haandt tillschreffuitt hagde,
 adt handt kiende hinde for hans slegt och byrdt, och ther som hun

villde komme till *hannom*, tha vilde handt handle medt hinde ydermerre endt medt the andre hans slegte, medt mange andre breffue, vidnisbyrdt och steffninger, for^{ne} Offue Iull loedt lesse for oss y dag vdti thenne sag, huilcke same en stoer parrt breffue waare
 5 funderitt och bekrefftigedt indt paa same for^{ne} Mester Ienszis egidt missiue breff, och ther till medt tillkiende gaff handt, adt handt hadde ladett Marren Lambertzdaatter for^{ne} Mester Ienszis efftherleffuerske med hindis laugueerige hiidt steffne och kalde y dag for oss adt møde. Tha møtte Iens Oluffsen, borger ibidem, tillkiende
 10 gaff och mentte, adt for^{ne} Marren Lambertzdaattir och hindis lauguerige icke findis endnu logligen adt werre steffnitt och kalditt hiidt adt møde till suar medt huis breffue och beuiisning, som hun emodt for^{ne} Offue Iull paa for^{ne} syn thieners vegne haffuer vdii thenne sag, thi for^{ne} hindis breffue och vidnisbyrdt erre nu paa
 15 the^{ne} tiidt fleste partten till landtz ting och vdaff byen, och ther hoes fremlagde en dom, som handt till Riper [20r] gieste ting paa for^{ne} Marren Lambertzdaatters vegne forhuerffuett haffuer vnder syn datum 1582 mandagen ante purificationis Mariæ, som er thend 29. dag ianuarii, vdgiffuitt, som eblant andett formelder, adt
 20 for^{ne} Iens Oluffsen først vdii rette fremlagde paa for^{ne} Marren Lambertzdaatters vegne en stockneffndt aff Gindingherritz ting vd-giffuitt anno 81 torsdagen for sancti Mortens dag [9. nov.], som eblantt andett formelder, adt 24 mendt vontnidt haffuer, the Ellen Matzdaatter, som boer y Dalsgordt, er icke for^{ne} sallig Mester
 25 Ienszis søskindt barn, som døde y Ripæ, icke helder hans slegtning saa ner, adt hun kandt arffue effther *hannem* medt rette, och er hun icke født y Saell sogen eller y Søffuell sogen, medt mere, for^{ne} 24 mendz stockneffndz vintne formelder, disligiste erlig och welburdig frue Mette Munckrdaatter till Stubergaardt hindis opne be-
 30 seglidt breff vd-giffuitt aar 81 torsdag for sancti Morthens dag [9. nov.], som eblantt andett formelder, och vdii huilckedt hun bekinnder, adt alle for^{ne} mester Ienszis søskindt børn paa hans fæderne siide kiøffte for^{ne} Mester Iens aff lang tiidt, førendt handt døde, och Ellen Matzdaater y Dalsgaardt wilde for^{ne} Mester Iens
 35 aldrig kiende for hans søskindt barn, meden the andre, som waare y Søffuell søgen, the waare for^{ne} Mester Ienszis søskindt børn, sameledis for^{ne} frue Mette Munckis oben beseglidt breff, vdti huilckidt hun och bekiender, adt alle the søskindt børn, som waare y for^{ne}

Søffuell soken, som for^{ne} Mester Iens hagde paa syn faders siide, the waare alle døde, før endt for^{ne} sallig Mester Iens døde, medt mere for^{ne} hindis breffue ther om formelder. Vdii lige maade fremlagde [20v] frue Anne Munckdaatter till Laage hindis oben be-
 5 seglidt breff vdgiffuitt, och vdii huilkeht hun bekiender, adt hun waar y Stubbergaardt hoes hindis søster Metthe, lang tiidt førindt hindis brøllup waar, tha kiende hun alle for^{ne} Mester Ienszis søskindt børn paa hans fæderne siide, och er hinde fulduitterligt, adt Mester Iens kiøffte theⁿnem alle aff, førendt handt døde, och
 10 leffuer ingen nu aff hans søskindt børn paa hans fæderne siide, medt mere for^{ne} hindis breff formelder. Tha effther thenne sags leilighheedt och efftherthi the guode mendt landtz dommer^e haffuer vdti theris dom fundett for^{ne} sag hiem till Riper by ting, adt ieg schulde sige theⁿnom emellom om for^{ne} arffue, weedt ieg icke
 15 andett her om adt sige, endt adt efftherthi for^{ne} Ellen Matzdaater medt hindis lauguerge findis logligen hiidt y dag adt werre steffnitt adt gaa vdti rette om for^{ne} arffue, och icke hun medt hindis lauguerige erre y dag møtte her tillstede, icke helder noget paa theris vegne, icke helder theris loglig forfaldt er giørdt her y dag for
 20 tings dom, och icke helder for^{ne} Ellen Matzdaatter medt hindis lauguerige haffuer vondnitt sig till for^{ne} arffue eller noget paa hindis vegne effther loughen, som thet sig bør, fiinder ieg for^{ne} Marren Lambertzdaatter quitt for for^{ne} Ellen Matzdaatter medt hindis lauguerige for thend arffue, the theⁿnom tillholder, effther
 25 for^{ne} sallig Mester Iens, effther hindis breffue och beuiisning, som hun y dag loedt lesse och kundgiørre for tings dom, enndnu same breffue och windner staar wedt syn fulde macht, som same Regell Eskellsens dom y sig sielff ther om ydermeere bemelder. Till [21r] huilcken dom for^{ne} Offue Iull suaredt och sagde, adt handt hagde
 30 tho mentdz vintne, som hagde verridt vdti Ripæ och bespurdt theⁿnom om, huadt dag for^{ne} dom skulde gange her till Riper gieste ting, tha kunde for^{ne} tho mendt paa hans vegne ingen viss bescheeden fange ther paa adt wiide, som theris vidnisbyrdt wiidere ther om formelder, handt fremlagde, och aff Lyssgordt herritz ting
 35 vdgiffuitt mandagen, som waar thend 5. februarii vdti thet^{te} neruerrindis aar. Saa bleff fogden fremeskidt och tillspurdt, om handt same syn dom wilde werre bestendig, och om handt hagde seett och egenom lest for^{ne} frue Metthe Munckdaatters och frue Anne

Muncksdaatters breffue, the wdgiffuitt haffuer, førendt handt dømpte, effther som for^{ne} hans dom formelder, tha suaredt handt ther till och sagde ia. Tha effther thenne sags leilighed, saa adt efftherthi thenne sag haffuer aldrig werridt tillforne kaldett for
 5 oss vdti rette, førendt nu wy haffuer fangedt kong. mats. breff och befalling ther om adt dømme, disligiste adt efftherthi wy nu befinde, adt thet vdti fogdens dom er befattedt, adt adels personer haffuer wonditt vdti same sag, och for^{ne} theris vidnisbyrdt erre endnu wedt theris macht vsteffnidt och vkaldett, och adt efftherthi
 10 sagen staar endnu vdti trette och er heden steffnitt till Wiborgh lantdz tingh och meenis, adt ther findis vintner emodt vintner, som icke endnu skall werre ordellidt till fuldt ende, disligiste nu same tiidt vdti for^{ne} Marrine Lambertzdaatters och hindis rette laugueriges fraauerrelsze gjorde for^{ne} Iens Oluffszen paa hindis vegne
 15 om saadan hindis sallig hosbondtzs sag och breff hindis skodtzmaall indt till the priuilegier, som kong. mats. haffuer vndt och giffuitt canickerne her y riigedt, adt hans maietts. [21v] will selff werre theris dommer, tha effther saadan for^{ne} leilighed meener wy icke adt kome oss till paa adells personers vidnisbyrdt vdti saadan
 20 thenne sag adt dømme, men setter thend ind for theris tillbørlig dommere.

[22r]

Dom emellom Regell Eskellsen och
 Christen Nielszen vedt Synderportth.

25 Wy efftherschreffne Peder Morthenszen Heggelundt, borgemester vdti Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thamesen, Iens Anderszen, Lau-
 (ritz) Tøgersen, Hans Iensen och Peder Baggissen, raadmendt ther samedtedtz, gjørre alle witterligt medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz biurdt 1581 fredagen ante Marthini episcopi,
 30 som er thend 10. dag nouembris, paa Riper raadhus tha waar schickidt for oss Christen Nielsen vedt Synderportt, borger ibidem, som hagde hiidt ladett vdti rette kalde Regell Eskellsen, byfougidt ibidem, och gaff handt hannom for sag, adt handt hagde her paa Riper gieste ting vnth och tillstedt hannom Anders Nielsen y
 35 Haffueruadt, herritz fogidt y Huidingherritt, fordieldt, och icke for^{ne} Regell Eskellsen vilde vndhe hannom for^{ne} Anders Nielsen anthen indschreffuen vdti fordeelsbogen icke helder vilde giffue hannom eth tings vintne ther paa, som handt sagde sig adt wille gjørre be-

uuisligt medt thre dannemendt, adt handt hagde fordieldt *hannom*,
 vedt naffn Iens Thameszen, Christen Breme och Pouell Stafensen,
 borgere ibidem. Saa fremeskidt for^{ne} Christen Nielsen for^{ne} thre
 dannemendt, adt the schulde bestaa theris sandhed paa theris hellig-
 5 aandtz eedt, om the icke hørde *thet* paa Riper gieste tingh, adt for^{ne}
 Regell Eskellsen vnthe *hannom* for^{ne} Anders Nielsen fordieldt. Tha
 fremginge the och bestode *thet* huer vedt theris helligaandtz eedt,
 adt the icke anthen hørde, souge eller wiste, adt for^{ne} Regell Eskell-
sen tillstede for^{ne} Christen Nielsen for^{ne} Anders Nielsen fordieldt
 10 vdti noger maade, huilckedt the och saa tillforne hagde bestanden
 for tings dom. Saa møtte for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt ther till och
 sagde kortt ney, adt handt icke hagde vnth eller tillstedt for^{ne} Chi-
 sten Nielsen for^{ne} Anders Nielsen fordieldt vdti noger maade, och
 ther vdoeffuer fremlagde handt for^{ne} thre mendtz vidnisbyrdt, som
 15 the for tings dom vdti same sag vontnidt hagde, efftherthi for^{ne}
 Christen Nielsen selff hagde for fuldt *thennom* till tredie ting
 theris sandhed adt vintne och bestaa, huadt *thennom* vitterligt waar
 om same dielsmaall [22v] vnder syn datum 1581 leffuerdagen ante
 20 Mathei apostoli, som er thend 16. dag septembris, som eblantt an-
 dett formelder, adt for^{ne} Iens Thameszen, Christen Breme och
 Pouell Stafensen the fremginge och huer vedt theris helligaandtz
 eedt och oprachte fingre kundgiørde och wontne for tings dom, adt
 the icke hørde, souge eller viste, adt Regell Eskellsen vnthe eller
 tillstede for^{ne} Christen Nielsen vedt Synderportt Anders Nielsen
 25 Huedingherritzfougidt fordieldt vdti noger maade, och stoidt for^{ne}
 Christen Nielsen till vedermaals ting och eskidt selff for^{ne} vidnis-
 byrdt frem, som handt giørde sitt skudtzmaall paa, adt the skulde
 haffue hørdt *thet* for^{ne} Regell Eskellsen vnthe *hannom* for^{ne} Anders
 Nielsen fordieldt, huor till for^{ne} thre dannemendt suarede och sagde
 30 y dag for oss, adt the ville altiidt verre for^{ne} theris vidnisbyrdt be-
 standige, om *thet* wiidere behoff giøris. Tha effther tilltalle, gien-
 suar och thenne sags leilighed, saa adt efftherthi for^{ne} thre danne-
 mendt haffuer her y dag verridt for^{ne} theris vidnisbyrdt bestandige,
 kunde wy icke kiende for^{ne} Regell Eskellsens vlempe ther vdti adt
 35 findis, icke helder handt haffuer giørdt for^{ne} Christen Nielsen vrett
 vdti same sag, saa lenge som for^{ne} hans vidnisbyrdt staa vedt theris
 fulde macht. Till vidnisbyrdt medt woris signeetter her vndertrøcht,
 datum vt supra.

[23r] Dom emellom Albritt Friis och Regell Eskellsen.

Wy efftherschreffne, Peder Morthensen Heggelundt, Iens Andersen, borgemestere vdti Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thamesen, Lauritz Tøgersen, Michell Thamesen, Hans Jessen och Hans Iensen, 5 raadmend ther sammestedz, giørrer alle vitterligt medt thette wort opne breff, att aar effther Gudz biurdt 1582 thend fredag, som sancti Bartholomei apostoli dag paa falldt, som er thend 24. dag augustii, paa Riper raadhus, tha waar schickidt for oss erlig mandt Niels Pouellsen, kong. maitts. fougidt ibidem, paa thend ene, som 10 paa erlig och welburdig mandtz Albritt Friis till Harridzkier och høff<uitz>mandt paa Riperhus hans wegne hagde hiidt ladett for oss vdti rette kalde Regell Eskellsen, byfougidt ibidem, paa thend anden siide, och gaff for^{ne} Niells Pouellsen paa forbemelte Albritt Friiszis thend guode mandtz vegne for^{ne} Regell Eskellsen for sag, 15 adt ther waar noger suyn indtagen aff ladegaardz korn, och thennom, som samme suyn tillhørde, haffuer theris folck wloffuendt tagenn thennom vdt igen emodt ladegaardtz fogdens ia och minde, saa haffuer ladegordz fogden steffnitt thennom her till ting, som for^{ne} suyn vdt tagedt hagde, och haffuer begieridt aff byfogden, 20 for^{ne} Regell Eskellsen, anthen dom eller diele till for^{ne} folck, saa haffuer for^{ne} Regell Eskellsen vnth hannom eth ting till thennom, meden siiden haffuer handt affuiist for^{ne} ladegaardz fougidt, saa handt aldielis kunde huercken fange dom eller dielle till for^{ne} folck, och satte for^{ne} Niels Pouellsen ther for vdti alle dom och 25 rett paa for^{ne} thend guode mandz Albritt Friiszis vegne, om for^{ne} byfougidt Regell Eskellsen icke haffuer giørdt forbemelte Albritt Friis wrett och bør adt stande hannom ther for till rette. Tha møtte for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt ther till och sagde, adt Iffuer Foedt suend waar paa ting en dag och fick en ting till tho piger, for the 30 skullde haffue vdtagen nogen suyn vdaff ladegorden emodt hans minde, som handt sagde, the skullde haffue werridt y ladegordz korn, och thend dag møtte ther ingen och suaredt ther till, tha fick handt første ting thend dag, thend anden dag handt kom igen, tha møtte Karen Anderskone, Anders Lydicksens høstru, och Thames 35 Prongs piige och sagde till for^{ne} Iffuer Foedt suendt, adt the hagde giffuitt hannom indtegt pendinge for theris suyn, som waar indtagen, først Thames Prongs pige sagde, hun gaff hannom ni schil-

ling danske for theris suyn, som for^{ne} Iffuer Foedt suend sellff be-
 stoidt, handt fick, førendt hun motte faa loug adt tage thennom
 vdt, ther nest sagde for^{ne} Anders Lydicksens høstrue, adt hun gaff
 drengen, ther suynen [23v] skullde haffue indtagen, fem schilling
 5 danske och sagde, adt hun viste icke andett, end the hagde loug adt
 thage thennom, for samme dreng fick thennom theris suyn vdt, ther
 hun gaff indtegt pendinge, och sagde, huadt thend guode mandt
 Albritt Friis willde haffue for thend skade, dett willde hun gerne
 haffue y thend guode mandz minde, och willde gaa strax op till
 10 hannom och talle hans minde ther for. Tha effther slig beskeeden
 theris indtegt pendinge waare vdgiffuitt, som for^{ne} Iffuer Foedt
 suend selff bestoidt och sagde, the skullde gaa strax op till thend
 guode mandt och stille hannom till fridtz, for huis skade theris
 suyn hagde giørdt, ther for bleff hannom thend anden ting ophol-
 15 den paa same meening thend dag, och icke handt haffuer satt han-
 nom fraa syn rett y nogen maade, ther som thend guode mandt
 Albritt Friis och the icke kunde forenis ther om, meden thend
 treedie dag kom handt igen, tha bødt handt hannom hans diele och
 forfølling till igen, ther som the hagde icke steelt thend guode
 20 mandt till fredz, tha sagde handt ney, adt Albritt willde icke saa
 haffue thet, for handt hagde satt hannom fraa hans rett thend
 anden dag. Huadt thend guode mandt syunis, adt handt schulde
 haffue forseett sig emodt hannom, ther wdti will handt gerne
 werre y hans willie och minde, for handt troer thend guode mandt
 25 saa well, adt handt will hans forderffuellse icke for thend sags
 skyldt. Tha effther tilltalle, giensuar och thenne sags leiligheedt
 saa adt efftherthi forskreffne folck, som same suyn tillhørde, theris
 budt haffuer saa wloffuendt igen vdtagedt theris suyn, som lade-
 gordz fogden hagde ladett indtage for slottens kuorn, the fandis
 30 wdti, och for^{ne} ladegordz fougidt Iffuer Foedt suend haffuer siiden
 steffndt thennom till ting, och byfougden haffuer ther vdoffuer
 først vnth hannom en ting till thennom, och handt siiden haffuer
 affuiist for^{ne} ladegordz fougidt, saa hand icke kunde fange anten
 dom eller diele ydermere till for^{ne} folck och icke helder for^{ne} folck,
 35 som same suyn tillhørde, haffuer giørdt beuiisligt for fogden, adt
 the hagde faatt thennom vdt igen medt for^{ne} ladegordtz fougdis ia
 och minde, tha viste wy icke andett ther om adt kiende och sige,

endt adt for^{ne} Regell Eskellsen haffuer io giørdt forbemelte welburdig Albritt Friis wrett ther wditi. Till vidnisbyrdt medt woris signeeter her vndertrøchte, datum vt supra.

5 [24r] Dom emellom Albritt Friis och Regell Eskellsen.

Wy effther^{ne} Iens Andersen, borgemester vdti Ripæ, Peder Trelundt, Lauritz Tøgersen, Michell Thamesen, Ib Tornom, Hans Iesen, Hans Iensen och Peder Baggesen, raadmend ther samestedtz, giørre alle witterligt och kiendis medt *thette* wortt opne breff, att
 10 aar effther Gudtz byrdt 1583 fredagen ante Margaretæ virginis, som er thend 12. dag iulii, paa Riper raadhus, tha waar schickidt for oss erlig och welburdig mandt Albritt Friis till Harridtzkier, høffuidtzmand paa Riperhus, paa thend ene, som hagde ladett hiid for oss vdti rette kalde erlig mandt Regell Eskellsen, byfougidt ibi-
 15 dem, paa thend anden siide, for en dom, som handt gaff hannom for sag, adt handt nogen kortt tiid siiden forleden vdi *thet* neruerrindis aar emellom erlig mandt Niels Pouellsen, kong. maitts. fougidt ibidem, paa forbemelte welburdig Albritt Friiszs vegne och Michell Borck Smid, borger ibidem, affsagdt och vdgiffuitt haffuer,
 20 liudendis om slottens iordt, som for^{ne} Michell Borck brugger och haffuer ther hus och bygning paa, och handt sametiid fremeskidt, huis feste breff eller hiemell hand hagde till for^{ne} iordt adt brugge, och tha haffuer for^{ne} Regell Eskellsen vdti same syn affsagde dom besluttet, adt handt icke viste adt kunde finde for^{ne} Niels Pouell-
 25 sen nogen tilltalle adt kunde fange till for^{ne} Michell Borck paa forbemelte thend guode mandtz Albritt Friiszs vegne vdi thenne sag, emeden och saa lenge som thend guode mandtz Erick [24v] Lyckis hiemells breff staar vedt syn fuldmacht, medt meere, som for^{ne} hans dom vnder hindis datum vdi sig selff om same sag indholder och
 30 vduisser, som for^{ne} Albritt Friis for oss y dag vdti rette fremlagde, och satte for^{ne} Albritt Friis ther for vdti alle rette, om for^{ne} Regell Eskellsens dom bør adt komme *hannom* till hinder eller skade, effthetherthi handt icke haffuer fuldt recessen och dømpet endellig. Tha møtte for^{ne} Regell Eskellsenn, suaredt ther till och sagde, adt saa
 35 wiitt som for^{ne} Niels Pouellsen haffuer satt vdti rette for *hannom*, ther haffuer handt suaredt och dømpet effther, medt flere ordt och talle, som *thennom* paa begge siider ther om emellom løb. Tha effther tilltalle, giensuar och thenne sags leiiligheedt, viste wy icke

andett her paa adt kiende och sige, endt efftherthi for^{ne} Regell Es-
kellsens dom icke medt førrer adt haffue endellig dømp^t vdi sagen,
tha finder wy thend neder igen for tings dom och ther adt gaa om,
saa møgitt som rett er. Till vidnisbyrdt medt woris signeetter her
5 vndertrøcht, datum vt supra.

[25r] Emellom Albritt Friis, Wernerus Starck
aff Lybck och Borchardt Doeck aff Bremen.

Wy borgemestere och raadt vdti Ripæ gjørre alle witterligt medt
10 thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1583 leffuer-
dagen post purificationis Mariæ, som er thend 8. dag februarii, paa
Riper raadhus fremlagde erlig och welburdig mandt Albritt Friis
till Harridzkier, høffuidzmandt paa Riperhus, for oss eth oben
papiirs zeddell medt noget adtskillige mercke antegned, huilcke
15 mercke forbemelte Albritt Friis tillkiende gaff adt schulle haffue
werridt merckidt paa noget wags tran, som forgangen sommer
wdaff søen opkom vdi Riperhuszis len, och begierridt y dag wdaff
oss adt besigtige same mercke emodt eth forseglidt certificatz, som
vdi Bremen vdgiffuitt er vnder datum 158(2) thend 13. decembris
20 och medt Bremer stadtz segell forseglidt, som Wernerus Starck aff
Lyb(e)ck och Borchardt Doeck aff Bremen presenterit och frem-
lagde, och ware ther vdi antegnidt noget mercke, som the meentte
adt wille tillholde thennom noget tran medt, som war indskibett till
Bergen y Norge vdti en Bremer baadt, som paa hiem reigsen for-
25 gickis vdi søen vnder indlandz siide y Riperhus len, tha haffuer wy
forschreffne borgemestere och raadt effther forbemelte welburdig
Albritt Friiszis foregiffit och begierring besigtiged^t och flittig
offuersieth forskreffne zeddell och certificatz begge mercke emodt
huer andre, tha er ther ingen saadane mercke befunden vdti for^{ne}
30 theris certificatz vdaff Bremen som vdi for^{ne} Albritt Friiszis zeddell
fandis indtegnidt. Sameledis y dag vdti woris neruerrilse tillspurde
forbenefnde Albritt Friis for^{ne} Wernerus Starck och Borchardt
Doeck, huadt for eth skib for^{ne} berger guodtz forgickis paa, tha
suaredt the ther till, sagde och bestoede, adt thet war en bremer
35 baadt, som for^{ne} theris guodtz forgickis paa. Till vidnisbyrdt adt
saa vdi sandhed y woris ner[25v]uerrilse er gangett och faren, som
forschreffuitt staar, haffuer wy laditt trøcke woris stadtz piitzeer
her neden paa thette wortt opne breff, datum Ripæ vt supra.

Dom emellom Niels Bendssen paa Mouritz
 Podebuskis vegne och Regell Eskellszen
 byfougidt anno 84.

Wy effterschreffne Iens Anderssen, Lauritz Tøgerssen, borgemestere
 5 vdi Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thameszen, Michell Thameszen,
 Ib Tornom, Hans Iessen och Peder Baggeszen, radmendt ther same-
 stedtz, gjorde for alle witterligt medt thette wortt opne breff, att
 aar effther Gudz byrdt 1584 fredagen nest for sancti Mathei Apo-
 stoli dag, som er thend 18. septembris, paa Riper raadhus, tha waar
 10 schickidt for oss Niels Bendszen, fougidt vdi Korsbrødre gaardt,
 som paa hans hosbundz vegne, erlig och welburdig mandt Mouritz
 Podebusk, hagde vdi rette kaldett for oss Regell Eskellszen, by-
 fougidt her samestedz, och gaff hannom for sag, adt nogen kortt
 tiidt siden forleden hagde handt forbemelte hans hosbundet fraa
 15 dømpt hans enge och eyendom, som handt haffuer kiøfft for gulldt
 och pendinge, vdti midler tiidt hans hosbundet haffuer werridt vdi
 kong. maietts. kaldt och forfaldt till hyldingen, disligiste till herre
 dage, som handt vaar steffndt medt kong. maietts. steffninge, och
 ther hoes berettidt handt, adt hans loughlig skudzmaall waar giørdt
 20 inden tinge, førendt for^{ne} byfougidt dømpte och handt motte icke
 nyde dett adt haffue mott fange opsettelse y sagen, till hans hos-
 bundt kom hiem aff for^{ne} forfald, och satte ther for vdi rette, om
 for^{ne} byfougidt icke ther medt haffuer giørdt hans hosbund vrett
 och bør adt [26r] staa till rette ther for. Tha efftherthi wy haffuer
 25 bekomedt kong. maietts. wor alder naadigste herris och koninghs
 breff och befalling, som erlig och welburdig mandt, forbemelte
 Mouritz Podebusk, till oss forhuerffuedt haffuer, och handt loed
 oss anttuorde thend 10. dag augustii nu siist forleden, adt wy skulle
 30 dømme hannom och for^{ne} Regell Eskellszen, byfougden, emellom, saa
 møtte for^{ne} Regell Eskellszen, suaredt ther till och berette, adt for^{ne}
 Mouritts Podebusk waar loughligen steffnett och kaldett til for^{ne}
 dom medt fiire besiddendis borgere, førendt handt dømpte for^{ne}
 dom emellom hannom och erlig och welburdig mandt Albritt Friis
 paa kong. maietts. vegne och borgemestere och raadt paa Riper byes
 35 vegne, och disligiste berettedt handt ther hoes, adt hans skudzmaall
 waar icke saa loughlig giørdt effther kong. maietts. recess liudelse,
 adt handt kunde holde thennom fraa theris rett medt, efftherthi the

begierde endellig dom for thennom och disligiste waar hylding och herre dage skeedt och endett vedt fiorttan dage, førendt handt dømpte, och viste sig nu icke adt suare till nogen ny opfundt wiidere, end som kom for hannom vdi rette, och meenthe, hans vlempe
 5 icke adt skulle findis y for^{ne} hans dom, meden waar thend bestendig, som thend formelder, medt fleere ordt och thalle, thennom emellom vaar. Tha effther tilltalle, giensuar och thenne sags leiilgheedt, och efftherthi wy haffuer forfunden for^{ne} Niels Bendszen, thett første gang handt steffnitt for^{ne} byfougidt for oss, adt handt
 10 skulde møde her igen fiorttan dage och thage medtt sig, huis breffue och adkomme for^{ne} hans hosbuntt hagde paa for^{ne} enge, som fougden hagde om dømpt, och for^{ne} Niels Bendszen sagde sig, adt for^{ne} hans hosbuntt hagde kiøfftt for guld och pendinge, och for^{ne} dag och tiidt waar vde, som wy hannom første gang forlagde,
 15 er handt igen komen for oss och haffuer endt tha ingen adkoms breffue tillstede, huor medt for^{ne} hans hosbuntt kunde [26v] beholde kong. maietts. och Riper byes enge, saa haffuer wy endt tha funden hannom maanidz dag for adt møde for oss vdi rette medt hues adtkoms breffue, som for^{ne} hans hosbuntt kunde holde sig
 20 for^{ne} enge till medt rette, och wy waare offuerbuddig till att fulltt gjøre kong. maietts., wor alder naadigste herris breff och befalling, som forbemelte Mouritz Podebusk haffuer ladett oss anttuorde, adt wy skulle dømme hannom och byfougden emellom, och icke for^{ne} Niels Bendszen endnu y dag will fremligge nogen breffue och icke
 25 helder tillforne, anthen skøde breffue, adkoms breffue, kiøbe breffue eller nogen rettigheedt, for^{ne} hans hosbuntt haffuer till for^{ne} enge, som handt siger, for^{ne} hans hosbuntt skule haffuee kiøfftt for guld och pendinge, och for^{ne} enge erre aff fremfaren herre och koning, koning Erick, vnth och lagdt till Riper bye och
 30 borgere och disligiste nu wor alder naadigste herre och koning, koning Frederich thend Anden, hans naadis breff och confirmatz, adt for^{ne} enge skulle werre och bliffue till Riper bye och borgere, som fuldt gjørre hogbemelte kong. maietts. och byens tyngge och ingen anden, tha effther the breffue, som for^{ne} Mouritz Podebusk
 35 nu haffuer ladett førre for oss vdi rette, kandt wy icke kiende fougdens vlempe y hans vdgiffuen dom, i thet handt haffuer dømpt kong. maietts. och Riper bye for^{ne} enge till effther the breffue medt konge breff och andre breffue, som kom for hannom vdi rette.

Till widnisbyrdt medt woris signeetter her vndertröchte, datum vt supra.

[27r] Dom emellom Anders Seuerinssen paa thend
 5 ene, Regell Eskellssen, byfougid, Her Iacob
 Hanssen och Mester Iacob Matsen paa thend anden
 siide, anno 84.

Wy effther^{ne} Iens Anderszen, Laurittz Tøgerszen, borgemestere vdi
 Ripæ, Peder Trelundt, Oluff Thameszen, Ib Tornom, Hans Iessen,
 10 Hans Ienszen, Peder Baggeszen, raadmend, och Niels Pouellszen,
 kong. maietts. fougidt ther samededz, giörre alle witterligt medt
 thette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1584 fredagen,
 som sancti Dionisii dag paa faldt, som er thend 9. dag octobris, paa
 15 Riper raadhus tha waar schickidt for oss erlig mandt Anders Seue-
 rinszen, borger ibidem, paa thend ene, som hagne hiidt for oss
 ladett vdi rette kalde Regell Eskellszen, byfougid ibidem, paa thend
 anden siide for en dom, handt gaff hannom for sag, adt handt
 nogen tiidt forleden hagne dömppt och affsagdt emellom hannom
 och Her Iacob Hanszen, Gudz ordt tienner och capellan till Wor
 20 Frue domkircke ibidem paa hans høstruis, Karrinæ Hansdaatters,
 sallig Hans Lydickszens daatters vegne, saa och hederlig och høg-
 lerdt mandt, Mester Iacob Matszen, canick och sogenprest till for^{ne}
 Wor Frue domkircke ibidem, paa for^{ne} Karrinæ Hansdaatters barns
 vegne om thett eth hundritt daller, hinde effther for^{ne} hindis sallige
 25 faders dødelig affgang er arffuelligen tillfalden, vdi huilcken dom
 for^{ne} Anders Seuerinszen loed sig tycke, adt for^{ne} Regell Eskellszen
 hagne giördt hannom wrett, vdi thet adt handt haffuer dömppt for^{ne}
 Her Iacob Hanszens høstrue och hindis barn for^{ne} eth hundritt
 daller till emod hans pantt och wurdeering, som hand haffuer taget
 30 ther [27v] paa. Saa møtte for^{ne} Regell Eskellszen, suaredt ther till
 och sagde, adt handt dömppte hannom for^{ne} Her Iacob Hanszen och
 Mester Iacob Matszen emellom effther the vidnisbyrdt och beskee-
 den, som bleff for hannom vdi rette fremlagdt, och ther for loed
 handt sig och tycke hannom ther vdi icke vrett adt haffue giördt,
 35 meden wilde same syn vdgiffuen dom werre bestendig. Ther nest
 fremlagde for^{ne} Her Iacob Hanszen och Mester Iacob Matszen for^{ne}
 Regell Eskellszens dom vnder syn datum aar effther Gudz byrd
 1582 othensdagen post Dionisii, som er thend 10. dag octobris, paa

Ripær gieste ting vdgifffuitt, som vdi beslutningen eblantt andett formelder, adt effther tilltalle, giensuar, sagens leiligheedt, och effther the breffue och vidnisbyrdtz liudelsze handt hagde hørdt for sig, saa adt efftherthi for^{ne} Anders Sørenszens egidt pantte breff
 5 formellder, adt Vffe Ieppis haffuer vndertagidt for^{ne} eth hundritt daller y reede pendinge, som for^{ne} Karrinæ Hansdaatter ther vdi haffuer, førendt hun pantt satte Lebertt van Collen hindis hus, som sallig Seuerin Iacobszen forhandlitt *hannom* vdaff, och for^{ne} Anders Seuerinszen nu haffuer, och efftherthi adt same eth hundritt daller
 10 findis adt werre hindis rette fæderne arffue effther for^{ne} hindis sallig fader vdi hans efftherladendis guodtz, medt meere, som for^{ne} fougdens dom vdi sig sielff ther om medt fører, viste handt icke andett ther om adt kiende och sige, endt adt for^{ne} Her Iacob Hanszen bør paa for^{ne} Karrinæ Hansdaatters, hans høstruis, och hindis
 15 barns vegne adt haffue for^{ne} eth hundritt daller først och forlodtz vdt for noget andre vdaff for^{ne} Vffe Ieppis guodz och eyendom medt fleere ordt och thalle, som *thennom* ther om emellom gick. [28r] Tha effther tilltalle, giensuar och thenne sags leiligheed kunde wy icke kiende fougdens vlempe vdi for^{ne} syn vdgifffuen dom
 20 adt findis, meden thend ved syn fuldmacht adt bliffue. Till vidnisbyrdt medt woris signetter her vndertrøchte, datum vt supra.

Emellum Niels Sørenssen Agerbeck paa syn
 hosbundtz, welburdig Erick Lyckis vegne,
 25 och Regell Eskellszen, byfougidt ther samestedtz.

Wy efftherschreffne Iens Anderszen, Lauritz Tøgersen, borge- mestere vdi Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thamesen, Michell Thameszen, Hans Iessen, Hans Ienszen och Peder Baggiszen, raad-
 30 mendt ther samestedtz, giørre witterligt medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1585 fredagen ante Mathei apostoli, som er thend 17. dag septembris, paa Riper raadhus, tha waar schickidt for oss Niels Sørensen Aggerbeck, som paa syn hosbundtz, erlig welburdig mandt Erick Lycke till Skouffgardt, hans vegne
 35 hagde hiidt ladett vdi rette steffne Regell Eskellsen, byfougidt, ibidem, och hannom tilltalde for en dom, hand nogen tiidt forleden aff tingedt emellom forbemelte welburdig Erick Lycke och Thamis Iørgenszen affsagt hagde, och tillkiende gaff, adt handt hagde

dømt for^{ne} Thamis Iørgensen quitt fraa for^{ne} Erick Lycke for skadegieldt, kost och theringh for the fiire hundrede daller hoffuitt stoellen effther hans handschriftis liudelsze paa Matz Kockis vegne, och satte ther for vdi rette om for^{ne} Regell Eskellszen, byfoug-
 5 den, haffuer icke ther med giørdt for^{ne} hans hosbund vrett och forkortt, tha møtte for^{ne} Regell Eskellszen, suaredt ther till och sagde sig icke adt haffue vdi same syn vdgiffuen dom giørdt thend goede mandt for^{ne} Erick Lycke fork(or)tt, efftherthi hoffuitt stollen och rentten er vdgiffuitt, och for^{ne} Thamis Iørgensen haffuer bekomett
 10 syn handschriftt och breffue [28v] igen och ther vdoffuer begierid hoffuidt breffuidt her y dag tillstede, føre will handt icke suare ther till. Tha effther slig wilckordt och beskeeden, saa och efftherthi for^{ne} Erick Lycke, thendt goede mandt, haffuer bekommedt boede hoffuidt summen och renthen vdaff for^{ne} Thamis Iør-
 15 gensen och ther medt same tiidt fuld fougdens dom, och handt ther vdoffuer haffuer faatt for^{ne} syn handschriftt och vdgiffuen breffue igjen, och icke for^{ne} Niels Aggerbeck hagde helder hoffuidt breffuidt vdi sig sielff tillstede her y dag vdi same sag adt kraffue nogen skade pendinge medt, tha wiste wy oss icke effther saadan
 20 leigliheedt adt dømme och sige vdi thenne sag, inden for^{ne} hoffuidt breff komer her for oss tillstede. Till vidnisbyrdt medt woris signetter her wndertrøchte, datum vt supra.

Emellom Niels Touskouffs arffuinger och
 25 Iacob Kleinsmid paa Lauritz Knudsen y Ipstrup y Sielland hans vegne, om thend kaalgord paa Sancti Hansis hollm.

Wy borgemestere och raadt vdti Ripæ giørre alle vitterligt och kien-
 dis medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudts byrdt 1585
 30 fredagen ante sanctorum Philippi et Iacobi apostolorum, som er thend 30. aprilis, paa Riper raadhus, tha waar schickitt for oss Iacob Kleinsmid, borger ibidem, medt Laurtz Knudsen y Ipstrup y Siellandt hans breff och fuldmacht adt gange vdti rette medt sallig Niels Touskouffs arffuinger om en kaalhaffue paa Sancti
 35 Hansis hollm her for byen beliggendis och wdti samme fuldmacht formelder, adt for^{ne} Iacob Kleinsmid vdti for^{ne} sag adt forhandle giørre och lade vdti alle maade, lige som for^{ne} Laurtz Knudsen selff vdti egen persone her tillstede waare, och eblant andett haffuer wy

tillspurdt begge parterne personligen, om the willde woldgiffue same sag, tha haffue wy paa thett siiste mundellig forliggt och fordragen thennom medt theris egen beuilling och samtycke paa begge siider, Ib Tornom, woris medtbroder och [29r] Hans Baedscher, 5 borger ibidem, paa for^{ne} sallig Niels Touskoffs arffuingers vegne och for^{ne} Iacob Kleinsmidt paa for^{ne} Laurtz Knudsens wegne (vdi saa maade), adt for^{ne} Niels Touskoffs arffuinger skulle giffue for^{ne} Iacob Kleinsmidt paa for^{ne} Laurtz Knudsens wegne tolf daller, huilckedt the tha paa begge siider lode thennom medt handtastning 10 orffuis och nøigis, och for^{ne} Ib Tornom nogen kortt tiidt ther effther till bødtt och vdlagde thennom her paa raadhusidt vdti for^{ne} Iacob Kleinsmidtt egen neruerrilse, och for^{ne} pendinge ligger her endnu tillstede, och ther medt bleff thet till en klar endellig afftaldt sag, saa adt for^{ne} Niels Touskoffs arffuinger maa och skulle 15 nyde, brugge och beholde for^{ne} kalgordt for for^{ne} Laurtz Knudsens eller hans arffuingers forhindring eller paa talle wdtti noger maade, disligiste samme tiidt antuordett the paa bode siider fraa thennom, huis breffue och beuiisning the hagde emodt huer andre vdti thend sagh.

20 Till vidnisbyrdt medt woris stadz pitzeer her vnder trøcht, datum vt supra.

Borgemestere och raadtz suar, the gaffue
capittelss herrer om thend iordskyldt till
25 capittell och domkircken.

Wy borgemestere och raadtmdent vdi Ripæ giørre alle witterligt medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1587 fredagen nest for Iubilate søndag, som er thend 5. dag maii, paa Ripær raadhusz, tha waar schickidt for osz erlig och welburdig mandt 30 Christen Lange till Braminggaardt, cantor vdi Ripær domkircke, som paa hederlige capittels herrers och domkirckens vegne ibidem vdi nogre vdaff for^{ne} theris neruerrilsze tilkiende gaff och berettedt, adt her noger vdaff borgerne saa och byen forholder [29v] for^{ne} capittell och domkircken nogen iordskyldt for och icke thend til 35 rette tiide vdgiffue wille, tha suare wy, for^{ne} borgemestere och raadt, forbemelte capittells herrer ther till, saa adt ther som saa findis, adt Ripær bye skall werre thennom anthen paa for^{ne} capittels eller domkirckens vegne nogen iordskyldt ~~me~~ rette skyldig, første wy offuer

slaar och forfare woris byes iordtbog, registre och breffue egen-
 nom, och huis byen tha findis medt rette plictig adt werre anthen
 till for^{ne} capittell eller domkircken, tha wille wy paa byens vegne
 for^{ne} iordskyldt vden aldt rettergang eller møye vdi noger maade
 5 vdgiffue, och saa mange vdaff borgerne, som findis och bekiender
 theris iordskyld, anthen till capitteledt eller domkircken medt rette
 adt vdgiffue och thennom ther vndinden fortrycke eller forholde
 thend icke vdi lange tiide adt vdgiffue wille, tha wiide wy icke
 andett, adt thet haffuer werrid gamell sæduonligheedt adt pantte
 10 thennom, som vdi saa maade sig fortrycke och for^{ne} theris iord-
 skyldt till rette tiide icke vdgiffue wille, meden thennom saa mange
 vdaff borgerne, som om for^{ne} iordskyldt haffue emoedt sigelse
 thend adt vdgiffue, tha maa the paa for^{ne} capittels och domkirckens
 vegne lade thennom till ting steffne och ther adt gaa om saa wiitt,
 15 som rett er. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz piitzner her vnder-
 trøcht, datum vt supra.

[30r]

Dom emellom Niels Aggerbeck paa
 syn hosbundtz, welburdig Erick Lyckis
 20 vegne och Regell Eskellsen, byfougid.

Wy efftherschreffne Iens Anderszen och Lauritz Tøgerszen, borge-
 mestere vdi Ripæ, Peder Trelundt, Oluff Thameszen, Michell Tha-
 meszen, Ib Tornom, Hans Ieszen, Hans Ienszen och Peder Bag-
 geszen, raadmendt ther samestedtz giørre alle witterligt medt thette
 25 wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1587 fredagen ante
 palmarum, som er thend 7. dag aprilis, paa Riper raadhus, tha waar
 schickidt for osz Niels Agerbeck paa thend ene, som paa syn hos-
 bundtz, erlig och welburdig mandt Erick Lycke till Skouffgaardt,
 hans vegne, hagde hiidt ladett vdi rette kalde Regell Eskellszen,
 30 byfougidt ibidem, paa thend anden siide for en dom, som handt
 gaff hannom for sag, adt handt nogen tiidt forleden hagde dømp
 och affsagdt emellom forbemelte velburdig Erick Lycke och Niels
 Pouellszen, kong. maitts. fougidt ibidem, om en laasz, handt hagde
 tagedt fraa Matz Kockis dør, som for^{ne} Niels Agerbeck paa for^{ne}
 35 Erick Lyckis vegne hagde slagedt ther for, vdi huilcken dom handt
 berettet och tilkiende gaff, adt for^{ne} Regell Eskellszen haffuer
 dømp for^{ne} Niels Pouellszen quitt effther thend hiemell, som Albritt
 Friis hannom hiemblett haffuer same laasz adt fraa thage, disligiste

adt handt skulde vdi for^{ne} syn dom wiidere haffue formelt for^{ne}
 Albritt Friis for^{ne} Matz Kockis hus och gordt vdi arrestering adt
 beholde effther kong. maittz. breffs liudelse, handt ther paa haff-
 uer, och emodt for^{ne} Erick Lyckis pantte breff och Matz Kockis
 5 endelig quitantiarum, handt vdaff [30v] kong. maietts. rentte-
 mester bekomedt haffuer, som thend vidisse vdaff quitantien vnder
 syn datum Kiøbenhaffn thend 16. martii anno 1584 ther om vdi
 sig sielff indholder och vduiszer, som for^{ne} Niels Agerbeck for osz
 vdi rette fremlagde. Ther nest fremlagde handt for^{ne} Regell Es-
 10 kellszens dom, liudendis ordt fraa ordt, som her effther følger:
 Ieg Regell Eskellszen, byfougidt vdi Ripæ, giør witterligt medt
 thette mitt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1585 mandagen
 ante Canuti regis, som er thend 5. dag iulii, paa Riper gieste ting,
 tha waar schickidt for mig vdi rette erlig och welburdig mandt
 15 Erick Lycke till Skouffgaardt, som hagne hiidt ladett vdi rette kalde
 Niels Pouellszen, kong. maietts. fougidt, her samestedtz och gaff
 handt *hannom* for sag, adt handt haffuer tagedt en laas fraa Matz
 Kockis dør, huilcken handt vedt syn tienner Niels Agerbeck haffuer
 ladett slaa for for^{ne} Matz Kockis dør, och meente handt for^{ne} Niels
 20 Pouellszen ther *met* adt haffue giørdt wrett och burde adt staa
 hannom ther for till rette. Tha møtte for^{ne} Niels Pouellszen, suaredt
 ther till och berettedt, adt erlig och welburdig mandt Albritt Friis
 till Harritzkierdt, høffuidzmandt paa Riperhus, haffde anttuordett
 hannom kong. matts. breff vnder syn datum 1583, thend 24. au-
 25 gustii paa Koldinghus vdgiffuitt, medt hans naadis egen haandt
 vnderschreffuitt, som eblantt andett formelder: Wor synderlig gunst
 tillforne, wiider effther som Matz Kock vdi wor kiøbstedt Riibe er
 osz en stoer *summa* pendinge skyldig for korn, som handt aff osz
 bekommedt haffuer och y andre maade, for huilcken gielddt wy erre
 30 vdi hans gaardt ind vorderit, tha bede wy ether och wille, adti same
 hans gaardt medt syn tilligelse paa wore vegne annammer, och [31r]
 huis rentte ther aff indkomme kandt, adti thett aarlig fører till
 regenskab, ther medt skeer wor wilige, medt meere for^{ne} kong.
 maittz. breff ther om formelder. Och haffuer forbemelte Albritt
 35 Friis befallett hannom same kong. maittz. breff adt lade lesze och
 kundgiørre till Riper bye ting och forbiude noget adt beuaare then-
 nom medt for^{ne} Matz Kockis husz och gordt emodt for^{ne} kong.
 maittz. breffs liudelse, huilckett handt och saa haffuer giørdt effther

thend guode mandtz befalling vdi for^{ne} Erick Lyckis tienners, Niels Agerbeckis, neruerrilse, och siiden forbemelte Albritt Friis haffuer annamedt for^{ne} Matz Kockis hus och gordt y arrestering effther hogbemelte kong. matts. breff och befalling, tha *ther* effther er slagen
5 en laas for for^{ne} Matz Kockis hus och gordt emodt hogbemelte kong. matts. breff och befalling och emoedt forbiudelse, huilcken thendt guode mandt forbemelte Albritt Friis haffuer befalledt hannom adt thage fraa igien, och icke hand wilde slippe for^{ne} gordt vdaff arrestering, førendt handt fick kong. matts. breff och befalling igien,
10 adt handt skulde giffue *thet* løes, och satte for^{ne} Niels Pouellszen *ther* for vdi alle dom och rett, om handt er plictig till adt staa for^{ne} Erick Lycke till rette for for^{ne} laas, handt loedt tage fraa for^{ne} dør effther thend guode mandtz befalling, medt flere ordt och talle, som thennom *ther* om emellom waare. Tha effther tilltalle, gien-
15 suar och thenne sags *leilighed* weedt ieg icke andett her om adt paa sige, endt efftherthi for^{ne} Albritt Friis haffuer fangidt kong. maitts. breff och befalling for^{ne} Matz Kockis hus och gaardt adt annamme, effther som hans naadis [31v] breff *ther* om wiidere formelder, weedt ieg icke, adt thend guode mandt Albritt Friis kandt giffue
20 thendt arrestering løes, som handt haffuer ladett giørre paa for^{ne} Matz Kockis hus och gordt, førend handt fanger kong. maietts. breff och befalling, adt handt skall giffue thett vdaff arrestering igien, och for^{ne} Niels Pouellszen for for^{ne} sag quitt adt werre, efftherthi for^{ne} Albritt Friis er hannom thett bestendig, vdi hues
25 maade handt vdi for^{ne} sag giørdt haffuer effther hans befalling paa hogbemelte kong. maietts. vegne, till vidnisbyrdt *met* mitt signeett her vndertrøcht, datum vt supra. Och satte for^{ne} Niels Agerbeck *ther* for vdi alle rette, om for^{ne} Regell Eskellszen haffuer icke giørdt for^{ne} Erick Lycke wrett och burde adt staa hannom *ther* for till rette.
30 Tha møtte Kieldt Iørgenszen, slotzfougidt paa for^{ne} Riperhus, paa for^{ne} Regell Eskellszens vegne vdi hans fraauerrilse och effther hans befalling suaredt *ther* till och sagde, adt for^{ne} Regell Eskellszen er for^{ne} hans vdgifuenne dom bestandig, efftherthi forbemelte Albritt Friis er for^{ne} Niels Pouellszens hiemell till for^{ne} laas adt fraa thage,
35 disligiste berettedt handt, adt for^{ne} kong. matts. renttemesters quitantiarum haffuer icke werridt vdi rette for hannom, førendt handt dømpte vdi sagen, och *ther* for loedt sig tycke, adt handt haffuer icke giørdt for^{ne} Erick Lycke *ther* vdi wrett, meden will staa wedt

thend, medt fleere ordt och thalle, som thennom ther om paa begge partter emellom løb. Tha effther tilltalle, giensuar, breffue och beuiiszning, som for osz vdi rette fremlagdis, och thenne sags leiligheedt, saa och efftherthi thend guode mandt welburdig Albritt Friis
 5 [32r] haffuer hiemblett for^{ne} Niels Pouellszen for^{ne} laas, hand hagde befallett hannom adt thage fraa for^{ne} Matz Kock[is] dør, som handt hagde giørdt arrestering paa och ann[a]medt effther hogbemelte kong. maitts. breffis liud[el]se, sameledis efftherthi for^{ne} Kieldt Iørgenszen endnu y dag hiemblett for^{ne} Niels Pouellszen
 10 paa for^{ne} Albritt Friiszes vegne same for^{ne} laas, handt fraa for^{ne} Matz Kockis dør effther for^{ne} Albritt Friiszes befaling thagedt haffuer, tha kunde wy icke kiende for^{ne} Regell Eskellszen, byfougdens, wlempe ther vdi adt kunde findis, meden om thend endelig quitantiarum, som for^{ne} Matz Kock vdaff kong. maietts. rentmester skulde haffue bekommedt, efftherthi thend icke kom tillstede vdi rette, thend tiidt fougden om for^{ne} arrestering paa for^{ne} Matz Kockis hus och gaardt dømppte, tha finde wy thend sag neder
 15 for fougden till tingedt adt komme och ther adt gaa om, saa wiitt som rett er, om thend guode mandt, forbemelte Erick Lycke, haffuer
 20 ther wiidere vdi adt sige. Till vidnisbyrdt medt woris signeetter her vndertrøchte, datum vt supra.

[32v]

Dom emellom Hans Hendrickssen
 Guldsmidt och Regell Eskellssen,
 25 byfougidt.

Wy efftherschreffne Iens Anderszen, Lauritz Tøgerszen, borge-
 mestere vdi Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thamesen, Michell Thameszen och Hans Ieszen, raadmendt ther samestedtz, giørre alle witterligt medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt
 30 1587 fredagen nest effther thrinitatis søndag, som er thend 16. dag iunii, paa Riper raadhus, tha waar schickid for osz Hans Hindrichszen Guldsmidt, borger her samestedtz, paa thend ene, som hagde hiidt ladett for osz vdi rette kalde Regell Eskellszen, byfougidt ibidem, paa thend anden siide for en dom, som handt gaff hannom
 35 for sag, adt handt nu kortt forleden emellom hannom for^{ne} Laurtz Tøgerszen och Anders Seuerinszen om thend lyckelse emellom hans och for^{ne} Anders Seuerinszens gaarde emodt Langweyll dømppt och affsagdt haffuer, (vdi thet) adt handt berettet, adt handt hagde

dømt emoedt Matz Kockis breff och segell, handt Iahanne Bag-
 giszdaatter, salig Peder Graffuerszens efftherleffuerske, om for^{ne}
 lyckelse giffuitt haffuer, och ther vdoffuer vdi rette fremlagde for^{ne}
 Hans Guldsmidt for^{ne} Regell Eskellszens dom vnder syn datum
 5 1587 leffuedagen nest for Oculi søndag, som er thend 18. dag
 martii, formeldendis eblantt andett vdi beslutningen, adt effther
 tilltalle, giensuar och thenne sags leiligheedt, saa adt efftherthi ther
 icke findis vdi for^{ne} Lauritz Tøgerszens skøde breff, adt hannom bør
 adt holde nogen lyckels emellom for^{ne} Hans Hindrichszens och An-
 10 ders Seuerinszens iorde, icke helder for^{ne} Matz Kockis breff er
 louglic [33r] giørdt for tings dom, som thet sig bør, och icke hell-
 der for^{ne} hans breff er lest och kundgiørdt for tings dom, førendt
 skiøden er gangen, tha weedt handt icke andett ther om adt kiende
 eller paa sige, endt adt for^{ne} Lauritz Tøgerszen bør for for^{ne} lyckels
 15 adt holde ferdig, quitt och frii adt werre, och adt for^{ne} Hans Hin-
 drichszen och Anders Seuerinszen begge adt holde theris lyckels
 ferdig emellom huer andre, saa wiitt som the haffuer iordt till paa
 begge siider vedt for^{ne} planckuerck fraa for^{ne} Lauritz Tøgerszens
 nør och øster staaadt hiørne stenger och saa vdt adt tofften medt
 20 meere, som same dom vdi sig sielff indholder och vduiiser, och
 satte for^{ne} Hans Hindrichszen ther for vdi rette, om for^{ne} Regell
 Eskellszen haffuer icke ther medt giørdt hannom wrett och bør adt
 staa hannom ther for till rette, tha møtte for^{ne} Regell Eskellszen,
 suaredt ther till och waar for^{ne} syn vdgiffuen dom bestandig och
 25 satte vdi alle rette, om handt bør adt staa for^{ne} Hans Hindrichszen
 ther for till rette, efftherthi handt haffuer dømt och sagdt thennom
 emellom om for^{ne} lyckels, thedt ligest och retteste handt kunde
 kiende effther the breffues och adkomes liudelse, som paa thend
 tiidt for hannom vdi rette fremlagdis, medt fleere ordh och thalle,
 30 som thennom ther om paa begge siider emellom løb. Tha effther till-
 talle, giensuar och thenne sags leiligheedt, saa och effther for^{ne}
 Hans Hindrichszens egen skøde breff och the andre hans breffuis
 och adkomis liudelse, som handt for osz her y dag vdi rette frem-
 lagde, och effther for^{ne} Regell Eskellszen, byfougdens, doms liu-
 35 delsz, som handt om for^{ne} lyckels emellom for^{ne} Lauritz Tøgerszen,
 Hans Hindrichszen och Anders Seuerinszen dømt och affsagdt
 haffuer, och handt disligiste vdi rette fremlagde, [33v] tha kunde
 wy icke kiende for^{ne} Regell Eskellszens wlempe ther vdi adt findis,

icke helder nogen wrett adt haffue giørdt for^{nē} Hans Hindrichszen vdi thenne sag. Till vidnisbyrdt medt woris signeetter her vndertrøchte, datum vt supra.

5 Opsettelse emellom Erick Lycke till Skouffgaardt
och Regell Eskellszen, byfougidt ibidem.

Vy borgemestere och raadmendt wditi Ripæ giørre witterligt for alle och kiendis medt *thette* wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1587 fredagen ante natiuitatis Mariæ, som er then første dag sep-
10 tembris, paa Riper raadhus, ther erlig och welburdigh mandt Erick Lycke till Skouffgaardt hagde steffndt Regell Eskellsen, byfougidt her samme stedz, hiidt for en dom, som hand nu siiste gang hagde dømpt och affsagdt emellom *hannom* och welburdig Albritt Friis paa Riper gieste ting vnder syn datum 1587 fredagen ante Laurentii
15 martiris, som er then 4. dag augustii, liudendis om Matz Kockis hus och eyendom paa Melldamen beliggendis, tha haffue wy opsatt sagen till y dag maanidt, som er paa thend 29. dag septembris først kommendis, och tha endellig adt dømme emellom for^{nē} Erick Lycke then guode mandt och byfougden, saa frampt adt ther icke kandt
20 komme nogen anden middell eller forhandling diss emellom, vden wiidere forhalling. Till vidnisbyrdt medt voris stadtz pitzeer her vnder trøcht, skreffuitt wditi Ripæ, anno die et loco vt supra.

[347] Dom emellom Erick Lycke, Albritt Friis och
25 Regell Eskelssen, byfougidt.

Wy borgemestere och raadmendt wdi Ripæ giørre alle witterligt och kiendis medt *thette* wortt opne breff, att aar 1587 fredagen ante natiuitatis Mariæ, som er thend første dag septembris, paa Riper raadhus tha waar schickidt for osz erlig och welburdig mandt Erick
30 Lycke till Skouffgaardt paa thend ene, som hagde ladett hiidt for osz y rette steffne Regell Eskelssen, byfougidt ibidem, for en dom, som handt nu siiste gang hagde dømpt och affsagdt emellom *hannom* och welburdig Albritt Friis till Harridtzkier, høffuidzmandt paa Riperhus, vnder syn datum 1587, fredagen ante Laurentii martiris,
35 som er thend 4. dag augustii, liudendis om Matz Kockis hus, gaardt och eyendom paa Melldamen beliggendis, formeenendis fougden adt haffue giørdt *hannom* wrett (vdi *thette*), adt hand haffuer dømpt for^{nē} Albritt Friis for^{nē} hus och gaardt vdi arrestering adt

beholde emodt hans pante breff och andre adtskillige breffue, handt
 ther paa haffuer, disligiste forbemelte Albritt Friis medt for^{ne} foug-
 dens dom, handt forhuerffuedt haffuer, formeendis och saa, adt
 handt haffuer forholtt *hannom* for^{ne} hus och gaardt for emodt ret-
 5 ten och saadane hans breffue, som handt vdi rette fremlagde, tha
 for adtskillige orsager och leiligheedtz skyldt bleff sagen thend tiidt
 opsatt till y dag maanidt, som er thend 29. septembris, paa huilcken
 dag sancti Michels dag paa faldt, och for thend orsags skyldt dømpte
 wy icke thend dag, efftherthi thend hellig holtis effther *ordinantzen*,
 10 meden kaldett sagen for oss anden dagen, som er thend 30. septem-
 bris, tha møtte forbemelte wel[34v]burdig Erick Lyckis fuldmec-
 tige y thenne sag, Niels Agerbeck, medt for^{ne} opsettelse och paa nye
 ladett for^{ne} Regell Eskellszen for for^{ne} hans vdgiffuen dom steffne
 och kalde hiidt vdi rette, disligiste forbemelte welburdig Albritt
 15 Friis medt for^{ne} dom, handt vdi saa maade forhuerffuitt hagde, och
 fremlagde handt for^{ne} byfougdens dom vnder *forschreffne* syn da-
 tum, som eblantt andett formelder, som her effther følger, adt for-
 bemelte Erick Lycke hagde same tiidt ladett for *hannem* vdi rette
 steffne och kalde forbemelte Albritt Friis och gaff handt *hannom*
 20 for sag, adt hand forholder *hannom* for^{ne} Matz Kockis hus och
 gaardt for, som handt loedt sig tycke adt tillhørre *hannom* medt
 rette effther the adtskillige breffuis liudelse, handt ther paa haffuer,
 for thend summa pendinge och gieldt, for^{ne} Matz Kock *hannom*
 skyldig er, vdaff huilcke hans breffue handt nu partt fremlagde
 25 och loedt lesze for *hannom* same dag for tings dom, och ther vd-
 offuer fremeskidt och begieridt handt udi rette, huis breffue, dom-
 me och beuiisning, for^{ne} Albritt Friis haffuer adt tilholde sig for^{ne}
 hus och gaardt medt medt rette, och mentte handt, adt handt haffuer
 giørdt *hannom* wrett, (vdi *thette*) handt haffuer *hannom* *thet* for-
 30 holltt for vdi tho aar, och vden aldt *billighed* och rett adt werre
 skeedt emodt for^{ne} hans breffuis och beuisnings liudelse, handt
 ther paa haffuer, tha møtte Niels Pouellszen, kong. maietts. fougidt,
 paa forbemelte welburdig Albritt Friiszis vegne vdi hans fraaueril-
 se och effther hans befalling suaredt ther till endnu som till forne,
 35 adt thend guode mandt for^{ne} Albritt Friis haffuer effther hogbe-
 melte kong. maietts. breff och befalling giørdt arrestering paa for^{ne}
 Mats Kockis [35r] hus och gaardt och forbudett noget adt beuaare
thennom ther medt emoedt for^{ne} kong. maietts. breffis liudelse,

som handt vdi rette fremlagde, och icke handt will slippe for^{ne}
 gaardt vdaff arrestering, førendt handt bekommer kong. maietts.
 breff och befalling igien, adt hand skall giffue *thet* løes, och satte
 handt ther for vdi alle rette, om thend guode mandt, for^{ne} Albritt
 5 Friis, haffuer ther medt giørdt for^{ne} welburdig Erick Lycke vdi
 noget maade wrett eller forkortt, disligiste om handt bør adt giffue
 for^{ne} arrestering paa for^{ne} hus och gaardt løes igien emoedt kong.
 maietts. breffs liudelse eller icke, medt fleere ordt och thalle, som
thennom ther om paa begge partter emellom løb. Tha effther till-
 10 talle, giensuar, breffue och beuiisning, som for *hannom* vdi rette
 fremlagdis, och thenne sags leilighed, saa adt efftherthi forbemelte
 Erick Lycke waar y dag strax vden lenger forhalling effther hog-
 bemelte kong. maietts. breff och mandat endelig dom om for^{ne} Matz
 Kockis hus och gaardt vdaff *hannom* begierindis, disligiste effther-
 15 thi for^{ne} Erick Lycke haffuer icke endnu førdt for^{ne} Matz Kockis
 endelig hoffuitt quitantiarum her tillstede for *hannom* vdi rette,
 icke helder kong. maietts. breff och mandat, adt for^{ne} arrestering
 paa for^{ne} Matz Kockis hus och gaardt er løes giffuitt, tha weedt
 handt icke anderledis ther om adt kunde paa sige och kiende for
 20 rette, endt som handt till forne om for^{ne} arrestering dømpth haffuer,
 saa adt forbemelte Albritt Friis kandt thend icke løes giffue, før-
 endt handt fanger kong. maietts. breff och befalling, adt handt
 skall giffue for^{ne} arrestering løes igien effther hans formere doms
 liudelse. Och satte for^{ne} Niels Agerbek ther for vdi alle rette, om
 25 byfougden, for^{ne} Regell Eskellszen, haffuer icke ther medt giørdt
 for^{ne} hans hosbunt Erick Lycke [35v] wrett och forkortt, och om
 handt icke bør adt staa for^{ne} Erick Lycke till rette for huis skade och
 forsøvelse, handt ther paa fangitt haffuer, thiszligiste satte handt
 och saa wdi rette, om for^{ne} Albritt Friis icke haffuer giørdt for^{ne}
 30 hans hosbunt Erick Lycke wrett och forkortt, adt handt vdi saa
 lang tiidt effther hans beretning haffuer forholtt *hannom* for^{ne}
 Matz Kockis hus och gaardt for emoedt for^{ne} hans pantte breff och
 andre hans adskillige breffuis liudelse, handt ther paa haffuer. Tha
 møtte for^{ne} Regell Eskellszen, suaredt ther till och sagde, adt handt
 35 waar for^{ne} syn vdgiffuen dom vdi thenne sag bestandig, och icke
 handt viste sig adt haffue giørdt thend guode mandt, for^{ne} Erick
 Lycke, ther vdi wrett eller forkortt. Ther nesth møtte Kieldt Iør-
 genszenn, slotz fougidt paa Riperhus, och paa forbemelte syn hos-

bundz, Albritt Friiszis, vegne wdi hans fraauerrilse och effther hans
 befalling suaredt ther till nu, som bode for^{ne} Niels Pouelszen och
 handt tillforne suaredt och beretted hagde, effther som forschreff-
 uitt staar, och ther vdoffuer vdi rette fremlagde handt hogbemelte
 5 kong. maietts. breff och medt hans naadis egen haand vnder-
 schreffuitt, formeldendis som her effther følger: Frederich thend
 Anden, medt Gudz naade Danmarcks, Norgis, Wendis och Gotters
 konning, wor synderlig gunst tillforn, wiider epther som Matz
 Kock ther vdi wor kiøpstedt Riibe er osz en stoer summa penniche
 10 schuldig for korn, som handt aff osz bekomidt haffuer, och i andre
 maade, for huilcken gieldt wii erre vdi hans gaardt induorderitt,
 tha bede wy ether och wille, adt i same hans gaardt [36r] medt aldt
 syn tilliggelse paa wore vegne annamer, och huis renthe ther ind-
 komme kandt, adt i *thet* fører aarligen till regenschab, ther *med*
 15 schier wor wilge, befalindis ether Gudt, schreffuitt paa wortt slott
 Koldinghusz thend 24. augusti aar 1583 vnder wortt *signett*, osz
elskelige erlig, welbyrdig Albritt Friisz, wor mandt, raadt och
 embitzmandt paa wortt slott Ribehusz. Och satte for^{ne} Kieldt Iør-
 genszen och saa ther for vdi alle rette, om forbemelte hans hos-
 20 bundh, Albritt Friisz, ther *med* haffuer giørdt for^{ne} Erick Lycke
 wrett eller forkortt, och om handt endnu bør for^{ne} arristering paa
 for^{ne} Matz Kockis huss och gaardt igien løes adt giffue, førendt
 handt fanger kong. maietts. breff och befalling, adt handt skall
thet igien løes giffue, medt fleere ordt och thalle, som *thennom*
 25 ther om paa begge partter emellom løb. Tha effther tilltalle, gien-
 suar, breffue och beuisninge och thenne sags leiligheedt, saa adt
 efftherthi forbemelte welburdig Albritt Friis haffuer bekommedt
 hogbemelte kong. maietts., wor alder naadigste herris, breff och
 befalling, adt handt for^{ne} Matz Kockis hus och gaardt medt aldt syn
 30 tilliggelse paa hans naadis wegne *annamme* skulde for thend summa
 pendinge, handt hans naade for korn och y andhre maade er skyldig
 bleffuen, och er wdi for^{ne} hans hus och gaardt ther for induorderit,
 och icke hans kong. maietts. haffuer thend end nu igien løes giff-
 uitt, sameledis efftherthi for^{ne} Erick Lycke haffuer icke endnu førdt
 35 osz for^{ne} Matz Kockis hoffuitt quitantiarum her tillstede vdi rette,
 tha kunde wy icke kiende fougdens wlempe vdi for^{ne} hans vd-
 giffuen dom adt kunde findis, icke helder forbemelte welburdig

Albritt Friis adt haffue [36v] giørdt for^{ne} Erick Lycke vdi thenne sag forkortt. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz secrett her vndertrøcht, datum vt supra.

5 Peder Trellundtz skudtzmaall.

Wy efftherschreffne Iens Anderszen, Lauritz Tøgerszen, borgemestere vdi Ripæ, Oluff Thameszen, Michell Thameszen, Ib Tornom, Hans Ieszen, Hans Ienszen och Peder Baggeszen, raadmendt ther samestedtz, giørre alle witterligt och kiendis medt *thette* wortt
 10 opne breff, adt aar effther Gudz byrdt 1587 fredagen ante Lucia Virginis, som er thend 8. dag decembris, paa Riper radhus, tha waar schickidt for osz erlig mandt Ionn Pederszen Trellundt, borger ibidem, som giørde syn faders, erlig och welforstandig mandt Peder Trellundt, raadmandt her samestedtz, hans skudzmaall till osz och
 15 24 borgere och dannemendt, som thendt thiidt tillstede waare, vdi hans frauerrilse och paa hans vegne, adt wy wille medt dielle och giffue hannom woris schrifftlig vidnisbyrdt och beuiss, huorledis handt haff~~uer~~er schickidt och forhandlitt sitt liiff och leffnitt medt
 20 hiidt till Riper bye, och haffuer boede werridt woris medt borger saa och siddett her vdi raadt och retth medt osz, tha suare wy for^{ne}, saa [37r] mange som her y dag paa thenne thiidt neruerrindis tillstede waare, alle endecteligen, ther till bekiende och bestaa, adt fraa thett første, och saa lenge som forbemelte thend dannemand Peder
 25 Trellundt haffuer indt till thenne dag werridt woris medt borger her vdi Ripe bye och siddett vdi raadt och rett medt osz, tha haffuer handt altiidt wdi midler tiidh forhandlitt och schickidt sitt liiff och leffnitt, boede medt ordt, gierninger och omgengelse, lønlig och obenbarlig, som en guodt, betroidt, from, opriichtig, erlig danne-
 30 mandt vdi alle maade, och icke wy kunde hannom medt rette andett beskylde endt ære, fromheedt och gott vdi alle maade. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz secreet her vndertrøcht, datum anno, die et loco vt supra.

35 [37v] Dom emellom Albritt Friis och Erick Lycke.

Why borgemestere och raadmendt vdi Ripæ giørre alle witterligt medt *thette* wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1588, fredagen nest for Letare søndag, som er thend 15. dag martii, paa

Riper raadhus, tha waar schickidt for osz erlig mandt Niells Pouellszen, kong. maietts. fougidt ibidem, som vdi erlig och welburdig mandt Albritt Friis till Harridtzkier, hœffuidtzmandt paa Riperhus, hans fraauerrielse och paa hans vegne tillkiende gaff, adt handt
 5 medt tho karlle vedt naffn Bertill Hanszen och Daudt Skotter hagde ladett hiidt steffne erlig och welburdig mandt Erick Lycke till Skouffgaardt adt møde her y dag tillstede for osz medt huis dieels breffue, som handt till Riper ting paa Matz Kock forhuerffuidt hagde, och meener hannom for same dieelle quitt adt werre,
 10 som handt gaff hannom for sag, och satte for^{ne} Niels Pouellszen ther for vdi rette paa forbemelte welburdig Albritt Friiszis vegne, om for^{ne} Matz Kock bør icke vdaff for^{ne} dieelle quitt adt werre, som for^{ne} Erick Lycke haffuer hannom vdi, och efftherthi thett beuiiszis medt for^{ne} tho karlle vedt theris eedt och oprachte fingre,
 15 adt the waare for for^{ne} Skouffgaardtz portt thend første dag martii och hiidt steffnitt for^{ne} Erick Lycke paa for^{ne} welburdig Albritt Friiszis vegne y dag adt møde, och adt the thallede medt hans fougidt och schriffuer vdi fleere hans folckis neruerrilse, tha effther saadan leiligheedt, [387] adt ther som for^{ne} Erick Lycke findis nu
 20 hiidt loulig steffndt och kaldett att werre, och handt icke eller noger paa hans vegne hans vndskylding eller forfaldt adt giørre, och efftherthi recenzen formelder, adt huosomheldst ther steffnis for nogen tilbørlig dommer, och handt huercken selff, hans fuldmyndig eller hans loulig forfaldt møder, tha haffue thafft sagen, indt
 25 till thend steffnis loulig igien, saa wiide wy icke helder nu effther slig leiligheedt andett her paa adt kiende och sige for rette, endt adt for^{ne} Erick Lycke bør for^{ne} sag adt haffue thafft och for^{ne} Matz Kock for for^{ne} dieelle quitt adt werre, indt till saa lenge handt will steffne och kalde paa ny igien. Till vidnisbyrdt medt woris stadz
 30 secreet her vnderthørcht, datum, anno, die et loco vt supra.

[387] Emellom Albritt Friis och Erick Lycke,
 saa och Matz Kock.

Wy borgemestere och raadmendt vdi Ripæ giørre alle witterligt och
 35 kiendis medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1588 fredagen ante Margaretæ virginis, som er thend 19. dag iulii, paa Riper raadhus tha waar schickidt for osz Niels Hansen och Ies Ebbeszen y Stenderup paa thend ene, som paa erlig och welburdig

mandt Erick Lycke till Skouffgaardt, theris hosbundtz vegne vdi
 hans fraauerrielse, hagde hiidt ladett for osz vdi rette kalde erlig och
 welburdig mandt Albritt Friis till Harridtzkier, høffuidtzmandt paa
 Riperhus, och Matz Kock paa thendt anden siide och satte vdi rette,
 5 om for^{ne} Matz Kock burde adt werre och bliffue vdi thend dieelle
 eller icke, som forbemelte welburdig Erick Lycke nogen thiidt for-
 leden hagde ladett hannom fordielle her till Riper gieste ting for
 thenndt contracht, handt icke holdett och fuldkomemt haffuer, som
 vdaff guode mendt och andre dannemendt noger aar forleden vdi
 10 Othensze thennom emellom giørdt och forhandlitt hagde om thend
 summa pendinge och gielddt, for^{ne} Matz Kock hannom skyldig er,
 tha møtte Kieldt Iørgenszen, slotz fougidt paa Riperhus, och Ing-
 uordt Frandsen paa forbemelte welburdig Albritt Friiszis vegne, saa
 och for^{ne} Matz Kock, och for^{ne} Matz Kock fremlagde her for osz y
 15 dag guldt och pendinge och tilbødt strax adt wille oplegge och be-
 talle for^{ne} Erick Lycke eller for^{ne} Niels Hansen [39r] paa hans
 vegne, huis pendinge och gielddt handt thend guode mandt medt
 rette findis skyldig adt werre, ther som for^{ne} Niels Hansen hagde
 hans handschiffther, quitantier och andre breffue ther nu y dag
 20 tillstede, som handt paa for^{ne} gielddt haffuer adt offueranttuorde
 hannom igien, thi handt wilde icke lenger verre vdi same dieelle.
 Tha effther thenne sags leiligheedt och bescheeden, saa adt effther-
 thi for^{ne} Matz Kock fremlagde och tilbødt for^{ne} Niels Hansen paa
 for^{ne} Erick Lyckis vegne her y dag for osz guldh och pendinge adt
 25 wille rette for sig medt, boede for^{ne} gielddt och hans faldtzmaall,
 och begieridt for^{ne} synne handschiffther, quitantier och breffue
 igien, som for^{ne} Erick Lycke haffuer paa hannom, och wille icke
 lenger werre vdi same dieelle, dog for^{ne} Niels Hansen thennom icke
 paa for^{ne} Erick Lyckis vegne annamme vilde, icke helder handt
 30 hagde for^{ne} Matz Kockis handschiffther, quitantier och breffue her
 y dag tillstede, disligiste efftherthi fougden, som hagde stedt for^{ne}
 fordielsmaall offuer for^{ne} Matz Kock, waar icke her y dag till-
 stede, icke helder waar steffnd her y dag y rette, tha opsatte wy
 thenne sag till y dag sex vgger, som er thend 30. dag augustii nu
 35 først kommendis och begge partherne tha adt møde her tillstede
 igien medt alle, huis breffue och beuiiszing the vdi thenne sag
 emoedt huer andre haffue, adt nyde och vndgielde, huis loug och

rett er. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz piitzner her vndertrøcht, datum vt supra.

[39^v] Emellom Iffuer Stub, borger y Kolding,
 5 paa Bernt Follenkamp, borger ther samestedtz,
 hans vegne och Regell Eskellsen, byfougidt.

Wy borgemestere och raadmend vdi Ripæ gjørre alle witterligt med thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1588, fredagen ante Olaui Regis, som er thend 26. dag iulii, paa Riper raadhus,
 10 tha waar schickidt for osz Iffuer Stub, borger y Kolding, paa thend ene, som hagde hiidt ladett for osz vdi rette kalde Regell Eskellszen, byefougidt her same stedtz, paa thend anden siide for en dom, som handt y dag for osz fremlagde, och hand gaff hanom for sag, adt handt vdi thette neruerrindis aar mandagen ante Margaretæ virginis,
 15 som er thend 15. dag iulii, paa Riper gieste ting nu siist forleden emellom hannom paa Berntt Follenkamp, borger y for^{ne} Kolding, hans vegne och Ib Pouellszen, borger her samestedtz, dømp^t och affsagdt haffuer, huilcken for^{ne} fougdens dom vdi beslutningen eblantt andett formelder boede om thend thæring, for^{ne} Ib Pouells-
 20 zens høstrue, Giertrud Nielszdather, hagde forthæridt hoes for^{ne} Berntt Follenkamp vdi Kolding, disligiste om huis kramguodtz hun hagde vdtagedt y hans kramboe effther hans regenskaps bogs liudelse, saa och efftherthi hand haffuer dømp^t, adt huis the rentte pendinge kunde icke tillstrecke och belange sig aff the hundritt daller,
 25 sallig Niels Touskoff fick for^{ne} [40^r] Berntt Follenkamp med for^{ne} sin daatter, ther som the icke nocksompt kunde till hindis kost och thæring forstrecke sig, medt huis guldt, pendinge och andett giørdt siølf, som for^{ne} Berntt Follenkampis høstrue ther foruden hagde faatt, thet skulde for^{ne} Ib Pouellsen oplegge och betalle for^{ne} Berntt
 30 Follenkamp effther vuildige dannemendtz tække, disligiste huis kramguodtz for^{ne} Giertrudt Nielszdaatter hagde vdi hans kramboe vdtagedt vdi hindis wmyndige aare och emoedt for^{ne} hindis faders wilge och samtække, thet viste for^{ne} Regell Eskellszen icke helder for^{ne} Ib Pouelsen adt staa for^{ne} Berntt Follenkamp wiidere till rette
 35 for, endt huis wuildige dannemend kunde kiende och thække, adt hinde kunde werre nyttigt och gaffnligt, som same hans dom ther om wiidere formelder. Tha efftherthi thet icke er medt for^{ne} dannemendt skeedt och fuldkomed, icke helder handt haffuer endelig

dømt vdi sagen, tha findis wy thend neder till tinged till fougden igien och handt ther endeligen adt paa dømme och sige, som *thet* sig bør. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz piitzeer her vndertrøcht, datum vt supra.

5

[40v] Dom emellom Iffuer Stub, borger i Kolding,
paa Bernt Follenkamps vegne, borger ibidem,
och Regell Eskelssen, byfougidt.

Wy efftherschreffne Iens Anderszen, Lauritz Tøgerszen, borge-
10 mestere wdi Ripæ, Oluff Thameszen, Michell Thameszen, Hans
Ieszen, Ebbe Moenszen, Anders Sørensen och Thamis Iørgensen,
raadmendt ther samestedtz giørre alle witterligt medt thette wortt
opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1588, fredagen ante Bar-
tholomei apostoli, som er thend 24. dag augusti, paa Riper raadhus
15 tha waar schickidt for osz Iffuer Stub, borger y Kolding, paa thennd
ene, som paa Bernt Follenkamp, borger ther samestedtz, hans vegne
medt hans fuldmacht hagne hiidt ladett for osz vdi rette kalde Re-
gell Eskelssen, byfougidt her samestedtz, paa thend anden siide
for en dom, som handt gaff hannom for sag, adt handt nu siiste
20 gang hagne affsagdt emellom hannom paa for^{ne} Bernt Follenkamps
vegne och Ib Pouellszen, borger her samestedtz, om thend gielt
for^{ne} Iffuer Stub tilltalde for^{ne} Ib Pouellszen for paa for^{ne} Bernt
Follenkamps vegne, som Giertrud Nielsdaatter, for^{ne} Ib Pouells-
zens høstrue, skulde haffue forthærit hoes hannom och thagedt
25 guodtz vdt for y hans kramboe effther hans regenskaps bogs liu-
delse, thend thiidt hun waar hoes hannom, medt mange omstendinge
ordt och tilltalle, som hans schrifftlig beretning, handt for osz vdi
rette fremlagde y dag, ther om wiidere formelder, disligiste for^{ne}
Regell [41r] Eskelssens siiste vdgiffuene dom vdi same sag handt
30 och saa fremlagde, som vdi beslutningen liuder eblant andett, adt
effther tilltalle, giensuar och thend sags leiilighæedt, saa adt effther-
thi ther findis icke breffue och handschiffther paa anthen siider
om for^{ne} gielt, andett endt som for^{ne} Bernt Follenkamps regen-
skaps bog ther om formelder, disligiste efftherthi Niels Touskoff
35 hagne faatt for^{ne} Bernt Follenkamp hans barn, for^{ne} Giertrud
Nielsdaatter, till throer hendt adt skulle wiide hindis gaffnn och
beste, sameledis efftherthi for^{ne} Niels Touskoff hagne faatt for^{ne}
Bernt Follenkamp eth hundritt gamelle daller rentteløes medt for^{ne}

hans daatter, ther hun kom till hannom, som for^{ne} Ib Pouellszen
 tillkiende gaff, och for^{ne} Berntt Follenkamp hagde brugt same pen-
 dinge rentteløes vdi midler thiidt, hun waar hoes hannom, och en
 partt vdaff thennem en thiidt lang, siiden hun waar komen fraa
 5 hannom igien, saa ner som till tyffue daller, for^{ne} Ib Pouellszen selff
 tillkomer medt for^{ne} hans høstrue effther handschriffthers liudelse,
 som och saa en thiidt lang haffue standen rentteløes hoes for^{ne}
 Berntt Follenkamp, siiden for^{ne} Ib Pouellszen fick for^{ne} hans høstrue,
 och endnu staar vbetaltd ther till medt, efftherthi for^{ne} Ib Pouellszen
 10 fremlagde hans regenskapsbog for tings dom, liudendis om huis
 for^{ne} Berntt Follenkamps høstrue hagde faatt och bekomedt vdaff
 for^{ne} Niels Touskoff, vdi midler tiidt for^{ne} hans daatter waar hoes
 thennom, disligiste efftherthi fogden tillforne om same sag paa
 sagdt hagde effther [41v] hans formere doms liudelse, och wy paa
 15 Riper raadhusz fandt same sag neder till tingedt for hannom igien
 och handt ther paa adt skulle endeligen dømme, tha wiste handt
 icke helder anderledis ther paa adt kunde dømme och sige for rette,
 endt efftherthi ther findis gieltdt emoedt gieltdt effther beggis theris
 regenskaps bøggers liudelse, tha bør the medt wuuldige dannemendtz
 20 offueruerrilsze adt giørre reede och regenskap medt huer andre, och
 huilcken wdaff thennom ther bliffuer thendt anden medt rette
 skyldig, tha bør thend adt oplegge och betalle thend anden, saa
 wiitt som wuuldige dannemendtz kunde kiende billigt och rett adt
 werre, och ther hoes berettetd for^{ne} Iffuer Stub, adt efftherthi handt
 25 tillforne haffuer for tings dom werridt offuerbudig till effther hans
 tings vintnis liudelse adt wille medt dannemendtz offueruerrilse
 sidde reede och regenskap medt for^{ne} Ib Pouellszen effther for^{ne}
 Bernt Follenkamps handschriffths och hans regenskaps bogs liudelse,
 meden for^{ne} Ib Pouellszens regenskaps bog wilde handt icke paa
 30 for^{ne} Berntt Follenkamps vegne lade sig benøige medt, efftherthi
 thend hagde icke werridt første gang vdi rette fremlagdt for tings
 dom, førendt fougden dømpte thennom første gang emellom, ther
 handt same thiidt for^{ne} Berntt Follenkamps regenskaps bog for
 fougden vdi rette fremlagde, och satte for^{ne} Iffuer Stub vdi rette
 35 for osz om [42r] fougden, for^{ne} Regell Eskellszen, haffuer icke vdi
 for^{ne} sin siiste vdgiffuen dom ther medt giørtdt vrett. Tha møtte for^{ne}
 Regell Eskellszen her y dag tillstede, suaredt ther till och sagde, adt
 handt icke beneched same syn siiste vdgiffuen dom, meden waar

thend bestandig, medt fleere ordt och thalle, som thenom ther om
 paa begge siider emellom waare. Tha effther tilltalle, giensuar och
 thenne sags leilighed, saa adt efftherthi wuildige dannemendt
 haffue effther for^{ne} fougdens doms liudelse werridt offuer reede
 5 och regenskap emellom for^{ne} Iffuer Stub och Ib Pouellszen medt
 beggis theris beuilling och samtycke ligned och lagde thennom
 for^{ne} gieltdt emellom, thet ligiste the kunde see, forfare och thøcke
 effther beggis theris regenskaps bøggers liudelse, som the tha for
 thennom fremlagde, och effther adt same regenskap waar thennom
 10 emellom offuerlagdt, och for^{ne} Ib Pouellszen skulde tha effther
 for^{ne} wuildige dannemendtz tøcke bleffuitt for^{ne} Berntt Follen-
 kamp skyldig thre daller, huilcke handt tha strax fremlagde och
 wilde haffue betald hannom, och for^{ne} Iffuer Stub wilde thennom
 paa hans vegne icke anamme, tha effther slig leiglighedt, effther
 15 adt the haffde beuilgedt thennom till regenskap medt huer andre
 vdi dannemendtz offueruerrilse, som for er rørdt, wiide wy icke
 for^{ne} Regell Eskellszen, byfougdens, wlempe vdi for^{ne} syn siiste vd-
 giffuen dom adt kunde findis. Till vidnisbyrdt medt woris sig-
 neetter her vndertrøchte, datum vt supra.

20

[42v] Dom emellom Niels Hanssen paa Erick Lyckis
 vegne och Matz Kock.

Wy borgemestere och raadmendt vdi Ripæ giøre alle witterligt medt
 thette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1588 fredagen
 25 post Bartholomei apostoli, som er thend 30. dag augusti, paa Riper
 raadhusz tha waar schickid for osz Niels Hansen paa thendt ene,
 som paa erlig och welburdig mandtz, Erick Lycke till Skouffgaardt,
 hans vegne medt hans fuldtmacht hagde hiidt ladett for osz vdi
 rette kalde Matz Kock paa thend anden siide, och gaff handt han-
 30 nom for sag, adt forbemelte welburdig Erick Lycke haffuer vedt syn
 thienner och fuldmyndige Niels Seuerinsen Agerbeck noger aar och
 thiidt forleden ladett forskreffne Matz Kock fordieelle her paa
 Riper gieste ting for thendt contract och forliggelszmaall, handt
 icke holdett och efftherkomedt haffuer, som thennom vdaff guode
 35 mendt och andre dannemendt vdi Othensze bleff emellom giørdt
 och forhandlitt for halffandett hundrede fuldwictige roszenobill och
 eth hundritt tresindtz tyffue och tho daller effther for^{ne} contracts
 breffs liudelse, som for^{ne} Niels Hansen for osz y dag vdi rette frem-

lagde vnder syn dattum thend 16. ianuarii anno 1585 och medt for-
 bemelte Erick Lyckis och Matz Kockis egne hender vnder schreff-
 uene. Ther nest vdi rette lagde for^{ne} Niels Hansen eth fordieels breff
 paa Riper [43r] gieste ting vd giffuitt aar 1586 mandagen ante
 5 purificationis Mariæ, som er thend 31. dagh ianuarii, liudendis
 eblantt andett, adt thett waar for^{ne} Niels Agerbeckis søgs ting sa[me]
 dag, adt handt lougligen effther woris stad[tz] rettis liudelse for-
 fulde och fordielte for^{ne} Matz Kock paa for^{ne} syn hosbundtz, Erick
 Lyckis, vegne och gaff handt hannom for sag, adt handt icke
 10 haffuer holdett och fuldkomemt *thet* contrachts breff, som aff
 guode mendt och andre dannemendt bleff giørdt och forhandlitt
 forbemelte welburdig Erick Lycke och hannom emellom vdi Othen-
 sze nogen thiidt forleden, om huis regenskap och gieltt for^{ne} Matz
 Kock for^{ne} Erick Lycke skyldig waar, icke helder handt haffuer
 15 forklaredt sig hoes *hannom* for for^{ne} gieltt medt meere, som for^{ne}
 fordiells breff vdi sig sielff ther om indholder och vduiszer, och
 satte for^{ne} Niels Hansen ther for vdi alle rette, om for^{ne} Matz Kock
 bør effther slig leilighheedt adt verre vdi same dieelle eller icke.
 Tha møtte for^{ne} Matz Kock, suaredt ther till och berettedt, adt
 20 ther som for^{ne} Erick Lycke eller hans fuldmectige paa hans vegne
 vdi thenne sag will sidde reede och regenskap medt *hannom* och
 anttuorde *hannom* synne quitantier, handschriffther och breffue
 igien, tha tilbødtt handt endnu som tillforne adt wille oplegge och
 betalle *hannom* medt guldt och pendinge nu strax y dag inden
 25 [43v] affthen, saa handt *her* effther icke skulde haffue hannom
 adt beskylde, och satte handt och saa vdi rette, adt efftherthi for^{ne}
 Erick Lycke haffuer for^{ne} contracht medt hans egen haandt vnder-
 schreffuitt, saaledis adt handt haffuer thend beuillgedt medt slige
 beskeedt, adt *ther* som handt finge synne pendinge for^{ne} dag, som
 30 contrachten paa liuder, och icke elders, sameledis efftherthi for^{ne}
 Erick Lycke haffuer selff tillforne *her* for tings dom opsagdt for^{ne}
 contracht, som handt er fordieelltt for, och thend icke holde wilde,
 om handt effther slige leilighed icke bør vdaff same dieelle quitt
 adt verre, som for^{ne} Erick Lycke haffuer hannom *her* till Riper
 35 gieste ting fordieelltt, medt fleere ordt och thalle, som thennom
 ther om paa bege siider emellom waare. Tha effther tilltalle, gien-
 suar, breffue och beuiisznige, som the paa begge parther for osz
 vdi rette fremlagde, och thenne sags leilighheedt, saa adt efftherthi

thet beuiisizis Erick Lycke her paa Riper gieste ting thend 5. iulii
 anno 85 adt haffue for tings dom vdi for^{ne} Matz Kockis neruerrilse
 opsagdt thendt contracht och forliggelszmaall emellom hannom,
 och for^{ne} Matz Kock och wilde thendt icke holde, meden wilde
 5 bliffue vedt hoffuitt sagen och brugge synne breffue och beskeeden
 paa nye igien saa [44r] witt, som handt kunde giørre medt rette,
 disligiste efftherthi ther findis schreffuen neden paa contrachten
 medt for^{ne} Erick Lyckis egen haandt sig adt haffue beuilgedt for^{ne}
 contracht medt slig beskeeden, adt handt finge synne pendinge
 10 thend dag contrachten paa liudder och icke elders, och handt dog
 siiden ther effther haffuer ladett for^{ne} Matz Kock fordieelle her
 till Riper gieste ting, for handt icke haffuer holdett och fuldkom-
 mett for^{ne} contracht, saa och efftherthi for^{ne} Erick Lycke haffuer
 tillforne effther tings vintnens liudelse opsagdt selff for^{ne} con-
 15 tracht, och for^{ne} Matz Kock y dag for osz lige saa well som till-
 forne haffuer ochsaa effther slig leiligheedt opsagdt for^{ne} con-
 tracht och thendt icke helder adt ville nyde eller vndgielde, viide
 wy icke andett ther paa adt kiende och sige for rette, endt same
 dieelle bør adt verre, som thend aldriг hagde werridt, och for^{ne}
 20 Erick Lycke adt begynde sagen paa nye igien, saa witt som handt
 kandt giørre medt rette. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz secreett
 her vndertrøcht, datum vt supra.

[44v]

Dom emellom Albrit Friis och

25

Regell Eskellssen, byfougidt.

Wy borgemestere och raadmend vdi Ripæ giøre alle witterligt medt
 thette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1588 fredagen
 ante natiuitatis Christi, som er thend 20. dag decembris, paa Riper
 raadhusz tha waar schickidt for osz Niels Pouellszen, kong. maietts.
 30 fougidt ibidem, paa thend ene, som paa erlig och welburdig mandt,
 Albrit Friisz till Harridtzkier, høffuidtzmandt paa Riperhusz, hans
 vegne och effther hans befalling hagde hiidt ladett for osz vdi
 rette kalde Regell Eskellssen, byfougidt ibidem, paa thendt anden
 siide, och gaff handt hannom for sag och hannom beskylthe for en
 35 dom, hand y dag for osz vdi rette fremlagde, som hand nogen
 thiidt forleden hagde dømpet emellom kong. maietts. møller, Peder
 Thameszen Møller, och Hans Laurtsen Møller, vdi thett hand
 haffuer till dømpet for^{ne} Hans Møller adt vdbøde tre marck till for^{ne}

Peder Thamesen Møller och en marck till kong. maietts., och icke
 handt haffuer anseett, som er satt vdi rette for hannom, om for^{ne}
 Hans Laurtsen icke haffuer giørdt woldt och husfredt, i thet handt
 haffuer indgaaedt till for^{ne} Peder Møller y kong. maietts. mølle
 5 husz och slagedt och offuerfalden hannom vforbrøtt och vforskyltt
 y alle maade, och [45r] handt icke bør adt bøde for woldt och
 husfredt, och satte for^{ne} Niels Pouellsen paa fornemme, guode
 mandtz Albritt Friiszis vegne vdi alle loug och rett, om for^{ne} foug-
 dens dom icke findis en vlidellig dom och vrettferdig dømp^t adt
 10 werre, och om for^{ne} Regell Eskellsen icke vdi same dom haffuer
 giørdt wrett och bør feldt att vere, efftherthi handt huercken haff-
 uer fuldt lougen eller recenzen eller nogen billig rettferdigheedt.
 Tha møtte for^{ne} Regell Eskellszen, suaredt ther till och bekiende
 for^{ne} syn vdgiffuen dom, adt efftherthi 12 mendt haffuer suoredt
 15 och giørdt theris eedt vdi thend sag for^{ne} Hans Laurtsen Møller
 adt vdbøde for^{ne} bøder, och same theris touffs eedt stander endnu
 vedt sin fuldmacht vsteffnidt och vkalditt, och vdi rette lagde handt
 same touffs vintne paa Riper bye ting vdgiffuitt aar 1586 tiisz-
 dagen ante Laurentii martiris, som er thend 9. dag augustii, for-
 20 meldendis eblantt andett, adt for^{ne} touffs mendt giørde theris touffs
 eedt (vdi saa maade), adt efftherthi ther icke vaar siuntt gierning
 theedt eller seett for tings dom, adt Hans Laurtsen Møller skulde
 haffue giørdt Peder Thamesen Møller y kongens mølle nogen skade
 anthen blaa eller blodig, andett endt for^{ne} Hans Møller sloe hannom
 25 neder vnder sig paa iorden effther tingh bogens liudelse, som Hans
 Wegter paa Riperhusz ther om vontnidt hagde for tings dom, dis-
 ligiste effther[45v]thi the ere ther om indbyrdis forligte, tha suore
 the for^{ne} Hans Laurtsen Møller till adt bøde emod kongen och
 byen for eth iordskudt effther woris stadtrettis liudelse, och satte
 30 for^{ne} Regell Eskelsen ther for vdi alle dom och rett, om handt for
 same dom bør adt staa forbemelte Albritt Friisz till rette eller feldt
 adt werre medt fleere ord och thalle, som thennom ther om paa
 begge siider emellom waare. Tha effther tiltalle, giensuar och
 sagens leiligheedt, saa och efftherthi for^{ne} Regell Eskellszen haff-
 35 uer grundett for^{ne} syn dom paa for^{ne} touffs mendtz eedt, och same
 touffs mendtz eedt stander endnu vedt syn fuldmacht wsteffnidt
 och vkaldett, kunde wy icke kiende for^{ne} Regell Eskellszens vlempe

eller ther vdinden adt haffue giørdt vrett. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz secreett her vndertrøcht, datum vt supra.

Dom emellom Albritt Friis och

5 Regell Eskellsen, byfougidt.

Wy borgemestere och raadmend vdi Ripæ giørre alle witterliggt medt *thette* wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1588 fre-
 dagen ante natiuitatis Christi, som er thend 20. dag decembris, paa
 Riper raadhusz tha waar schickidt for osz Niels Pouellszen, kong.
 10 maits. fougidt ibidem, paa thend ene, som paa erlig och welburdig
 mandt Albritt Friisz till Harridtz[46r]kier, høffuidtzmandt paa
 Riperhus, hans wegne och effther hans befalling hagde hiidt ladett
 for osz vdi rette kalde Regell Eskellszen, byfougidt ibidem, paa thend
 anden siide, och gaff hand lo[uff] paa forbemelte thendt guode
 15 mandtz Albritt Friiszes vegne for sag och hannom beskylltte, adt
 en aff kong. maietts. tienner vedt naffn Hans Iacobszen Møller
 waar her vdi bøddels husz indsatt, vlouff foruonden och emoedt alle
 loug och rett och vden alle billig aarsage, som for^{ne} Albritt Friisz
 meener, och haffuer for^{ne} Hans Iacobszen Møller siddett ther meere
 20 endt thi vgger, och er endnu ingen komen, som haffuer hiemblett
 hannom y for^{ne} bødellie adt indkomme, och icke heller endnu han-
 nom er nogen vidnisbyrdt offuergangen, adt handt bør adt indsettis
 for eller adt sette borgen, och for^{ne} byfougden alligeuell haffuer
 till dømpt hannom adt sette borgen, førendt handt motte vdkome
 25 aff for^{ne} bødellie, aff for^{ne} fengsell och iern, effther for^{ne} Regell
 Eskellszen doms liudelse, handt y dag for osz vdi rette fremlagde,
 och satte for^{ne} Niels Pouellszen ther for vdi alle dom och rette, om
 for^{ne} byfougden icke ther medt haffuer giørdt wrett och bør adt
 staa till rette ther for, efftherthi hand haffuer hannom dømpt adt
 30 sette borgen, som forskreffuitt staa, och icke helder er hannom
 endnu nogen sager offuer beuist, adt hand [46v] bør adt sette
 borgen for. Disligiste settis ther och saa vdi alle dom och rett, om
 noget ny hiemgiørdt bencke winder, som er icke thagen till tinge,
 icke helder er loufflig giffuen warsell for, kand nu gielde nogidt y
 35 thenne forskreffne sag och icke helder er fremlagdt tillforne vdi
 rette. Tha møtte for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt ther till och sagde,
 adt handt icke kunde benechte for^{ne} synn vdgiffuen dom, meden
 wille werre thend bestandig, medt fleere ordt och thalle, som then-

nom ther om paa begge siider emellom waare. Tha effther tilltalle, giensuar och thenne sags leilighed, saa adt efftherthi for^{ne} Regell Eskellsen, byfougdens, dom bemelder eblantt andett vdi besluttnin- gen, adt handt haffuer tilldømt for^{ne} Hans Iacobsen Møller adt
 5 kome paa syn frii foedt vdt igien, dog saa adt hand skulde sette borgen for sig adt bliffue till stede, nar paa eskis, adt nyde och vndgielde, huis loug och rett er, huo hannom nogetd for for^{ne} sag kunde haffue adt beskylde medt rette, och icke handt vdi for^{ne} hans dom haffuer bemeldett naffn giffuen eller vdttydett, huo handt vedt
 10 naffn skulde sette same borgen, icke helder endelig dømt paa sagen, tha finder wy for^{ne} fougdens dom neder till tingedt igien adt kome for hannom och ther om endelig adt dømme och for^{ne} syn formeere dom endelig adt vdt tyde och forklare vdi thenne sag, som thett [47r] sig bør. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz secrett her
 15 vndertrøcht, datum vt supra.

Dom emellom Albritt Friis och
 Regell Eskellszenn, byfougidt.

Wy borgemestere och raadmendt vdi Ripæ giørre alle witterligt
 20 medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1589 fredagen post conuersionis sancti Pauli, som er thend 31. dag ianuarii paa Riper raadhusz, tha waar schickidt for osz Niels Pouellszen, kong. maietts. fougidt ibidem, paa thend ene, som paa erlig och welburdig mandt, Albritt Friisz till Harridtzkier, høffuidtzmandt
 25 paa Riperhusz, hans vegne vdi hans fraauerrilse och effther hans befalling hagde hiidt ladett for osz vdi rette kalde Regell Eskellszen, byefougidt ibidem, paa thendt anden siide, och gaff for^{ne} Niels Pouellsen hannom paa forbemelte welburdig Albritt Friiszis vegne for sag och for thet første beskylltte hannom, adt thendt thiidt for^{ne}
 30 Albritt Friis loedt Hans Lambertsen tilltalle for otthe pælle, hand haffuer vlogligen och vden alle hiemell och tillstandt ladett neder- slaa vdi kong. maietts. frii grundt och mølle strøm vden Nørre por- then, och haffuer ladett sette vdi rette for byefougden, om for^{ne} Hans Lambertszen icke ther medt hagde giørdt wrett och burde adt
 35 staa hannom ther for till rette paa kong. maietts. vegne, tha haffuer handt thagedt sig sex vggers dag till adt wille dømme om for^{ne} pælle, [47v] och thendt thiidt for^{ne} sex vgger waare vdde, tha haffuer forbemelte thend guode mandt Albritt Friisz begieridt en

endelig dom vden alle forhalling och opsetelse, om for^{ne} Hans Lam-
 bertsen icke havde giørdt wrett medt for^{ne} pælles neder slaalen, som
 forskreffuitt staar, och tha same thiidt haffuer byefougden aldieliis
 inthet wille dømme vdi for^{ne} sag, som waar satt for hannom vdi
 5 rette, meden satt sagen fraa sig till sin tilbørlig domer, effther som
 hans dom ther om vnder syn datum vdi beslutningen ydermere for-
 melder, som for^{ne} Niels Pouellszen for osz y dag vdi rette frem-
 lagde, och meener handt for^{ne} byefougden ther vdi adt haffue giørdt
 for^{ne} Albritt Friisz wrett och bør adt staa hannom ther for till rette,
 10 efftherthi adt alle tilbørlige sager skall først dømis och ordielis till
 theris werne ting, førendt thett maa anderstedtz steffnis eller heden
 settis, och icke helder handt ther vdi huercken fuldt lougen eller
 kong. maietts. recessz eller nogen rettfærdighed, som handt meener,
 och for^{ne} Niels Pouellszen satte her y dag for osz vdi rette. Tha
 15 møtte for^{ne} Regell Eskellszen, suaredt ther till och sagde, adt handt
 icke kunde same syn vdgiffuen dom benechte, icke helder handt
 viste sig anderledis ther om adt kunde kiende eller sige endt effther
 the kong. priuilegier, friiheeder och breffue, som thendt thiidt
 bleffue fremlagde for hannom vdi rette, medt fleere ordt och thalle,
 20 som thennom ther om paa begge siider emellom waare. Tha effther
 tilltalle, giensuar och sagens leilighed, adt efftherthi for^{ne} Regell
 Eskellsen icke haffuer dømpt effther for^{ne} [48r] priuilegier, som
 for hannom fremlagdis, och kiend och sagdt paa, huadt helder
 for^{ne} Hans Lambertszen medt for^{ne} peelle haffuer giørdt wrett
 25 eller [ey], meden aldeniste kiendt och sagdt sig icke adt viste
 kongelige priuilegier adt kunde dømme och sige, meden stillett thet
 indt for syn tilbørlige dommere. Tha efftherthi eth er att dømme
 paa priuilegier, och eth andett er att dømme effther priuilegier,
 wiide wy icke andett ther paa adt kunde sige och kiende, endt for^{ne}
 30 Regell Eskellsen sig ther vdinden io aff wankundighed att haffue
 forseett och bør effther recessen ther for att staa till rette, disligiste
 sagen igien for hannom att indkome och endelig att kiende och
 dømme ther paa, saa witt som loug och rett er. Till vidnisbyrdt medt
 woris stadtz secreet her vndertrøcht, datum vt supra.

35

[48v]

Dom paa the tho mordere vedt naffn

Anders Stiiszen och Iørgen Hanszen.

Wy efftherschreffne Iens Anderszen, Lauritz Tøgerszen, borge-

mestere wdi Ripæ, Peder Trellundt, Oluff Thameszen, Michell Thameszen, Ib Tornom, Hans Ieszen, Hans Ienszen, Peder Baggeszen, Ebbe Moenszen, Thamis Iørgenszen, raadmendt, Niels Pouellszen, kong. maietts. fougidt, och Regell Eskellszen, byefougidt ther same-

5 stedtz, giørre alle witterligt med thette wort opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1589 fredagen post Dionisii episcopi, som er thendt 10. dag octobris, paa Riper raadhusz, tha waar schickidt for osz thenne breffuiiszer Iens Iepszen Suinsnider paa thend ene, som hagde for thet første ladett thisze efftherschreffne tho mörderere vedt

10 naffn Anders Thamesen, kaldis Anders Stiiszen, och Iørgen Hanszen, som sagde sigh adt werre barnfødt y Weyrup y Giørringherritt, vdi Riper byes hecte och iern paa en rett fencklig anholde och nu y dag ladett thennom for osz vdi rette indførdre, och gaff handt thennom for sag for eth moerdt, som the nogen thiidt och aaringe

15 forleden bedreffuitt hagde, (vdi thett) adt the wskyldig mōrdett och omkome en vedt naffn Christen Thiiszen y Frøsherritt y Stenderup skouff vdi en eng gaardt, som for^{ne} Iens Iepszen tillkiende gaff, adt handt och hans folck skulde haffue werridt berøchtet for, huilckedt moerdt forschreffne tho fanger och miszdedere icke be-

20 nechtete, meden the huer wedt theris høgiste [49^r] eedt och medt thend lødt och partt, the vilde haffue medt Gudt y himmellen, obenbarlig bekiende och bestoede her for osz wdi andre borgere och danemendt fleere theris neruerrilsze, adt the mōrdett, drepte och omkomme for^{ne} Christen Thiiszen vdi for^{ne} skouff och enggaardt och

25 slett ingen andre vden the selff allene, huor vdoffuer och effther same theris egen bekiendelse och gierning for^{ne} Iens Suinsnider begieridt sententiæ och dom offuer thennom. Tha effther tillthalle, giensuar och thenne sags leilighheedt, saa och efftherthi for^{ne} tho mörderere och miszdedere for^{ne} Anders Stiiszen och Iørgen Hanszen

30 waare for^{ne} moerdt och misgierning obenbarlig, vpint, vedt theris høgiste eedt bekiendt och bestandig selff allene adt haffue bedreffuitt, och slett ingen andre waare anthen vdi raadt eller gierning medt thennom, tha wiide wy icke anderledis eller rettere ther paa adt kiende och sige for rette, endt adt for^{ne} tho miszdedere bør

35 io adt staa theris rett till steille och hiull som andre mörderere. Till huis ydermere vidnisbyrdt haffue wy ladett trøcke woris signeetter her neden paa thette wortt opne breff, datum vt supra.

[49v] Emellom Iep Borrig och Iens Thamesen
Snidker om thenndt fordielsmaall.

Wy borgemestere och raadmend vdi Ripæ giørre alle witterligt och kiendis medt thette wortt opne breff aar 1589 fredagen ante Simo-
5 nis et Iude, som er thend 24. dag octobris, paa Riper raadhusz, tha
waar schickidt for osz Iep Borrig, som hagde hiidt ladett steffne
Regell Eskellszen, byefougidt her samestedtz, for eth dielsbreff,
som handt nogen thiidt forleden hagde paa Riper gieste ting vd-
giffuitt, liudendis, adt Iens Thameszen Snidker, borger ibidem,
10 hagde fordielt en vedt naffn Staffen Pederszen, och for^{ne} Iep Borig
berøffthe sig paa noger vintner y same sag, adt for^{ne} fordielsmaall
skulde icke werre saa rettellig forhuerffuitt och gangen, som thet
sig burde, tha efftherthi for^{ne} Iep Borrig hagde icke noger vidnis-
byrdt her tillstede y dag vdi thendt sag, andett endt handt mundelig
15 berettet, tha adt thage, huis vintner handt loughigenn kandt medt
rette till tinge become wdi same sag, och siiden adt gaa ther om, saa
witt som lough och rett er. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz piitzeer
her vndertrøcht, datum Ripæ anno, die et loco vt supra.

20 [50r] Opthagelsis dag paa thend sag emellom
welburdig Albritt Friis, Erick Lycke,
Niels Pouellssen och Regell Eskellssen.

Wy borgemestere och raadmendt wdi Ripæ giørre alle witterligt
medt thette wortt opne breff, att aar effter Gudtz byrdt 1589 fre-
25 dagen, som er thendt 28. nouembris, paa Riper raadhusz, tha waar
schickidt for osz erlig och welburdigh mandt Erick Lycke till Skouff-
gaardt, som hagde hiidt ladhett for osz opkalde och steffne erlig
och welburdig mandt Albritt Friisz till Harridtzkier, høffuidtz-
mandt paa Riperhusz, saa och Niels Pouellszen, kong. maietts. fou-
30 gidt, och Regell Eskellszen, byefougidt her samestedtz, for nogen
tillthalle, handt hagde till for^{ne} Regell Eskellszen for en dom, handt
nu siiste gang vdi thette neruerrindis aar 1589 fredagen ante Lucæ
euangeliste, som er thendt 17. dag octobris, paa Riper gieste ting
hagde dømpt och affsagdt emellom hannom och for^{ne} welburdig
35 Albritt Friisz, och disligiste for^{ne} Niels Pouellszen, som for^{ne} dom
paa forbemelte welburdig Albritt Friiszis vegne forhuerffuedt
hagde. Tha effter forbemelte welburdig Erick Lyckis egen beuilling
och samtøcke haffue wy opthagen for^{ne} sag indt till fredagen, som

er thendt 13. dag februarii, anno 1590 nu først [50v] kommendis och tha adt giørre och forhandle ther wdi, huis osz bør adt giørre. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz piitzeer her wndertrøcht, datum Ripæ vt supra.

5

Dom emellom Erick Lycke till Skouffgaardt,
Albritt Friisz till Harridtzkier, høffuidtz-
mand paa Riperhusz, Niels Pouellszen, kong.
maietts. fougidt, och Regell Eskellszen, bye-

10

fougidt ibidem.

Wy borgemestere och raadmænd wdi Ripæ giørre alle witterligt med *thette* wortt opne breff, att aar effter Gudz byrdt 1590 fredagen, som er thendt 13. dag februarii, paa Riper raadhusz tha waar schickidt for osz wdi rette Niels Sørensen Agerbeck, som paa syn
15 hosbundtz, erlig och welburdig mand Erick Lycke till Skouffgaardt, hans vegne for *thet* første tillkiende gaff, adt forbemelte welburdig Erick Lycke havde werridt her selff personlig paa Riper raadhusz fredagen thendt 28. nouembris anno 89 siist forleden och havde tha ladett hiidt for osz opkalde och steffne erlig och welburdig mand
20 Albritt Friisz till Harridtzkier, høffuidtzmand paa Riperhusz, saa och Niels Pouellszen, kong. [51r] maietts. fougidt, och Regell Eskellszen, byefougidt her sammestedt, for nogen tillthalle, handt havde till for^{ne} Regell Eskellszen for en dom, hand nu siiste gang wdi forgangen aar 89 fredagen ante Lucæ euangeliste, thendt 17.
25 october, paa Riper gieste ting havde dømpt och affsagdt emellom hannom och for^{ne} welburdig Albritt Friisz om Matz Kockis husz, och disligiste for^{ne} Niels Pouellszen, som for^{ne} dom paa for^{ne} Albritt Friiszis vegne forhuerffued havde. Tha effterthi wy same thiid medt for^{ne} Erick Lyckis egen beuilling och samtøcke havde ophaged
30 sagen till y dag, saa haffuer for^{ne} Niels Agerbeck for *thet* første wdi rette fremlagdt for^{ne} Regell Eskellszens dom, som wdi beslutningen formelder, att effther thillthalle, giensuar och sagens leilighed wiste handt icke andett ther om att sige, endt efftherthi for^{ne} Albritt Friisz haffuer fuldt kong. maietts. breff och befalling, som endnu
35 er wedt syn fuldmacht, att handt skulde thage for^{ne} Matz Kockis husz och gordt y arresteering, och disligeste the goede herrers forlig och contract icke formelder for^{ne} Albritt Friisz noget adt skulle staa for^{ne} Erick Lycke till rette for for^{ne} arresteering, endt forbemelte

Albritt Friisz icke bør att staa for^{ne} Erick Lycke nogen eskening, meden for thenne for^{ne} sag quitt att werre. Ther nest fremlagde for^{ne} Niels Aggerbeck for^{ne} [51v] Erick Lyckis schrifftlig berettning wdi hans fraauerrilsze och medt hans egen haand wnder-
 5 schreffuitt, formeldendis, som her effter følger: Ditte effterschreffne er min beskyldingh till Regell Eskellsen, byefougidt wdi Ripæ, for thend dom, handt haffuer dømpt y mellom erlig och welburdig mand Albritt Friisz och migh, med huilcken dom handt haffuer fra dømpt migh min eskeningh offuer for^{ne} Albritt Friisz
 10 och Niels Pouellsen for Matz Kockis huiss, thi migh vden things dom haffuer fraa thagen, och laditt slaa mig loszen fraa same døer, som ieg aff Matz Kock wdi lang thiidt haffuer wdi pandt hagdt och wor migh till wordeeritt och siiden aff guode mendt mig tillkiend och att matte selge och affhende same huis, om ieg icke become
 15 myn pending till Fastelaffuen effter thend contrachtis liudelsze, som guode mendt, migh och Matz Kock effter kong. maietts. befalling om forhandlitt haffuer wdi Othensze anno 1585, effter att Matz Kock haffde klart giordt wdi kong. maietts. rentte kamer, som handt haffde renttemesterens endeligh quitantiarum paa fraa then
 20 første dag, handt fick kong. maietts. anpartt aff thindkorn wdi Riiber stict, som vaar anno 1573 och till anno 1579, handt ditt igien quitt bleff, och huis handt icke haffde affbe[52r]thallitt effter atskillige quitantzers lydelsze vdi atskillige thiider, vnderthagen huis kong. maietts. naadigste haffuer efftergiffuitt, som same quitantz
 25 wiider formelder, som waar dateritt 1584 then 16. martii, och meener mig, att then thiidt for^{ne} Albritt Friisz luodt mig same huiss fra thage, huercken da eller nu, siiden den quitantz er vdgifuen, schall beuiisze for^{ne} Matz Kock nogitt skyldig for same korn att werre, och icke eller for^{ne} Albritt Friisz haffuer tillstede førdt noger
 30 quitantzer aff kong. maietts. rentte kamer, paa huis affgiffthand der aff for^{ne} Matz Kockis huiss, den stundt handt mig den forholden haffuer, schulle haffue vdgifitt, huor for ieg meener thenne for^{ne} Regell Eskellszens dom wrett att werre och bør saa well mactisløs att werre som then første, som handt saa well som, som bor-
 35 gemestere och raadt for^{ne} Albritt Friisz for min tillthalle haffuer quitt dømpt første gang, som myn aller naadigste herre, vduold kong och printz, aff hans høgbelte visze radt haffuer wndersagt icke att komme mig till hinder eller skade, att for^{ne} Regell Eskellsen

icke nu medt nogen rett kunde for^{ne} Albritt Friisz effter slig forbe-
 rørtt leiglihed for min eskening och tillthalle quitt dømme, men
 same hans dom bør macteszløs att werre och bør for [52v] same
 dom att stande mig till rette och for^{ne} Albritt Friisz for same wold
 5 gierning, att handt fast meere indt halffanden aar haffuer ladt
 brugt for^{ne} mitt husz och eigendom vden dom, der for bør att stande
 mig till rette for alle huis schade, kost och thering, ieg ther for lidt
 och fangitt haffuer, och att Albritt och bør att flye mig same for^{ne}
 Matz Kockis husz saa gott och well ferdig bøggt, som thet waar,
 10 ther handt tett lod thag thet fra mig. Tha møtte for^{ne} Niels Pouell-
 szen paa forbemelthe welburdig Albritt Friiszis vegne, suaredt ther
 till och berettedt, att efftherthi thendt goede mandt haffuer anna-
 medt for^{ne} Matz Kockis husz och gaardt wdi arresteering effter salig
 och hoglofflig kong. maietts. breff och befalling, disligiste efter-
 15 thi wor naadigste herre, koning och printz haffuer nu siiden ther
 effter medt the goede herrer Danmarckis riigis raadt forligt och
 fordragitt same sag, eblantt andett, att for^{ne} Matz Kockis husz och
 gaardt schulle følge for^{ne} Erick Lycke effter hans pantte breff och
 contrachts liudelsze, och schall ther medt werre thennom emellom
 20 en klar och affthallen sag wdi alle maade. Men huis wiidere till-
 thalle, som enthen for^{ne} Erick Lycke eller Matz Kock kandt haffue
 till huer andre, er thennom frii fore och forbeholden [53r] paa
 boede siider, effter som hogbemelthe kong. maietts. och the goede
 herrers contrachtsbreff ther om wiidere formelder, tha satte for^{ne}
 25 Niels Pouelszen ther for wdi alle rette, om forbemelthe welburdig
 Albritt Friisz bør effter slig leilighed att staa for^{ne} Erick Lycke
 nogen wiidere tillthalle eller till rette ther for, sameledis møtte
 for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt och saa ther till och waar for^{ne} syn
 vdgiffuen dom bestandigh, huilcken handt icke benechte kunde,
 30 effterthi handt hadde kiendt och sagt ther paa effter the breffuis
 och bescheedens liudelsze, som tha bleff for hannom wdi rette
 fremlagdt, medt fleere ordt och thalle, som thennom ther om paa
 alle siider emellom waare. Tha effter tillthalle, giensuar, breffue och
 beuiszning, saa och sagsens leilighed, att effterthi thenne sag om
 35 for^{ne} arrest paa for^{ne} Matz Kockis husze haffuer wdi neste forleden
 allmindelige herre dage werritt aff for^{ne} Erick Lycke indsteffnitt
 for kong. maietts. och Danmarckis riigis raadt, och for^{ne} Albritt
 Friisz tha for same sag saa well er bleffuen steffnitt och kallitt och

møtt wdi rette, som wy eller woris fuldmectige och Erick Lycke
 tha haffuer førdritt syn skadis oprettening, som handt formienthe
 sig att haffue fangitt formedilst the domme, wy medt byefougden
 [53v] her samestedtz emellom Albritt Friisz och hannom wdi then
 5 sag dømpt och affsagtt haffuer, huilcke domme och sagere forme-
 dilst kong. maietts. naadigste beuilling och tillskyndingh, saa och
 nogen Danmarcks riigis raadtz vnderhandeling erre bleffuen ende-
 ligen forligte och fordragen, effter som then contract, ther wd-
 inden gangen och giortt er, y sig selff formelder och indholder, dis-
 10 ligiste och efftherthi att huis for^{ne} Albritt Friisz haffuer sig for^{ne}
 Matz Kockis eigendom tillhollitt findis att werre skeedt effther
 hogbemelthe kong. maietts. høgloglig ihukomelszis breffue och
 schriffuelszer, saa och effter for^{ne} woris och byefougdens formeere
 domme, om huilcke domme wy medt Erick Lycke forligt och for-
 15 dragen ere, effter som forskreffuitt staar, och effterthi forbemelthe
 Albritt Friisz icke haffuer sig medt same husze och eigendom be-
 fatthet eller for^{ne} Erick Lycke nogen forhindring ther paa giortt,
 siiden same contract for hogbemelthe kong. maietts. och Dan-
 marckis riigis raad giortt och forhandlitt er, icke helder for^{ne} con-
 20 tracht tillholder for^{ne} Erick Lycke att haffue nogen tillthalle till
 for^{ne} Albritt Friisz vdi thenne sag, meden aldeniste er forbeholden,
 huis tillthalle handt kandt haffue till for^{ne} Matz Kock och Matz
 Kock till hannom igien, och [54r] for^{ne} byefougidt haffuer for^{ne}
 Albritt Friisz for for^{ne} Erick Lyckis eskening och tillthalle quitt
 25 dømpt, wiide wy icke emoedt same byefougdis dom att sige, adt
 handt for^{ne} Albritt Friisz for for^{ne} tillthalle och eskening haffuer
 quitt funditt. Till vidnisbyrdt haffue wy ladett trøcke woris stadz
 secrett her nedan paa thett wortt opne breff, datum vt supra.

30 Dom emellom Iep Borig paa Staffen Pederszen Høst,
 født y Tierreborgh, hans wegne och Regell Eskellszen,
 byefougidt.

Wy borgemestere och raadmendt wdi Ripæ giørre alle witterligt
 medt thette wortt opne breff, att aar effter Gudtz byrdt 1590 fre-
 35 dagen, som er thend 13. dag februarii, paa Riper raadhusz tha waar
 schickidt for osz Iep Borrig, som paa Staffen Pedersen Høst, født y
 Tierreborgh, hans wegne, som handt sagde, adt handt thiener han-
 nom for kost och løn, hagde hiidt ladett for osz vdi rette kalde Re-

gell Eskellszen, byefougidt ibidem, for eth dielsbreff, som handt
 gaff hannom for sag, adt handt nogen thiidt forleden hagde paa
 Riper gieste ting vdgiffuitt, liudendis eblant [54v] andett, adt for^{ne}
 Regell Eskellsen hagde stedt Iens Thamesen Snidker, borger ibidem,
 5 dieele offuer for^{ne} Staffen Pedersen, disligiste hagde handt och saa
 ladett hiidt steffne och kalde for^{ne} Iens Snidker medt same dieels-
 breff, som handt wdi saa maade forhuerffuitt hagde, och berettedt
 handt, adt for^{ne} hans suend waar icke loughlig besat, som handt
 mente for thendt orsage skyldt, adt besettnings mendt icke person-
 10 lig waare inden tinge adt hiemble besettning offuer for^{ne} hans
 suendt thend dag, førendt handt bleff fordieldt, och satte ther for
 wdi alle rette om for^{ne} dieelszmaall effther slig leilighed icke bør
 machttløes adt werre. Tha møtte for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt ther
 till och sagde, adt handt icke kunde benechte for^{ne} dieelszmaall,
 15 effterthi for^{ne} Iens Snedicker hagde berettedt for hannom for tings
 dom, før dieelen gick, adt handt wedt Laurtz Hansen Lundt och
 Anders Christensen, borgere ibidem, loedt for^{ne} Staffen Persen be-
 sette effter tings vintnes liudelsze, som bleff fremlagdt och paa
 Riper gieste ting vdi *thette* neste forgangen aar 1589 vdgiffuitt
 20 mandagen post omnium sanctorum, thend 3. nouembris, liudendis
 eblantt andett, adt same dag som for^{ne} Iep Borig liudelig for tings
 [55r] dom gjorde spørzmaall till Laurtz Hansen Lundt och Anders
 Christensen, borgere ibidem, om the nogen thiidt besatte Staffen
 Persen, født y Tierreborgh, paa Iens Thamesen Snidkers wegne,
 25 eller och om the hagde werridt her for tings dom och hiemblitt
 besettning paa hannom paa for^{ne} Iens Snidkers wegne, førendt
 handt fick hannom fordieldt, tha suaredt først for^{ne} Anders Chri-
 stensen ther till for sig selff och sagde, adt handt hoes waar y s.
 Hans dags marckidtz dage nu siist forleden och hørde, adt for^{ne}
 30 Iens Thamesen Snidker loedt tho karlle besette, som handt sagde
 same thiidt, adt thendt ene heede Niels Laszen och thend anden
 Staffen, dog kiende handt thennom icke, icke helder handt waar till
 ting thend dag adt hiemble besettning offuer thennom, thi ingen
 begieridt *thet* wdaff hannom, ther nest suaredt for^{ne} Laurtz Lundt
 35 for sig selff, adt *thet* er hannom fulduitterligt, adt handt wdi mid-
 sommers marckidtz dage nu siist forgangen hørde och saae, att for^{ne}
 Iens Snidker loedt tho karlle besette, och badt hannom dragis *thet*
 till minde, thend ene kiende handt well wedt naffn Niels Laszen y

Nordenskouff, och thend anden sagde for^{ne} Iens Snidker for hannom, adt hans naffn waar Staffen, dog kiende handt hannom icke anderledis, icke helder waar handt her till ting, thend thiidt for^{ne} Staffen *Persen* och Niels [55v] Laszen bleffue fordielte, att hiemble
 5 besetning offuer thennom wdi noget maade, forthi handt waar icke y byen same thiidt, som same tings vintne ydermere formelder, medt fleere ordt och thalle, som thennom paa begge siider ther om emellom løb. Tha effther tillthalle, giensuar och thenne sags leilighed, saa adt effterthi *thet* findis effter tings vintnes liudelsze, adt *ther*
 10 er skeedt besetning, dog thend er icke hiemblitt inden tinge, før dieelen gick, tha wiide wy icke andett ther paa adt kiende och sige for rette, endt for^{ne} dieelszmaall bør machtelses adt werre. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz secreet her vndertrøcht, datum vt supra.

15

[56r]

Opsettels emellom welburdig Prebiørn
 Guldenstiern till Woesborg och
 Regell Eskellssen, byefougidt.

Wy borgemestere och raadmendt wdi Ripæ gjørre witterligt medt
 20 thette wortt opne breff, att aar effter Gudz byrdt 1590 fredagen ante Cantate, som er thend 15. dag maii, paa Riper raadhusz tha waar schickid for osz erlig och welburdig mandt Prebiørn Guldenstiern till Woesborg, høffuidzmand paa Aastrup, paa thend ene, som hage hiidt ladett for osz wdi rette steffne Regell Eskellssen,
 25 byefougidt her samestedtz, paa thend anden siide, och gaff handt hannom for sag for *thet* første, adt handt hage tillstedt wurdeering wdi salig Iens Pouelsens effterladendis guodtz, førend aar och dag waare ankomen, emoedt hans egedt forseglidt dom, for *thet* andett, adt handt haffuer tillstedt wurdeerings tings wintner paa for^{ne} Iens
 30 Pouellszens effterladendis guodtz, och handt ther for ingen warsell hage faatt, for *thet* thredie, adt handt motte ingenn wdsetning bekomme wdaff for^{ne} Iens Pouellszens effterladendis guodtz for hans gieldt, for *thet* fierde, adt handt endelig skall haffue fraa dømpth hannom, adt handt [56v] skulde ingen vdsetning bekomme wdaff
 35 for^{ne} Iens Pouellszens effterladendis guodtz for hans gieldt, handt hannom effter hans handschiffters liudelsze skyldig er, medt meere, som for^{ne} thend guode mandtz beretning ther om wdi sig selff indholder och wduiszer, huor vdoffuer handt loedt sig thøcke,

adt for^{ne} Regell Eskellszen haffuer giørdt hannom wrett och bør
 adt staa hannom till rette for skade giøldt, handt ther paa liidt
 haffuer. Tha effter thenne sags leilighed haffue wy opsatt sagen
 till thend neste fredag effter sancti Hans dag midsommer, som er
 5 thend 26. dagh iunii nu først kommendis, och forbemelte welburdig
 Prebiørn Guldenstiern eller hanns fuldmectige paa hans wegne adt
 møde her tillstede paa forskreffne thiidt och dag medt huis breffue
 och beuiisning, handt wdi thenne sag haffuer, och tha adt gaa
 ther om saa witt, som rett er. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz
 10 piitzeer her wndertrøcht, datum Ripæ, anno, die et loco vt supra.

[57r] Opsettels emellom welburdig Mouritz Podebusk,
 Iep Borrig och Regell Eskellszen.

Wy borgemestere och raadmendt wdi Ripæ giørre alle witterligt
 15 medt thette wortt opne breff, att aar effter Gudtz byrdt 1590 fre-
 dagen post Iohannis Baptiste, som er thend 26. dag iunii, paa Riper
 raadhusz tha waar schickidt for osz Iep Borrig paa thend ene, som
 hagde hiidt ladett for osz vdi rette steffne och kalde Regell Eskell-
 sen, byefougidt ibidem, paa thend andenn siide, och gaff hand
 20 hannom for *thet* første for sag, adt wy wdi thette neruerrindis aar,
 fredagen, som er thend 13. dag februarii, paa Riper raadhusz hagde
 dømpth thend dielszmaall machtølæs att werre, som for^{ne} Regell
 Eskellsen nogen thiidt forleden hagde paa Riper gieste ting hagde
 tillstedt Ienns Thamesen Snidker, borger ibidem, offuer for^{ne} Iep
 25 Borrigs suendt wedt naffnn Staffen Pedersen Høst, effter som
 same wor dom ther om ydermere formelder, och satte for^{ne} Iep
 Borrig ther for wdi rette, om for^{ne} Regell Eskellsen icke ther medt
 haffuer giørdt wrett och burde for [57v] same sag feldt att werre,
 for *thet* andett gaff handt och saa tillkiende, att for^{ne} Regell Es-
 30 kellsen haffuer nogen thiid forleden wdgiffuett en dom her till
 Riper ting om the thoe karille, som hans hosbundt, welburdig Mou-
 ritz Podebusk, hagde nogen thiidt siiden forleden for *thet* høe och
 kuoll ladett her paa Riper gieste ting fordieelle, huilcken doms
 gienpartt handt berattedt thiitt och offte paa forbemelte syn hos-
 35 bundtz wegne att haffue eskidt och begieridt wdaff for^{ne} Regell
 Eskellsen, dog handt thend wdaff hannom icke endnu bekomedt
 haffuer, huor for handt och saa satte wdi rette, om for^{ne} Regell Es-
 kellsen icke ther medt haffuer giørd for^{ne} hans hosbundt (wrett)

och bør ther for att staa hannom till rette. Tha effter thend leilig-
hed, som forskreffuitt staar, haffue wy opsatt thisze forskreffne
 thuinde sager till fredagen, som er thend 7. augustii nu først kom-
 mendis, och tha att giørre och forhandle ther vdi, huisz osz bør att
 5 giørre, saa wiitt som rett er. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz
 piitzeer her wndertrøcht, datum vt supra.

[58r] Dom emellom welburdig Prebiørn Guldenstiern
 till Wosborig och Regell Eskellszen, byefogidt
 19 ibidem.

Wy borgemestere och raadmendt wdi Ripæ giørre alle witterligt
 medt thette wortt opne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1590 fre-
 dagen post Iohannis Baptiste, som er thend 20. dag iunii, paa Riper
 raadhusz tha waar schickidt for osz Iens Iffuersen y Houffuin, som
 15 paa syn hosbundtz, erlig och welburdig mandt, Prebiørn Gulden-
 stiernn till Wosborig, høffuidtzmandt paa Aastrup, hans wegne for
 thet første tillkiendegaff, adt forbemelte welburdig Prebiørn Gul-
 denstiern hagne werridt her selff personlig paa Riper raadhusz fre-
 dagen ante Cantate, som er thend 15. dag maii, wdi thet neruerrin-
 20 dis aar nu siist forgangen och hagne tha ladett hiidt for osz opkalde
 och steffne Regell Eskellsen, byefogidt her same stedtz, for nogen
 tillthalle, handt hagne till hannom for salig Iens Pouellszens effther-
 ladendis guodtz, handt medt hans wdgiffuen dom skulde haffue
 fraa dømpth hannom, saa handt icke kunde bekomme wdsetteningh wd-
 25 aff for^{ne} hans guodtz for en summa [58v] pendinge och gieldt,
 handt hannom effter hans handschriifters liudelsze skyldig waar.
 Tha effterthi wy same thiidt opsatte sagen till y dag effter wor op-
 settels breffs liudelsze, for^{ne} Ies Iffuersen wdi rette fremlagde, saa
 haffuer handt paa for^{ne} thend guode mandtz Prebiørn Gulden-
 30 stierns wegne medt hans fuldmacts breff for thet første wdi rette
 fremlagdt for^{ne} thend guode mandtz schrefftilig forsett och be-
 rettning medt hans egen haandt wnderschreffuett, formeldendis
 som her effter følger: Item setter ieg Preben Gyllenstiern y alle
 rette for y dannemendt, som er borgemester och raad ther wdi Ripæ,
 35 om Regell Eskellsen, byefogidt y Ripæ, haffuer icke giordt mig
 wrett y ditte, att handt haffuer fraa funden mig medt syn dom, att
 ieg icke motte bekomme nogen wdsettning aff salige Iens Pouell-
 sen, som buode wdi Ripæ, effterladendis guodtz for thend gield,

som for^{ne} Iens Pouellsen waar mig plictige effter hans handschreff-
 thers liudelsze, förindt aar och dag waar forgangendis effter hans
 död, dog ieg lod samme gieldt lofflig eske paa ferske fuodt effter
 for^{ne} Iens Pouellszens död och affgang, och for^{ne} Regell Eskellsen
 5 haffuer selff berett y syn dom, att for^{ne} [59r] Iens Pouellszens
 effterladendis guodtz skulle till throer hende werritt forwaardt alle
 gieldener till beste, och tha naar aar och dag vaar omkomen, skulle
 ieg bekomme aff for^{ne} Iens Pouellszens efftherladendis guodtz, huis
 rett kunde werre medt andre gieldener, och ther forinden same aar
 10 och dag ere omgangen, haffuer for^{ne} Regell Eskellsen wdsted wor-
 deering y salige Iens Pouellsens efftherladendis guodtz, mig aldielis
 waduord y alle maade, och ey heller mig nogen warsell for slig wor-
 dierings tings vind[ne] haffuer fangitt, och miener ieg, att for^{ne}
 Regell Eskellsen, byefogidt, haffuer giordt mig wrett y thuinne
 15 stöcker y thette min første försett, som er thend ene, att handt
 haffuer wdsted wordiering y for^{ne} Iens Pouellszens effterladendis
 guodtz, förind aar och dag waar omkomenne, huilckitt ieg miener
 hannom medt wrett att haffue giordt och imoedt hans egen for-
 seglidt dom och bør der for att stande till rette, ittem for dett an-
 20 dett, att for^{ne} Regell Eskellsen haffuer wdstedt wordierings tings
 vinder paa for^{ne} Iens Pouellszens effterladendis guodtz, som er min
 pendinge och guodtz anrörrendis, och ieg haffuer der for ingen
 warsell fangidt, som ieg miener er imoedt [59v] recenzen, och han-
 nom der med och wrett att haffue giordt och bør der for att stande
 25 mig till rette, ithem for ditt thredie setter ieg y alle rette, om for^{ne}
 Regell Eskellsen haffuer icke giordt mig wrett y ditte, ieg motte
 ingen wdsettening bekomme for myn gieldt aff for^{ne} salig Iens
 Pouellszens effterladendis guodtz, den thiidt aar och dag wor om-
 komne, som ieg lodt da nocksom paa eske, dog alligeuell for^{ne} Re-
 30 gell Eskellsen sielff y syn dom bekiende, att der indtha fandis aff
 for^{ne} Iens Pouellszens efftherladendis guodtz nogen regenskaps bø-
 ger medt nogen indgieldt och noger handschrifts indgieldt, och ieg
 dog intett motte der aff bekomme, menn mig der fraa dømtt haffuer,
 huilckitt ieg miener hannom der medt wrett att haffue giordt och
 35 bør der for att stande mig till rette, ittem for dett fierde setter ieg
 och saa wdi alle rette, om for^{ne} Regell Eskellsen haffuer icke giordt
 mig vrett y dette, att handt haffuer endeligt dømtt mig fraa, att ieg
 skulle ingen wdsettening bekomme aff for^{ne} Iens Pouellszens effther-

ladendis guodtz for min gieltdt, som handt mig skyldig wor, dog alligeuell att ingen haffuer gangen wdi rette medt [60r] myn fuldmectighed om same guodtz, som der haffuer framlagdt nogen pantte breffue eller andre breffue, som kunde fraaholde mig wdsetting
 5 aff for^{ne} Iens Pouelsens effterladendis guodtz, och miener ieg, att for^{ne} Regell Eskellsen, byefogidt, haffuer y ditte giordt for hans egen fordiell oc wild skyld och synne venners, att handt haffuer berømtt sig opaa syn dom, att noget aff Kollen och andre skulle haffue for^{ne} Iens Pouellszens guodtz wdi pantt, dog handt icke
 10 haffuer ditte beuist den dag medt noget slig breffue, som handt sig opaa berømtt haffuer, den thiidt handt mig fraa vdsetting aff for^{ne} sallige Iens Pouellszens effterladendis guodtz for min gieltdt endelig dømtt haffuer, och miener ieg, att der som saadan nogen pantte breffue haffde werritt for hannom, da haffde handt burdt
 15 att laditt dennom indføre y synne dome wedt syn datum och indhold, huoreffter ieg kunde wiide mig att rette, och miener ieg effter slig leilighed, att for^{ne} Regell Eskellsen wrett att haffue giord och bør der for att stande mig till rette, for huis skade ieg der offuer fangidt och lidt haffuer. Ther nest wdi rette fremlagde handt eth
 20 for^{ne} Regell Eskellsens [60v] dom vnder syn datum 1584 mandagen ante Gregorii, som er thend 9. dag martii, paa Riper gieste ting vdgifuitt, liudendis wdi beslutningen eblantt andett effter sagens leilighed, saa adt effterthi Peder Baggesen och Anders Sørensen haffue elste pantt wdi for^{ne} Iens Pouelszens guodtz och eyen-
 25 dome for saa mange, som endnu ere komen hiidt tillstede, disligiste effterthi adt alle gieldener er icke endnu komen eller møtt her tillstede, icke helder aar och dag er omkomen effter hans dødt, och hans handschriffte, regenskaps bøger och registre ere till throer hende forwaarett gieldener till beste, tha weedt handt icke retter
 30 ther om att kiende, end adt handt tillfinder forbemelte welburdig mandt Preben Guldenstiern eller hans fuldmectige paa hans wegne adt møde her tillstede sex wgger offuer aar och dag effter hans dødt, och tha thend guode mand medt andre gieldeners gieltdt adt offuerdielis, saa wiitt som handt medt thennom kand tillkome medt
 35 rette. Paa thet siiste fremlagde handt eth andett for^{ne} Regell Eskellsens dom paa Riper gieste ting vdgifuett vnder syn dattum 1584 mandagen ante natiuitatis Mariæ, som er thend 7. [61r] septembris, liudendis eblantt andett vdi syn beslutning: tha effterthi

borgemester och raad haffuer hannom forfundett paa Ripær raad-
 husz, att handt skulde endelig dømme och affsige, om for^{ne} Ies
 Iffuersen paa for^{ne} syn hosbundtz wegne kunde nogen bethalling
 bekomme vdaff for^{ne} Iens Pouellszens effterladendis guodtz, saa
 5 haffuer handt vdi for^{ne} Ies Iffuerszens egen, disligiste vdi kong.
 maietts. fougidt Niels Pouellszens och andre dannemendtz neruer-
 rilsze igien offuerseett och offuer regnidt, huis guodtz som findis
 effter for^{ne} Iens Pouellsen, tha findis ther icke andett endt noger
 regenskapsbøger och nogen indgielttz handschriffter, och ere ther
 10 mange, som haffuer hans guodtz y pantt, boede inden Ripæ och
 vden Ripæ, rørendis och wrørendis guodtz, inthet wnderthagedt,
 som erre eblantt andre Peder Baggesen, Anders Sørensen, noger
 fremede wdaff Collen och andre fleere, och effter woris rett bør
 bruggelig pantt først att bethallis, och icke thett kandt ner tillstrecke
 15 att bethalle thennom, som haffuer bruggelig pantt ther wdi, och
 naar huer haffuer faatt theris bruggelig pantt ther aff, tha kandt
 forbemelte welburdig Prebiørn Guldenstiern thend guode mand
 [61v] inthet bekomme ther wdaff wdi noger maade medt meere, som
 for^{ne} thuinde domme wdi thennom selff indholde och wduiisze. Tha
 20 møtte for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt ther till och sagde, adt handt
 for^{ne} syne vdgiffuene domme icke benechte kunde, och icke handt
 viste sig ther wdi adt skulle haffue giørdt thend guode mandt, for-
 bemelte Prebiørn Guldenstiern, wrett, effterthi ther fandis gott
 folck, som hadde bruggelig pantt och wnderpantt wdi for^{ne} Iens
 25 Pouellszens guodtz, saa adt for^{ne} hans guodtz icke kunde forstrecke
 sig till thennom, som pantt ther wdi hadde, medt fleere ordt och
 thalle, som thennom ther om paa begge siider emellom løb. Tha
 effter tillthalle, giensuar, breffue och beuiisnzning, som for osz wdi
 rette fremlagdis, och thenne sags leiilighedt, saa adt effterthi for^{ne}
 30 Iens Pouellszens effterladendis guodtz icke er bleffuitt bestaaendis
 wuordeeritt sex wgger offuer aar och dag effter for^{ne} Regell Es-
 kellszens første doms liudelsze, meden er inden aar och dag bleff-
 uett en partt ther wdaff satt och wurdeeritt, huilckett for^{ne} Regell
 Eskellsen icke selff benectedt, [62r] och icke for^{ne} Prebiørn Gul-
 35 denstiern haffuer fangitt louglig warszell for for^{ne} wordierings
 vintne, effterthi thet skulde werre hans guodtz och gieltt saa well
 som andre gieldener anrørendis, som handt meener, disligiste eff-
 terthi for^{ne} Preben Guldenstiern ingen vdsetning bekomme kunde

wdaff for^{ne} Iens Pouellszens effterladendis guodtz for syn gieltdt, effterthi handt wdi for^{ne} syn siiste vdgiffuen forseglidt dom slett och aldellis dømpt hannom fraa syn gieltdt, wanseett adt ingen haffuer gaaedt wdi rette medt hans fuldmectige om same guodtz. Tha
 5 wiide wy ther paa icke andett adt kunde kiende och sige for rette, endt adt for^{ne} Regell Eskellsen haffuer io sig ther wdi forseett och giørdt forbemelte welburdig Preben Guldenstiern wrett och bør ther for adt staa hannom till rette. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz secreet her vndertrøcht, datum anno, die et loco vt supra.

10

[62v] Emellom Iep Borrig och Regell Eskellsen.

Wy borgemestere och raadmend wdi Ripæ giørrer witterligt medt dette wort opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1590 fredagen post Laurentii martiris, som er thend 14. dag augusti, paa Riper
 15 raadhus tha waar schickitt for oss Iep Borrig, som for oss fremlagde woris opsettelse breff, som wy wdi thette neruerrindis aar fredagen post Iohannis Baptiste, thend 26. dag iunii, vdgiffuit hagde, liudendis eblant andett om thuinde sager, hand hagde ladet for oss vdi rette steffne och kalde Regell Eskellsen, først adt wy her paa Riper
 20 raadhus fredagen som er thend 13. dag februarii wdi thette neruerrindis aar hagde dømpt thend dielsmaall machtølæs adt werre, som for^{ne} Regell Eskellsen nogen tiidt forleden paa Riper gieste ting hagde till stedt Iens Thamessen Snidker, borger ibidem, offuer for^{ne} Iep Borrigs suend wedt naffn Staffen Persen Høst, ther nest
 25 for thett andet gaff handt och saa tillkiende, adt for^{ne} Regell Eskellsen haffuer nogen tiidt forleden vdgiffuitt en dom her till Riper ting om the tho bønder karlle, som hans hosbunt, wellburdig Mouritz Podebusk, hagde nogen tiidt siden forleden for thet høe och kuoll ladett her paa Riper gieste ting fordiele, huilcken doms
 30 gienpartt handt berettedt tiitt och offte paa forbemelte syn hosbundz vegne adt haffue eskidt och begieridt vdaff for^{ne} Regell Eskellsen, dogh [63r] handt thend icke bekommett hagde, som same woris opsettelse breff ydermeere formelder, och ther vdoffuer bødt handt sig om for^{ne} thuinde sager emodt for^{ne} Regell Eskellsen
 35 y dag for oss vdi rette. Tha møtte for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt ther till och sagde, adt handt icke kiende for^{ne} Iep Borrig guodt for thend mandt adt werre, som handt y dag wilde staa wdi rette medt, orsagen adt Anders Nielsen, herridz fougidt y Huedingher-

ridt, havde giffuit hannom en loug vnder øigen och effther dreffuit hannom till for^{ne} Huedingherritz ting for noget ordt, handt hannom ther inden tinge sightedt och tillsagdt havde effther thett forseglidt loughs wintnes liudelse, hand strax her y dag vdi rette frem-
 5 lagde och paa for^{ne} Huedingherritz ting vdgiffuitt vnder syn datum 1587 thend mandag nest for Christi himmelferd, som er thend 22. dag maii, formeldendis eblant andett, att disse tho dannemend, som er Eskell Hansen y Munckgordt och Nis Sørensen y Wester Wedtstedt, som waar for^{ne} Anders Nielsens loughs høring inden
 10 tinge, winde och bestode for thennom, adt the neruerrindis hoes waare wedt for^{ne} ting, hørde och souge, adt for^{ne} Anders Nielsen gaff och gjorde syn loug och wern selff tollffte loug tiidt dags wedt syn herridz ting medt gilde mendt och geffue, som hannom aff tingholder och sex herridzmend tillfunden waar, saalunde adt for
 15 thend sightellse, som Iep Borre havde kalldett hannom en skelmer inden tinge (effther som den tings vinde formelder), tha afsuorde for^{ne} Anders Nielsen fraa sig samme skelmerii [63v] medt syn lou, wern och eedt selff tollffte och suore for^{ne} Iep Borre vnder øigen att bliffue den same skelmer, som handt havde sightett hanom
 20 for, saa handt for den sag brast ingen wern y nogre maade, som for^{ne} loughs wintnes breff vdi sig sielff ydermere indholder och vdiuissar, medt flere ordt och thale, som thennom om for^{ne} tho sager emellom waare. Tha effther thenne sags leiligheedt, saa adt efftherthi for^{ne} Regell Eskellsen haffuer her y dag theedt och medt for^{ne}
 25 beseglidt loughs wintnis breff beuiist for^{ne} Iep Borrig adt werre en nederfeldt mandt och vdaff for^{ne} Anders Nielsen till for^{ne} Huedingherridz ting loug giffuit vnder øigen, och icke handt haffuer beuiist adt haffue sig medt saguolderen forligt och fordragen, som hannom same loug fest och giffuitt haffuer, och icke hellder haffuer
 30 for oss beuiist medt kong. maietts. opreesnings breff hanom adt werre reest vdaff for^{ne} loughs felding, tha wiide wy icke om for^{ne} thuinde sager adt kunde døme och sige, førendt for^{ne} Iep Borrig fanger sig for same sag loughligen forklaredt, eller en anden kommer vdi hans stedt, som loughfast, myndig och fuldmectig kandt
 35 werre, thisse for^{ne} tho sager adt paa talle, som thett sig bør, tha wille wy findis offuerbuddig till adt gjøre her vdinden, huis loug och rett er.

[64r] Dom emellom Mouritz Podebusk och
Regell Eskellsen.

Wy borgemestere och raadmend wdi Ripæ gjørre alle vitterligt medt
dette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1591 fredagen
5 ante Iohannis Baptiste, som er thend 18. dag iunii, paa Ripær raad-
hus tha waar schickidt for oss Hendrich Nielsen paa thend ene, som
paa syn hosbundz, erlig och wellburdig mand Mouritz Podebusk till
Kiørup, hans vegne hagde hiidt ladett for oss wdi rette steffne och
kalde Regell Eskellsen, som till forne waar byefougidt her samme
10 stedz, paa thend anden siide, och for thett første for oss wdi rette
fremlagde for^{ne} hans hosbundz schrifftlig beretning och forsætt,
liudendis ordtt fraa ordt, som her effther følger: Mouritz Podebusk
myn till talle och forsett emodt Regell Eskellsen y Ripæ for borge-
mestere och radt, effther som kong. maietts. och Danmarcks rigis
15 raadz dom, som vdgiffuen er wdi siiste almindellige herre dage wdi
Colding, till holder borgemestere och raadmend wdi Ripæ thennom
endellige adt skulle dømme emellom migh och Regell Eskellsøn for
thend wlouglige dielle, hand haffuer stedt offuer myn tienner
Staffen Pedersenn, huilcke dielle aff thennom till forne findis
20 machtløes dømpt adt werre, och ieg effther samme kongellige dom
haffuer ladett eske och førdre aff thennom, att the ther om endellig
wille dømme till bestemde tiidt, som thennom er forlagt, och the
icke haffuer efftherkommitt och fullt giortt theris dom till thend
tiidt, saa well som ieg nu siiden haffuer ladett for^{ne} Regell Es-
25 kellsøn steffne for thennom wdi rette och begierit endellige dom,
om hand icke haffde giortt wrett, som ieg icke endnu haffuer be-
kommitt, och efftherdi ieg nu y dag saawell som till forne haffuer
ladett hannom steffne wdte rette for ether, er ieg gierne begierindis,
adt mig ther wdte [64v] motte wederfaris saa witt, som loug och
30 rett er, och adt ieg y dag vden lenger eller wiider forhalling maa
bekomme endellige dom offuer hannom, och setter wel wdte alle
rette effther ethers vdgiffne opsetteller och andre winder och
effther thett dom, som y selffuer haffuer paa kiendt och affsagt,
efftherdi for^{ne} Regell Eskellsøn haffuer stedt wlouglige dielle offuer
35 for^{ne} myn tienner, bør att werre machtløes, om hand ther wdi icke
haffuer giortt wrett, och bør ther for felldt att werre och stande mig
till rette, som thet sig bør. Tha efftherthi for^{ne} Morritz Podebuskis
schrifftlig forsett formelder, adt wy icke skulde haffue dømpt

hanom och for^{ne} Regell Eskillszøn emellom paa thend bestempte dag effther *thet* kong. maietts. och Danmarcks riges raadz doms liudellse, som bleff vdgiffuit vdti siiste herre dage y Kolding, tha haffue wy samme dagh werridt forsamlitt och willde haffue fuld-
 5 kommitt same woris dom, tha haffuer wy icke kundt paa thend tiidt komme ther till medt, efftherdi for^{ne} Regell Eskellszøn thend tiidt affuiiste hans tienner Iep Borig, saa adt hand icke waar thend mandt, handtt willde staa wdi rette medt, effther som woris vd-
 giffuen opsettelse ther om wiidere formelder. Ther nest wdi rette
 10 fremlagde for^{ne} Hendrich Nielsen eth tings wintne paa Riper gieste ting vdgiffuit aar 1589 mandagen post omnium sanctorum, som er then 3. dag nouembris, liudendis eblant andett, adt 8 mend wontnidt hagde, adt then for^{ne} dag, som Iep Borrig liudellig for tings dom giørde spørsmall till Laurtz Hansen Lund och Anders Chri-
 15 stensen, borgere ibidem, om the nogen tiidt besatte Staffen *Persen*, født y Tiereborg, paa Iens Thamesen Snidkers wegne, eller och om the hagde werridt her for tings dom och hiemblitt besetning paa hannom paa for^{ne} Iens Snidkers vegne, førendt handt fick hannom fordieilt, tha suaredt først for^{ne} Anders Christensen ther till
 20 for sig selff och sagde, adt hand hoes waar y sancti Hans dags marckidz dage nu sist forleden [657] och hørde, adt for^{ne} Iens Thamesen Snidker loedt tho karlle besette, som hand sagde samme tiidt, adt thend ene heede Niels Lassen och thend anden Staffen, dog kiende hand *thennom* icke, icke hellder handt waar till ting den
 25 dag adt hiemble besetning offuer *thennom*, thi ingen begieridt thett vdaff hannom. Ther nest suaredt for^{ne} Laurtz Lundt for sig selff, adt thett er *hannom* fuldt witterligt, adt hand wdti midsommers marckids dage nu sist forgangen hørde och saa, adt for^{ne} Iens Snidker loedt tho karlle besette och badt hannom dragis thett till minde,
 30 thend ene kiende hand well wedt naffn Niels Lassen y Norden-skouff, och thend anden sagde for^{ne} Iens Snidker for *hannom*, adt hans naffn waar Staffen, dog kiende hand hannom icke anderledis, icke helder waar hand her till ting, then tiidt for^{ne} Staffen Peder-
 sen och Nels Lassen bleffue fordieelte, adt hiemble besetning offuer
 35 *thennom* wdti noger maade, efftherdi hand waar icke y byen *same* tiidt, som *same* tings wintne wiidere formelder. Ther nest berettedt for^{ne} Hendrich Nielsen, adt thene for^{ne} sag haffuer till forne wer-
 ridt her vdti rette for oss, och wy tha skulle haffue kiendt och

sagdt paa, adt for^{ne} dieelsmaall bør machtløes adt werre, huor vd-offuer hand wditi rette fremlagde for^{ne} woris vdgiffuen dom vnder syn datum 1590 fredagen, som er thend 13. dag februarii, paa Ripper raadhus vdgiffuitt, som wditi syn beslutning eblant andet for-
 5 melder, adt effther till talle, giensuar och thenne sags leiligheedt, saa adt efftherthi thett befindis effther tings wintnis liudellse, adt ther er skeed besetning, dog thend er icke hiemblitt inden tinge, førend diellen gick, tha wiste wy icke andett ther paa adt kiende och sige for rette, end for^{ne} dielsmaall bør machtløes adt werre,
 10 medt meere, som samme woris dom breff ther om indholder och vduiisser. Tha møtte for^{ne} Regell Eskellsen, suaredt ther till nu som till forne och sagde, adt hand kunde icke benechte for^{ne} dielsmaall eller hans vdgiffuen diellsbreff, efftherthi [65v] for^{ne} Iens Snidker hagde berettedt for hannom for tings dom, før dieellen gick,
 15 adt handt wedt Laurtz Hansen Lundt och Anders Christensen, borgere ibidem, loedt for^{ne} Staffen Pedersen besette, huilcken besetning hand till kiendegaff, adt the till forne haffue her paa raadhusidt for oss wedt theris eedt och oprachte fingre werridt bestendig, dog the hiemblit icke besetning offuer hannom for tings dom
 20 och meente ther *med* icke adt skulle haffue giørdt wrett eller forseet sig, medt fleere ordt och thalle, som thennom ther om paa begge siider emellom waare. Tha effther tilltalle, giensuar, breffue och beuiisning, som bleffue for oss wditi rette fremlagdt och thenne sags leilig^{hed}, saa adt efftherdi for^{ne} Regell Eskellsen haffuer stedt
 25 for^{ne} Iens Snidker fordeelsmaall offuer for^{ne} Staffenn Pedersen och ther paa vdgiffuitt diels wintne, alligeuell besetnings mend waare icke inden tinge adt hiemble och bestaa besetning offuer for^{ne} Staffen Pedersen, førend hand bleff fordieellt, tha wiide wy icke anderledis ther paa adt kiende och sige for rette, endt adt for^{ne} Regell
 30 Eskellsen haffuer sig *med* for^{ne} fordielsmaal forseett och bør ther for adt staa till rette. Till vidnisbyrdt medt woris stadz secreet her vnder tröcht, datum, anno, die et loco vt supra.

Dom emellom Mouritz Podebusk och
 Anders Seuerinsen.

35

Wy borgemestere och raadmend wditi Ripæ giørre alle witterligt medt dette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1591 fredagen ante Iohannis Baptiste, som er thend 18. dag iunii, paa Ripper

raadhus tha waar schickitt for oss Hendrich Nielsen paa thend ene,
 som berettedt och till kiende gaff, adt hand paa syn hosbundz, erlig
 och welburdig mandt Mouritz Podebusk till Kiørup, hans wegne
 hagde hiidt [66r] ladett wdtti rette steffne och kallde Anders Seue-
 5 rinsen, raadmandt ibidem, paa thend anden siide, och gaff handt
 for^{ne} Anders Seuerinsen schrifftligen for sag paa for^{ne} welburdig
 Mouritz Podebuskes vegne: Mouritz Podebusk myn beskyldning och
 till talle emodt Anders Seuerinsen wdtti Ripæ liudendis ordt fraa
 ordt, som her effther følger: Effther som for^{ne} Anders Søffrinsen
 10 for nogen tiidt siden forleden haffuer ladett sette och fenckligen
 anholde myn tienner Lambertt Nielsen vdti Beckbølling wdtti bø-
 delliedt her vdti Ripæ for nogen gieltt, som hand skulde werre
 hans fader Seuerin Jacobsen skyldig, och for^{ne} myn tienner paa
 thend tiidt, som Anders Seuerinsen haffuer ladett hannom steffne,
 15 haffuer werridt vdti myn forfaldt och haffuer hagdt mitt guodz
 paa att skulle till Kiørup medt, som beuiisligt er, och haffuer for-
 tøffuitt effther læss paa Kiørup, som hand haffuer tagedt medt sig
 igen till Ripæ, formeener ieg effther slig leiligheedt hannom icke
 lougligen att werre steffnit eller forfuldt, ey heller louglig dieellt,
 20 efftherthi att handt waar wdtti myn tienniste och forfaldt, och ind-
 skiuder mig till lougen wdtti første bog 51. capitell och mieener
 thet louglige forfaldt att werre, och stadzretten wdi thet 73. capit-
 tell medt fører, att huo som er vdti herskabs tienniste icke burde att
 gaa nogen besetning paa, adt the med rette bør att staa nogen dielle
 25 eller forføllingh, och efftherdi samme sag haffuer y dag 8 dage
 werridt vdti rette for byfougden Niels Pouellsen, och handt haffuer
 funden samme dieels winde att indsteffnis for borgemestere och
 raadt, setter ther for wdtti alle rette for borgemestere och raadt,
 efftherdi for^{ne} myn tienner, pa thend tiidt hand er steffnit, fandis
 30 att werre wdi myn tienniste och forfaldt medt mitt guodz, saa well
 som then tiidt, ther er thagen første ting till hannom, formeener ieg
 ther for hannom wlouglig att werre steffnit och forfuldt och att
 werre emodt for^{ne} tuende [66v] capitell och meener ther for samme
 dielle icke saa louglig att werre begyntt och forfuldt, att then bør
 35 att komme myn tienner till hinder eller skade wdtti nogen maade,
 efftherdi lougden medtfører, att ther bør ingen huille att werre wdtti
 dielle, och huercken ieg eller myn tienner haffuer begieridt nogen
 opsettelse, och som Anders Seuerinsen beretter, adt hand haffuer

loughligen ladett myn tienner steffne till Riper gieste ting, ther hand
 fick hans første ting till hannom, och hand tha icke møtte eller
 nogen paa hans wegne att giørre hans skudzmaall, ther till er mitt
 giensuar, efftherdi att handt saa lang vey skulle reigse medt mitt
 5 guods, att fortøffue och thage læss till bage igen, waar thet icke
 muelligt, adt hand tha kunde møde her att suare till nogen steff-
 ning, huerken till første eller siiste ting, emidler tidt hand hagde
 hannom vdi saadan forfølling, och ey helder thet waar mig eller
 mynne fougder y nogen maade beuist, att ther nogen hagde till
 10 talle till hannom, formeener och saa, hand med rette burde att nyde
 myn forfaldt, som hand tha waar wdti, och icke att liide nogen
 dieelle eller forfølling, och setter well y alle rette, om myn tienner
 bør icke effther slig leiligheedt quitt att werre for same dieelle.
 Ther nest setter ieg wdti rette, adt efftherdi for^{ne} Anders Seuerin-
 15 sen haffuer for^{ne} myn tienners husse medt boe och boeskaff, fæ,
 queg och allt rørendis och wrørendis guodz vdti pantt, som hand
 haffuer myn tienners breff och segell paa, och haffuer werridt till
 Moltherritz ting och forbødett for^{ne} myn tienner att brugge eller
 brugge lade samme husse och guodz, och icke handt till hans werne
 20 ting effther lougen och recessen haffuer tagedt nam och tha enthen
 att annammitt hans pantt eller wordering y hans boe, efftherdi ther
 paa thend tiidt fandis vdti boen att kunde bethalle och giellde medt,
 och hand icke helder effther lougen, effther handt [67r] haffuer
 giørdt forbydelse, haffuer forfuld hannom, som thett sig bør, for-
 25 meener ieg ther for for^{ne} myn tienner att werre skeedt wrett och
 indskiuder mig till lougen vdti anden bog 99. capittell medt meere,
 som lougen wdti andre capittell medt fører, och till recessen vdti
 thet 54. capittell och stadzretten y thett 73. och 36. capittell, som
 thet vdi sig selff ydermere forklarer och indholder, och meener
 30 ieg for^{ne} Anders Seuerinsen medt wrett att haffue dieellt och vloug-
 ligen indsatt och fengslit myn tienner och setter y rette, om for^{ne}
 myn tienner icke bør igen paa syn frii foedt adt vdt komme aff
 same fenxill och hegte, och er y dag paa thenne myn forsætt en-
 dellig dom begierindis och begierer schreffuitt paa thenne myn
 35 forsætt. Tha effther thenne sags leiligheedt, saa adt efftherdi thett
 er medt bode byens tiennere, Thamis Iensen och Thames Douedt
 beuist, och the fremginge huer paa theris siells saligheds eedt och
 oprachte fingre, vontne och bestode for oss y dag, adt the waare

y dag 8 dage for for^{ne} Anders Seuerinsens dør medt Niels Bendsen, Iens Marquordsen, Mouritzis handschriffuer, disligiste Ib Nielsen och Thamis Prong och steffnitt for^{ne} Anders Seuerinsen for dom, adt møde her y dag paa raadhusid, adt suare for^{ne} Mouritz
 5 Podebusk till dom, som handt wille lade thage paa for^{ne} syn tienners Lambertt Nielsens wegne effther thend steffnings seddels liudellse, the same tiidt loedt lesse for for^{ne} Anders Seuerinsens dør, dog hand icke tha waar selff till stede, och talde dog med hans piger, tha efftherdi for^{ne} Anders Seuerinsen huercken selff wdi
 10 dag er møtt eller nogen paa hans vegne adt gange vdti rette eller gjørre hans loughlig skodzmaall, wiste wy icke andett ther paa adt sige for rette, endt adt for^{ne} Anders Seuerinsen for^{ne} sag [67v] adt haffue tafft effther recessen, indtill saa lenge hand loughlig steffner och kallder sagen paa ny igen, som thett sig bør medt rette.

15

Opsettelse emellom Anders Seuerinsen och
Mouritz Podebusk.

Wy efftherschreffne Michell Thamesen, Ib Tornom, Hans Iesen och Hans Iensen, raadmend wditi Ripæ, gjørre witterligt medt dette
 20 wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1591 fredagen ante Canuti regis, som er thend 9. dag iulii, paa Riper raadhus y dag for oss, som Anders Seuerinsen, raadmand her sammestedz, effther hans warsels seddels liudellse, hand wditi rette fremlagde, hagne ladett erlig och welburdig mandt Mouritz Podebusk y dag hiidt
 25 steffne och kalde medt thend dom, som hand paa syn tienners Lambert Nielsen y Beckbølling hans wegne vdaff borgemestere och raadt forhuerffuit hagne, tha møtte for^{ne} Mouritz Podebusk her y dag tillstede, suaredt ther till och sagde, adt hand loedt sig tække, adtt hand willedt rette sig effther thend contracht, som her waar
 30 skeedt y dag 14 dage for borgemestere och raadt, och miente, adt aldingiste skulde opstaa wditi stille standt, indtill saa lenge hand bleff steffnd igen, och dom waar gangen hannom och for^{ne} Anders Seuerinsen emellom wditi thend sag. Tha efftherthi adt for^{ne} Anders Seuerinsen loedt sig tække, adt thend for^{ne} steffning waar icke [68r]
 35 macht lões giørdt medt for^{ne} contracht, och sagde sig wiidere adt wille beuiisse medt borgemestere och the andre dannemendt, som tha tillstede hoes waare, adt thend steffning, som for^{ne} Anders Seuerinsen for^{ne} Mouritz Podebusk medt steffnd hagne, bleff icke ander-

ledis omtalldt, end thend skulde wedt macht bliffue, tha suare wy saa ther till, adt wy paa meeninge borgemestere och raadz vegne, som icke her medt oss y dag till stede erre, opsette for^{ne} sag ind till y dag sex vgger och tha adt gaa ther om saa wiitt, som rett er, om
 5 saa findis, adt for^{ne} Mouritz Podebusk er louglig steffnidt och kalddett, som thett sig bør med rette. Till vidnisbyrdt medt woris stadtz pitzeer her vndertrøcht, datum vt supra.

Dom emellom Mouritz Podebusk och

10 Anders Seuerinsen.

Wy borgemestere och raadmend wditi Ripæ giørre alle witterligt medt dette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1591 fredagen ante Bartholomei apostoli, som er thend 20. dag augusti, paa Riper raadhus tha waar schickitt for oss Anders Seuerinsen, raad-
 15 mandt her sammestedz, som tillkiende gaff och berettedt, adt hand y dag sex vgger, som waar then 9. dag iulii, hagde ladett welburdig Mouritz Podebusk hiidt steffne och kalde medt thend dom, som hand paa syn tienners Lambertt Nielsen y Beckbølling hans wegne vdaff oss forhuerffuitt hagde, och sagen bleff opsatt till y dag
 20 effther thett opsettelszis breffs liudellse, hand y dag wditi rette fremlagde, och bødt for^{ne} Anders Seuerinsen sig ther for wditi alle dom och rett emodt for^{ne} Mouritz Podebusk, om hand icke louglig forfuldt och fordiellt for^{ne} Lambertt Nielsen her till Riper gieste [68v] ting for syn witterlig gieldt, hand hannom skyldig er, och om
 25 for^{ne} dielle icke bør wedt syn machtt adt bliffue, efftherthi handt hagde med begge byens tiennere ladett hannom louglig steffne och kalde her till ting, och steffningen waar louglig hiemblitt offuer hannom for tings dom, førendt hand bleff fordiellt, dog handt icke møtte selff eller noger paa hans vegne anten første, anden, tredie
 30 eller fierde ting adt giørre vdleg for hannom, icke helder hans louglig forfaldt møtte adt giørre hans skudzmaall, adt hand waar wditi hans hosbundz eller anden louglig forfaldt, thend dag hand bleff steffndt, och handt fick sitt første ting till hannom icke helder, ther handt bleff fordiellt. Tha møtte for^{ne} Mouritz Podebusk
 35 her y dag till stede och wedt syn tienner Hendrich Nielsen nu som till forne loedt fremlegge syn schrifftlig forsatt och berettning emodt for^{ne} Anders Seuerinsen wditi thenne sag, liudendis ordt fraa ordt, som her effther føllger: Mouritz Podebusk myn beskylding

och till talle emodt Anders Seuerinsen wdi Ripæ, effther som for^{ne}
 Anders Søffrensen for nogen tiidt siden forleden haffuer ladett
 sette och fenckligen anholde myn tienner Lambert Nielsen wdi
 Beckbølling wdi Bødelliedt her wdti Ripæ for nogen gielt, som
 5 hand skulde werre hans fader Seuerin Iacobsen skyldig, och for^{ne}
 myn tienner paa thend tiidt, som Anders Seuerinsen haffuer ladett
 hannom steffne, haffuer werridt wdti myn forfaldt och haffuer
 hagdt mitt guods paa att skulle till Kiørup medt, som beuiisligt er,
 och haffuer fortøffuitt effther læsz paa Kiørup, som handt haffuer
 10 thagett medt sig igen till Ripæ, formeener ieg effther slig leilig-
 heedt hannom icke loughligen att werre steffnitt eller forfuldt, ey
 hellder loughlig dieellt, efftherthi att handt waar wdti myn tieniste
 och forfaldt, och indskiuder mig till loughen wdti første bog 51. ca-
 pittell och meener thett loughlig forfaldt att werre, och stadz retten
 15 wdti thett 73. capittell medt fører, at huo som er vdti herskaps
 tieniste icke burde att gaa nogen besetningh paa, att the [69r] medt
 rette bør att staa nogen dielle eller forfølling, och efftherdi samme
 sag haffuer y dag 8 dage werridt vdti rette for byfougden Niels
 Pouellsen, och handt haffuer funden samme dieels winde att ind-
 20 steffnis for borgemestere och raadt, setter ther for wdti alle rette
 for borgemestere och raadt, efftherdi for^{ne} myn tienner, paa thend
 tiidt hand er steffnitt, fandis att werre vdi myn tienniste och for-
 faldt medt mitt guods, saa well som thend tiidt, ther er tagen første
 ting till hannom, formeener ieg ther for hannom wloughlig att werre
 25 steffnitt och forfuldt och att werre emodt for^{ne} tuende capittell och
 meener ther for samme dieelle icke saa loughlig att werre begyntt och
 forfuldt, att then bør adt komme myn tienner till hinder eller skade
 wdi noger maade, efftherdi loughen medt fører, att ther bør ingen
 huiille att werre wdti dieelle, och huercken ieg eller myn tienner
 30 haffuer begieridt nogen opsettelse, och som Anders Seuerinsen be-
 retter, att handt haffuer loughligen ladett myn tienner steffne till
 Ripær gieste ting, ther hand fick hans første ting till hannom, och
 handt tha icke møtte adt giørre hans skaadmoll, ther till er mitt
 giensuar, efftherdi att handt saa lang wey skulde reiiigse medt mitt
 35 guodz, att fortøffue och thage læsz tillbage igen, waar thett icke
 muelligt, att hand tha kunde møde her att suare till nogen steff-
 ning, huercken till første eller siiste ting, emidler tiidt hand hagde
 hannom wdti saadan forfølling, och ey hellder thett waar migh

eller mynne fougder y nogen maade beuist, att ther nogen hagde
 till talle till hannom, formeener och saa handt medt rette burde att
 nyde myn forfaldt, som hand tha waar wditi, och icke adt liide nogen
 dieelle eller forfølling och setter well y alle rette, om myn tienner
 5 bør icke effther slig leiiligheedt quitt adt werre for samme dieelle.
 Ther nest setter ieg wditi rette, att efftherdi for^{ne} Anders Seuerinsen
 haffuer for^{ne} myn tienners husse medt boe och boeskaff, fæ, queg
 och allt rørendis och wrørendis guodtz vdti pantt, som handt
 haffuer myn tienners breff och segell paa, och haffuer werridt till
 10 Moltherritz ting och forbøditt for^{ne} myn tienner att brugge eller
 brugge [69v] lade samme husse och guods, och icke handt till hans
 verne ting effther lougen och recessen haffuer tagidt nam och tha
 enthen att annammitt hans pantt eller wurdering y hans boe, eff-
 therdi ther paa thend tiidt fandis wditi boen att kunde betalle och
 15 gielde medt, och handt icke hellder effther lougen, effther handt
 haffuer giørdt samme forbydellse, haffuer forfuldt hannom, som
 thet sig bør, formeener ieg ther for for^{ne} myn tienner att werre
 skeedt wrett och indskiuder mig till lougen wditi anden bog 99.
 capittell medt meere, som lougen wditi andre capittell medtfører,
 20 och till recessen wditi thett 54. capittell och stadzretten y thet 73.
 och 36. capittell, som thett wdi sig selff ydermere forclarer och ind-
 holder, och meener ieg for^{ne} Anders Seuerinsen medt vrett att
 haffue dieellt och wlougligen indsatt och fenxlitt myn tienner och
 setter y rette, om for^{ne} myn tienner icke bør igen paa syn frii foedt
 25 att vdtkomme aff fenxil och hegte och er y dag paa thenne myn
 forsætt endelig dom begierindis och begierer schreffuitt paa thenne
 myn forsætt medt fleere ordt och thalle, som thennom ther om paa
 begge siider emellom waare. Tha effther till talle, giensuar och
 thenne sags leiiligheedt, saa adt efftherthi for^{ne} Lambertt Nielsen
 30 er louglig steffnd och kaldett till ting paa for^{ne} Anders Seuerinsens
 vegne her wditi byen, som bleff beuiist for oss medt begge byens
 tiennere, och icke hand thend tiidt skødt paa nogen hans hosbundz
 forfaldt for thennom, adt handt skulde haffue werridt forhindritt
 wditi noger maade, och icke hellder handt selff møtte, huercken till
 35 første, anden, tredie eller fierde ting eller noger paa hans vegne
 hans louglig skudzmaal adt giørre, adt handt waar wditi for^{ne} syn
 hosbundz louglig forfaldt, icke hellder ther handt bleff fordieellt,
 disligiste efftherthi for^{ne} Anders Seuerinsen haffuer till forne be-

uillgedt for^{ne} Lambert Nielsen vdaff fengsell paa syn frii foedt effther for^{ne} diee[70r]le, som handt bleff indsatt for, tha wiide wy icke andett ther om adt kiende och sige for rette, endt adt for^{ne} Lambertt Nielsen bør adt bøde hans bøder effther wor stadtz rett, 5 och huis for^{ne} Anders Seuerinsen haffuer hanom siiden medt rette till adt talle, tha ther om adt gaa saa wiitt som loug och rett er. Till vidnisbyrdt medt woris stadz secreett her vndertrøcht, datum, anno, die et loco vt supra.

10 Dom emellom Marrinæ Mulæ och Seuerin Seuerinsen
Kragis arffuinger.

Wy borgemestere och raadt wditi Ripæ giørre alle witterligt och kiendis medt dette wortt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1592 fredagen nest for wor Frue besøgelsis dag, som er thend 30. 15 iunii, paa Riper raadhus tha waar schickitt for oss vdti rette, hederlig och wellacht quinde Marrinæ Mulæ, salig Mester Caspar Mulis efftherleffuerske och borgerske wditi Othense, som hagde antuordet oss kong. maietts. wor aller naadigste herre, prindtz och vduaalde konings breff och befalling, daterit paa Kiøbenhaffns slott thend 20 2. martii aar 1592 nest forgangen, som eblant andet formelder, huorledis ther skulle begiffue sig nogen irring och trette emellom hinde och salig Seuerin Seuerinsen Kragis arffuinger anrørrendis eth huus her vdti byen i Graabrødre gade beliggendis, som affgangne Christen Bardscher haffuer soldt och affhenditt och skøtt 25 hindis affgangne hosbundet, Mester Caspar Mulæ, huilcken skøde hand haffuer hagdt wlast och wkierdt wditi nogen aar, thesz dog wanseett skall wy haffue inddømt for^{ne} Seuerin Krage nogen tiidt, førendt handt døde, vdti siette parten vdaff for^{ne} huus och gaardt, ind till saa lenge thett kunne beuiisses, att for^{ne} Seuerin Krage 30 [70v] haffuer fangett nogen fyldeste och werdt for syn anpartt, huilckett for^{ne} Marrinæ Mulæ meener sig att wille beuiisse, disligste formelder hogbemelte kong. maietts. breff och befalling eblant andett, att naar for^{ne} Marrinæ Mulæ oss besøger, wy tha strax medt thett aller første vden aldt forhalling eller opsettelse skulle steffne 35 begge parterne for oss wditi rette och thennom anten till mindelligheedt emellom forhandler eller med dom och rett adtskillier medt meere, hogbemelte kong. maietts. befallings breff ther om formelder, och effther som Hans Heggelundt, borger her samstedtz, er

vdaff oss till forne tillspurd, huem the for^{ne} Seuerin Kragis arff-
uinger waare, som wy effther hogbemelte kong. maietts. breff och
 befalling skulle lade steffne, tha suaredt for^{ne} Hans Heggelundt
 ther till och sagde, att wy skulle lade steffne thisse effther^{ne} wedt
 5 naffn Nis Thamesen y Gamst, Nis Krage, Staffen Krage, Hans
 Krage, Ies Thamesen ther sammestedz, Seuerin Terkelsen y Askoff,
 Hans Iensen y Lildt Andst, Iep Seuerinsen y Heegordt, Mette Iep-
 pis y Sneom medt hindis rette louguerige och Marrinæ Michels-
 daatter, Sidzell Iep Seuerinsens høstruis søster, y for^{ne} Heegaardt
 10 med hindis rette lougeuerige, meden for sig selff paa hans høstruis,
 Mette Kragedaaters och hindis brødre, suagre och søsters vegne
 wille handt selff stande wdi rette for, effther thend fuldmacht
 handt bekiende sig att haffue vdaff thennom. Tha effther slig lei-
 ligheedt haffue wy ladett opsteffne for^{ne} Hans Heggelundt medt
 15 for^{ne} andre hans medt arffuinger. Saa møtte for oss her y dag wdti
 rette forbemelte Marrinæ Mulæ paa thend ene och noget aff for^{ne}
 Seuerin Kragis arffuinger wedt naffn for^{ne} Hans Heggelundt, Nis
 Krage, Staffen Krage, Iep Seuerinsen y Heegordt, Hans Krage och
 Mette Ieppis y for^{ne} Sneom paa then anden side och bødt for^{ne}
 20 Marrinæ Mulæ sig wdti dom och rett emodt thennom, huor medt
 for^{ne} arffuinger kunde medt rette thennom tillholde thend siette
 partt y for^{ne} huus och eyendom vdti for^{ne} Graabrødre gade belig-
 gendis emodt forskreffne hindis salig hosbunds skøde, ther till
 suarede for^{ne} [71r] Hans Heggelundt och the andre for^{ne}, som
 25 møtte, att the holder thennom till for^{ne} thend siette partt wdi for^{ne}
 huus, gaardt och eyendom, som the sagde thennom att werre rette
 arffuinger till effther for^{ne} Seuerin Kragis dødellig affgang, och
 ther nest bleff for oss wdti rette fremlagdt byfougden y Ripæ Re-
 gell Eskelsens dom, vnder syn datum 1581 othensdagen ante
 30 Palmarum, som er thend 15. dag martii, paa Ripær gieste ting vd-
 giffuit, som vdti syn beslutning bemelder, att effther till talle,
 giensuar och thenne sagens leiligheedt wiste handt icke andett ther
 om att kiende och sige, endt efftherthi for^{ne} Seuerin Seuerinsens
 partt, huus och eyendom ere hannom fraa kommen vdti hans wmynd-
 35 dige aare emodt hans ia, wilge och samtycke och icke er hannom
 affhenditt aff hans rette lauguerige, meden aff en fremmedt mandt,
 som icke waar hans formynder och rette louguerige, och icke hell-
 der her beuisses y dag, att hans rette lauguerige haffuer vdgiffuit

nogen møndigheedt hans partt, huus och eyendom att selge eller bortt skøde, førend skøden er gangen inden tinge, att for^{ne} Seuerin Seuerinsen er nu sellff hans partt, huus och eyendom mechtig, saa mөгidt som handt haffuer ther vdti medt rette, ind till saa lenge
 5 thett kandt loughligen beuiisses, att for^{ne} Seuerin Seuerinsen haffuer fangett nogen skell och fyldeste ther for wditi noger maade, effther som samme byfougden dom ther om formelder. Sameledis bleff och saa fremlagdt for oss wditi rette erlig och welburdig mandt Albritt Friis till Harridzkier, høffuidzmandt paa Riperhuus, och borge-
 10 mestere och raads her sammesteds vdgifuen dom, daterit paa Riper raadhuus aar effther Gudz byrdt 1581 fredagen nest for wor Frue besøgelsis dag, som er thend 30. dag iunii, liudendis vdti syn besluttning eblant andett, att effther till talle, giensuar, breffue och [71v] beuiissning, som the for oss paa begge siider wditi rette frem-
 15 lagde, och thenne sags leiligheedt, sagde wy saa aff for rette, att efftherdi lougen medfører, att ingen kand komme till loughlig skøde vden aff rette eyer och icke att komme till heffdt vdenn vedt loughlig skøde, saa och efftherdi for^{ne} Seuerin Krage for oss y dag beuiiste sig att werre rette eyer till thend siette partt wditi for^{ne} huus,
 20 som handt och saa till forne hagde beuiist for byfougden for tings dom, wiste wy icke andett, endt att for^{ne} byfougden dom bør wedt syn macht att werre, medt meere, som for^{ne} dom wditi sig selff indholder och vduisser, och satte for^{ne} Seuerin Kragis arffuinger wditi alle dom och rett, om for^{ne} siette part, huus och eyendom icke bør
 25 thennom følgactig att werre effther for^{ne} byfougden saa och effther lensmandens, borgemestere och raadz dommes liudelse. Ther till suredt och berettetd for^{ne} Marrinæ Mulæ, att for^{ne} hindis salig hosbunt, Mester Caspar Mulæ, haffuer kiøfft for^{ne} huus, gaardt och eyendom aldt sameⁿ y for^{ne} Graabrødre gade aff Christen Seuerin-
 30 sen Bardscher och er hannom loughligen skøtt paa Riper byeting effther thett skøde breffs liudelse, hun wditi rette fremlagde, vnder syn datum 1574 tiisdag nest for søndagen Cantate [4. maj] paa Riper byting vdgifuit, och same huus och eyendom haffuer altiidt fuldt for^{ne} hindis salig hosbunt och hinde effther hans dødz tiidt,
 35 och hun end nu haffuer thett wditi haand och heffdt, och ther hoes berettetd hun, att for^{ne} Seuerin Seuerinsen Krage haffuer oppeborren pendinge och guodt werdt effther hans minde, for huis partt handt hagde vdti for^{ne} huus och eyendom, och ther vdoffuer frem-

lagde y dag for oss wdti rette eth oben beseglitt breff, liudendis ordt
 fraa ordt, som her effther følger: [72r] Wy effther^{ne} Morthen
 Søffrensen, borger wdti Nykøbing, och Søffren Søffrensen Krage
 kiendis och gjør for alle witterligt y dette woris oben breff, att wy
 5 haffuer setth offuer en venlig handell med Christen Søffrensen,
 bardscher och borger wdti Ribe, om huis huus och iordt, som oss
 arffuelligen wor till fallen medt rette, och handt haffuer soldt och
 affhendt for oss, for huilcken wy bekender oss att haffue opborn
 pending och guodt werdt effther woris guode minde, saa wy tacker
 10 hannom gott for guodt betalling y alle maade, och wy lader hannom
 quitt och klausløs y alle maade for oss och woris arffuing, till huis
 ydermere widnisbyrdt och beder foruaring trycker ieg och myn bro-
 der woris indsegell neden vnder dette woris obne breff och vnder-
 schriffuer medt myn egen hand Søren Krage, datum Bodem den
 15 29. ochtobris anno 76, detthe for^{ne} bekenner ieg Søren Krage med
 myn egen hand. Och ther hoes berettedt for^{ne} Marrinæ Mulæ, att
 thette forskreffne breff waar icke kommen hinde till hende, thend
 tiidt ther gick dom paa Riberting och paa raadhusitt, och satte hun
 ther for wdti alle rette, om aldt for^{ne} huus och eyendom, effther
 20 som for^{ne} hindis salig hosbundz skøde breff formelder, icke bør att
 werre hinde følgactig, efftherdi hun och saa beuiisser, att for^{ne}
 Søffren Krage haffuer fangett pendinge, skiell och fyldest for for^{ne}
 hans anpart vdti for^{ne} huus och eyendom, effther som hans egen
 breff och segell och egen haand formelder, medt fleere ordt och
 25 talle, som thennom ther om emellom løb. Tha effther till talle, gien-
 suar, breffue och beuiisninge, som y dag fremlagdis paa begge par-
 ter for oss wdti rette och thenne sags leiligheedt, saa att efftherdi
 for^{ne} siette partt huus och iordt er till forne till dømpt for^{ne} Søffren
 Krage att følge, ind til saa lenge thett louglig kunde beuiissis for^{ne}
 30 Søffren Krage att haffue [72v] fangitt ther fyldeste och wederleg
 for, och thett nu vdti dag for oss beuiissis medt for^{ne} Søren Kragis
 egen breff och segell sig for for^{ne} syn anpartt wdti for^{ne} eyendom
 att haffue bekommitt ther for fyldeste och wederleg, huilcken breff
 hans ellder broder Morten Sørensen haffuer medt hannom vd-
 35 giffuitt och beseglitt, wiide wy icke andett ther paa att sige och
 kiende for rette, endt for^{ne} siette partt huus, som om trettis, bør att
 følge for^{ne} Marrinæ Mulæ, emeden och saa lenge for^{ne} Søffren

Kragis breff stander wedt syn fuld macht. Till widnisbyrdt medt woris stadz secreett her vndertrøcht, datum vt supra.

Wy borgemestere och raadmendt wdi Ripæ kiendis och giøre witter-
 5 ligt, att effterszom for nogen forledene aar er begiffuett szig thrette
 och wenighedt emellem affgangne Søffrenn Søffrennszen Krage,
 borger født her wdi Ripæ, paa thenne thenndt enne och sallige aff-
 gangne Mester Chasper Mulle, forðum proust her wdi Riper dom-
 kiercke, paa thenndt anddenn szide, (vdi szaa maade) att for^{ne} aff-
 10 gangne Sørenn Søffrennszenn Krage thilthallitt for^{ne} sallige Mester
 Chasper Mulle for siette partenn wdi etth huszs, gaardt och egen-
 dom, liggendis her wdi Ripæ vdi Graabrøder gaade paa thenndt
 synder szide gadenn, och Peder Søffrennszenn Scholmester tha wdi
 buode, och nu Chresten Pederszenn Rømme Skipper wdi [73r]
 15 bor, szom for^{ne} Sørenn Søffrennszenn Krage menntte szig arffue-
 liggenn att werre thilfalden effter szamme thuenne szyster wed naffn
 Anna och Lienne Sørennsdatter, huilckenn siette partt huusz hanndt
 beklagett szig, att Chrestenn Søffrennszen Badscher, borger her wdi
 Ribe, skulle wdenn hanns wilge, ia och samtycke haffde sold, skiøtt
 20 och affhenndt thill for^{ne} salige Mester Casper Mu[le] wdi hanns
 wmyndige aar, ther offuer sagenn ere bleffuen indsteffnitt for Re-
 gell Eskelszenn, tha byefougitt her wdi Ribe, szom haffuer thill
 dømp^t for^{ne} Søffren Søffrennszen Krage for^{ne} szin part wdi for^{ne}
 huusz och eyenndom att følge, inndt thill szaa lennge att thett
 25 kanndt louglig beuiszis, att for^{ne} Sørenn Søffrennszenn Krage haff-
 uer fanngett nogenn skiell och fylliste ther for wdi noger maade,
 effter szom same byefougdenns dom ther om wdi sig szielff yder-
 mere formelder och inndholder, och effter at for^{ne} sallige Mester
 Casper Mullæ icke haffde noygdis medt szame byefougdenns dom,
 30 haffuer hanndt hannom szaa och for^{ne} Sørenn Krage medt domenn
 indsteffnitt paa Riper raadhusz for erlig och welburdig mandt Al-
 britt Friisz thill Herritzkier, hoffuidtzmandt paa Riperhusz och
 borgemester och raad^t her same stedtz, som tha haffue fuldt for^{ne}
 byefougdenns dom och kienn^dt thennd wedt szinn fuld macht medt
 35 wider beskiedt szamme dom medt før, dateritt aar 1581 fredagenn
 thenndt 30. iuni, item ther effter wdi denn 1582 haffuer Marrinne
 Mulle, for^{ne} szallige Mester Chaszper Mullis effter ladendis høstru
 giffuett thenne hendis anleggenndis szag ann hoesz woris aller-

naadigste herre prinndtz och wduaalde koningh medt beretning,
 att hun formoditt szig att willed [73v] beuisze for^{ne} Søren Sørenszenn Krage att haffue fanndgit fylliste och wedeleg for for^{ne}
 szin sziette paart huusz, for^{ne} hinndis salige hoszbonnde *Mester*
 5 Casper Mulle och hende ware fradømt, och ther offuer forhuerff-
 uitt for^{ne} hogbemelte woris allernaadigste prinndtz och wduaalde
 konings schriffuelsze och befallingh thill osz, att wii schulle ind-
 steffne begge parterne for osz och endeligen dømme och giffue
 beskriuffuit, huem for^{ne} sziette part husz bør att følge medt rette.
 10 Tha effter att szagenn ere komen for osz vdi rette och for^{ne} Marinne
 Mulle haffuer fremlagt for^{ne} affgangne Søren Sørennszen Kragis
 egenn breff och hanndt schreff, szom hans eldre broder Marthenn
 Sørennszen Badscher medt hannom samptligen haffuer vdgiffuen
 wnder szin datum aar 1576 thenndt 29. octobris nu paa thett
 15 søttande aar sziden forleden, lydenndis, att the haffuer sziddett
 offuer regenschab medt for^{ne} Chrestenn Badschier och oppeboren
 fylliste och werdt for husze kiøb, hanndt haffuer szold for thennom,
 och thacker hannom gott for godt betalling och queterit hannom,
 effter szom szamme breff wdi szig szielff inndholder och wuiszer,
 20 haffuer wii effter szlig leyglighed wdi gien thill dømpt for^{ne} Ma-
 rinne Mulle for^{ne} siette part huusz att følge, emeden for^{ne} breff
 stannder wedt szin fuldt macht, effter szom szamme vdgiffne dom,
 dateritt fredagen thenndt 30. iunii anno 1592, ther om widere for-
 melder och wuiszer, vdi huilcken woris formere dom wii haffuer
 25 inndført for^{ne} quetanndtz ord fra ordt, [74r] som thendt er ly-
 denndis vdi sig sielff, tha effter slig leiglighed haffuer for^{ne} aff-
 gangen Søren Sørennszen Kragis arffuinnger thagitt thennom
 aarszage, lige szom samme vdgiffne dom icke schulle werre ende-
 ligen, och effter vidløfftig beretning forhuerffuett hogbemelte
 30 woris allernaadigste herre printz och vduaalde konings missiue och
 senndebreff thil ossz, dateritt Kiøpnehaffn thenndt 22. martii
 thette neruerenndis aar 1593, lydendis, att wii schulle paa ny ind-
 steffne begge parterne for osz vdi rette och dømme och kiende
 paa, huilcke aff same breffue bør att stannde wedt szinn fuldt mact,
 35 och huilcke aff thennom samme godtz om threttis bør att følge och
 nyde med rette. Tha effter slig leiglighed haffue wii effter høy-
 bemelte kong. maietts. breff och befalling indsteffnet szagenn paa
 ny, erre vdi dag her paa Ripper raadhusz møtt for oss vdi rette Hans

Heggelundt, borger her vdi Ripæ, och Niels Krage vdi Gamst paa theris eggenne och andre for^{ne} affgannne Sørenn Kragis arffuingers vegne paa thenndt enne och Marenne, salig Caspers Mullis effterladenndis høstru, medt hindis loug werge vdi thenne sag, erlig
 5 och wellacht mandt Willom Bangh, borgemester vdi Asszenns, paa thenndt anden side, och er bleffuen fremlagt skødet, domme, breffue och anden beusiz thenne sag paa begge sider anrørenndis, tha effterdi sagenn vdi sig szielff er widtlofftigenn och vagtszom-
 10 for^{ne} woris siste vdgiffunne dom bestaar paa for^{ne} Morthenn Søffuerenszen och Sørenn Sørensen Kragis vdgiffunne quetanantz thill for^{ne} Chrestenn Badschier, och hogbemelte woris naadigste herre printz och vduaalde konngis missiue och senndebreff ossz thillholder att dømme, om for^{ne} breff bør att stannde wedt szinn fuldt
 15 macht, [74v] haffuer wii thillspurdt for^{ne} Hanns Heggellundt och for^{ne} Niels Krage, om the wille eller kunde viide szame breff, kunde *med* døde eller machtløs giøre, tha haffuer the szagt ney, att the *thet* huercken wille eller kunde giøre, men meentte for^{ne} Søren Sørensen Krage icke att haffue werritt vdi szin møndige aar effter
 20 lougen, ther hanndt same quetantz hagde vdgiffuett, och fremlagde eth thingvinde aff Riper gieste thing vdgiffuett, lydenndis vdi sin mening och effter regning, att Søren Sørensen Krage icke schulle haffue werritt vdi sitt fiortande aar, ther same quetantz er vdgiffuen, huilcket things vintene dog er thagen och forhuerffuett thre dage,
 25 effter for^{ne} woris for^{ne} dom er dømpt och vdgiffuett. Der thill suaritt for^{ne} Villom Bang och Marine Mulles och mentte, att ther som thett endskønnt kunde fiennndis Søren Sørensen Krage tha icke att haffue werritt vdi szinn fuldmyndige aar, tha haffuer dog hanns eldre broder Marthen Sørensen Bardscher, szom effter lougen
 30 schall haffue werridt hanns rette laugwerge, medt hannom szamptligen oppeboren och samptligen quetherett, saa att ther szom Sørenn Krage hagde vdi maade mist noget, tha burde hanndt thett att søge huos samme hanns broder och rette laug verge och icke hoes hinnde. Desszligeste haffuer for^{ne} Villom Banngh och Marinne Mulles vdi
 35 rette laugde eth andet Marthenn Sørenszenn Badschers breff och fuldmacht, hannd haffuer giffuett for^{ne} Chrestenn Badscher paa for for^{ne} huussz, szom omtrettis, och handt haffuer szaaldt och affhennndt, datieritt anno 1574, som her [75r] Axell Knudsen, woris

fordom byeschriffuer, haffuer schreff[uet]; huilckenn szom bestørcker for^{ne} formere quitantz och er ly[den]dis ord fra ord, szom her effter følger: Ieg Marthenn Sørennszen Badschier, sallige Søren Badschiers sønn, kienndis och giørrer alle wetterligt medt thette
 5 mitt opne breff, att alldt thend fulldmacht, som ieg haffuer thil fornne giffuitt min broder Chrestenn Sørennszen, badschier och borger her samstedtz, thill att selge och affhennde aff alle thenndt lodt, som Søren Sørennszenn Krage arffueligenn thilfaldenn er, baade szinn eggen arff och szinne søeskinndtz arff, huilcke szom
 10 h[and] solde haffuer och anamett thill sig och maa och schall aname och giøre szig saa nøttigt, som han kanndt, dog med szaa skiell, att hanndt schall giøre mig rede och regenschaff ther for paa minn broders vegne, bade for hanns partt y huusze, kaldgord och thenndt brude paa mede, som nu fiendis thill Chrestenn Borges,
 15 kienndis ieg end nu Marthenn Sørensen, att alle thenndt skade och affbreck, szom kannd kome eller fienndis med rette oppaa same min fuldmacht, tha will ieg werre hanns manndt och fuldhiemell ther thill och holde hannom thett skadiszløst y alle maade, dette for^{ne} thill plichter ieg Marthenn Sørennszen mig att holde hannom fast
 20 och vbrødelig, szom før er rørt, paa min guode thro och loffue, thill winndisszbyrdt haffuer iegh trøcht mitt segenet eller merck her neden paa thette mitt opne breff medt min eggen hand vnnder-schreffuett, datum vdi Ripæ s. Michells afftenn [28. sept.] 1574. Tha effter slig leylighedt haffuer wii anden synnde thilspurdt for^{ne}
 25 Hanns Heggelundt och for^{ne} Niels Kragge, om the hagde nogenn annden breffue, the willde nyde och vndgielde medt, tha haffuer the fremlaugt thuende breffue, thend [75v] enne for^{ne} Marthen Sørennszenn Badschier haffuer giffuett sin broder Sørenn Kragge vnder szin datum, Nykiøpeng thenndt 13. februarii anno 1583,
 30 thenndt anden Chrestenn Sørennszen Badscher haffuer giffuett for^{ne} Søren Sørennszen Kragge vnnder szinn datum och szaa Nykiøbing vdi Mors manndagen thennd 18. iunii anno 1582, begge rett thuert emodt for^{ne} thieris thuende formere vdgifne quetantz och fuldt macht, huilcke for^{ne} thuende breffue thill fornne er schreffuen
 35 paa och wy nu vnnder dannemendtz forszegling thagett copia aff, och same thuende breffue merre annszett for suigafftig endt nøgafftig, saa at ther som the waare vdi liffue, som thennem haffuer

thagitt szaa well szom vdgiffuett, burde ther for thillbørligenn att
 stande thill rette. Tha effter thil tallde, gienszuar, breffue, beuiz-
 ning och thenne sags leiglihedt, saa och effterdi icke fremleggis
 nogen breffue eller anden beuiz, huor medt for^{ne} Marthen Sørenn-
 5 szenn Badschier och Sørenn Sørennszen Kraggis formere vdgiffne
 quetanantz kanndt medt dødis eller machtgiøris, men thennd nu
 ydermere bestørckis, effter szom forskreffuet staar, disligeste Mar-
 thenn Sørennszen Badschier, for^{ne} Sørenn Sørennszen eldre broder
 och effter loughen retthe laugwerge, haffuer *med* hannom sampt-
 10 ligen oppeborenn, vnnderschreffuen, bezegliitt och queteritt, vide
 wii icke for^{ne} woris formere vdgiffuen dom att forandred, [76r]
 menn for^{ne} Marine Mulle och hindis arffuinger att følge for^{ne} siette
 partt huus och gaardt, szom omtrettis, medt huis andden partt och
 rettighedt, hun haffuer vdi samme hus och egenndom, effter hindis
 15 skøde breff(s) lydelsze wbehinndrett, szom thett szig bør. Thill
 ydermere vindisbyrd woris stadtz secrett her wnderthørcht, datum
 Ripæ fredagenn thenndt 18. may aar 1593.

20 [76v ubeskrevet]

[77r] Emellom Niels Pouellsen, byefogden, Hans Lambert-
 sen och Marren, Hans Laurtsen Møller(s) efftherleffuerske.

Anno 94 fredagen post Laurentii martiris, som er thend 16. augusti,
 25 paa Riper raadhus for Ib Tørnom, borgemester, Hans Ieszen, Hans
 Iensen, Ebbe Moenszøn, Anders Seuerinsen, Niels Pouellsen och
 Kielldt Iørgennszen, raadmendt, møtte for^{ne} Niels Pouellszen, bye-
 fogden, och Hans Lambertsen och for thet første berettede och till-
 kiende gaffue, att Marren, Hans Laurtszens Møllers efftherleffuer-
 30 ske, y Wdder møllen ibidem *med* hindis søn och werige Las Hansen
 hagde ladett thennem hiidt y dag vdi rette steffne och kallede for
 en dom, for^{ne} Niels Pouellsen paa Riper ting emellom for^{ne} Hans
 Lambertsen paa syn moders, Else Lamberts, vegne phaa thend ene
 och for^{ne} Marren Hans Møllers *med* for^{ne} hindis søn och werige paa
 35 thend anden siide om for^{ne} møllis trette, thennom emellom erre, aff-
 sagdt haffuer, huor vdoffuer the bøde thennom her y dag wdte rette
 emodt hinde, om hun hagde thennom nogetd att søge och beskylde
med rette, tha willde the suare hinde ther till, saa wiitt som the
 kunde giørre *med* rette, tha efftherthi for^{ne} Marren, Hans Møllers

høstrue, icke haffuer møtt her y dag till stede att giffue thennom nogen sag eller noget paa hindis vegne, tha viste vy icke anderledis ther paa att kiende och sige for rette endt for^{ne} Marren Hanskone sagen att haffue taftt, indt till saa lenge hun steffner och kalder 5 sagen igen paa ny, som thett sig bør.

[77v] Om Per Knudsen y Billom.

Anno 94 thend 26. augusti paa Riper raadhuus for welburdig Wol- demar Pasbjerg till Bonderup, høffuitzmandt paa Riperhuus, Ib 10 Tornom, borgemester, Ebbe Moensen, Anders Seuerinsen, Niels Pouellsen, Christen Laugsen och Kieldt Iørgenszen, raadmendt ibidem, bepligtet Per Knudsen y Byllom sig att stille forbemelte Woldemar Pasbjerg paa kong. maietts. vegne, borgemestere och raadt paa Riper byes vegne till fredz anten till minde eller rett vden 15 wiidere trette eller emodtsigellse vdti midler tiidt inden y dag maanidt nu først komendis for the steffninger, handt haffuer steffnidt och kaldett Dorritte Sørensdaatter och siiden hindis hosbundet Bertell Struck till Wiiborg landz ting emodt Riper byes priuilegier och friiheders liudelse.

20 Same tiidt bleffue for^{ne} Bertell Struck och Peder Knudsen for raadz rett forligte och fordragene samen om thett pantt, som the begge haffue vdti salig Matz Ølgoedt y Warde och vden Warde hans gaardt, guodtz och eyendom (vdti saa maade), att the begge effther 25 for^{ne} theris pante breffuis liudelse skulle beholde for^{ne} pant vdti gaardt, guodtz och eyendom med huer andre, och huis trette thennom ther paa komme kandt, ther skulle the staa last och brast vdti med huer andre och huer att gjørre wkost och theting ther paa effther theris pante breffuis liudelse och begge att gjørre eth med 30 huer andre vden alldt argelist vdti noget maade.

Dette bekender ieg Bertild Struck medt egen handt.

Dette for^{ne} bekiender ieg Peder Knudsen medt egen handt.

35

[78r] Emellom Niels Iensen Braming paa Hospitals vegne och Niels Grisbeck, borger ibidem, om hospitals iordskyldt.

Anno 94 then 29. nouembris paa Riper raadhuus for borgemestere

och raadt, som till stede waare, ther Niels Iensen Braming, hospitals fougidt ibidem, hagde hiidt vdti rette steffnitt Niels Grisbeck, borger ibidem, for nogen iordskyldt, som efftherstaar till for^{ne} hospital, tha efftherthi for^{ne} iordskyldt sag er icke endellig dømpt paa
 5 till tinge tillforne, om for^{ne} iordskyldt skulde forhøeges effther kong. maietts. breff eller icke, tha efftherthi fougden icke haffuer endellig dømpt vdi samme sag, tha viste wy icke andett, end wy finder thend sag for fougden endellig then paa att sige och dømme for tings dom, som thet sig bør.

10

[78v] Anders Iørgenszen, født paa Synnderhoitt,
 hanns bekiendelseze.

Anno 1595 thenndt 14. februarii for Ib Tornom, Kielltd Iørgenszen, borgemester, Hanns Ieszen, Hanns Iennszenn, Andris Søffrinsen,
 15 sen, Thamis Iørgenszen, Niels Pouelszen och Chresten Lausszen, raadmendt.

Bekiennder for^{ne} Anders Iørgenszen dette effterschreffnne paa Ripper raadhusz:

Først bekiende for^{ne} Anders Iørgenszen, att enn pige y Kollding
 20 wedt naffn Anne N. fick hannom ther vdi byenn sextann daller, saa drog hanndt ther fraa medt szame peninge, och sziden kom hun effter hannom och hagde enn karll med szigh och fannndt hannom paa Lustrup marck, ther motte hanndt faa hinde szame peninge igienn, och ther hun szadt och thalde samme peninge vdi hendis
 25 forklede, saa sloe samme karll hannom en heell hob hug med ett szpydt, saa vndkom hanndt fra thennom.

[79r] 2. Bekiennder hanndt, att hanndt stiall y Thamis Suinkrogs hus her y Ripæ:

1 sengklede, 1 kiedell, 1 dug, 1 handklede och nogitt maltt, noger
 30 fieder aff enn dynne, 1 hoffuidt dynne.

3. Bekiende hanndt stiall thill Røløffs fyre hoffuedt dynner, 1 sengklede, aff same guodtz fick enn lockidt quinde wedt naffuen Lienne, szom Hans Høg lockett, och er inde huos Inngeborg Dreyer quinde, som waar tho hoffuedt dynner, och hun gaff hannom tho
 35 marck d. och sex schilling d. for thennom, och the andre tho hoffuidt dynner bleff ther y huszitt och fick inditt ther for.

4. Bekiende och bestoedt hanndt stiall 3 thønnder fisk paa Synnderhoe fraa Anndris Lundt och førde thett her och thill Ripe och

solde thett, deligste [79v] thog handt ther och szaa en saffue, som Martenn Snarer fick och gaff hannom en hatt ther for och en kloffue, szom bleff standendis inde y Annders Søffuerin Iennszen boe, som hannd sielff iboede.

5. Bekiende att hanndt brødt Hanns Ieszen her y Ripæ hanns hus paa Synnderhoe och thog ther en rilagen, som Wolborg, hanns konne, fick, och szloe laasz en iszønnder med en øxe, ther hand rechte offuen offuer.

6. Bekiende hanndt, att hannd thog fra Andris Søffrinsen y hanns
10 hus paa Synnderhoedt enn ny kiedell saa guodt szom en daller, som hannd sagde, att Usze Giøde datter szolde for hannom, och szagde for hinde, att thett war hans eggen kiedell, noch stall hanndt same thidt fra Andris Søffrinsen en hoffuidt dynne, som hanndt sagde, att Vsze Giøtdzatter ochszaa solde for hannom, och szagde for
15 hinde, att thett wor hanns eggen, noch halffannden back wtyrriid ny bolck, som hanndt sølde Niels Iennszen paa Synderhoe for nogidt maltt, [80v] nocht bekiende hanndt, att hanndt stiall 12 daller aff Anndres Søffrennszens skrin paa Sønnderhoedt.

7. Bekiende hanndt, att hanndt thog enn ottennd die[1] szmør
20 thill Hans Nielszens Bodtzmandtz, groff thett neder y enn gaardt, och hunde ade thett op, noch enn hoffuedt dynne och 1 bøste flesk, som hanndt bar thill Lustrup och lagde thett y enn hessze och bleff ther bortte, som wor thill Anndres Pederszens Tyris mandt y Lustrup.

25 8. Bekiende hanndt, att hanndt thog 1 daller och 1 lagenn fraa Thyge Pederszen paa Synnderhoedt.

9. Bekiende hanndt, att hanndt stiall 1 szide flesk thill Olluff Hannszens y Wder Bierum, szom Ienns Melbye fick 7 marck flesk vdaff, och thett anditt bleff thill Chrestenn Pouelszens her i Ripæ.

30 10. Bekiende hanndt, att hanndt stiall fraa Greres Hansen Skipper aff hans husz paa Synderhoedt eth skulldgarnn, som Niels Iesperzen paa Synnderhodt fick.

[80v] Noch thyre, szom ther bleff slagenn nogitt wand y thønnden igienn, noch eth thore hanndklede och eth hønnde, szom hanndt
35 beholt szielff, noch thog hanndt och szaa szielff fick fraa hannom.

11. Noch stiall hanndt fraa Las Kamptrup y Gredstedbroe enn kappe, 2 szenckleder, kappen szolde hand y Oben Roe, och sengklederne bliffue och ther.

12. Noch stiall hannd nogitt lerritt fra Niels Reszbye y Wester Wedstedt, som hannd kaste paa marcken, och hannd fick thett igien.

13. Noch bekiende hanndt, att hanndt stiall 3 daller fra hans broders høstru Karenn Opszneons och brødt hinndis kiste op, ther
5 hand thog thennom ther aff.

Paa slottedt.

14. Noch bekiende hanndt ydermere, att hanndt thog fra Peder Hannszen paa Synderhoedt 10 daller.

[81r] 15. Noch enn backlinn fraa lildt Peder Iennszenn paa Synn-
10 derhoe och Hanns Iennszens konne, som bleff skyldt ther for.

16. Bekiende hanndt och szaa, att hannd haffde thagitt 5 allenne ringer end fergethyffue allenne leritt fra Øuirrt Klennszmidtz høstru y Ribe och lagde thett thill thieris vdi Lustrup vdi hindis hessze, och sziden fanntt en quendfolck det, heder Anne, som
15 haffuer weritt thill och fra thill Thyrd Barbra och Hanns Lauszens y Lustrup.

For thinngs dom.

17. Noch bekiende hanndt, att hand stiall nogitt lybsk gra thill Ebbe Mogenzsens, szom hannd beholltt szieff.

20

[81v] Borgemester och raadtz sentendtz offuer
Andris Iørgensen, født paa Synderhoffuett,
anno 95 thend 14. februarii paa Riper
radthus.

25 Saa att effter forneffnde Anders Iørgennszsens eggen forplichts breffs liudelsze hanndt thill fornne haffuer giørtt paa Riper thingh for thingg døm, deszligste effter hans eggen bekiendelsze her y dag for raadtz rett hanndt haffuer bestannden for thend thyffueri och styllt, hanndt haffuer gørtt och bedreffuett, effter szame hans
30 bekiendelszis liudelsze, da dømpte the hannom thill gallie och gren och bunden szinne koste igien.

[82r] Opsettels emellom Iens Schriffuer y Astofft
paa Offue Lunge till Odden, høffuitzmandt
35 paa Olborg huus, och Iffuer Iull till Willestrup om then steffning med Bertell Nielsen Schreder.

Anno 95 fredagen effther pingdz dag, som er then 13. dag iunii, paa Riper raadhuus for Ib Tornom, borgemester, Hans Iesen, Tha-

mis Iørgensen, raadmendt, waar schickitt Iens Schriffuer y Astofft, som tilltalde Niels Pouellsen paa for^{ne} Offue Lunges och Iffuer Iulls vegne om thend steffning med Bertell Nielsen Schreder, tha bleff thett opsatt emellom thennom till y dag 14 dage nu først 5 komendis, som er thend 27. iunii.

[82v] Michell Ienssen, som kaldis Krølhoffuid,
hans bekiendelse.

Anno 96 thend 12. nouembris paa Riper raadhusz bekiende for^{ne}
10 Michell Ienszen, att nu paa s. Morthens afften thog handt en leyerer
aff Oluff Karllszens wogen, thend baar handt op till Niels Thygge-
szens boe och satte thend till skiulen och stig op att skiullen indt
att en windue, ther stiall hanndt *thette* effterschreffne: 2 støcker
graa leritt, 2 eller 3 støcker klede, som var 6 allen brun første-
15 farffue, 5 allen minder 1 *quarter* suortgrøn, 21 allen brun giørløse
vdi 2 støcker, 1 hand øx, disligiste bekiende handt, att for 6 aar
siiden thog handt paa Iens Lauszens disk: 1 thoe pundtz wecht och
1 kniiff, thendt solde handt en bunde. Noch bekiende handt, att
hand en gang stiall fraa Hans Kiøpnehaffns høstrue 4 eller 5
20 klauszer høregaren, som handt solde Gunder, Pouell Suarers, for
6 eller 8 s. d. [83r] Noch bekiende handt, att handt stiall fraa en
qu[inde] wedt Mortten Wogenmandtz 1 faarklede. Noch bekiende
handt, att handt fandt en sølff ske wdi aeen wedt Anders Lundtz
foruerck me[d] ingen merck eller naffn paa, som handt solde
25 Foszin Guldszmidt. Noch bekiende handt, att wedt 2 aar siiden
thog handt en puosze fuldt aff madt fraa en bunde wedt Bertell
Schreders, som handt odt op. Noch bekiende handt, att *thet* er
hannom witterligt, att Lauritz Kiimer solde Anne Kamptrups 1
skiorttekraffue till hindis mand for 18 s. d., noch 1 skiortte. Noch
30 bekiende handt, att handt for 2 aar siiden stiall fraa Niels Thøger-
szens høstrue 60 eller 80 allen leritt, och *thet* kaste hand wdi en
staaldt, och *thet* kom thi effter och fick *thet* igien. Noch bekiende
handt, att handt thog 1 skiortt fraa hans morsters mand wdi Haders-
leff wedt naffnn Niels Bøszmager. Noch thog handt fraa hannom
35 1 øx, thend solde handt en bunde for 4 s., noch thog handt en lildt
kniff fraa hannom.

[83v] Anno 96 thend 14. nouembris paa Riper raadhusz.

Sententzie paa Michell Iensen, som kaldis
Krølhoffuidt.

Ib Tornom, Kieldt Iørgenszen, borgemestere, Hans Iessen, Hans Ienszen, Ebbe Moenszen, Anders Sørenszzen, Thomes Iørgenszen,
5 Niels Pouellszen, Niels Griisbeck, Oluff Roedt, Bertell Struck,
raadmend. Saa att effterthi for^{ne} Michell Ienszen haffuer stiallen
fraa Niels Thyggeszen Kremer hans guodtz, disligiste fraa andre
effter thenne for^{ne} hans egen bekiendelse, saa och effterthi handt
er thagen wdi ferske gie(r)ninger, och kosten findis hoes hannom,
10 tha dømpte the hannom till gallie och green och bunden sin koste
igien.

[84r] Peder Mattissen, Mattis Wechters søn, och
Iacob Nielszen, Niels Thromslars søns
15 bekiendelse.

Anno 96 thend 14. nouembris paa Riper raadhusz bekiende Iacob
Nielszen, Niels Thromslars søn, ther Peder Mattissen, Mattis Wech-
ters søn bestoidt, att for^{ne} Iacob Nielszen haffde staallen 18 daller
fraa en mandt wdi Hadersleff, och for^{ne} Iacob Nielsen stopedt
20 thennom omkring sig wdi hans pølszer, tha sagde for^{ne} Iacob Niel-
sen till for^{ne} Peder Mattissen, huor skulde thu see thet, thi thu
waar paa fremgullffuid same thiidt.

Noch bekiende for^{ne} Iacob Nielsen, att for^{ne} Peder Mattissen och
Lauritz Møller staall en lang bøsze fraa en borger wdi Kolding, och
25 Hans Aallschreder skulde haffue werritt satt for thendt, saa kom
ther vidnisbyrdt paa, att handt haffde kiøfft thendt vdaff for^{ne}
Peder Mattissen, saa fick manden hans bøsze igien, och saa loedt
the hannom løbe.

30 [84v] Anno 96 thend 18. nouembris paa
Riper raadhusz.

Bekiende Iacob Nielsen, Niels Hollomboes søn, att the 4 daller,
handt stiall fraa thend mand aff Beck wdi Hadersleff, thet kom
Lauritz Kiimer hannom till, ellers wilde handt haffue slagedt han-
35 nom ihiell, ther som handt wilde icke haffue giffuitt hanom 1/2
daler, saa gaff handt hannom 1/2 daler, Peder Mattissen gaff hand
1 daler, thend fynboe gaff hand 1 1/2 daler, och Hanns Olschreder
gaff handt 1 daler.

Item bekiende Peder Mattisen, Mattis Wechters søn, att for^{ne} Iacob Nielsen gaff hanom 20 s. d. och Lauritz Namensen 20 s. d. och 1 kande thydst øll tilhobe wdi Riper marckidt wdaff the pendinge, handt stiall fraa en fattig mandt, som waar en føriinger och waar
 5 till Pouell Ponzsens, och Iacob Nielsen bekiende selff same thiidt, att ther waar 1 daler och 3 s. lbsch. wdi pongen, och bekiende for^{ne} Lauritz Namenszen, att for^{ne} Iacob Nielsen skiffte same daller inde till Mame Anderszens, och thend kande thydst øll drack thi aff till Niells Hollomboes i Suiigade, [85r] ittem bekiende Peder Mattis-
 10 sen, att handt stiall en [lang] bøsse fraa Lauritz Hansen i Kolding, och thend satte handt indt till Hans Olschreders bodtz i Kolding, och for^{ne} Lauritz Hansen fick thend igien.

Noch bekiende for^{ne} Peder Mattisen, att thendt afften, som Iep Borigs daatters brøllup waar, stiall handt en thin fadt fraa Ingierdt
 15 Morttens, som Lauritz Kiimer kom hanom till, och thend solde handt Anders Glarmester i Hundgade for 8 s. d., och for^{ne} Ingierd Morthens fick for^{ne} thin fadt igien. Noch bekiende for^{ne} Peder Mattisen, att hand stiall en par ny støffle och 1 par gamble støffle, saa och 4 allen blargarns leritt wdi Køge marckit siist forleden,
 20 och Lauritz Kiimer solde thet och waar liige goedt medt hannom, och hand raade for thet. Noch bekiende handt, att en fynboe wedt naffnn Christen, som waar en pongsnider, stiall en daler fraa en wdi Kolding marckid, hand gaff hannom 1½ m., och Lauritz Kiimer gaff handt 1½ m. d.

25 [85v] Ittem bekiende for^{ne} Peder Mattisen, att Lauritz Namensen stiall 3 m. d. fraa en friisz wdi en skude wdi Riper marckidt, och haffde handt ingen kniff hoes sig same thiidt, saa beedt handt remen isønder med hans thænder, och for^{ne} Lauritz Namensen gaff hanom halffpartten aff same pendinge, och stoidt for^{ne} Peder Mat-
 30 tissen paa hameren same thiidt och soug ther paa, och friiszen loug och soffuidt. Noch bekiende handt, att for^{ne} Iacob Nielsen haffde en ny ponnertt wdi Riper marckidt och wilde selge, saa kom ther en mandt till hannom vedt s. Peders och tilltholde hannom 1 m. d., saa haffde hand 6 skielling wnder hans thomell finger aff same
 35 pendinge, och thi andre 10 s. slog hand i pongen och sagde, att handt icke wilde haffue thennom, saa gaff for^{ne} Iacob Nielsen hannom 1 s. lbsch. och Lauritz Namenszen 1 s. lbsch., saa beholltt handt selff 1 s. lbsch., huilckitt for^{ne} Lauritz Namenszen strax selff

bekiende, ittem bekiende for^{ne} Lauritz Namensen, att hand ved 6 eller 8 aar siiden fandt en pong wedt skibbroen medt 16 daller wdi, och thennom fiolde hand, och ther effter fick hand Doritte Peder Baggisens thennom.

5

[86r] Sententzie paa for^{ne} Peder Mattisen
och Iacob Nielszen.

Anno 96 thend 22. nouembris paa Riper raadhusz bekiende Marine Suanis och Kierstine Anders Sørenszens, att the haffuer werridt
10 hoes thendt goede mandt Waldemar Parszberg, leenszmanden, och beditt for for^{ne} Peder Mattiszen och Iacob Nielsen, att the motte bliffue benaadett till att staa theris rett till ett suerd, tha beuilgdt forbemelte thendt goede mandt medt borgemestere och raadtz beuilling och samtøcke, att the mue bliffue benaadett till ett suerd,
15 disligiste vaar Kierstine Niels Thromslars och Margrette, salig Mattis Wechters høstrue, som er for^{ne} Peder Mattiszens stiffmoder, Hans Bardscher och Peder Lambertszen och badt for thennom wdi liige maade, effter som for er rørdt.

Tha ther vdoffuer bleffue the wdaff forbemelte borgemestere och
20 raadt benaaditt till itt suerd.

[86v] Anno 97 thend 8. iullii.

paa Riper raadhusz for Ib Tornom, Kield Iørgenszen, borgemestere, Hans Iessen, Hans Ienszen, Ebbe Moenszen, Anders Sørensen,
25 Niels Pouellszen, Iens Lauszen, Niels Griisbeck och Oluff Roedt, raadmendt, Chresten Breme och Regell Eskellszen, borgere.

Graffuers Hanszen, født i Iernelund, thendt thiuffs bekiendelsze. Først bekiende handt, att thend oxen och kw, som Søren Schriffuer i Fuertle ophog hannom medt, stiall handt paa Gabbell marck, och
30 hans kone søster Anne waar medt hannom, thend brune hest, hand stiall fraa Ebbe Pederszen i Lundt, thend solde handt i Balles i Fyen for en graa hest och 7 daller, huilcke(n) hest hand solde thennom igien for 6 daler, och siiden Ebbe haffde kiend sig wedt for^{ne} hest, drog the effter hannom till Suinborg, saa gaff handt thennom 14 daler
35 for thend igien, noch fraa Marine Niskone i Harrebye stiall handt en rødt giending, och thend solde i Bredsted, [87r] noch bekiende handt, att handt stiall en oxen f[ra] Iens Simonszen i Obikier, huilcke handt bethalde . . . igien, noch bekiende handt, att handt

stiall enn brun he[st] fraa Peder Morthenszen i Kierbøll, noch bekiende handt, att handt stiall en hest fraa Iørgen Willatszen i Ierne-
lundt, huilcke bleff fraa hannom thagen wedt Gram, noch bekiende
handt, att handt stiall en graa øg fraa Nis Anderszen i Harrebye
5 och solde thend i Kragelund kraa, noch bekiende handt, att handt
och hans fader stiall en kw fraa Hans Nissen i Festedt, noch be-
kiende handt, att handt stiall fraa Iesper i Gielszbroe femb faar,
som bleff slachtedt i Greedsted, noch bekiende handt, att Christen
Thecker stiall en sortt øgh fraa iomfrue Kierstine i Waardhøe, och
10 thendt solde handt i Thorpum wedt Bredsted en gamell mandt
wedt naffnn Peither Hanszen, som Christen Thecker sagde for han-
nom, noch bekiende handt, att handt stiall fraa Anders Suendszen i
Stiens thoe gies, [87v] noch bekiende handt, att handt stiall fraa
Lauritz Knudsen i Skiblundt wedt Gram thend neste tiiszdag for s.
15 Hans dags marckidt en liiden sortt øg medt en liiden huidt fip paa
neszen, noch bekiende handt, att handt wilde haffue haffdt liiffuedt
aff Thomas Dourdt, stadzbudt, i morgen, paa thet att handt menn-
tte, att hand kunde haffue komedt vdt.

Tha effterthi for^{ne} Graffuers Hanszen selff bekiender, att handt
20 stiall en liiden sortt øg fraa Lauritz Knudsen i Skiblundt, saa och
effter thenne for^{ne} hans egen bekiendelse, tha dømpte the hannom
till gallie och green och bunden hans koste igien.

[88r] Anno 98 thend 9. ianuarii paa Riper raadhusz.

25 For Ib Tornom, Kield Iørgenszen, borgemestere, Anders Sørensen,
Thomis Iørgenszen och Oluff Roe[dt], raadmendt, bekiende och
bestodt Nis Peder Hierttings søn, att thet er thend same hudt, som
nu ligger her tillstede, som hand wilde haffue sold Bennedt Peder-
sen, skomager, for 2 m. d., och Iørgen Lauritszen Askouff stoidt
30 same thiidt tillstede och kiende sig wedt same hudt och sagde, att
thend er hannom thiuff staallen fraa och haffde annamedt thend i
hans giæld for 1 daler.

Anno 98 thend 13. ianuarii paa Riper raadhusz.

35 For Ib Tornom, Kield Iørgenszen, borgemestere, Hans Ienszen,
Anders Sørensen, Thomis Iørgenszen, Niels Pouellszen, Oluff
Roedt, Bertell Struck, raadmendt, bekiende och bestoidt Nis Peder-
sen Hiertting, att handt kiøffte thend hudt, hand bleff thagen

medt, vdaff en quinde wedt Elsze Per Spanditz dør for 20 s. d., och
 tha sagde hand till hinde, att hun motte thage same pendinge aff
 hans boxszer, tha sagde hun ney, att handt skulde selff faa hinde
 thennom, saa fick hand [88v] hinde thennom, tha sagde hand till
 5 hinde, thu haffuer wizseligen thagen same hud till Iørgen Askouffs,
 saa strax slog handt hinde wedt hindis øre och thog saa same pen-
 dinge och hudt fraa hinde, noch bekiende handt, att thend thiidt
 hand haffde sold Iørgen Askouff hans støffle for 24 s. d., tha waar
 ther en tho huidz støcke eblantt, och thend bar hand hannom igien,
 10 och som hand gick wd aff hans dør, tha hagde en quinde same hudt,
 och hand thog thend fraa hinde och lagde thend paa en salt thønde,
 och ther effter hand gick wdt, tha loug same hudt wden Iørgen
 Askouffs dør, saa støtte hand thend neder wdi rendsteenen, saa gick
 hand hiemb och ther hand gick effter en kande øll om anden dagen
 15 om morgenen, tha loug same hud endtha wdi rendsteenen, saa thog
 hand thend bortt medt sig.

Tha effter thenne for^{ne} Nis Pederszen Hierttings bekiendelsze
 dømpte forbemelte borgemestere och raadt hannom till gallie och
 green effter wor danske loug och bunden sine koste igienn.

20

[89r] Lauritz Mattssen, fød i Nestholt i Snebjerg
 sognn i Hamerumherritt, hans bekiendelsze.

Anno 98 thend 23. octobris paa Riper raadhus for meeninge borge-
 mestere ocg raad bekiende for^{ne} Lauritz Matszen, att hand stiall
 25 thend kape, som ha[nd] her vdi byen bleff greeben med, fraa
 Thette Pede.. wdi Eiderstede wdi hans brøllups dage wdaff han[s]
 dørens, som brudgamen dandszidt och hagde lagd thend inden dø-
 ren paa en benck, och gick saa ther med wd, och saa drog hand hiidt
 medt thend. Ydermere bekiende hand, att hans fader wedt naffnn
 30 Matz Lauritszen boer i Nestholt i Snebjerg sognn i Hamerum her-
 ritt, hand affled hannom wed hans nedsøskindbarn wed naffnn
 Mette Christenszdatter, førend hans fader bleff echtgiffth, och ther
 for forschickidt for^{ne} hans fader hans moder aff weyen, och er hun
 endnu wdi Eiderstede i garden hoes hindis søster Kiersttine, och
 35 ther hoes bekiende hand, att hans moders fader hiede Christen Si-
 monszen, som boede wdi Snebjerg bye och tillforne boede wed Sne-
 bierg kiercke.

Och nu i dag, som er thend 27. octobris anno 98, stoidt Pether

Thomeszen i Eiderstede och kiende sig wed same kape paa for^{ne} Thette Pettersz wegne och begieridt rett offuer for^{ne} Lauritz Matszen. I dag døppte Ib Tornom, Kield Iørgensen, borgemestere, Hans Lessen, Ebbe Moenszen, Thomis Iørgensen samtøchte effter hans
 5 sedels liudelsze, Niels Pouellszen, Iens Lauszen, Niels Griisbeck och Oluff Roed, raadmendt, for^{ne} Lauritz Matszen till gallie och green effter hans egen bekiendelsze och bunden sin koste igien.

[89v] Marine Sørensdater, Søren Anderssens dater
 10 wdi Wester Wedsted, hindis bekiendelsze.
 Anno 98 thend 15. nouembris paa Riper raadhusz for erlig och welbiurdige mand Albritt Friisz till Harritzkie, høffuitzmandt paa Riperhusz, Ib Tornom, Kield Iørgenszen, borgemestere, Hans Iesen, Thomis Iørgensen, Niels Pouellszen, Iens Lauszen, Niels Griisbeck, Oluff Roedt och Bertell Struck, raadmend, bekiende for^{ne} Marine Sørenzdaatter, att hun thog *thet* ild till Anders Namenszens wdi Sletzboeder wdi en gryde thend afften, som hun stack ild wdi Iørgen Anderszens gaardt wdi Øster Wedsted, och loug med same ild wdi en diiggrob, ind till saa lenge hun soug, att liuszen waar
 15 slucht wdi hans husz, saa gick hun till hans øster husz ende och gick indt att en boszdør, ther stack hun ild wdi høed, och *thet* brende strax, *thet* gjorde hun, for hand beskylte hinde for nogedt, hun skulde haffue staallen fraa hannom, dog bekiende hun, att hun staall 3½ allen web fraa hannom, huilckitt hun fick for^{ne} Anders
 20 Namenszens høstrue, som hun solde for hinde, och fick hun 4 s. lbsch. for huer allen.

Anno 98 thend 28. nouembris paa Riper raadhusz døppte borgemestere och raad for^{ne} Marine Sørenzdater att miste hindis hoffuitt effter woris danske loug, for hun wdi saa maade haffuer affbrend
 30 hans husz och gaardt och hindis hoffuitt att slaes paa gallien, forthi hun haffuer staallen och haffuer *thet* selff bekiendt.

[90r] Copiæ aff Rasmus Schriffuers dom, att handt
 35 till døppte Regell Eskellszen att stande till rette for Ies Thameszen, thend thiuff.
 Rasmus Hanszen Schriffuer wdi Ripæ gjør witterl[igt] medt *thette* mitt opne breff aar effter Gudtz byrdt 1588 fredagen ante Andree apostoli, som er thend 29. dag nouembris paa Riper gieste thing,

tha waar schickidt for mig erlig och wellforstandig mandt Niels
 Pouellszen, kong. maietts. fougidt ibidem, paa thendt ene, som paa
 erlig och welburdig mandt Albritt Friisz till Harridtzkier, høffuitz-
 mandt paa Riperhusz, hans wegne, hagde hiidt ladett for mig wdi
 5 rette kalde erlig och wellforstandig mandt Regell Eskellszen, bye-
 fougidt ibidem, paa thendt anden siide, och gaff handt hannom
 for sag och beskylding, att ther haffuer siddett en thiuff y bødelsz-
 husz her samestedtz nogen kortt thiidt forleden och waar dømpt
 till gallien wedt naffnn Ies Thomszen, och for^{ne} thiuff er wdkomen
 10 och bortt rømp^t och icke haffuer standen hans rett, och icke helder
 handt haffuer anthen brøtt bolte heller hals iernn, som waar paa
 hannom, och effterthi for^{ne} Regell Eskellszen hagde byens fengszill
 och iernn wdi befalling, som andre byefogder hagde for hannom,
 och som borgemestere och raad^t, som nu ere her i byen, haffuer
 15 ochsaa befallett [90v] att waare ther paa, som handt selff wilde
 staa till rette ther for, och for^{ne} thiuff er ther offuer borttkomen for
 forszømsze skyldt, och satte handt ther for wdi alle dom och rette,
 om for^{ne} Regell Eskellszen er icke plictig till att skaffe for^{ne} tiuff
 tillstede igien, att staa hans rett, eller och om handt icke er plictig
 20 till att wdbøde hans bøder ther for till kong. maietts. effter lougen.
 Tha møtte for^{ne} Regell Eskellszen, suaredt ther till och berettet^t, att
 handt icke haffuer hørdt eller wist, thet andre byefogder for han-
 nom her wdi byen haffue thagedt waare paa noger fanger, som ere
 bleffuen vdi byens fengszill och iernn indszatt, eller sziiden bolte
 25 och iernn er szatt paa thennom, icke helder handt vaar medt wdi
 bødelszhuszidt thend thiidt for^{ne} thiuff Ies Thomszen bleff fencklig
 indszatt, disligiste att effterthi ther waar thoe mendt liiedt till att
 woge offuer same thiuff och ophog byens pendinge ther for wedt
 naffn Hans Matzszen och Michell Hanszen Faarkrog, tha szatte
 30 handt ochsaa ther for wdi alle rette, om handt bør att staa ther for
 tillstede eller bøde ther for, och om for^{ne} thoe mendt ere icke plic-
 tige till att staa ther for till rette och icke handt, medt fleere ordt
 och thalle, som thennom ther om paa begge sziider emellom waare.
 Tha effter till thalle, gienszuar och thenne sags leilighedt, saa att
 35 effterthi for^{ne} Regell Eskellszen er Riper byes [91r] suorne fougidt
 och haffuer byens hecte och . . . wdi befalling, och thend for^{ne}
 thiuff Ies Thome[sen] er wdaff bødelliiedt aff hecte och iernn
 wdslop[pen] och bortt rømp^t, tha weedt ieg icke rettere el[ler]

anderledis ther paa att kunde kiende och sige for [rette], endt att for^{ne} Regell Eskellszen, byefougden, bør [for] thenne sag att staa till rette och bøde ther for eff[ter] lougen, meden ther som handt haffuer nogen for . . . wdi thenne sag, tha maa handt then om
5 præffue, tillthalle och forfølge, saa wiitt som handt kandt giøre medt loug och rett.

Till widnisbyrdt medt mitt signeett her wndertrøcht, datum vt supra.

10 [91v] Regell Eskellsens dom aff Riper gieste ting
om Ies Thomssen, then tyff.

Ieg Regell Eskellsen, byfougidt wdi Ripæ giør alle witterligt medt thette mitt opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1588, othens-
dagen ante Lucae Euangeliste, som er then 16. dag octobris, paa
15 Riper gieste tingh, tha waar skickitt for mig erlig och forstandig mandt, Niels Pouellsen, kong. maietts. fougidt ibidem, paa thend ene, som paa erlig och welbiurdig mandt Albritt Friis till Harridtzkier, høffuidtzmandt paa Riperhusz, hans wegne hagde hiidt ladett for mig wdi rette kallde erlige och wellachte mendt Iens Andersen
20 och Lauritz Tøgerszen, borgemestere her sammestedt, och gaff handt thennom for sag, att thett skeede sig nogen kortt tiidt forleden, ther Peder Baggeszen loedt en tyff wedt naffn Ies Thomssen for sin miszgierninger, handt vdi hans husz bedreffuiidt hagde, griibe och fencklig vdti byens hegte och iern indsette, och siiden
25 hand hagde ladett hanom for borgemestere och raadt indføre, och the dømpte hannom till att staa syn rett effther syn gierning och egen bekiendelse, disligiste ther for^{ne} tyff strax effther, adt handt waar dømpt, bleff wdti byens fengsell och iern igien indsatt, wdslap handt om natter thiide vdaff byens fengsell och iern och bortt rømp-
30 te. Sameledis [92r] efftherthi forbemelte Iens Andersen och [Lau]-ritz Tøgersen haffue byen wdi befalling, [set]te handt wdti rette, om the icke erre p[lic]tige till anten adt forskaffe for^{ne} tyff till stede igien adt staa syn rett eller och bøde ther for effther lougen, tha m[øtte] for^{ne} Iens Andersen och Lauritz Tøgerszen, borge-
35 mestere, suarede ther till och berette[dt], att strax effther som the medt theris medbrødre wdti raadett hagde giørdt for^{ne} Peder Baggeszen lougen fulltt och dømpt for^{ne} tyff till adt staa syn rett effther syn mizgierningh och egen bekiendelse, saa bleff handt igien vdi

byens fengsill och iern indsatt, och gaffue befalling paa som burde att waare byens fengsell och iern att foruaare for^{ne} fange well, saa handt icke vdbrødt eller bortt kom, saa framt thend icke wille selff staa ther for till stede, huis forsømmelse ther hoes fandis, ther
 5 till medt efftherthi thett haffuer aldrih werridt seduanligt her wdti Riper bye, att borgemestere bør adt thage waare paa fanger, som wdti byens fengsell och iern bliffue indsatt, tha satte the och saa wdti alle rette, om the bør till thenne sag wiidere adt suare eller staa till rette ther for, medt flere ordt och thalle, som thennom
 10 ther om emellom waare.

Tha effther tilltale, giensuar och thenne sags leilighedt, saa adt efftherthi for^{ne} tyff Ies Thomszen bleff formedelst for^{ne} Peder Baggeszen paa gree[92v]ben och for for^{ne} syn miszgierning handt vdti hans huusz bedreffuitt hagde och effther hans egen bekien-
 15 delsze anhedtedt och vdti hegte och iern fencklig indsatt och siiden paa Riper raadhusz for for^{ne} borgemestere och raadt indfòrdt, och the haffue giòrdt for^{ne} Peder Baggeszen lougen fullt offuer hannom, och bleff saa strax igien indsatt wdti byens fengsell och iern, ther till medt the mendt, som bleffue tillschickedt och wogedt offuer
 20 hanom och finge vdaff byens pendinge therfor, och handt dog ligeuuell vdslap aff byens fengsell och iern om nhatter tiide och vndkom och effther slig leiligheedt, wedt ieg icke andett ther om adt kiende och paa sige for rette, endt adt for^{ne} Iens Andersen och Lauritz Tøgersen, borgemestere, theris wlempe eller skyld kandt icke ther
 25 wdti findis eller ther for wiidere adt staa till rette.

Till vidnisbyrdt medt mitt signet vndertrøcht, datum vt supra.

[93r] Dom emellom Hans Michelszen Kolding paa

Mester Caspar Mulis vegne och Seuerin Seuerinsen Krage.

30 Wy effterschreffne Albrit Friis till Harridtzkier, høffui[dtz]mandh paa Riperhus, Hans Faninger, Peder Morthen[sen] Heggelundt, borgemestere, Peder Trellund, Oluff Tha[messen], Iens Andersen, Lauritz Tøgersen, Michell Thamessen, Ib Tornom, Hans Iesen och Hans Iensen, raadmend th[er] sammestedz, giørre alle witterligt
 35 medt dette vort opne breff, att aar effther Gudz byrdt 1581 fre- dagen nest for Wor Frue besøgelsis dag, som er thend 30. dag iunii, paa Riper raadhus tha waar schick[et] for oss Hans Michel- senz Kolding paa thend ene, som paa hederlig och høglerdt mandt

Mester Casper Mulæ, prouist wditi Riper domkircke, hans wegne wditi hans fraauerillse hagde ladett hiidt wditi rette steffne Seuerin Seuerinsen Krage paa thend anden side, saa och Regell Eskellsen, byefougidt her samme stedz, for en dom, handt hagde dømpt emel-
 5 lom for^{ne} Mester Casper Mulæ och for^{ne} Seuerin Krage for en arffue partt, handt till holder sig wditi thett hus och eyendom, beliggendis y Graabrødre gade, som for^{ne} Mester Casper haffuer ladett nyes opbygge, och Peder Seuerinsen Skolemester, nu vditi boer, och ther hoes berettedt for^{ne} Hans Kolding, adt for^{ne} Mester Casper hagde
 10 kiøfft for^{ne} hus och eyendom vdaff Christen Seuerinsen Bardscher for guld och pendinge och betalldt thett, och ther paa hagde hand giffuitt hanom skøde och foruaaring till Riper byting, huilckedt skøde breff for^{ne} Hans Kolding wditi rette fremlagde vnder syn datum anno 74, paa Riper byting vdgiffuitt tiisdagen nest for søn-
 15 dagen Cantate [4. maj], som eblantt andet formelder, adt for^{ne} Christen Seuerinsen Bardscher, borger wditi Ripæ, haffuer standen for tings dom och logligen soldt och skøtt fraa sig och syne arffuinger indtill for^{ne} Mester Casper Mulæ, hans hørstrue och beggis theris arffuinger eth hans hus, bygning och eyendom, som belig-
 20 gendis er wditi Graabrøder gade [93v] paa thend synder siide wedt gaden och nest westen op till for^{ne} Christen Bardschers salig faders Seuerin Bardschers egen adell hus, som for^{ne} Mester Casper Mulæ nu self wditi haand och heffdt haffuer, och kiendis for^{ne} Christen Bardscher sig adt haffue oppeborren pendinge och fuld werdt aff
 25 for^{ne} Mester Casper for for^{ne} hus och eyendom och bepligter sig och synne arffuinger adt frii och frelse for^{ne} Mester Casper och hans arffuinger for^{ne} hus och eyendom for huermandz till talle, som ther paa kandt talle medt rette wditi noger maade, och worthe for^{ne} hus och eyendom logligen lagbøden tre samfuld ting effther woris
 30 stadzrettis liudelse, førend skøden gick inden tinge, medt fleere ordt, som for^{ne} skøde breff y sig self indholder och vduiisser, och satte for^{ne} Iens Kolding forthi wditi alle rette, adt efftherthi for^{ne} Mester Caspar haffuer kiøfft och betald for^{ne} hus och eyendom for guld och pendinge wdaff for^{ne} Christen Bardscher, och handt haff-
 35 uer logligen soldt och skøtt hannom thett for tings dom, och disligiste bleff logligen lagbøden tre samfuld ting effther Riper stadz rettis liudellse, førendt thett bleff hannom skøtt, och ther till medt haffuer hagdt thett vditi tree aars roellig heffdt wlest och wkierdt,

som for^{ne} Riper stadz rett vduiiser, om for^{ne} Regell Eskelsens dom
 effther slig leiligheedt bør adt komme for^{ne} Mester Casper till for-
 hindring eller skade paa for^{ne} hans hus och eyendom, och om for^{ne}
 Seuerin Krage bør adt haffue nogen arffuelodt och partt ther wdti
 5 medt rette, tha møtte for^{ne} Regell Eskelsen, suaredt ther till och
 meente sig samme dom rettelig adt haffue vdgiffuitt och ther till
 medt adt wille were thend bestandig, som thend formellder och vd-
 uiiser. Saa møtte for^{ne} Seuerin Krage, suaredt ther till och sagde, adt
 handt endnu som tiitt och offte tillforne for tings dom kiender sig
 10 wedt thend siette [94r] partt wdti for^{ne} hus och eyendom, som for^{ne}
 Chris[ten Bard]scher haffuer solldt for^{ne} Mester Casper Mulæ, som
 . . . arffuidt effther tuende hans søstere Anne och Lie . . . Seuerins-
 daatters dødt, och aldrig handt haffuer f[an]gedt nogen skell eller
 fyldest ther for, anthen vdaff f[or]schreffne Christen Seuerinsen
 15 Bardscher eller noget [an]dre wdti noget maade, och ther vdoffuer
 først w[di] rette fremlagde for^{ne} Seuerin Krage eth klage bref[f]
 wintne aff Riper gieste ting vdgiffuitt vnder syn da[tum] 1581
 mandagen ante purificationis Mariæ, som [er] thend 30. dag iani-
 arii, som eblant andet formel[der], huorledis 8 mendt vontnidt
 20 haffuer, adt for^{ne} Se[ue]rin Krage haffuer standen her fiire ting
 for tings [dom] och giffuitt last och klage paa thett skøde breff,
 som Christen Seuerinsen Bardscher haffuer giffuit for^{ne} Mester
 Casper Mulæ paa for^{ne} hus y Graabrøder gade, huilckedt for^{ne} hus
 och eyendom handt kiender sig adt haffue thend siette partt vdti
 25 arffuitt effther for^{ne} hans tho søstere theris dødelig affgang, och
 beklagedt sig adt werre soldt och skøtt hannom fraa wdti hans
 wmyndige aare emodt hans wilge och samtycke vdaff en fremmedt
 mandt, som inthet hagde medt hans guodt och eyendom adt skaffe,
 icke hellder hand waar eller kiende hannom for hans formynder
 30 eller louguerige vdti noget maade, disligiste gaff for^{ne} Seuerin
 Krage last och kiere paa, adt for^{ne} Mester Casper Mulæ haffuer
 ladett for^{ne} hans siette partt hus neder bryde och igien opbygge
 emodt hans wilge och minde och adt werre hannom fraa kommen
 och affhendit hannom waffuiidendis, vdti midler tiidt handt wdti
 35 for^{ne} hans wmyndige aare selff waar vden landtz, och aldrig hand
 haffuer fangidt pendinge eller pendings werd ther for vdti noget
 maade. Fremdelis vontne Iens Tornom, Hans Knudsen Schriffuer
 och Seuerin Snidker, borgere ibidem. Først wantt for^{ne} Iens Tornom

for sig selff, adt thett er hannom fulduitterligt, adt for^{ne} Seuerin Krage haffuer arffuidt lodt och partt vdti for^{ne} hus och eyendom effther for^{ne} hans [94v] tho søsteres dødt, thet samme wontne och kundgiorde for^{ne} Hans Schriffuer och Søren Snidker, adt thet then-
 5 nom fuld uitterligt erre, adt thend siette partt vdti for^{ne} hus och eyendom hører for^{ne} Seuerin Krage till, som handt arffuidt effther for^{ne} hans tho søstere, och ydermere wantt for^{ne} Hans Schriffuer for sig selff, adt hand schreff schiffte breffuidt, ther hand hoes
 10 waar offuer schiffte och iaffning emellom for^{ne} tho pigers arffuinger. Ther nest fremlagde for^{ne} Seuerin Krage for^{ne} Regell Eskellsen, byefogdens, dom vnder syn datum 1581 othensdagen ante palmarum, som er thend 15. dag martii, paa Riper gieste ting vdgiffuidt, som eblant andre artickler formelder, adt for^{ne} Seuerin Krage wditi rette fremlagde for fogden Morthen Seuerinsen hans broders oben
 15 beseglidt handschriftt medt tho dannemendz besegling vnder syn datum 81 vdti Nykiøbing vdgiffuit, liudendis eblant andet, adt for^{ne} Morthen Seuerinsen Bardscher bekiender medt hans egen handschriftt, adt alle thend partt och lodt, som for^{ne} Seuerin Krage, som er hans broder, handt arffuidt effther hans salig foreldre och
 20 søskindt, som er thend siette partt wditi hues hus och eyendom, som hans salig fader hagde wditi Ripæ, thedt hagde Christen Bardscher, hans broder, aldrig hagdt nogen hiemell eller tillstandt aff hannom till wditi noget maade anthen adt selge eller bort skøde, och icke helder thett er skeedt medt hans wilge eller samtycke wditi noget
 25 maade. Sameledis formelder beslutningen wditi for^{ne} fogdens dom, saa adt effther tilltalle, giensuar och thenne sagsens leiliigheedt vedt handt icke andett ther om adt kiende eller sige, endt efftherthi for^{ne} Seuerin Seuerinsens partt hus och eyendom er hannom fraa kommen wditi hans wmyndige aare emodt hans ia, wilge och samtycke
 30 och icke er hannom affhenditt aff hans rette lougherige, meden aff en fremmedt mandt, som icke waar hans formynder [95r] eller rette lougherige, icke helder hans rette . . . haffuer vdgiffuit nogen myndigheedt hans partt [hus och] eyendom adt selge eller bortt skøde, førendt skødett er . . . -gidt inden tinge endt adt for^{ne} Seuerin Seuer[insen] nu selff hans partt hus och eyendom mechtig
 35 saa . . . som hand haffuer ther wditi medt rette, ind . . . lenge thett kandt logligen beuiis, adt for^{ne} Seue[rin] Seuerinsen haffuer fangidt nogen skiell och fyldes[t] for wditi noget maade, medt

mere, som samme dom [i] sig selff indholder och vduisser, och ther for satte f[or^{ne}] Seuerin Krage wdti alle rette, om hand icke nu bør selff adt beholde for^{ne} hans siette partt hus och eyendom effther sliige hans breffue och sandt beuiissning, saa och effther fogdens
 5 doms liudellse, ther till medt om for^{ne} Mester Casper Mulæ icke bør adt staa hannom till rette for for^{ne} hans partt hus och eyendom, handt emodt hans wilge, minde och samtycke haffuer neder brott och igen opbygdt, medt fleere ordt och thalle, thennom ther om emellom løb. Tha effther till talle, giensuar, breffue och beuiisning,
 10 som the for oss paa begge siider wdti rette fremlagde, och thenne sags leilighedt, sagde wy saa aff for rette, adt efftherthi lougen medt fører, adt ingen kandt komme till loughlig skøde vden aff rette eyer och icke adt komme till heffdt vden vedt loughlig skøde, saa och efftherthi for^{ne} Seuerin Krage for oss y dag beuiiste sig
 15 adt werre rette eyer till thend siette partt vdti for^{ne} hus, som handt och saa till forne haffuer beuiist for byefogden for tings dom, viste wy icke andett, endt adt for^{ne} byefogdens dom bør vedt syn macht adt werre. Till vidnisbyrd medt woris signeeter her vndertrøcht, datum vt supra.

20

[95v] Dom emellom Kield Mogenssen i Wiiborg och
 Niels Thyggeszen.

Wy efftersch^{ne} Ib Thornom, Kield Iørgenszen, borgemestere wdi Ripæ, Hans Iessen, Thomis Iørgenszen, Niels Pouellsen, Niels
 25 Griisbeck, Oluff Roedt och Bertel Struck, raadmendt ther same stedz, giøre alle witterligt, att aar effter Gudtz byrdt 1598 fredagen for aduentt søndag, som er thend 1. decembris, paa Riper Raadhusz tha waar schickid for osz Kield Mogensen, borger i Wiiborg, som haffde hiid laditt for osz wdi rette kalde Niels Thyggeszen, borger
 30 her same stedtz, och gaff hannom for sag, att handt skulle haffue wdgifuitt thuindne things vintner her till Riper gieste thing att skulle werre vdgifuitt, och same vintner icke skulle steme offuer ens, men skulle werre emodt huer andre, hannom till hinder och skade, och fremlagde en landtzthings dom aff Wiiborg landtzthing
 35 vdgifuitt vnder sin datum 1598 thend 9. septembris och formelder wdi sin beslutning, att landtzdomere haffuer fundet thet ind till sinne tilbørlige dommere wdi Riibe att indcome for thennom, disligiste fremlagde hans schrifftelig berettning, som eblantt anditt

formelder om Niels Thyggesen er icke plictig att staa till rette for huis skade, som hand hannom haffuer paa førdt *med* hans ord och bekiendelsze effter ett wdgiffuene things vintnis liudelsze emoed ett anditt, som landzdomere till Wiiborg landzthing wdi theris dom
 5 och affszigelsze haffuer kiend thennom att werre emoed hind anden, och *ther* medt hans rett och dom forhindritt med mere, for^{ne} hans forsett formelder. Tha møtte [96r] for^{ne} Niels Thyggeszen, suared . . . . . hand miener sig icke att haffue vdgiff[uit] no[gen] vintner, som stemer emoedt huer andre, och kunde . . .
 10 for^{ne} Keild Mogenszen nogedt till hinder eller sk[ade i] noger maade, och *ther* hoes berette, att nogen kortt . . . effter hans salig broders Anders Morthenszens død[elig] affgang, tha haffuer for^{ne} Kield Mogenszen laditt ha[nnom] steffne till Wiiborg landtzthing medt en landtzthings stef[fning], som liude wdi sin meening, om
 15 handt wilde bliffue w[edt] guodtz och gield effter for^{ne} hans salig broders dødelig affgang, tha same thiidt schreff hand paa same steffning, att handt wilde aldielis in*thet* haffue medt for^{ne} guodtz eller gield att giøre effter thend dag wdi noger maade, *ther* nest fremlagde handt en things vintne aff Wiiborg byething vdgiffuitt
 20 vnder sin datum 1595 thendt 15. septembris, liudendis wdi blantt anditt, att Iens Schriffuer i Asztoffte att haffue thend dag opsagd arffue och gield paa for^{ne} Niels Thyggeszens vegne thend dag, saa well som for^{ne} Niels Thyggeszen haffuer giørdt tillforne, medt meere, som for^{ne} things vintne formelder, disligiste berette hand,
 25 att hand selff haffuer giffuitt for^{ne} Kieldt Mogenszen en things vintne her aff Riper gieste thing vdgiffuitt, som for^{ne} Kield Mogenszen selff wdi rette fremlagde vnder sin datum 1595 onszdagen ante Lucia virginis, som vaar thend 10. decembris, som liuder wdi sin meening, att hand slett in*thet* wille befatte eller beuaare sig
 30 medt for^{ne} hans *salig* broders guodtz eller indgield wdi noger maade, sameledis meentt handt, att for^{ne} Kield Mogenszen icke skulde beuisze effter lougen vdi thend første bogs 26. capitel [96v] . . . . . noger paa hans vegne haffuer be. . . . . eller beuaared sig noged medt for^{ne} hans *salig* broders guodtz eller ind-
 35 gieldt wdi noger maade och *ther* hoes satte wdi alle rette, huor med for^{ne} Kield Mogenszen wdi noger maade kunde beuiisze, att hand haffuer wdgiffuet nogen things vintner, som kunde verre emoedt huer andre i noger maade, heller och saa kunde beuiisze, att handt

nogen sinde haffuer thagitt nogitt aff for^{ne} hans salig broders
 guodtz eller indgiel, tha wille hand gierne stande ther for till rette
 medt fleere ordt och thalle, som thennom ther om emellom waare.
 Tha effter tillthalle, gienszuar och thenne sags leilighed, saa och
 5 effterthi for^{ne} Niels Thyggeszen benecter och meener sig icke att
 haffue vdgifffuitt nogen vinder, som skulle steme emoed huer andre,
 meden att en huer motte thage, huis the kunde bekomme medt log
 och rette, tha wiide wy icke om for^{ne} vintner att kiende, førend the
 bliffuer logligen indstefnitt, som thet sig bør, och thennom, som
 10 same vintner forhuerffuitt haffuer, och tha att gaa ther om saa
 møgitt, som loug och rett er. Till vidniszbyrdt med woris signeter
 her vndertrøchte, datum vt supra.

[97r]

Christen Ienssen . . . . .

15

hans bekiendelse.

Anno 99 thend 13. aprilis pa[a Riper raadhus] for borgemestere
 och raad bekiende . . . . . att hand stiall selff thend bøsze och
 . . . . . Pouellszen i Gaanszager, som her findis . . . . .
 noch same thiid stiall hand fraa hannom 1 skiortte, ... 1 leritz
 20 puosze, 1 brickett kiltebond, som hand solde Niels Klincker for
 . . . . . noch 1 par handklæder, som hand och saa solde Niels
 Klincker for 3 s. . . . , 1 kniff, 1 læder belte och the oste, som hand
 kaste wdaff winduett ther . . . hand icke vden ett liidett støcke
 vdaff en . . . och huis anditt, som handt kaste vdaff winduett, bleff
 25 handt fraa tagen, disligiste the 2 sku, som hand bleff fraa tagen
 same thiid i for^{ne} Oluff Pouellszens gaardt, the waare hans egen sku.
 Disligiste bekiende hand, att hand wedt 4. eller 5. wgger tillforne,
 som waar wdi thet laug, som folck gick wdt att skære, tha waar
 hand en gang wdi for^{ne} Oluff Pouellszens gaardt och besaae sig,
 30 och tha gick handt igienom hans døre medt hans dreng, och hans
 høstrue gaff hannom en gangh att dricke, och for^{ne} Oluff Pouellszen
 stoidt selff wdi en vogen skiull och huedett noger sægele. Noch
 bekiende hand, att hand stiall 38 allen vadmall fraa Iesper Laurtsen
 i Habdrup i Wamdrup sogen, the 18 allen er till Chresten Tho-
 35 meszens i Offuer Eerstald i Gramherritt, som hand fick hannom
 att foruare, och thet anditt solde hand en synder iudtz karll wedt
 naffn Hans, som er en kremer vdi Hadersleff och født wdi Nustrup.
 [97v] . . . . . hand stiall och saa en par . . . . .-ff

fra for^{ne} Iesper Laurtsen same thiid och . . . . . l[i]gger vnder
 noget kaallstoffner vdi hans . . . . . gaardt, och kniffuen ligger
 inden vdi thennom . . . . . miell, som Nis Hansen i Grøne-
 beck tillspurde hannom . . . . . [ha]nd thog aff en vogen, thet be-
 5 kiende handt, att hand . . . Hans Bodis, Pouell Ienszens dreng i
 Wester Liinedt . . . . . 3 m. dsche., och fand hand same miell wdi
 skoffuen, som thet laae wdi en grue.

Sameledis bekiende hand, att hand thog 3 allen klæde aff Hans
 Løuerszen i Hadersleff till Bennedt Hansen i Kiøbinghoffuitt, och
 10 thet solde hand wdi Fyen, och icke for^{ne} Bennedt Hansen fick thet,
 och icke helder for^{ne} Chresten Iensen haffuer bethald thet. Tha
 effter thenne for^{ne} Chresten Ienszens egen bekiendelse och woris
 landtz loug dømpte forbemelte borgemestere och raadt hannom till
 gallie och green och bunden sin koste igien.

15

Emellum Eske Thomessen, skomager wdi Ringkiøbing,
 paa Fredrich Buskis wegne och Niels Pouellszen.

Wy effterschreffne Ib Tornom, Kield Iørgenszen, borgemestere
 wdi Ripæ, Hans Iessen, Ebbe Moensen, Oluff Roed och Bertell
 20 Struck, raadment ther samestedtz giørre alle witterligt medt thette
 wortt opne breff, att aar effter Gudtz byrdt 1599, fredagen thend
 20. aprilis paa Riper raadhusz waar schickidt for osz Eske Thome-
 sen wdi [98r] Ringki[øbing] . . . . . kiøbing . . . . .
 Busk, borgeme[ster] . . . . . fuldmyndige och . . . reff . . . osz
 25 . . . sag giordt och g. . . pa. . . erlig och wellf[or]st[andige] ma[ndt]
 . . . her same stedtz . . . hannom be. . . tt, att . . . schrifftlige be-
 retning och fo. . . ladett mo. . . haffde med hans fuld. . . her same
 stedtz steffne . . . r. . . anditt regenschab som . . . huercken bekomen
 diee. . . -dis for^{ne} Niels Pouellsen ho. . . som for^{ne} Fredrich Buskis
 30 . . . meere formelder, tha fr. . . thuindne dannemendt wedt naffnn
 Matz H. . . Morthensen Skudstrup, borgere her samestedtz och . . .
 theris høgeste eed medt opracte fingre giørde for^{ne} Niels Pouell-
 szens skudzmaal, att hand endeligen vden ald forszømsze motte
 affstedt drage her fraa och till Peder Schriffuer wdi Aarhusz, kong.
 35 maietts. rentteschriffuer her wdi Iudtlandt, medt hans regenschab
 paa hogbemelte kong. maietts. wegne, saa hand for thend aarsage
 icke selff nu i dag kunde were her tillstede och suare ther till.

Tha effterthi her vintnis nu for osz, att for^{ne} Niels Pouellszen er

nu wdi dag wdi hogbemelte kong. maietts. bestillinge medt for^{ne}
hans regenschab och icke kand werre her tillstede, tha wiide wy nu
icke ther paa att kunde kiende, førendt for^{ne} Niels Pouellsen bliff-
uer louglic steffnitt och kalditt paa ny igien, som thet sig bør. Till
5 windniszbyrdt medt woris signeter her vndertrøchte, datum vt
supra.

TEKSTKRITISKE NOTER

S. 1 21 ⟨mend⟩] *mgl. i bs. 22 ⟨ware⟩] mgl. i bs. 23 Vnyss] derefter overstr. at. 24 ⟨han⟩] mgl. i bs. 25 ⟨huor⟩] mgl. i bs. 28 ⟨war⟩] mgl. i bs. 33 the] rett. fra thennem. **S. 2** 1 ⟨mend⟩] *mgl. i bs. 10 Korsbrødh(er)giordt] bs. har Korsbrødhgiordt. 13 hwess] foran ordet overstr. hws. – hynnes] derefter overstr. brød. 14 Korsbrødh(er)gyordt] bs. har Korsbrødhgyordh. 15 the] derefter overstr. vti Korsbrødhhergyordt. – paa] derefter overstr. dogh un; jf. flg. 21 brødh⟨re⟩] bs. har brødh. – ⟨mends⟩] mgl. i bs. 23–24 syden . . ware] tilf. o. lin. 28–38 Anno . . alene] stykket er overstr.; jf. flg. stykke. 35 sagh] derefter overstr.: at modherne oc stefaderne; jf. ndf. 37 icke] derefter gentaget: som haffde icke (*de to første ord overstr.*). 38 Tames] o. lin.; skr. har først skrevet tames paa den anden syde. **S. 3** 3 ⟨syde⟩] *mgl. i bs. 11 hans] o. lin. 12 ste⟨fa⟩ders] bs. har steders. 21 kwnne] derefter overstr. qwemmelige; jf. flg. ord. **S. 4** 8 bør] skr. har først skr. hør, mul. rett. til bør. 19 mandh] derefter tilf. Christiern (jf. ndf.); begge ord er overstr. 36 huilke⟨n⟩] bs. har huilke. **S. 5** 3 en] o. lin. 5 effther] derefter overstr. Christiern Andersson; jf. ndf. 10 han⟨s⟩] bs. har han. 29 hanss] derefter overstr. haffde beslaget. 31–32 then forsømmelsse] rett. fra thet han haffde; jf. det flg. 34 helligestzed] ordet er forskrevet. **S. 7** 1 paa . . ene] o. lin. 15 Anderss⟨en⟩] bs. har Anderss. 32–33 Anders . . radman] o. lin. 33 Niel⟨s⟩] bs. har Niel. **S. 8** 1 Harreby] derefter overstr. och. 19 danske] o. lin. 20 som (1)] derefter overstr. thennem. 24 ieg] derefter overstr. haffuer. 28 1538] formodentlig fejl for 1537. 37 win⟨t⟩nesbyrd] bs. har wifnnesbyrd(?). **S. 9** 8 aff (2)] derefter overstr.: Olluff Mwnck och Her Rasmus Mund ath the sagde Olluff Munck. **S. 10** 34 Flens⟨borg⟩] bs. har Flens (*ved lineskifte*). **S. 11** 8 som hann] gentaget i bs. 35 raad] rett. fra raadtz samtycke. **S. 12** 6 the] gentaget i bs. 37 etc.] 1541 tilf. o. lin., men atter overstr.; jf. flg. **S. 13** 13 Anne] rett. fra Marine. 16 bo . . børnene] o. lin. 32 the] gent. i bs. **S. 14** 2 fiortand⟨e d⟩ag] bs. har fiortandag. 10 ledig] d er rett. fra g. 22 Rantzow] derefter overstr. Mester; jf. ndf. 29 ⟨the⟩] mgl. i bs. 38 vd⟨i⟩] bs. har vde. **S. 15** 9 vij] o. lin. 17 tesse] o. lin.***

37 i rette] *o. lin.* **S. 16** 35 Meste(r)] *hs. har* Meste. **S. 17** 14–15 wdenn-
 (landz)] *hs. har* wdenn. 23 Pouel] *o. lin.* **S. 18** 33 hans] *gentaget i* *hs.*
S. 21 27 ther (2)] *gentaget i* *hs.* **S. 22** 16 iord] *derefter overstr.* vtt tiill
 gaden. 35 om] *gent. v. lineskifte.* 37 Kierstine] *hs. har* Kierstierstine.
S. 24 21 hoffuitzma(n)d] *hs. har* hoffuitzmad. 26 m(an)d] *hs. har* med.
S. 26 6 gamb(1)e] *hs. har* gambe. 15 borgem(e)sthre] *hs. har* borge-
 msthre. 31 huilke] *o. lin.* **S. 28** 13 trødige halfyarde] *tilf. i marg.; skr.*
har først skrevet 65. **S. 32** 31 Dwme] *derefter overstr.* paa. **S. 34** 22–23
 vtthuiszer] *hs. har* vtteruiszer; *jf. foreg. ord.* **S. 36** 14 ther] *rett. fra* then.
S. 39 3 Staph(e)nssen] *hs. har* Staphnssen. 33 o(m)] *hs. har* oc. **S. 43** 25
 paa] *o. lin.* – gaderne] *hs. har* garderne. 29 døgtgiffuen werie] *ordene er*
understreget og i marg. kryds. **S. 44** 20 borgem(e)sther] *hs. har* borge-
 msther. **S. 45** 16 a(m)sterdame] *hs. har* ansterdame. 17 borgem(e)sther]
hs. har borgemsther. **S. 46** 3 sa(m)e] *hs. har* sane. 25 wforwa(re)ndis] *hs.*
har wforwandis. **S. 47** 27 breffu(e)] *hs. har* breffu. 38 for] *gentaget i*
hs. **S. 48** 11–8 (s. 50) Vij . . singnett] *jf. Kanc. Brevbøger.* **S. 50** 12
 saa] *indførslen afbrudt.* 32 for^{ne}] *gentaget i* *hs.* 35 oc . . hustru] *gen-*
taget, men atter overstr. **S. 51** 7 haffuer] *o. lin.* **S. 52** 21 skøde] *o. lin.*
 24 Bang] *derefter overstr.* hagde. 32 Ienssens] *rett. fra* Anderssens.
 33 swagher] *derefter overstr.* paa; *jf. ndf.* 34 Hegelundt] *derefter over-*
str. Hans Anderssen. 37 nar] *derefter overstr.* the; *jf. ndf.* **S. 53** 17
 Togs(k)o>w] *hs. har* Togskw. **S. 56** 1 Bagge] *gentaget ved lineskifte.*
 36 haffuer] *gentaget i* *hs.* **S. 57** 2 hinn(dis)] *hs. har* hinn *ved linie-*
slutning). **S. 58** 2 loffuen] *derefter overstr.* eller; *jf. ndf.* 7 (h)eller]
hs. har eller. 26 hans] *gentaget ved sideskifte.* **S. 61** 22 borgemesther. . .]
indskrivningen afbrudt. **S. 62** 18 saa] *o. lin.* **S. 63** (huor)] *mgl. i* *hs.*
S. 66 16 opragtthe] *hs. har* er-forkortelse *efter* h. **S. 69** 10 wor] *der-*
efter overstr. skick. **S. 70** 10 paa . . enne] *gentaget i* *hs.* 24 bestandis]
o. lin. 28 holden] *derefter overstr.* tha wiste hand icke, att offuergiffue
 wnder hell och holden; *jf. det flg.* 29 ickj] *o. lin.* **S. 71** 3 wbeskorren]
rett. fra wskorren. **S. 72** 32–4 (s. 73) Anno . . martyus] *sen. tilføjelse.*
 34 Niels Tousko] *i marg.* **S. 73** 3–4 Duuth . . martyus] *m. anden bd.*
S. 75 4 ottensdag nest] *gentaget i* *hs.* 27 hagde] *o. lin.* 31 (ey) *mgl. i*
hs. **S. 79** 35 kiøb] *o. lin.* **S. 80** 13 effter^{ne}] *o. lin.* **S. 82** 21 bestoid]
derefter overstr. werdth. **S. 84** 34 eff(t)erthij] *hs. har* efferthij. **S. 85**
 21 offue(r)] *hs. har* offue. **S. 89** 15 wort] *rett. fra* myt. **S. 90** 24 bode]
o. lin. **S. 95** 5 Gud(s)] *hs. har* Gud. 7 for^{ne}] *o. lin.* **S. 96** 15 for^{ne}] *der-*
efter overstr. Gertru. 22 for] *o. lin.* **S. 98** 3 waa(r)] *hs. har* waa. 12

for^{ne}] o. lin. 23 for^{ne}] o. lin. 35 kiøfft] rett. fra skiøtt. **S. 104** 30 for^{ne}] o. lin. **S. 107** 32 igen] o. lin. 35 indsegell] skr. har først skrevet secr. **S. 110** 13 thette] gentaget ved linieskifte. 31 for^{ne}] derefter overstr. Chri. **S. 115** 3 40] rett. fra 60. 25 Ribe] derefter overstr. fuit durus homo. **S. 116** 8 marck] derefter overstr. 10 marck. 14 oc] derefter overstr. oc ha. **S. 127** 24–25 ildes(t)eder] *hs.* har ildeseder. **S. 128** 17 b(ek) iender] *hs.* har biender. **S. 131** 5 buohaffue] rett. fra guodz. 19 adt] gentaget i *hs.* **S. 135** 20 och] gentaget i *hs.* **S. 136** 11 G . . capittell] *jf.* Danmarks gamle købstadlovgivning II s. 43. 33 artickeler] rett. fra artickuler. **S. 138** 12 federnis] rett. fra fodernis. **S. 139** 4 syn] gentaget i *hs.* **S. 141** 11 (vegne)] *mgl.* i *hs.* 15 Iens] gentaget i *hs.* **S. 142** 10–11 och . . vegne] i *marg.* **S. 143** 1 regenskap] *hs.* har rengenskab. **S. 145** 26 loedt] derefter overstr. sig. **S. 146** 17 adt] derefter overstr. same. **S. 148** 11 høff(uitz)mandt] hōffmandt (*ved linieskifte*). 29 waar] o. lin. **S. 149** 24 thend] o. lin. **S. 151** 19 158(2) *hs.* har 1583. 21 Lyb(e)ck] *hs.* har Lybck. **S. 156** 8 fork(or)tt] *hs.* har forkrett. **S. 180** 8 paa . . ene] ordene er uden mening her. **S. 181** 29–30 fougidt] derefter overstreget her sammestetz; *jf.* *ndf.* **S. 185** 13 formeere] ordet er rett. og forskrevet, *hs.* har snarest formeerethe. 23 for^{ne}] derefter overstreget eskening; *jf.* *ndf.* **S. 188** 38 (wrett)] *mgl.* i *hs.* **S. 193** 3 adt] derefter overstr. huercken handt selff eller (*o. lin.*) hans fuldmectige hadde gaaedt ther om wdi rette; *jf.* *flg.* 3–4 ingen . . guodtz] *tilf.* nederst på siden; *jf.* *foreg.* **S. 194** 17 lou] derefter overstr. och. **S. 197** 25 for^{ne}] gentaget ved linieskifte. **S. 199** 4 att] o. lin. 28 y] rett. fra vdti. **S. 204** 37–38 formelder] derefter overstr.: Saa haffuer wy nu effther hans maiestatz breff och befalling ladet for oss opsteffne wdtj rette for^{ne} Seuerin Seuerinsens arffuinger wedt naffn Hans Heggelund, borger her sammestetz, paa sin hørstruis och synne suagre doctor Niels Krage, doctor Anders Krage och hans søster Dorritte Krage daatters vegne, saa och andre for^{ne} Seuerin Seuerinsen Krages arffuinger wedt naffn Nis Thamesen y Gamst, Nis Krage, Staffen Krage, Hans Krage, Jes Thamesen ther sammestetz, Seuerin Terckellsen y Askoff, Hans Jensen y Lilde Andst, Jep Seuerinsen y Heegaardt, Mette Jeppis y Sneom medt hindis rette lauguerige och Marrinæ Michelsdaatter, Sidzell Jep Seuerinsens hørstruis søster, y for^{ne} Heegaardt medt hindis rette lauguerige og i stedet er på en indhæftet seddel indført stykket fra l. 38 och til l. 15 (*s.* 205) arffuinger. **S. 205** 19 paa . . side] i *marg.* **S. 207** 31 vdti] rett. fra y. **S. 208** 14 wdi] gentaget vdi ved sideskifte. 37 ladendis] derefter overstr.

leffuersche. **S. 209** 24 och wuiszer] *gentaget ved linieskifte*. 26-27 tha .. affgannen] *o. lin.* **S. 212** 1 szom] *gentaget ved linieskifte*. 15 breff(s)] *bs. har breff*. 23 Møller(s)] *bs. har Møller*. **S. 213** 9 Bonderup] *B er rett. fra D.* 23 Warde (1)] *derefter overstr.* han. **S. 214** 6 breff] *derefter har bs.* Tha finde (*sidste ord overstr.*), *o. lin. er tilf.* eller icke. 7 tha] *derefter overstr.* finde; *jf. foreg. note.* – icke] *o. lin.* **S. 215** 35 hanndt] *derefter overstr.* sielff; *jf. ndf.* **S. 216** 2 igien] *derefter overstr.* *overskrift* Paa slottet; *jf. ndf.* 17 dom] *derefter overstr.* 17. Noch bekiende hanndt att hanndt stial 2–3 (*i marg. tilf.* *bissz*) daller fra hans broders høstru Karen Op. **S. 218** 9 gie(r)ninger] *bs. har gieninger.* – 24 lang] *o. lin.* **S. 220** 32 huilcke(n)] *bs. har huilcke.* **S. 226** 2 att] *derefter overstr.* forsun. 23 paa] *o. lin.* **S. 227** 18 Mulæ] *derefter overstr.* och. **S. 229** 37 Seue[rin]] *derefter overstr.* Krage. **S. 230** 7 wilge] *derefter overstr.* och. 11 lougen] *derefter overstr.* formelder. 31 thing] *derefter overstr.* vdgiff; *jf. ndf.*

ØVRIGHEDSPERSONER

Årstallene angiver for høvedsmændene på Riberhus deres embedstid. For de øvrige angiver de årene, inden for hvilke de pågældende nævnes i dombøgerne; tiltrædelsesår og dødsår er tilføjet i parentes, for så vidt de kendes¹. Af borgmestre var der 2 og af rådmænd et skiftende antal (højeste tal 10).

HØVEDSMÆND PÅ RIBERHUS

Johan Rantzau 1536–40.

Henrik Rantzau 1540–42.

Claus Sehested 1542–50.

Jesper Krafse 1550–54.

Peder Bille 1554–57.

Erik Rud 1557–59.

Niels Lange 1559–65.

Axel Viffert 1565–71.

Erik Lykke 1571–80.

Albret Friis 1580–94.

Valdemar Parsberg 1594–97.

Albret Friis 1597–1601.

BORGMESTRE

Peder Tamesen (d. 1536) 1530.

Lang Lauris (fra 1528, d. 1543) 1530–42.

Jens Pedersen Ruckelmand 1536.

Jørgen Juel (fra 1537, d. 1546) 1539–46.

Niels Krabbe (fra 1543, var d. 1556) 1544–54.

Oluf Pedersen (fra 1546, d. 1571) 1547–69; jf. rådmænd.

Jens Hegelund (fra 1554, d. 1571) 1555–64; jf. rådmænd.

Søren Jacobsen [Stage] (fra 1571, d. 1577) 1571; jf. rådmænd.

---

¹) Ang. yderligere oplysninger om de pågældende henvises til Kinch, Ribe Bys Historie og Beskrivelse og Ole Degn, Livet i Ribe 1560–1700.

- Hans Pedersen Faninger (fra 1571, opsagde stillingen 1582, d. 1584) 1571–81; jf. rådmænd.
- Peder Mortensen Hegelund (fra 1577, d. 1584) 1580–82; jf. rådmænd.
- Jens Andersen Guldsmed (fra 1582, d. 1594) 1582–89; jf. rådmænd.
- Laurits Tøgersen (fra 1584, d. 1594) 1584–89; jf. rådmænd.
- Ib Tornum (fra 1594, d. 1602) 1594–99; jf. rådmænd.
- Kield Jørgensen (fra 1595, d. 1623) 1595–99; jf. rådmænd.

RÅDMÆND

- Christiern Andersen 1527–37.
- Anders Lassen 1536–44.
- Hans Andersen 1546–56.
- Jens Tiellofsen 1542–68.
- Hans Karlsen (fra 1537) 1542–53.
- Lambert Andersen (fra 1537) 1542.
- Oluf Pedersen 1544–46; jf. borgmestre.
- Jens Hegelund 1544–53; jf. borgmestre.
- Niels Tovskov (d. 1584) 1544–70; var tillige byfoged.
- Hans Pedersen Faninger 1544–70; jf. borgmestre.
- Lauge Staffensen 1546–53.
- Peder Brun (var d. 1568) 1548–64.
- Søren Jacobsen [Stage] 1548–70; jf. borgmestre.
- Ebbe Ibsen 1549–64.
- Lambert Ibsen 1556–64.
- Bagge Jensen (d. 1579) 1557–76.
- Hans Tygesen 1557–64.
- Oluf Staffensen 1557–76.
- Peder Mortensen Hegelund (fra 1566) 1568–76; jf. borgmestre.
- Jens Andersen Guldsmed 1568–82; jf. borgmestre.
- Peder Trelund (fra 1566, d. 1594) 1568–89.
- Oluf Thamesen (fra 1566) 1568–89.
- Laurits Tøgersen (fra 1571) 1571–83; jf. borgmestre.
- Mikkel Thamesen (fra 1571) 1571–91.

Ib Tornum (fra 1575) 1580–91; jf. borgmestre.
 Hans Jessen [Søhane] (fra 1575, d. 1607) 1580–99.
 Hans Jensen 1581–98.
 Peder Baggesen (d. 1591) 1581–89.
 Mads Kock (fra 1575) 1582.
 Ebbe Mogensen (fra 1588) 1588–99.
 Thames Jørgensen (fra 1588, d. 1606) 1588–98.
 Anders Sørensen [Klyn] (fra 1588, d. 1598) 1591–98.
 Niels Poulsen (fra 1592, d. 1606) 1594–98; jf. byfogeder
 og herskabsfogeder.
 Kield Jørgensen (fra 1594) 1594; jf. borgmestre.
 Christen Laugesen (fra 1594, d. 1595) 1594–95.
 Niels Grisbeck (fra 1595, d. 1618) 1594–98.
 Oluf Roed (fra 1595, d. 1620) 1596–99.
 Bertel Struck (fra 1595, d. 1621) 1596–99.
 Jens Laugesen (fra 1595) 1597–98.

BYFOGEDER

Niels Tovskov (d. 1584), se under rådmænd.
 Regel Eskilsen tingholder 1581, byfoged 1581–90.
 Niels Poulsen (d. 1606) husfoged på Riberhus 1568, herskabsfoged (kg. majs. foged) 1581–90, byfoged 1591–94, 1592 tillige rådmænd; jf. rådmænd.

HERSKABSFOGEDER (kongens fogeder)

Tocke Jensen 1547.
 Relluf Nielsen (fra 1557, d. 1568) 1557–68.
 Niels Poulsen 1581–90; jf. rådmænd og byfogeder.

BYSKRIVERE

Axel Knudsen.
 Rasmus Hansen Skriver 1570–1605.

MØNTBETEGNELSER

Daler (opr. Joachimsdaler) præget i Joachimsthal i Bøhmen fra 1519, i Danmark slået af Christian 3. 1536–37 og ved møntordningerne 1541 og 1544 sat i spidsen for møntsystemet, opr. = 3 mark.

Mark, efter lybsk mønster regnemønt fra 15. årh. = 16 skilling à 12 penninge (forkortet d., ⚭: denarius). Mens de lybske mønter bevarede deres værdi, var de danske ofte underlødige, ganske særlig under Grevefejden, „krigsmønt“.

Ort = $\frac{1}{4}$ daler (s. 77).

Gylden brugt som regningsenhed = $1\frac{1}{2}$ mark lybsk (s. 58: 80 reg. gilden).

Engelsk mønt: 1 pund = 20 skilling à 12 pence (s. 82: 21 pund 11 s. 8 d.).

ORDFORKLARINGER

- amsterdame: klæde fra Amsterdam 45.
angerløst: fri for bekymring 80.
anpart: andel 96.
arge: volde ufred 7.
argelist: svig 26, 31.
arrestering: beslaglæggelse 160.
- back: bakke, opr. den bakke, hvorpå linerne med fiskekrogene lå, derefter selve linerne med krogene; på Holmsland hørte der 12 liner til en bakke (Feilberg) 215.
backlinn: fiskeline til krogfiskeri; jf. back 216.
bardag: slagsmål 99.
bedeler: betler, tigger 40.
bekomme seg: give sig af med 3.
bencke winder: vidner, der ikke har afgagt vidnesbyrd på tinget, ugyldige vidner 177.
berømmitt, berømt sig: påberåbt sig 191.
besette: foretage beslaglæggelse hos nogen 186, 196.
besetning: beslaglæggelse 186, 187, 196.
besetnings mendt: mænd, der foretager besetning (beslaglæggelse) 182.
berøfftte: besatte 181.
besiden: siddende 45.
beslutning: domskonklusion 191.
bestandet: bekræftet 60.
bestandig, werre b.: stå fast på 160, 165, 177.
bestendig, waar thend b.: vedkendte sig den 153, 154.
bestyredt: sørgt for 39.
bestaa, *præt.* bestod: indrømme, tilstå, vedkende sig, påstå, bekræfte, erklære 17, 24, 26, 42, 70, 83 o. fl. st.
betroe: stole på 82.
beuaare, beuerige: befatte 110, 159, 231.
- blargarns lerritt: lærred vævet af blårgarn, o: garn spundet af de grovere taver af hør (Feilberg) 219.
boffee: bohave 31.
bolck: fiskelinen, der hører til bakken (se back), og hvorfra krogene hænger ned i korte snore (Feilberg) 215.
bondstager: træ til tøndebånd 85.
borrelege: borgeleje, o: indkvartering 43.
brickett: flettet 232.
brude paa mede: bryggeredskab (?) 211.
bruehus: bryggers 124, 125, 126.
bruuidt: brygget 129.
brwu pander: bryggekedler 114.
brøde: bøde 140.
bullfiel: tømmer til bulhuse 49.
bøddeli, bødelli, bødelly, bødely: fængsel i bødlens hus (= bødelszhus) 43, 51, 198, 224.
bødelszhus: fængsel i bødlens hus (= bøddeli) 224.
børren: bør, medbør 91.
bøste: skinke 215.
baa, baad: bod 39, 40.
- delor: brædder 85.
dieele, stedt d.: stævnet 186.
diele: retssag 44, 61, 62 o. fl. st.
dielle: rejse retssag 122.
dielsbreff: stævning 186.
dielsmaall: retssag, retsforfølgning 81, 186, 197 o. fl. st.
dierffues, dierris: vover, drister sig 4, 92.
diiggrob: grøft 223.
disk: bord 217.
drebellig: betydelig 120, 121.
drioting: første ting efter jul 21, 86.
døgtgiffuen: dødbringende? 43.

- dørens, dorns, dorniske: opholdsstue 5, 73, 127, 222.
 daar: dør 20, 30.
- eller: heller 58 o. fl. st.
 enckend: enkelt 34.
 entrigthe: udrede 27.
 eske: kræve, forlange, stævne 36, 40, 60 o. fl. st.
 eskening: stævning 184, 185.
- faldtzaamll: bøde 50, 169.
 fange: få 152.
 fanng: græsgang 94.
 felle: fællig 31.
 fellige: med frit lejde 100.
 fencklig, fenckligen: som fange 180, 198.
 fergethyffue: fyrretyve, 5 allenne ringer end f.: 35 alen 216.
 ferske fuodt, på f. f.: straks 190.
 fiolde: skjulte 220.
 fly: give, overgive, bringe 72, 82.
 fly, f. sig af: befri sig for 61, 62.
 foedt, holde f. met: støtte, give medhold 137.
 fordielle: fastslå retligt, at en sagsøgt ikke har overholdt sine forpligtelser 61, 62, 81, 108 o. fl. st.
 fordielsmaall, stedt f.: rejst sag mod en, der ikke har opfyldt sine forpligtelser 169, 187.
 fordrage: tåle, lide 39; forlige 62.
 foregiff: forlangende, krav 151.
 forfang: hindring, afbræk 138.
 forkiødt: fårekød 35.
 forkortt: uret 156, 165, 167.
 forlyst: eftergivet 64.
 formeere: tidligere 178.
 for pronger: personer, der driver forprang, o: handler med bønderne uden for torvet 108.
 forsagde: bortlovat 39.
 forsee: sørge for 84.
 forsuonden: svundet ind 76.
 forskøt: tabt 109.
 forsmersze: formædelse 74.
 forsætt: skriftligt indlæg i en retssag 199, 231.
 forvaringe: skriftligt bevis på en rettighed 36.
- foruider: udspreder 18.
 forwonden: overbevist om forseelse 62, 68; f. mand: mand, der har mistet retten til at vidne 57, 61.
 foruonden, vlouff f.: fældet af ulovlige vidner 177.
 forelldere: forgængere 54.
 fremgullffuit: forstuen 126, 127, 218.
 friisse, friisz: friser 4, 219.
 frunthelige: venlig 18.
 fyrrørdt: bøsse, gevær 43.
 føriinger: mand fra Før 219.
 førsteifarve: en slags klæde 217.
 faa, *præt.* fick, *perf. part.* foet, faat: give, gav, givet 8, 170, 171, 214, 223.
- gandinge: glæde, fornøjelse 69.
 geldener: kreditor 80, 98, 99, 190, 191.
 gielt: tilgodehavende 191.
 giørde . . wdt: slettede 42.
 giørdt siøfff: bearbejdet sølv 170.
 giørløszze: tøj fra Görnitz i Schlesien 217.
 gra: gråt klæde 216.
 grandeed, grand eed: ed af grander, o: naboer, bymænd 43, 100.
 grob: grav, grøft 112.
 grue: fordybning i jorden (jf. Feilberg) 233.
- hameren: skibsbroen 219.
 handtastinge, handtastning: håndslag 27, 157.
 heden: hen 51 o. fl. st.
 hegte: arrest 106, 199 o. fl. st.
 hegtedt: arresteret 106.
 hellens: helgens 69.
 helligestzed: ed på Helligånden 5.
 hem: hjem 70.
 herdeuigs: klæde fra Hardewijk 59.
 hessze: hæls, stak 215.
 hetthe seg: forpligte sig 63.
 hoffkarll: rytter 66.
 huedett: hvæssede 232.
- illet: klaget, køret 21.
 indgielt: tilgodehavende, gæld til boet 190, 232.

indtegt pendinge: penge, der gives for kvæg, der er optaget på anden mands mark 149.

indvared: indværget, o: fastslået ejendomsretten 87.

irring: uenighed, strid 204.

iordskudt, bøde for eth j.: bøde for at have kastet en til jorden 176.

iungerne: spande til at drage vand op af brønden med 127.

keisze: *her* afgøre, bestemme 61.

kiellden: brønden 127.

kiltebond: bånd hvormed klæderne kiltet (løftes) op 232.

kiøns eedt: ed af slægtninge 61.

klauslø: upåklagelig 207.

klausze: så meget garn som på een gang haspes af tenen (Feilberg) 217.

kloffue: lysestage (jf. Feilberg) 215.

klyne: kline 50.

knu: ubestemmeligt antal (?) 13.

krenckelig: svag, syg 66.

kaallstoffner: kålstovner, o: kålstokke (Feilberg) 233.

lad: ladning 85, 86.

ledisk: klæde fra Leiden 37.

lempe: navn og rygte 118, 119.

lemsill: lemlæstelse 75, 76, 78, 90.

lest: skade 75, 76, 78, 90.

leyere: lejre, sidestykke af tremmeværk på en vogn, kunne bruges som stige 217.

leyet: ligget 4.

lickelsze oc losz: lukkelse og lås 43.

liiedt: lejet 224.

limme: kost 126.

loff, loug: edeligt vidnesbyrd på tinge med mededsmænd 18, 194.

loffs mend: mededsmænd 63.

lofft: løfte 52, 70.

loffuen: garanti 106.

loffuen oc viszen: sikkerhed, borgen 28.

lyckels: lukke 162.

lye: leje 53.

mad oc moel: fællig 30.

magtthe breff: fuldmagt 44, 85.

magtgøres: sættes i kraft 212.

meled: målt 76.

mensill: men, skade 76.

metsigelsze: overenskomst 60.

minde, mynde: samtykke, overenskomst 11, 19, 36, 57 o. fl. st.

misloffue: mistro, mistillid 42.

mowræn: muren 3.

maall: kår, vilkår 73.

nam, tagedt n.: sat sig i besiddelse af noget ved selvtægt, hvad der under visse forhold var tilladt 199, 203.

nederfeldt: lovfældet 14, 194.

nernsk: en slags klæde 59.

nøge: tilfredsstillelse 27, 28, 71, 72, 94.

offuerbodig, offuer bødig, offuerbudig, offuerbudig: villig, rede, beredt, 18, 21, 70, 153, 172 o. fl. st.
offuerbørzel, offuerbørsze: opsættelse 64, 68.

offuerdielis: få del i 191.

offuer falldendis waade: hændelig skade 131.

offuer heng: fremspringende bygning 20.

oldarffue: nedarvet gods 60, 61, 62.

omkomen: forløbet, gået 191.

oprepper: fremdrager på ny 18.

ordellid: retligt behandlet 146.

ordielis: forhandles på tinge 179.

orffuis: nøjes 157.

pegscurrredt: sort af skurv 75, 91.

pene: straf 140.

perlamente: strid 100.

pitzeer, piitzner: signet 157, 158 o. fl. st.

pongsnider: lommetyv 219.

ponnertt: pundert, o: dolk 219.

prakker: stodder, stympet, tigger 39, 40.

prynetz: stadselig 20.

paa skiude, *præt.* paa skøde: henvise til, påberåbe sig 14, 126.

paa theede: beskyldte 133.

remes: rømmes 22.

reyse: gang 21, 26.

regenpending: møntlignende metal-
stykke 51.
rilagen: forhæng 215.
røyr: rør, o: bøsse, gevær 40.
saffn: udtalelse 120.
sagher: tildømmer 68.
saudeler: brædder 86.
sadare: stoddere 40.
seck, wedt en seck: horekvinder o. lign.
blev straffet ved at blive anbragt i en
sæk og druknet 74.
sengkle: sengetæppe, sengedække 13.
sette: indsætte, fængsle 198.
siunt: synlig 176.
skel, skeell, skiell, schiell: rimelighed,
retfærdighed, billighed 27, 119, 206;
grund, begrundelse 43.
skielss: rimeligt 13.
skiffue: bord 123, 127, 129.
skiulen: rum under taget 217.
skjøt: hurtigt 82.
skrang: slagterbod 117.
skudzmaall, skaazmoll: skriftligt vidnes-
byrd af tinget 167; henvendelse til
tinget om udsættelse af sag 152, 199,
201, 202.
skulde, skulle: fællesbetegnelse for for-
skellige arter af fladfisk 13, 39, 40.
skulldgarn: garn til at fange skulder
med 215.
skybszlad: ladning 85.
skære: s. tørv(?), lyng(?), rør(?) 232.
skød paa: antog, formodede 40; påbe-
ræbte sig, henviste til 41, 203.
soug: så 223.
spader: sparer, o: nøjes 4.
steenss = steenhuss? 15.
stegget: smal bro 40.
stochneffn: nævn udtaget på tinget for
at påkende i en sag 17, 141, 144.
stygthet: stiftet 54.
stylldt, stild: tyveri 48, 216.
suder: skomager 115.
sægele: segl, høstredskab 232.
tag drobbe: tagdryp 109.
theedt: vist 176, 194; teede . . vpaa:
beskyldte for 78.
thet: at 2.
thoe, *perf. part.* thowen: to, vaske 127.
throer hende, se troer hande.

thyn: tin 83.
thyre: tjære 215.
tinge vp: få sin sag behandlet på tinget
139.
toffell: tøffel 139.
toffellmagerne: tøffelmagerne 139.
toff, towg: nævningekendelse 18, 19
o. fl. st.
touffs eedt: nævningeed 176.
touffs mendt: nævninge 176.
tougferdige mand: mand, der har ret til
at aflægge edeligt vidnesbyrd 38.
tousworen: kendt skyldig af nævninge-
ting 99, 100.
towge wordt: tog vare 21.
tredactig: uenig 119.
troer hande (hende): varetægt 27, 105,
190, 191.
trødige halfyarde: 33½ 28.
tølt: tylt = 12 brædder 85.
wbewardt, være w.: ikke forulempe 53,
65.
vdskdødt: udbygning 24.
wforsagde: ikke bortlovet 9.
wkost: udgift 213.
vlempe: forseelse 153, 155, 176.
vndhersige: erklære ugyldig 42.
wnderskedning: underretning 11.
vndertagidt: forbeholdt sig 155.
vndgielde: svare til 211.
vpretting: erstatning 83.
vrigelige: urykkelige 25.
vskiødsomhet: utilbørlighed 73.
wskrabet: uden raderinger 24.
wstonget: ikke gennemstukket (som
tegn på, at brevet er ugyldigt) 24.
vtgiørt: slettet, kvitteret 42.
wande: drog vand op af brønden med
en vinde 127.
web: vævet stof 223.
vedermaals ting: ting hvorpå modparten
skal møde for at svare på anklagen
147.
wiilkorid seg: forpligtet sig, gået ind
på vilkår 100.
wild: partiskhed 191.
wilie och fering: godtgørelse, erstatning
76.
winde: vidne 120.

winde, want, wondit: vidne 120, 121,
123 o. fl. st.

wintne: vidnesbyrd 125.

viszen, wissing, wissning, vissenig: sik-
kerhed, garanti 28, 53, 83, 104, 114
o. fl. st.

vogn skiull: vognskur, hvor taget på
begge sider går ned til jorden 232.

ynde och mynde: tilladelse og aftale
100.

øgflaare, øgflaar: en, der flår døde dyr,
rakker 118, 119.

ølsmaal: drikkelag 7.

aarloff: tilladelse 93.

PERSONNAVNREGISTER

- Abel (Abbell) Rathlou, Frue, til Lyndow (Dänisch Lindau) 51, 52.
- Abildgaard, se Timme.
- Adolf Bruwiler i Köln 84, 85.
- Agerbeck, se Niels Sørensen.
- von Ahlefeldt (Alefelde, van Aleueldt, van Anefeld), se Jørgen, Margrete.
- Albrit Friis til Haraldskær, hovedsmand på Ribehus 123, 125, 136–138, 140–142, 148–152, 158–161, 163–169, 175–179, 181–185, 206, 208, 223–226.
- Anders (Andres, Andris) Andersen, tidl. boende i Lustrup 33. – Christensen 186, 196, 197. – Glarmester i Hundegade 219. – Hansen 5, 33, 39, 40, 50, – hans hustru 40. – Ingvarsdens, i tjeneste hos Axel Viffert 105–107. – Jensen 34, 47, 51, 67. – Jensen, hans hustru 47. – Jensen, søn af Jens Andersen, i tjeneste hos Knud Bentsen 104. – Søren (Søffuerin) Jensen 215. – Jørgensen, f. i Sønderho 214, 216. – Lassen, rådmand 7, 14, 16. – Lund 217. – Lund i Sønderho 214. – Lydicksen, hans hustru 148, 149. – Mortensen 231. – Namensen i Sletboder 223. – Nielsen i Havervad, herredsfoged i Hviding h. 146, 147, 193, 194. – Olsen 44. – Pedersen (Persen), rådmand i Kolding 38. – Pedersen (Persen) 39, 41. – Pedersen Tyris mand i Lustrup 215; jf. Thyrd Barbra. – Simonsen (Symensen) 15. – Svendsen i Stens 221. – Sørensen (Seuerinsen), kirkeværge ved Skt. Katharinæ kirke, sen. rådmand 123, 142, 154, 155, 161, 162, 171, 191, 192, 197–204, 212–214, 218, 220, 221. – Sørensen (Søff-rinsen) i Sønderho 215. – Thamesen kaldet Stissen 179, 180. – Tøgersen 1, 2. – Werns 11.
- Anne (i Lustrup?) 216. –, søster til Gravers Hansens hustru 220. – Bagges, mormoder til Bagge Jensen 54–56. – Christensdatter (Anne Jørgens), Jørgen Pedersens efterlevskehke 56–62, 65, 67, 68, 71, 86, 87. – Christensdatter i Kovsted ved Randers 141. – Frandses 123, 124, 129, 130. – Mester Hans Tausens 22. – Jensdatter, datter af Marine Jens Pedersens 93–95. – Jens Kjærs 11. – Jespersdatter 123, 124, 129, 130. – Kamtrups 217. – Krag 22. – Munksdatter, Frue, til Laage 145. – N., en pige i Kolding 214. – Nielsdatter, g. m. Jens Jensen 10. – Peders, Peder Jepsens efterlevskehke 23. – Pers i Grønnegade 48. – Søren 22. – Sørens datter 208, 228. – Thermens 9, 23. – Togeskoes (g. m. Niels Tovskov) 23. – Torstens 13. – Tvilds 23.
- Askov, se Jørgen Lauritsen.
- Axel Fikkesen (Figssen, Fixen) til Broholm 29. – Juul (Iull) til Villestrup, landsdommer i Nørrejylland 112. – Knudsen, var 1593 fhv. byskriver 210. – Viffert til Axelvold, lensmand på Riberhus 93, 94, 105–108.
- Bagge Jensen, rådmand, g. m. borgmester Niels Krabbes steddatter 15, 17, 23, 30, 53–56, 60, 61, 65, 66, 72, 73, 75, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 88, 89, 93, 95, 97, 101, 105, 108, 110.
- Bang, se Jesper, Laurits, Villum.
- Barbra, se Thyrd.

- Bartskær (Baedscher, Barskerer), se Christen Hegelund, Christen Sørensen, Claus, Hans, Jost, Morten Sørensen, Søren.
- Becke, se Peder.
- Beckeman, se Lucus.
- Becker, se Johan.
- Bent (Bened, Bennedt) Hansen i Københoved 233. – Pedersen, skomager 221.
- Beritte (Berrittæ, Birittæ) Jens Sørensen 126. – Peder Friises 134.
- Bernt Follenkamp i Kolding 170–173.
- Bertel (Barthel, Bertil) Hansen 168. – Nielsen Skrædder 123, 125, 126, 216, 217. – Struck, rådmænd 213, 218, 221, 223, 230, 233.
- Bille (Billd), se Peder.
- Bodil (Boildt, Bolde, Bolle), g. m. Peder Becke 127. – Anderskone, Anders Jensens efterleverske 51. – Eskes, g. m. Eske Nielsen 2.
- Bodis, se Hans.
- Bogfører, se Johan (= Johan Wichradt).
- Bom, se Marine.
- Bonde Skrædder 20.
- Bongh (= Bang?), se Jesper.
- Bonom, se Thames.
- Borcherdt Doeck i Bremen 151.
- Bork, se Mikkell.
- Borre (Borg, Borig), se Christen, Jep (Jørgensen), Mads, Niels, Thames.
- Brage, se Peder.
- Braming, se Niels Jensen.
- Breide (Brede) Rantzau, kgl. embedsmand på Haderslevhus 12.
- Breme, se Christen.
- Brun, se Hans, Jep, Peder.
- Bruwiler, se Adolf.
- Busk, se Frederik.
- Bøg, se Christen.
- Bøssemager, se Niels.
- Baadsmænd, se Hans Nielsen.
- Cantzeller, se Jens Viborg.
- Caspar Mule, Mester, prælat, sen. provst ved Ribe Domkirke 73, 204, 206, 208–210, 226–228, 230.
- Christen (Chresten, Christiern, Christher), en fynbo 219. – Andersen, rådmænd 3–7. – Borre 123–131, 211. – Breme 147, 220. – Bøg Ryfoget (= Ridefoged?) 39. – Christensen 136–138. – Fogdi (= Foged?) 141. – Friis, stedfader til Niels Tovskov 45, 46. – Glarmester 15, 50. – Hegelund Bartskær 126. – Iversen, kannerik, var 1564 i kongens tjeneste 88, 89. – Jelling 7, 18, 32. – Jensen i Gammel Raasted 51. – Jensen 232, 233. – Kjeldsen 125, 128, 129. – Lange til Bramminggaard, kantor ved Ribe Domkirke 123, 125, 157. – Lauersen 5. – Laugesen, rådmænd 213, 214. – Lund 77. – Nielsen, en ung karl 66. – Nielsen i Peder Doensgade 108–110. – Nielsen (= foreg. ell. flg.?) 103, 104, 112, 117–122. – Nielsen ved Sønderport 146, 147. – Nielsen Madom 134, 135. – Nielsen Schrøder, hans dreng, f. i Bork 51. – Pedersen (Persen) 10. – Pedersen i Lyngdrup 141. – Pedersen Rømskipper (Rømme Skipper) i Graabrødregade 208. – Poulsen 215. – Simonsen i Snebjerg, fader til Kirstine og Mette Christensdatter 222. – Steen, Hr., tidl. boende i en nu (1581) nedbrudt kannikebolig i Præstegade 142. – Sørensen Bartskær, bartskærer 204, 206–211, 227–229. – Thecker 221. – Thiisen i Stenderupskov 180. – Thomesen i Over Jerstal 232. – Thusen, borgmester i Ringkøbing 110. – Trellund 34, 50, 73. – Unyss 1.
- Christian (III.) 11, 12, 21, 35, 48, 49.
- Christoffer Enspeg, „fransose“ 69. – Rølling 52. – Skriver 125, 126.
- Claus Bartskær 118, 119. – Iversen 15. – Iversen 15, (der var 2 mænd ved navn Claus Iversen blandt „de 24 almues mænd“ i 1544). – Iversen, g. m. Dorothea Pers 93–95. – Iversen (= en ell. fl. af de foreg.) 52, 83, 103. – Jelling 8. – Kellinghuse (Købginghuse) i Hamborg 13, 14, hans hustru 13, 14. – Knudsen 50, 86, 112, 126, 127. – Kock 19, 20. – Sehested til Spandetgaard og Korsbrødregård i Ribe, hoveds-

- mand på Riberhus 2, 10, 16, 17, 19, 23–26, 29, 43, 55, 61, 64, 67, 70, 71, 79, 80, 92, 93, 98.
- Clement (Clemen) Sørensen i Vejle 34. – Sørensen, søn af Søren Jensen 134.
- Cline, se Klyne.
- van Collen, se Lebert.
- Daniel Wichrad 84, 85.
- David Skotter 168.
- Didrik (Dyrick) Faszmer fra Hamborg 47. – Koitenbruer i Hamborg 13, 14.
- Dines (Dynus) Tøgersen, borgmester i Aarhus 137.
- Doeck, se Borchert.
- Doktor (Dochter), se Peder.
- Dorde, se Mads.
- Dorothea (Deorte, Dorethj, Dorretthe, Doritte), moder til Anders Hansen 33. – Klynens 23. – Peder Baggesens 220. – Pers, g. m. Claus Iversen, tidl. m. Per Jepsen i Tange, moder til Jens Pedersen 93–95. – Sørensdatter, i tjeneste hos Bertel Struck 213.
- Dourdt (Douedt), se Thames.
- Dreyer quinde, se Ingeborg.
- Dume, se Jacob.
- Ebbe Clementsen, herbergsvært, fader til Jesper Ebbesen 15, 43, 65, 66. – Ibsen, rådmann 53, 56, 60, 61, 66, 67, 70, 78, 80, 84, 86, 88–90, 113. – Mogensen (Moensen), rådmann 126, 127, 171, 180, 212, 213, 216, 218, 220, 223, 233. – Pedersen i Lund 220.
- Egidius, se Laurits Egidiiøn.
- Ejler Hardenberg 34.
- Elisabeth Olufs 23.
- Ellen Anderskone 123, 124, 129, 130. – Madsdatter i Dalsgaard 141, 143–145.
- Else Lamberts, moder til Hans Lambertsen 212. – Peder Spandets 222.
- Enevold (Enuoldt) Lauritsen 119. – Poulsen 134.
- Enspegt, se Christoffer.
- Erik, dansk konge 153. – Lykke til Skovgaard, lensmand på Riberhus, var 1580 lensmand på Aarhusgaard 112, 132, 133, 136–138, 150, 155, 156, 158–161, 163–169, 173–175, 181–185. – Pedersen 39.
- Esbern Hansen 13, 14.
- Eske Nielsen 2. – Pedersen, i tjeneste hos Claus Schested 43. – Thomesen, skomager i Ringkøbing 233.
- Eskil Hansen i Munkgaard 194.
- Esther Christensdatter kaldet Esther Madskone 122.
- Evert (Øuirrt) Kleinsmed, hans hustru 216. – Potther, hans svend 31, 32.
- Fanninger, se Hans Pedersen, Karen.
- Faszmer, se Didrik.
- Figssen (Fixen), se Axel Fikkelsen.
- Fogedsvend (Foedt svend), se Iver.
- Fogdi (= Foged?), se Christen.
- Follenkamp, se Bernt.
- Foszin Guldsmed 217.
- Frands (Frans, Frants, Frantz), Hr. 16. – Kartt i Horsens 134. – Klyne, g. m. borgmester Niels Krabbes datter 30, 78–80, 98, 99. – Madsen, fader til Jacob Frandsen 75, 76, 89, 90. – Munk 112. – Nielsen i Varde 39. – Olufsen 69, 82, 83. – Skrædder (Schröder) i Kolding 38.
- Frederik (I.) 20. – (II.) 67, 70, 86, 87, 153, 166. – Busk, borgmester i Ringkøbing 233.
- Friis, se Albrit, Beritte, Christen, Karen, Peder.
- Faarkrog, se Mikkel Hansen.
- Gallskøtt, se Otte.
- Gedske (Gøsze) Enevold Poulsens 118.
- Gert Hermens 41, 42.
- Gertrud Nielsdatter, datter af Niels Tovskov, g. m. Ib Poulsen 170, 171. – Peders, Peder Bruns efterleverske 95–97.
- Giøde Torkildsen 50.
- Glarimester, se Anders, Christen, Jep.
- Gravers (Graffuuers) Hansen, en tyv, f. i Jærnvæld 220, 221. – Riber 17.
- Gregers (Geres) Hansen Skipper i Sønderho 215.
- Grete, g. m. Anders Tøgersen 1. – Olufsen 1.

- Grisbeck, se Niels.
- Guldsmid (Guldsmidt, Gwlsmet), se Foszin, Hans Henriksen, Jens Andersen, Villum.
- Gunde Christiensen Skriver, landstingshører i Viborg 112, 113, 121. – Nielsen, Mester 16.
- Gunder Franses, g. m. Frans Olufsen 69. – Poul Svarers 217.
- Gyldenstjerne (Guldenstiern), se Preben.
- Handersen (fejl for Andersen 22), se Hans Andersen, rådmænd.
- Hans, kræmmer i Haderslev, f. i Nustrup 232. – Andersen, rådmænd 7, 8, 19, 22, 24, 29, 35, 39, 44, 45, 54, 113, 115. – Bartskær 105, 123, 125, 126, 157, 220. – Bodis, „Poul Jensens dreng i Vester Lindet“ 233. – Brun 112. – Christensen, f. i Vester Vedsted 119, 120. – Christiensen i Nygaard 94. – Clausen, skipper 75, 77, 90, 91. – Clementsen Kedelsmed 89. – Fanning, se Hans Pedersen. – Gregersen (Greersen) 5. – Hansen Kedelsmed 126. – Hegelund 204, 205, 210, 211. – Henriksen Guldsmid 161–163. – How, en ung karl 67. – Høg 214. – Jacobsen Møller 136–138, 177, 178. – Jensen, rådmænd 15, 40, 41, 65, 105, 112, 123, 125, 131, 136, 139, 146, 148, 150, 152, 154, 155, 158, 167, 180, 200, 212, 214, 218, 220, 221, 226. – Jensen, hans hustru 216. – Jensen i Lille-Andst 205. – Jessen, rådmænd 117, 123, 125, 131, 133, 134, 136, 139, 140, 148, 150, 152, 154, 155, 158, 161, 167, 171, 180, 200, 212, 214–216, 218, 220, 223, 226, 230, 233. – Karlisen, rådmænd 7, 14, 16, 19, 24, 35, 39, 44, 45. – Kielbeck 113. – Knudsen 50. – Knudsen Skriver 228, 229. – Krage i Gamst 205. – København, hans hustru 217. – Lambertsen 140, 141, 178, 179, 212. – Laugesen, Mester, superintendent 123, 140, 142. – Lauritsen (Lausen) i Lustrup 216. – Lauritsen Møller, møller i Yder Mølen, g. m. Maren Hanskone (Maren Hans Møllers) 175, 176, 212. – Lydicksen 154. – Løuersen i Haderslev 233. – Madsen 224. – Markordsen (Marquordsen), Mester, kannik 16. – Mikkelsen 87. – Mikkelsen Kolding 226, 227. – Møller, møller i Hulkær 128. – Nielsen i Willslaa (= Vilslev) 42, 43. – Nielsen Baadsmænd 75, 215. – Nissen i Fæsted 221. – Olufsen i Fardrup (= Farup) 9. – Olufsen i Horsens 133–135. – Ottersbøll 123, 129. – Pedersen (Persen) – fra 1560 Hans Pedersen Fanning ell. Hans Fanning – rådmænd, sen. borgmester 16, 19, 24–26, 39, 44, 45, 52–56, 60, 65–67, 70, 73, 74, 78, 80, 81, 84, 86, 88–90, 95, 101, 108, 110, 112, 117–123, 125, 136, 139, 226. – Pedersen i Ulleruplund 89. – Poulsen 51. – Rasmussen, i tjeneste hos Claus Sehested 92. – Skriver i Odense 36, 37. – Steen i Hamborg 92, 101–103. – Svanning, Mester, prælat, dekan, degn 73, 97–99, 140, 142. – Synt, halvbroder til Jacob Dume 18. – Sørensen (Seurinsen), Mester 6. – Sørensen (Seurinsen) 15, 17, 23, 24, 47, 53. – Sørensen i Hwaa 41. – Sørensen, guldsmedesvend i Horsens, f. i Ribe, broder til Karen Sørensdatter „paa kvist“ 134. – Tausen, Mester, superintendent 14, 16. – Thamesen i Harreby 7. – Thermenzen 34, 39, 40. – Tovskov, fader til Niels Tovskov 46. – Tygesen, rådmænd 7, 15, 17, 34, 53, 60, 61, 65, 66, 69, 72, 78, 80, 81, 86, 88–90. – Vibe 108–110. – Volbers, Evertt Potthers svend 31, 32. – Vægter, vægter på Riberhus 176. – Aalshreder (Olschreder) 218, 219.
- Hardeboe, se Jost Jensen.
- Hardenberg, se Ejler.
- Hartmand, se Jørgen.
- Hattemager, se Jacob Meyer, Rasmus.
- Hegelund, se Hans, Jens, Peder, Peder Mortensen.
- Hellombøe (Hollombøe), se Niels Trommeslager.

- Henrik Koep 71. – Køker i Stade 4, 5. – Nielsen, i tjeneste hos Mourits Podebusk 195, 196, 198, 201. – Rantzau, høvedsmand på Riberhus 14, 19. – Skult i Kiel 27, 28.
- Herman Menemand 65–67, 84, 85, 92, 101–103.
- Hermens, se Gert.
- Heyne Putferekenn 4.
- Hjeriting (Hirting), se Nis Pedersen, Peder Jensen.
- How, se Hans.
- Hubbert, se Johan.
- Hvid, se Peder.
- Høg, se Hans.
- Høst, se Staffen Pedersen.
- Ib (Ieb, Iep, Ip), se Jep.
- Ingeborg Dreyer quinde 214.
- Ingegerd Mortens 219.
- Ingvardt Fransen 169.
- Iver (Iffuer) Clausen 81–83. – Fogedsvend 148, 149. – Juul til Villestrup 216, 217. – Munk, biskop 9, 54–56. – Nielsen også kaldet Juulsen 35–38, 44, 45. – Stub 7. – Stub i Kolding 170–173. – Wandell 126.
- Jacob (Iacop) Bertelsen i Bjerg 110. – Dume, g. m. Christen Jellings datter Marine, halvbroder til Hans Synth 18, 32. – Frandsen, søn af Frands Madsen 74–78, 90, 91. – Hansen, kapellan ved Ribe Domkirke, g. m. Karine Hansdatter 154, 155. – Kleinsmed 156, 157. – Kynerids i Dundee i Skotland 85, 86. – Matsen, Mester, kannik, sognepræst ved Ribe Domkirke 123, 140, 142, 154. – Meyer Hattemager 119, 120. – Nielsen, søn af Niels Trommeslager Hellomboe 218–220. – Ravsvarrer 79, 80, 97–99. – Skriver 14. – Stage 108–110. – Sørensen, sognepræst ved Skt. Katharinæ kirke 94. – Vibe 7, 25, 71–73.
- Jelling, se Christen, Claus, Jep.
- Jens Andersen = Jens Andersen Guldsmed = Jens Guldsmed, rådmænd, fra 1582 borgmester 86, 93, 95–97, 99, 101, 103, 108, 110–112, 117, 123–125, 127, 129, 133, 139, 140, 143, 146, 148, 150, 152, 154, 155, 158, 161, 167, 171, 179, 225, 226. – Andersen, fader til Anders Jensen 104. – Cantzeller, se Jens Viborg. – Christensen, fader til Marine Jensdatter 37. – Christensen i Raahede 1. – Christiensen, Mester 16. – Guldsmed, se Jens Andersen. – Hansen 39, 52, 82. – Hegelund, rådmænd, sen. borgmester 16, 19, 23, 24, 39, 45, 50, 52, 53, 56, 60, 61, 65–67, 70–74, 78, 80, 81, 84, 90, 114. – Ibsen 77. – Iversen, foged 39, 40. – Iversen i Hoven 189, 192. – Jensen i Farre (= Farup?) 10. – Jepsen 77. – Jepsen Kræmmer (= foreg?) 108. – Jepsen Svinsnider 180. – Jonsen 15. – (Jes) Kjær 11. – Klyne 69. – Knudsen, Mester, kannik 86. – Kock 68. – Kolding (Jens fejl for Hans, se Hans Mikkelson Kolding) 227. – Lassen, skræddersvend hos Peder Skodborg Skrædder 124, 130. – Laugesen (Lauszen), rådmænd 220, 223. – Laugesen (Lauszen, samme som foreg?) 217. – Madsen, degn i Ølgod og Strellev 74. – Marquordsen, Mourits Podebusks skriver 200. – Melbye 215. – Nielsen 40. – Nielsen i Ebbe Clementsens herberg 66. – Olufsen 144, 146. – Overskærer, stedfader til Marine Mortensdatter 44. – Pedersen, søn af Dorothea Pers 93, 94. – Pedersen i Tved 19. – Pedersen, Hr., sognepræst ved Ribe Domkirke 73, 86. – Pedersen, Mester, se Jens Viborg. – Pedersen (Persen) Ruckelmand, borgmester 7, 115. – Pedersen Smed 123, 124, 129. – Poulsen 187, 189–193. – Simonsen i Obbekær 220. – Skriver i Astofte 216, 217, 231. – Sørensen 54. – Sørensen, søn af Søren Jensen 126, 134. – Thamesen 147. – Thamesen Snedker 181, 186–188, 193, 196, 197. – Thamsen i Husum 41. – Thermensen 34, 39, 53. – Tiellofsen, rådmænd 14, 19, 24, 35, 39, 44, 45, 53, 56, 60, 61, 65–67, 70, 73–75, 78, 80, 99. – Torn 15, 114. – Tornum 228. –

- Tvilde 15, 108. – Ulf i Vesterbæk 110. – Viborg, Mester, kannik, sen. ærkedegn, = Mester Jens Pedersen = Mester Jens Cantzeller 11, 15, 17, 18, 22, 25, 42, 43, 73, 86, 87, 140–145. – Warder, Mester, kannik 16.
- Jep (Ib, Ip, Jeb) (Jørgensen) Borre 108, 111, 112, 123, 181, 185, 186, 188, 193, 194, 196, hans datter 219. – Brun 95, 96. – Glarmester 134. – Jelling 115. – Juel 5, 7, 9, 115. – Krabbe 15, 34. – Lauritsen 41, 42, 76. – Mortensen i Havervad 2. – Nielsen (mul. flere personer, nævnes første gang 1533 sidste gang 1591) 5, 22, 23, 39, 66, 123, 124, 129, 131, 200. – Nielsen, svend hos Christen Borre 128. – Nielsen i Ringkøbing 95–97. – Overskærer 112. – Poulsen, g. m. Niels Tovskovs datter Gertrud 170–173. – Poulsen i Varde 80. – Simonsen (Symensen), Hr., præst i Seem 55. – Skierne 77, 78. – Skrædder 15. – Sørensen (Seuerinsen) i Hedegaard 205. – Tornum, kirkeværge ved Skt. Katharinæ kirke, rådmand, sen. borgmester 117, 123, 125, 133, 136, 139, 140, 142, 143, 150, 152, 154, 157, 158, 167, 180, 200, 212–214, 216, 218, 220, 221, 223, 226, 230, 233. – Tunsen 1. – Ull 126, 128. – Vibe 19, 21, 22, 45, 47, 48, 50, 52. – Vilslev 112, 126.
- Jeppis, se Uffe.
- Jes Ebbesen i Stenderup 168. – Mager 5. – Smed, hans søn i Bramming 100. – Thamesen i Gamst 205. – Thomesen, en tyv 223–226.
- Jesper i Gelsbro 221. – Bang 47, 48. – Bertelsen, g. m. borgmester Niels Krabbes efterleverske 65, 78, 79, 84, 85, 97–99. – Bongh (= Bang?) 7. – Ebbesen, søn af Ebbe Clementsen 43. – Krafse, hovedsmand på Riberhus 35, 39, 41, 45, 55, 63, hans svende 39. – Lauritsen i Havdrup 232, 233. – Thamsen, f. i Bække 119, 120. – Tøring 33.
- Johan (Iahann, Iahanne, Iehan) Becker i Stade 39–41. – Bogfører i Ham-
- borg = Johan Wichradt i Stade 5. – Hubbert, tyskf. herbergsvært i London 81, 82. – Pugis 19. – Rantzau, Hr., lensmand på Riberhus 55. – Rettløff 114. – [Reventlow] til Gram 67. – Skeholt 41. – Tymmesen, Hr., kannik 16.
- Johanne (Iahanne, Iehan, Jahanne) Baggessdatter, Peder Graversens efterleverske 162. – Jepis, Jep Jensens efterleverske 52. – Madskone 54. – Pedersdatter i Kinderup 141.
- Jon (Jonn) Pedersen Trellund, søn af rådmand Peder Trellund 167.
- Jost Bartskår 1–3. – Frederiksen i Amsterdam 41, 42. – Jensen Hardeboe 126.
- Juel, se Jep, Jørgen.
- Juul, se Axel, Iver, Niels, Niels Sørensen, Ove, Palle.
- Jørgen (Jørghen) von Ahlefeldt 27, 28. – Andersen i Øster Vedsted 223. – Hansen 65, 66, 105–107. – Hansen i Egense på Fyn 44, 45. – Hansen, f. i Vejrup 179, 180. – Hartmand i Hamborg 71–73. – Juel, borgmester 9, 10, 13–16, 18, 19, 23, 24, 30. – Knudsen i Aalborg 25. – Kræmmer 13, 14. – Lauritsen Askov 221, 222. – Pedersen, „ko. matts. rentemester“, kontor ved Ribe Domkirke 15, 34, 56–61, 65, 67, 68, 71, 86; hans efterleverske, se Anne Christensdatter (Anne Jørgens). – Skinkel 52. – Walle 59. – Villadsen i Jernvedlund 221.
- Kamtrup, se Anne, Laurits.
- Karen (Karine, Karring, Karyne), g. m. Christen Borre 123, 126, 129. – Anderskone 148. – Christen Friises, sidst g. m. Christen Friis, tidl. m. Hans Tovskov, moder til Niels Tovskov 46. – Fanningers, g. m. borgmester Hans Pedersen Fanning 118–122. – Hansdatter, g. m. kapellan Jacob Hansen, datter af Hans Lydicksen 154, 155. – Hanskone 22. – Krabbes, borgmester Niels Krabbes efterleverske 53, 55, 56. – Opszneons 216. – Sørensdatter „paa kvist“,

- søster til guldsmedsvend Hans Sørensens i Horsens 133–136. – Villends 23.
- Kartt, se Frands.
- Kedelsmed (Keilsmedt, Kiedelsmidt), se Hans Clementsen, Hans Hansen.
- Kellinghuse (Købginghuss), se Claus, hans hustru.
- Kielbeck, se Hans.
- Kimer, se Laurits.
- Kirstine (Kirsten) i Eidersted 222. – g. m. Jacob Skriver 14. –, Jomfru, i Vardho 221. – Anders Sørensens 220. – Ebbes 101. – Lauritskone, g. m. Laurits Kældersvend 22, 43. – Niels Trommeslagers 220. – Pers, Peder Thamsens efterleverske 60. – Ravns til Velling, moder til Hr. Lauge Ravn 112, 113.
- Kjeld Jørgensen, slotsfoged på Riberhus, rådmænd, sen. borgmester 160, 161, 165, 166, 169, 212–214, 218, 220, 221, 223, 230, 233. – Mogens i Viborg 230, 231.
- Kjær (Kier, Kyeer), se Anne, Jens, Oluf.
- Kleinsmed (Kleinsmidt, Klennszmidt), se Evert hans hustru, Jacob.
- Klinker, se Niels.
- Klyne (Cline), se Dorothea, Frands, Jens, Marine.
- Knud Bentsen (Bennedsen) 104. – Hierresen 126. – Madsen Kræmmer 108. – Pedersen, fader til Klaus Knudsen 50. – Sørensen 32.
- Kock, se Claus, Jens, Mads.
- Koep, se Henrik.
- Koitenbruer, se Didrik.
- Kolding, se Hans Mikkelsen, Jens.
- Kort, skipper i Amsterdam 39. – Skoumand 71, 72.
- Krabbe, se Jep, Karen, Margrete, Niels.
- Krafse (Krause, Krasze), se Jesper.
- Krag, se Anne, Peder.
- Krage, se Hans, Niels, Staffen, Søren Sørensen.
- Kragedatter, se Mette.
- Kræmmer, se Jens Jepsen, Jørgen, Knud Madsen, Niels Andersen, Niels Thygesen, Rasmus.
- Krølhoved, se Mikkel Jensen.
- Kynerids, se Jacob, Sander.
- Kældersvend (Kioldhersuen), se Laurits.
- København, se Hans hans hustru.
- Købginghuss, se Claus Kellinghuse.
- Køker, se Henrik.
- Lambert, se Lauge.
- Lambert Andersen, rådmænd 7, 14. – Ibsen (Absen s. 34), rådmænd 7, 17, 19, 21, 22, 34, 53, 56, 61, 65, 66, 70, 73, 75, 78, 80, 86, 88, 89. – Nielsen i Bækboiling, tjente hos Mourits Podebusk 198, 200–204.
- Lang Lauris, borgmester 6, 7, 9, 10, 13, 14, 45, 50, 115.
- Lange, se Christen, Niels.
- Lauge (Laffue) Lambert 7. – Ravn, Hr., i Tøstrup, søn af Kirsten Ravns til Velling 112, 113. – Staffensen, rådmænd 19, 21, 22, 24, 32, 35, 39, 45.
- Lauris, se Lång.
- Laurits (Las, Laurs) Bang 52. – Christensen, borgmester i Aarhus 137. – Egidiisøn (Egidius), Mester, sognepræst ved Skt. Katharinæ kirke 123, 140. – Farsen 15, 17. – Hansen, søn af Hans Lauritsen Møller 212. – Hansen i Kolding 219. – Hansen Lund 186, 196, 197. – Kamtrup i Gredstedbro 215. – Kimer 217–219. – Knudsen i Darum 65. – Knudsen i Ibstrup på Sjælland 156, 157. – Knudsen i Skibelund 221. – Kældersvend, g. m. Niels Tovskovs søster Kirstine 43. – Madsen i Næstholt i Snejbjerg 222, 223. – Mikkelsen 7, 41, 115. – Møller 218. – Namensen 219, 220. – Nielsen i Harreby 8. – Nollund 126, 127. – Pedersen 31. – Prong 112, 126. – Tøgersen, rådmænd, sen. borgmester 103, 111, 112, 117, 123, 125, 131, 133, 136, 139, 140, 146, 148, 150, 152, 154, 155, 158, 161, 162, 167, 171, 179, 225, 226.
- Lebertt van Collen 155.
- Lele Tamesen 116.
- Lene (Lienne), en lokket kvinde, som Hans Høg lokkede 214. – Sørensen

- datter, søster til Søren Sørensen Kra-
ge 208, 228.
- Lucus Beckeman, svigerfader til Jørgen
Hartmand 71, 72.
- Lund, se Anders, Christen, Laurits
Hansen.
- Lunge, se Ove.
- Lyddich Gert(sen) i Flensborg 10, 11.
Lykke (Løcki), se Erik.
- Madom, se Christen Nielsen.
- Mads (Mas, Mattis, Mats, Matz)
Anckersen i Haderslev 26–29. –
Anckersen (= foreg.?) 70. – Borre
15, 34. – Dorde 67. – Ebbesen 15,
51, 52. – H. . . 233. – Jostsen 119,
126, 127. – Knudsen 15, 114. –
Kock, rådmænd 117, 131–133, 156,
158–166, 168, 169, 173–175, 182–
185. – Lauritsen i Næstholt i Snej-
bjerg i Hammerum h., fader til Lau-
rits Madsen 222. – Nielsen, Mester
15. – Nielsen 15, 127. – Pedersen
(Persen) 77, 78. – Roed 112. –
Warder 116. – Vægter 218–220. –
Ølgod i Varde 213.
- Magdalene Hermans, Herman Mene-
mands efterlevserske 92, 93.
- Mager, se Jes.
- Mame Andersen 219.
- Margrete (Mergret) von Ahlefeldt,
Frue, til Saxtorp 51, 52. – Anders-
kone i Brabjerg, søster til Jens Ulf
110. – Krabbes, g. m. borgmester
Niels Krabbe 54, 55, hendes datter
af første ægteskab, g. m. Bagge Jen-
sen 54. – Mattis Vægters efterlever-
ske, stedmoder til Peder Mattisen
220.
- Marine (Maren, Marrinne, Marrinæ),
g. m. rådmænd Mikkel Thamesen
127. –, g. m. Peder Jørgensen i
Tange, tidl. m. Jens Pedersen 93, 95.
– Anderskone 22. – Bom 22, 23. –
Christensdatter, g. m. Jacob Dume,
datter af Christen Jelling 18. – Chri-
sten Trellunds 73. – Cristiern Per-
sens, Cristiern Pedersens efterlever-
ske 10. – Hans Andersens 22. –
Hans Karlsens 22. – Hanskone, Hans
Lauritsen Møllers efterlevserske 212,
213. – Jensdatter, f. i Varde 37, 38.
– Jens Klynnes 23. – Lambertsdatter
(Marine Jenskone), Mester Jens Vi-
borgs efterlevserske 140–146. – Mads-
kone 40. – Mikkelsdatter 205. –
Mortensdatter, g. m. Jens Christen-
sen 37. – Mortensdatter, g. m. Jør-
gen Hansen, datter af Morten Skræd-
der 44, 45. – Mule, Mester Caspar
Mules efterlevserske 204–210, 212. –
Niskone i Harreby 220. – Svanes
(iflg. Ole Degn: „Livet i Ribe“ var
Mester Hans Svanning g. m. borg-
mester Søren Jacobsens datter Mari-
ne) 220. – Sørensen, g. m. Søren Jen-
sen 134. – Sørensdatter i Vester Ved-
sted, datter af Søren Andersen 223.
– Tybo, søster til Anne Pers i Grøn-
negade 48.
- Melbye, se Jens.
- Menemand (Meymandt, Meynemand,
Mienemandt), se Herman.
- Mette Christensdatter i Eidersted, næst-
søskendebarn af Mads Lauritsen og
tillige moder til hans søn Laurits
Madsen 222. – Jeppes i Sneum 205.
– Jons 25. – Kragedatter, g. m. Hans
Hegelund 205. – Munksdatter, Frue,
til Stubbergaard 144, 145.
- Mikkel (Michell) Bork Smed 150. –
Hansen Faarkrog 224. – Jensen kal-
det Krølhoved 217, 218. – Kjeldsen
112. – Thamesen i Stenbogade 87. –
Thamesen, rådmænd 111, 112, 117,
125, 130, 133, 136, 139, 140, 143,
148, 150, 152, 155, 158, 161, 167,
180, 200, 226.
- Mond (Mund), se Peder, Søren.
- Morsing, se Niels.
- Morten Klausen 75, 77, 91. – Morten-
sen, Hr. 36. – Ottersbøll 123, 124,
129, 130. – Skrædder 44. – Snarer
215. – Sørensen Bartske i Nykø-
bing Mors, broder til Søren Sørensen
Krage 207, 209–212, 229. – Vogn-
mand 217.
- . . . . Mortensen Skudstrup 233.
- Mourits (Moris) Podebusk til Kørup
og Korsbrødregaard i Ribe, „ko. mas.
marskalk“, g. m. Claus Sehesteds
datter 43, 78, 80, 92, 93, 97–99,

- 112, 152, 153, 188, 193, 195, 197, 198, 200, 201. – Skrædder 76, 77.
- Mule (Mulle, Mulæ), se Caspar, Marine.
- Munk (Monck), se Frands, Iver, Niels, Oluf.
- Munksdatter, se Anne, Mette.
- Murmester, se Peder Sørensen.
- Møller, se Hans, Hans Jacobsen, Hans Lauritsen, Laurits, Peder Thamesen.
- Niels (Nis), Peder Stubs dreng 87. – Andersen i Harreby 221. – Andersen Kræmmer 103, 104. – Bendsen, foged på Korsbrødregaard 152, 153, 200. – Borre 108. – Bøsemager i Haderslev 217. – Christensen i Kirkeby 94. – Cristensen i Tved 19. – Cristiensen i Brorstrup 7. – Clausen til Nørholm 10. – Clementsen, borgmester i Kolding 38. – Grisbeck, rådmann 213, 214, 218, 220, 223, 230. – Hansen 173, 174. – Hansen i Grønnebæk 233. – Hansen (i Stenderup?) 168, 169. – Jensen Braming, hospitalsfoged 213, 214. – Jensen i Sønderho 215. – Jespersen i Sønderho 215. – Jessen i Astrup 45. – Juul til Astrup 34. – Klinker 232. – Krabbe (s. 7 Niels Krabbe Iuerstis), borgmester 7, 14–16, 18, 19, 24, 29–31, 41, 45, 47, 53–56, 78, 79, 97–99. – Krabbe, søn af borgmester Niels Krabbe 29–31. – Krage i Gamst 205, 210, 211. – Lange til Kærgaard, ridder, høvedsmand på Riberhus 73, 74, 76, 78, 81, 83, 86, 88–90. – Lassen i Nordenskov 186, 187, 196. – Lauritsen Vovehals 99, 100. – Lawssen i Lustrup 53. – Madsen 116. – Morsing, Hr. 43. – Munk 15. – Pedersen 31. – Pedersen (Persen) i Hovergaarde i Hind h. 108, 109. – Pedersen Hjerding = Nis, Peder Hjertings søn 221, 222. – Poulsen, husfoged på Riberhus, sen. herskabsfoged og byfoged, rådmann 1592 93, 99, 123, 125, 136, 140, 148, 150, 154, 158–161, 164, 168, 175–177, 179–184, 192, 198, 202, 212–214, 217, 218, 221, 223–225, 230, 233, 234. – Reszbye i Vester Vedsted 216. – Sørensen 39. – Sørensen i Vester Vedsted 194. – Sørensen Agerbeck, i tjeneste hos Erik Lykke 155, 156, 158–160, 164, 165, 173, 174, 182, 183. – Sørensen (Seuerinsen) Juul, Mester, kannik i Viborg 140–142. – Tamsen i Lindknud 10. – Terkelsen (Tiackellssen), Hr., kannik 6, 15, 16, 19–22. – Thamesen i Gamst 205. – Thermensen 72. – Thygesen 230–232. – Thygesen Kræmmer (= foreg?) 217, 218. – Thøgersen, hans hustru 217. – Tovskov, rådmann, byfoged 16, 19, 21, 22, 24, 29, 35, 39, 43–47, 50, 53, 55, 56, 60, 61, 65–67, 70–74, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 88–90, 93, 99, 101, 105, 108, 110, 156, 157, 170–172. – Trommeslager Hellombøe i Sviegade 218, 219.
- Nollund, se Laurits.
- Oluf Hansen i Ydre Bjerrum 215. – Karlens 217. – Kjør 44. – Lassen i Øster Vedsted 45–47. – Munk 9. – Pedersen (Pedhersen, Persen) rådmann, sen. borgmester 16, 19, 24, 34, 35, 39, 41, 44, 45, 50, 53, 56, 60, 61, 65–67, 70, 73, 74, 78, 80, 81, 84, 86, 88–90, 93, 95, 97, 99–101, 103, 105. – Poulsen i Gaansager 232. – Roed, rådmann 218, 220, 221, 223, 230, 233. – Staffensen (Steifensen), forstander f. gæsteboederne imell. Fiskergade og Grønne-gade, rådmann 15, 24, 25, 61, 65–67, 70, 73, 75, 78, 80, 81, 84, 90, 97, 99, 101, 103, 105, 108, 110, 112, 114. – Stalby 15. – Thamesen, rådmann 66, 93, 97, 99, 101, 108, 111, 112, 117, 123, 125, 131, 133, 136, 139, 140, 143, 146, 148, 154, 155, 158, 161, 167, 171, 180, 226.
- Opsuenssen, se Thames.
- Opszneons, se Karen.
- Otte Gallskött 63.
- Ottersbøll, se Hans, Morten.
- Ove (Offue) Juul til Palstrup 140–145. – Lunge til Odden, høvedsmand på Aalborgus 216, 217.

Overskærer (Ouersker, Øffuerscher),
se Jens, Jep, Søren.

Palle Juul, landsdommer i Nørrejylland
121.

Parsberg (Pasbjerg), se Valdemar.

Peder (Peither, Per, Peter) Andersen,
Mester 16. – Baggesen, rådmænd
123, 125, 146, 150, 154, 155, 158,
167, 180, 191, 192, 225, 226. –
Becke 112, 123, 125–127. – Bille,
lensmand på Riberhus 53, 55. –
Brage 114. – Brun, rådmænd 15, 22,
24, 35, 39, 44, 45, 53, 56, 60, 61,
66, 67, 70, 73, 74, 78, 80, 81, 84,
86, 88–90, 95, 96. – Clausen 126. –
Doktor 7, 16. – Friis 108, 123. –
Graversen, g. m. Johanne Baggesda-
tter 112, 162. – Gumsen, Hr. 13,
hans hustru 23. – Hansen 221. –
Hansen i Sønderho 216. – Hegelund,
borgmester i Viborg 71. – Hvid,
skipper 82, 83, 85, 86. – Jensen
19–22. – Jensen, lille, i Sønderho
216. – Jensen, søn af rådmænd Jens
Tiellofsen 74–78, 90–92. – Jensen
Hjerting 112. – Jepsen 5, 23, 24. –
Jepsen i Tange 94. – Jessen 9, 45,
115. – Jørgensen, søn af rentemester
Jørgen Pedersen og Anne Christens-
datter 62, 63, 65. – Jørgensen i
Tange, g. m. Jens Pedersens efter-
leverske Marine 93–95. – Knudsen
103, 104. – Knudsen i Billum 213.
– Krag 53. – Lambertsen 133–136,
220. – Lassen (Laassen) 24, 25. –
Lauritsen i Kinderup, g. m. Johanne
Pedersdatter 141. – Mattisen, søn af
Mattis Vægter 218–220. – Mond,
tidl. i Thisted, 1551 i Horsens 34. –
Mortensen i Kærbøl 221. – Morten-
sen Hegelund, tolder, rådmænd, sen.
borgmester 93, 95, 97, 99, 101, 104,
103, 108, 110, 112, 117, 125, 131,
133, 136, 139, 140, 143, 146, 148,
226. – Nielsen, g. m. Christen Jel-
lings datter Marine 32, 33. – Niel-
sen, Anne Baggess 3. mand 54. –
Rasmussen, skræddersvend hos Peder
Skodborg Skrædder 124, 130. –
Skodborg Skrædder, skræddermester

124, 126, 129, 130. – Skriver i Aar-
hus, „kong. maietts. renteskriver i
Jylland“ 233. – Spandet 112. – Stub
i Aalborg, tolder 86, 87. – Sørensen
Murmester, skræddersvend hos Peder
Skodborg Skrædder 124, 126, 127,
130, 131. – Sørensen Skolemester i
Graabrødregade 208, 227. – Thame-
sen, borgmester 6, 60, 115, 116. –
Thamesen Møller i kongens mølle
175, 176. – Thomesen i Eidersted
222. – Tiilsen 112. – Tornum 89. –
Trellund, rådmænd 31, 95, 97, 99,
101, 103, 105, 108, 110, 111, 117,
123, 125, 131, 133, 136, 139, 140,
143, 146, 148–150, 152, 154, 155,
158, 161, 167, 180, 226. – Trogelsen
i Astrup 45–47. – Wandell 112.

Petters, se Thette.

Podebusk, se Mourits.

Potther, se Evert.

Poul Andersen, Mester 16–18. – Grom-
sen i Ilsted 67. – Hansen, søn af
Hans Jensen 105. – Jensen, rådmænd
i Kolding 38. – Jensen i Vester Lin-
det 233. – Madsen 29. – Ponsen
219. – Snebbell 71. – Staffensen 147.
Preben (Prebiørn) Gyldenstjerne til
Vosborg, høvedsmand på Aastrup
187–189, 191–193.

Prong, se Laurits, Thames.

Pugis, se Johan.

Putferekenn, se Heyne.

Rantzau (Randzw), se Breide, Henrik,
Johan, Sivert.

Rasmus, Hr. 9. – Hansen Skriver, by-
skriver 223. – Hattemager 112. –
Kræmmer 15, 34. – Skriver i Hulvad
118, 120, 121.

Rathlou, se Abel.

Ravsvarrer (Raffsuarer), se Jacob.

Regel Eskilsen (Eskellszen), tingholder,
fra 1581 byfoged, var 1591 fhv. by-
foged 117, 123, 125–127, 136, 140,
145–148, 150–152, 154–156, 158–
165, 170–173, 175–197, 205, 208,
220, 223–225, 227–229.

Reinholt (Renholt) 79. – Corneliusen,
købmand i Amsterdam 106, 107. –
Petersen i Kiel 26–29.

- Relloff Nielsen, herskabsfoged 34, 50, 52, 53, 56, 60, 61, 70, 93, 99, 101.
 Reszbye, se Niels.
 Reszenberig, se Rottke.
 Rettløff, se Johan.
 Reventlow, se Johan.
 Riber, se Gravers.
 Roed (Roe, Roedt), se Mats, Oluf.
 Rottke Reszenberig i Hamborg 47.
 Ruckelmand, se Jens Pedersen.
 Ryfoget (= Ridefoged?), se Christen Bøg.
 Rølling, se Christoffer.
 Røløff 214.
 Rømskipper (Rømme Skipper), Christen Pedersen.
- Sander Kynerids, i tjeneste hos Jacob Kynerids 85, 86.
 Schrøder, se Christen Nielsen.
 Sehested (Seeste, Sestede, Seyste), se Claus.
 Sidsel i Hedegaard 205.
 Simon (Symen) Nielsen i Obbekær 7. – Sørensen (Seurinssen) 15, 23, 24, 57–65, 67, 68.
 Sivert (Sywert) Rantzau, hovedsmand på Haderslevhus 51.
 Skaris Pedersen (Peesen, Persen) 77, 78, 89, 119–121
 Skeholt, se Johan.
 Skierne, se Jep.
 Skinkel, se Jørgen.
 Skipper, se Gregers Hansen.
 Skolemester, se Peder Sørensen.
 Skomager, se Staffen, Villum.
 Skotter, se David.
 Skoumand, se Kort.
 Skriver (Schriffuer), se Christoffer, Gunde Christiensen, Hans, Hans Knudsen, Jacob, Jens, Peder, Rasmus, Rasmus Hansen, Søren, Søren Mortensen.
 Skrædder (Schreder), se Bertel Nielsen, Bonde, Frands, Jep, Morten, Mourits, Peder Skodborg.
 Skudstrup, se . . . .Mortensen.
 Skudt, se Henrik.
 Smed (Smid, Smidt), se Jens Pedersen, Mikkel Bork, Terkel.
- Snarer, se Morten.
 Snebbell, se Poul.
 Snedker (Snidker), se Jens Thamesen, Søren.
 Spandet, se Else, Peder.
 Staffen Krage i Gamst 205. – Pedersen Høst, f. i Tjæreborg 181, 185–188, 193, 195, 196. – Skomager 126, 127.
 Stage, se Jacob.
 Stalby, se Oluf.
 Starck, se Wernerus.
 Steen (Stienn), se Christen, Hans.
 Struck, se Bertel.
 Stub, se Iver, Peder.
 Svanes, se Marine.
 Svanning, se Hans.
 Svend, provst i Vestervig 11. – Bendsen, husfoged på Riberhus under Erik Lykke 137. – Nielsen 9, 44.
 Svinkrog, se Thames.
 Svinsnider, se Jens Jepsen.
 Synth, se Hans.
- Søren (Seuerin, Seurin, Søffrenn, Søueren) Andersen, fader til Maren Sørensdatte i Vester Vedsted 223. – Bartskær, fader til Christen og Morten Sørensen Bartskær 211, 227. – Christensen, rådmand i Kolding 38. – Jacobsen, rådmand, sen. borgmester, fader til rådmand Anders Sørensen 7, 10, 11, 15, 24, 35, 39, 45, 52, 53, 56, 60, 61, 65–67, 73, 75, 78, 80, 84, 86, 88–90, 92, 93, 95, 97, 99, 101–105, 108, 110, 112, 155, 198, 202. – Jensen, fader til Clement Sørensen, Hans Sørensen i Horsens, Jens Sørensen og Karen Sørensdatte „paa kvist“ 134. – Madsen 86. – Madsen, Mester 142. – Mortensen Skriver, borgmester i Kolding 35–38. – Mund til Serreslevgaard 34. – Olufsen, Mester, kannik 16. – Overskærer 53, 114. – Skriver 53, 54, 59. – Skriver, svend hos provsten i Vestervig 10, 11. – Skriver i Fuerrle (= Fole) 220. – Snedker 228, 229. – Svendsen, i kongens tjeneste 69, 87. – Sørensen (Seuerinsen, Søffrennsen) Krage 204–212, 226–230. – Terkelsen i Askov 205.

- Tausen, se Anne, Hans.
 Terkel Smed i Hygum 7.
 Thermer (Termen) 9. – Jensen, fader til Jens Thermensen 34, 80, 81. – Tamesen 1.
 Thames (Tames, Thamis, Thomas, Thomas, Thomis) Andersen i Mellemdammen 33. – Bonom 99, 112. – Borre 75, 77, 78, 91. – Dourdt, stadsbud ell. byens tjener 199, 221. – Jensen, byens tjener 199. – Jespersen 2, 3. – Jørgensen, slotskriver på Riberhus, rådmænd, søn af rentemester Jørgen Pedersen og Anne Christensdatter 86, 131–133, 155, 156, 171, 180, 214, 217, 218, 221, 223, 230. – Knudsen, Mester, kannik 16, 25, 73, 81, 83, 86. – Opsueonssen 116. – Prong 200, hans pige 148. – Svinkrog 214. – Thamsen 54. – Torsmede i Flensborg 8. – Tycksen (Tockszen) 123, 129.
 Thecker, se Christen.
 Thette Peders i Eidersted 222, 223.
 Thyge Pedersen i Sønderho 216.
 Thyrd Barbra i Lustrup 216; jf. Anders Pedersen Tyris mand.
 Timme (Theme) Abildgaard 99.
 Tocke (Tøcke) Jensen, herskabsfoged 17, 21.
 Torkild Sørensen (Søuerensen) 40, 41.
 Torn (Tuornn), se Jens.
 Tornum, se Jens, Jep, Peder.
 Torsmede, se Thames.
 Tovskov (Togeskoff, Togskoi, Tougsko), se Hans, Niels.
 Trelund, se Christen, Jon Pedersen, Marine, Peder.
 Troels Frandsen 81–83.
 Trommeslager, se Niels.
 Tvilde (Tulde, Tuilde, Twilld), se Anne, Jens.
 Tybo, se Marine.
 Tyris mand i Lustrup 215, se Anders Pedersen 215 og Thyrd Barbra 216.
 Tøring, se Jesper.
 Tøsthe Hansen i Anrup 19.
 Uffe Jeppis 155.
 Ull, se Jep.
 Ulf, se Jens.
 Unyss, se Christen.
 Usze Giøde datter 215.
 Valborg (Wolbore, Wolborg), g. m. Anders Jørgensen 215. – Sørensen 23.
 Valdemar Parsberg til Bonderup, høvedsmand på Riberhus 213, 220.
 Walle, se Jørgen.
 Wandell, se Iver, Peder.
 Warder, se Jens, Mats.
 Wernerus Starck i Lübeck 151.
 Werns, se Anders.
 Vibe (Wybe), se Hans, Jacob, Jep.
 Viborg (Wiiborig), se Jens.
 Wichradt, se Daniel, Johan (= Johan Bogfører).
 Viffert (Wefert), se Axel.
 Villend, se Karine.
 Villum (Wyllom) Bang, borgmester i Assens 210. – Guldsmed 1, 2. – Pedersen, Hr., sognepræst ved Sct. Katharinæ kirke 88. – Skomager, borgmester i Haderslev 110, 111.
 Vilslev (Wilsleuff), se Jep.
 Vognmand (Wogenmandt), se Morten.
 Volbers, se Hans.
 Vovehals (Woghals), se Niels Lauritsen.
 Vægter (Wechter), se Hans, Mattis.
 Øffuerscher, se Overskærer.
 Ølgod, se Mats.
 Øuirrt, se Evert.
 Aage (Ogge, Oghe), Anne Bagges mand af 1. ell. 2. ægteskab 54. – Pedersen 134.
 Aallschreder (Olschreder), se Hans.

STEDNAVNEREGISTER

- Ribe (Ripæ, Rybe) 4, 8 o. fl. st. *Gader*: Bispegaardsgade? (Bisgord gade) 89. Fiskergade 24, 115. Grønnegade Grønergade) 24, 36, 37, 48, 134. Graabrødregade (Graabrøder gaade) 143, 204–206, 208, 227, 228. Hundegade (Hundgade) 15, 219. Kræmmergade (Kremergade) 19. Mellemdammen (Meelldenn, Melledam) 25, 33; se endv. gårde, huse o. a. lokaliteter. Peder Dovnsgade (Per Doens gade) 108. Præstegade (Prestgade) 142. Saltgade (Salth gade) 3, 108, 109. Sortebrødregade (Suortt brødre gade) 23. Stenbogade (Stenboudegade) 87. Sviegade (Suiigade) 219. *Kirker og kirkegårde*: Domkirken (Riiper domekiercke, Wor frue kyrcke, Wor frue domkircke) 15–17, 19, 86, 97, 123, 140, 154, 157, 227. Sankt Jørgens kapel (Sancte Iørgens capell) 115. Sankt Katharinæ kirke (S. Charine kircke, Sanctæ Karrine kircke) 88, 94, 123, 140, 142. Sankt Peders kirke (S. Peders) 88, 219. Sankt Peders kirkegaard (S. Peders kirkegordt) 88, 134. *Gårde, huse og andre lokaliteter i og i omegnen af Ribe*: Gæsteboderne („thij geste bodher ligendis imellom Fiskergade oc Grønergade“) 24, 25. Halmeldame o: halvdelen af Mellemdammen; se ndf. 54. Kliborgh „(the steenhwse paa the hørne wedh Kliborgh“) 6. Kongens mølle 176. Korsbrødregård (Korsbrødregiordt) 2, 152. Langvedel, en bro – opr. et vadede – over Tved å n. f. byen („paa then wester siide nederst y Salt gaden vedt Lang Weyll her vden for Ripæ“) 108, 161. Lustrup (Lustrup) 33, 215, 216, – birk (byrck) 54, – mark 214. Mellemdammen (Meldame), en eng på en af holmene i Ribe å 53–56, 163; endv. navn på gaden, der fører over holmen, se ovf. Nebs mølle 142. Nørreport (Nørporthen) 68, 134. Ribe torv (Ryper torre, torrfuedt wdti Ripæ) 34, 117. Riberhus (Riiperhwsz, Ryberhuis) 19, 41 o. fl. st. Sankt Clemens fjerding 116. Sankt Hans' fjerding 116. Sankt Hans' Holm (S. Hansis hollem, Sancti Hansis holm) 43, 79, 97, 99, 156. Sletzboeder 223. Sønderport 146, 147. Talles vandbro 50. Tange (Tonng, Tonge) 93, 94. Tved 19. Tvedelhorde (Tuedehorde), gård i Farup s. 15. Ydermøllen (Wdder møllen) = Nedermøllen? 212. *Gilder*: Anne gilde (gylle) 115. Helligkors gilde (Helie kors gylle) 115. Kalent gilde (kalent gylle) 114. Sankt Antoni gilde (sancti Antonij gille) 114. Sankt Clemens gilde (sancte Clementi gylle) 115. Sankt Frants' gilde (sancti Frantzisij gille) 115. Sankt Gertruds gilde (sancte Gertrwtz gille) 115. Sankt Hans' gilde (sancte Hanns gylle) 114. Sankt Ibs gilde (sancte Iebss gylle) 115. Sankt Jesu gilde (sancte Iesu gille) 115. Sankt Lamberts gilde (sancte Lambertts gille) 115. Sankt Maria Magdalene 115. Sankt Mikael's gilde (sancte Michaeli gille) 115. Sankt Peders gilde (sancte Peders gille) 114. Skrædder gilde (skredher gylle) 115. Smede gilde (gylle) 115.

- Suder gilde (gylle) 115. Sørens gilde (Seuerini gylle) 115. Vor Frue gilde (Vor frve gille) 115.
- Amsterdam 39, 41, 75, 77, 91, 106, 107.
- Andrup (Anddrop, Anrup), Skast s. og h. 19, 31.
- Askov, Malt s. og h. 205, 237.
- Assens (Asszenns) 210.
- Astofte (Asztofte), Føvling s., Malt h. 216, 231.
- Astrup, hovedgård, Grindeslev s., Nørre h. 34.
- Astrup, Brøns s., Hviding h. 45.
- Axelvold (Axelluold), hovedgård, Svalöv s., Rönneberg h., Skåne 105, 108.
- Barløse (Balles i Fyen), Barløse s., Båg h., Fyn 220.
- Bergen 151.
- Billum (Byllom), Billum s., Vester-Horne h. 213.
- Bjærgegaard? (1578 Bierge) (Bierg y Wratzherrit), Ejstrup s., Vrads h. 110.
- Bodum (Bodem), Bodum s., Refs h. 207.
- Bonderup (nu Lerkenfeld), hovedgård, Vester-Bølle s., Rinds h. 213, 220.
- Bork (Borck), Sønder- ell. Nørre Bork s., Nørre Horne h. 51.
- Bramming (Bramyng), Bramminge s., Gørding h. 100.
- Bramming Hovedgaard (Bramminggaardt), hovedgård, Bramminge s., Gørding h. 123, 125, 157.
- Bredsted, flække i Sydslesvig 220.
- Bremen 151.
- Broholm (Braahollem), hovedgård, Gudme s. og h., Fyn 29.
- Brøstrup (Brorstrop), Hygum s., Frøs h. 7.
- Braabjerg (Brabierg), Brørup s., Malt h.? 110.
- Bæk (Beck wdi Hadersleff), Vonsbæk s., Haderslev h. 218.
- Bækbølling (Beckbølling), Føvling s., Malt h. 198, 200–202.
- Bække (Becke), Bække s., Andst h. 119, 120.
- Dalsgaard, nedl. gård i Vammen s., Nørlyng h.? 141, 143, 144.
- Darum (Darrom), Darum s., Gørding h. 65.
- Dundee (Dondie), Skotland 85.
- Dänisch Lindau (Lyndow), hovedgård, Slesvig kreds, Sydslesvig 51.
- Dörpum (Thorpum wedt Bredsted), Sydslesvig 221.
- Egense (Egens y Fyen), snarest Egense, sogneby i Sunds herred 44.
- Eidersted, Sydslesvig 222, 223.
- Elben (Elffuer marckind) 84.
- England (Engelandt) 81, 82.
- Enkhuizen (Enckysom), Holland 75–77, 90, 91.
- Farup (Fardup, Fardop, Farre), Farup s., Ribe h. 9, 10.
- Flensborg 8, 10.
- Forlev? (Fuerlle), Fole, Fole s., Frøs h. 220.
- Fyn 44, 220, 233.
- Fæsted (Festedt), Hygum s., Frøs h. 221.
- Gabøl mark (Gabbell marck), Nustrup s., Gram h. 220.
- Gammel Raasted (Gamell Rosthe), Raasted s., Ulfborg h. 51.
- Gamst, Andst s. og h. 205, 210, 237.
- Gelsbro (Gielszbroe), Gram s., Frøs h. 221.
- Ginding herredsting 144.
- Gottorp slot (Gottrup), Sydslesvig 32.
- Gram, Gram s., Frøs h. 221.
- Gram herredsting 19.
- Gram, hovedgård, Gram s., Frøs h., 67.
- Gredsted, Jernved s., Gørding h. 221.
- Gredstedbro, Jernved s., Gørding h. 215.
- Grønnebæk (Grønebeck), Jels s., Gram h. 233.
- Gaansager, Vodder s., Hviding h. 232.
- Haderslev (Hadhersleff, Hadersløff) 12, 26, 28, 51, 110, 111, 217, 218, 232, 233.
- Hamborg (Hamborrhig, Hamborch) 5, 13, 40, 47, 71, 84, 101–104.

- Haraldskær (Harridtzkier), hovedgård, Skibet s., Torrild h. 123, 125, 140, 148, 150, 151, 159, 163, 168, 169, 175, 177, 178, 181, 182, 206, 208, 223–226.
- Harreby, Hygum s., Frøs h. 7, 8, 220, 221.
- Havdrup (Habdrup), Vamdrup s., Andst h. 232.
- Havervad (Haffueruadt, Haffuerwod), Brøns s., Heiding h. 2, 146.
- Hedegaard? (Heegordt, Hegaardt), kan ikke stedfæstes 205, 237.
- Holland 90, 106.
- Horsens (Horszens) 34, 133, 134.
- Hoven (Houffuin), Hoven s., Nørre Horne h. 189.
- Hovergaarde (Hoffuergaard), Hover s., Hind h. 108.
- Hulkær (Huolkier), Brørup s., Malt h. 128.
- Hulkær (Huolkierdth) mølle, Brørup s., Malt h. 128.
- Hulvad (Huolluadt), Brørup s., Malt h. 118, 120, 121.
- Hundsbæk (Hundtzbeck gaardt), hovedgård, Løborg s., Malt h. 138.
- Husum (Hwsom), Ballum s., Lø h. 41.
- Hviding herred (Huedingherridt) 146, 147, 193.
- Hviding herredsting (Huedingherritz ting) 194.
- Hwaa, kan ikke stedfæstes 41.
- Hygum, Hygum s., Frøs h. 7.
- Ibstrup (Ipstrup y Siellandt), tidl. landsby i Gentofte s., Sokkelund h., Sjælland 156.
- Ilsted (Ildstedt), Gørding s. og h. 67.
- Jernvedlund (Iernelund) Jernved s., Gørding h. 220, 221.
- Jested (Iedstedt) mølle, Vilslev s., Gørding h. 128.
- Jylland (Iudtlandt) 233.
- Kiel (Kyell) 26–28, 102.
- Kinderup, Horsens s., Kær h., Vendsyssel 141.
- Kirkeby, Farup s., Ribe h. 94.
- Kolding (Colding) 35, 37, 38, 170, 171, 195, 214, 218, 219.
- Koldinghus 117, 138, 159, 166.
- Kovsted (Kogstedt ved Randers), Kovsted s., Nørhald h. 141.
- Kragelund kro, Hunderup s., Gørding h. 221.
- Kærbøl (Kierbøll), Farup s., Ribe h. 221.
- Kærgaard (Kiergardt), hovedgård, Hunderup s., Gørding h. 81, 86, 88–90.
- København (Kiøpnehaffen) 12, 21, 35, 100, 114, 116, 159, 209.
- Københavns slot 109, 204.
- Københoved (Kiøbinghoffuitt), Skrave s., Frøs h. 233.
- Køge 219.
- Köln (Collenn, Kollen) 84, 191, 192.
- Kørup (Kierup, Kiørup), hovedgård, Krogsbølle s., Skam h., Fyn 78, 80, 97, 112, 195, 198, 202.
- Lille-Andst (Lildt Andst), Andst s. og h. 205, 237.
- Lindknud (Lundknud), Lindknud s., Malt h. 10.
- London (Lunden udi Engelandt) 81.
- Lund, Gjellerup s., Hammerum h.? 220.
- Lübeck (Lybck) 151.
- Lyndow, se Dänisch Lindau.
- Lyngdrup (Liøngdrup y Wendsysell), Horsens s., Kær h., Vendsyssel 141.
- Lysgaard herredsting (Lyssgordt herritz ting) 141, 145.
- Laage, hovedgård, Sindbjerg s., Nørvang h. 145.
- Malmø 12.
- Malt herredsting (Moltherritz ting) 199, 203.
- Middelburg på Walcheren i Holland („Meddelbore vti Seeland“) 69.
- Munkegaard (Munkgordt), Seem s., Ribe h.? 194.
- Nordenskov, Øse s., Skast h. 187.
- Norge 49, 151.
- Nustrup, Nustrup s., Gram h. 232.
- Nyborg 50.

- Nygaard, en gård Lille-Nygaard (1606 Nyegaard) i Farup s., Ribe h.? 94.
- Nykøbing M. (Nykiøbing vdi Morsø) 207, 211.
- Næstholt (Nestholt i Snebjerg sogn i Hamerumherritt), Snebjerg s., Hamerum h. 222.
- Nørholm, hovedgård, Torstrup s., Øster-Horne h. 10.
- Nørrejylland (Nor Iutland) 12, 49, 108.
- Obbekær (Obikier, Wbykier), Obbekær s., Ribe h. 7, 220.
- Odden, hovedgård, Mygdal s., Vennebjerg h., Vendsyssel 216.
- Odense (Otthensze) 36, 49, 173, 174, 183, 204.
- Over Jerstal (Offuer Eerstald), Vedsted s., Gram h. 232.
- Palstrup, hovedgård, Højbjerg s., Lysgaard h. 141, 143.
- Riberhus len 151.
- Ribe stift 16.
- Ringkøbing 95, 110, 233.
- Raahede (Rahede), Hviding s. og h. 1.
- Sahl (Saell), Sahl s., Ginding h. 144.
- Saxtorp (Saxtrup), hovedgård, Rieseby s., Eckernførde kreds, Sydslesvig 51.
- Seeland, se Zealand.
- Seemgaard (Siengord, Sieem gordt) Seem s., Ribe h. 9, 54.
- Seem kirke (Sieem kyrcke) 55.
- Segeberg (Seyberg), Farup s., Ribe h., ladegård til Riberhus, nedl. 1561 15.
- Sereslevgaard (Seresløffgordt), hovedgård, Nebel s., Voer h. 34.
- Sevel (Søffuell) s., Ginding h. 144, 145.
- Skibelund (Skiblundt wedt Gram), Nustrup s., Gram h. 221.
- Skorden, mul. Schooten ved Antwerpen. 114.
- Skotland 85.
- Skovgaard (Skouffgaardt), nedl. hovedgård, Nørager s., Sønderhald h. 112, 137, 155, 158, 159, 163, 168, 169, 173, 181, 182.
- Snebjerg (Snebjerg bye), Snebjerg s., Hammerum h. 222.
- Snebjerg kirke (Snebjerg kiercke) 222.
- Sneum (Sneom) Sneum s., Skast h. 205, 237.
- Spandetgaard (Spandegord, Spandigaard), Spandet s., Hviding h. 61, 67, 70, 71, 80, 92.
- Stade, købstad ved Elben 4, 5, 39–41.
- Stenderup, kan ikke nærmere stedfæstes, der er flere lokaliteter af dette navn, Ansager s., Øster Horne h.?, Føvling s., Malt h.? 168.
- Stenderupskov (Stenderup skouff y Frøsherritt), Øster-Lindet s., Frøs h. 180.
- Stens (Stiens), Hjortlund s., Ribe h. 221.
- Strellov (Strilloff) s., Nørre Horne h. 74.
- Stubbergaard, hovedgård, Sevel s., Ginding h. 144, 145.
- Svendborg (Suinborg) 220.
- Synnderheitt, se Sønderho.
- Sønderho (Synnderheitt, Synderhoedt, Synderhoffuett), Sønderho s., Fanø, Skast h. 214–216.
- Thisted (Thysted, Tisztedt) 34.
- Thorpum (Thorpum wedt Bredsted), se Dörpum.
- Tjæreborg (Tierreborgh), Tjæreborg s., Skast h. 185, 186.
- Tong, se Tange u. Ribe.
- Tostrup, lokalitet i Lille Velling 112.
- Tyskland (Tydsland) 11.
- Ulleruplund (Willerop lund), gård i Ullerup, Skærbæk s., Hviding h. 89.
- Varde (Wardte) 37–39, 41, 80, 213.
- Vardho (Waardhøe), Gørding s. og h. 221.
- Wedel (Wedell), flække i Holsten 72.
- Vejle (Vetle) 34.
- Vejrup (Weyrup y Giørringherritt), Vejrup s., Gørding h. 180.
- Velling (Wellingh), Lille Velling, Smidstrup s., Holmans h. 112.
- Verst, Verst s., Andst h. 31.

- Vesterbæk, landsby, – tidl. en gård –
Roager s., Hviding h. 110.
- Vester Lindet (Wester Liinedt), Gram
s., Frøs h. 233.
- Vester Vedsted (Wester Wedtstedt),
Vester Vedsted s., Ribe h. 119, 120,
194, 216, 223.
- Vestervig (Westerwiig), Vestervig s.,
Refs h., Thy 10.
- Viborg (Wiiborig) 71, 141, 230.
- Viborg landsting 110, 112, 121, 146,
213.
- Villestrup, hovedgård, Astrup s., Hind-
sted h. 112, 216.
- Vilslev (Willslaa), Vilslev s., Gørding
h. 42.
- Vosborg (Woesborg), (nu Nørre Vos-
borg), hovedgård, Ulfborg s. og h.
187, 189.
- Yder Bjerrum (wder Bierum), Vester
Vedsted s., Ribe h. 215.
- Zeeland (Seeland), hollandsk provins
69.
- Ølgod s., Øster-Horne h. 74.
- Øster Vedsted (Østheruisthet), Ribe
Domkirkes landsogn, Ribe h. 45,
223.
- Aabenraa (Oben Roe) 215.
- Aalborg (Albore, Olborg) 8, 25, 86,
99.
- Aalborghus (Olborg huus) 216.
- Aarhus 137, 233.
- Aarhusgaard 137.
- Aastrup, kgl. lensgård, Sankt Hans s.,
Vennebjerg h. 187, 189.

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE

stiftedes i januar 1877 med det formål at fremme studiet af Danmarks historie ved offentliggørelse af nogle af de mange aktstykker, breve og andre kilder, som endnu henligger utrykt eller er mindre tilfredsstillende udgivet. Planen for selskabet er den at betro udgivelsen af de enkelte kilder til et eller flere medlemmer af selskabet eller til udenforstående, således at de almindelige regler for udgivelsesmåden vedtages af selskabet, og således at udgivelsen kontrolleres gennem et af selskabet nedsat udvalg.

Selskabet har hidtil udgivet følgende skrifter. De anførte priser er uden omsætningsafgifter. Enkelte bind eller hæfter af afsluttede publikationer sælges kun, når overskydende oplag haves, og da til den pris, som svarer til deres numeriske del af det samlede værk eller bind.

Kong Frederik den Førstes danske Registranter, udgivne ved Kr. Erslev og W. Møllerup. 1879. Udsolgt. (ISBN 87 7500 000 8)

Kong Christian den Fjerdes egenhændige breve, udgivne ved C. F. Bricka og J. A. Fridericia. 1.–7. bind. 1878–91. Udsolgt. Reprotryk af 1.–8. bind. 1969–70. 300 kr. hæftet (ISBN 87 7500 400 3) 375 kr. indb. (ISBN 87 7500 401 1)

Codex Esromensis. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved O. Nielsen. 1880–81. Udsolgt. (ISBN 87 7500 009 1) Reprotryk. 1973. 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 423 2)

Danske Kancelliregistranter 1535–1550, udgivne ved Kr. Erslev og W. Møllerup. 1881–72. Udsolgt. (ISBN 87 7500 010 5)

Libri memoriales capituli Lundensis. Lunde Domkapitels Gavebøger og Nekrologium, udgivne ved C. Weeke. 1884–89. Udsolgt. (ISBN 87 7500 011 3) Reprotryk 1973. 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 424 0)

Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV's Tid, udgivne ved Kr. Erslev. 1.–3. bind. 1883–90. Udsolgt. (ISBN 87 7500 012 1)

Corpus constitutionum Daniae. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558–1660, udgivne ved V. A. Secher. 1.–6. bind. 1887–1918. Udsolgt. (ISBN 87 7500 017 2)

Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie, udgivne ved J. A. Fridericia. 1888. Udsolgt. (ISBN 87 7500 024 1) Reprotryk. 1973. 50 kr. indb. (ISBN 87 7500 422 4)

Forarbejderne til Kong Kristian V's Danske Lov, udgivne ved V. A. Secher og Chr. Støchel. 1.–2. bind. 1891–94. 60 kr. (ISBN 87 7500 025 3)

- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude. 1.–4. bind. 1894–1912. Udsolgt. (ISBN 87 7500 029 6)
- Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, udgivne ved C. Nyrop. 1.–2. bind. 1895–1904. Udsolgt. (ISBN 87 7500 035 0)
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark, udgivne ved Anna Hude. 1897. Udsolgt. Reprotryk 1971. 15 kr. (ISBN 87 7500 421 6)
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle, udgivne ved Gustav Bang. 1898–99. 30 kr. (ISBN 87 7500 039 3)
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660–1676, udgivne ved J. Lindbæk. 1.–2. bind. 1903–10. 60 kr. (ISBN 87 7500 040 7)
- Vitae Sanctorum Danorum, udgivne ved M. Cl. Gertz. 1908–12. Udsolgt (ISBN 87 7500 043 1)
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid, udgivne ved William Christensen. 1.–2. bind. 1912–14. 60 kr. (ISBN 87 7500 045 8)
- Luxdorfs Dagbøger, udgivne ved Eiler Nystrøm. 1.–2. bind. 1915–30. Udsolgt. (ISBN 87 7500 048 2)
- Scriptores minores historiæ Danicæ mediæ ævi, udgivne ved M. Cl. Gertz. 1.–2. bind. 1917–22. Udsolgt. Reprotryk 1970. 90 kr. indb. (ISBN 87 7500 418 6)
- Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid, udgivne ved Emil Marquard. 1918. 30 kr. (ISBN 87 7500 054 7)
- Annales Danici mediæ ævi, udgivne ved Ellen Jørgensen. 1920. Udsolgt. (ISBN 87 7500 055 5)
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877–1927. 1927. 8 kr. (ISBN 87 7500 056 3)
- Inkvisitionskommissionen af 20. Januar 1772, udgivet ved Holger Hansen. 1.–5. bind. 1927–41. 150 kr. (ISBN 87 7500 057 1)
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Series secunda. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. række, udgivet ved William Christensen. 1.–9. bind. 1928–39. 360 kr. (ISBN 87 7500 065 2)
- Svaning-Hvitfeld. Svanings Danmarkskrønike 1241–1282, sammenstillet med Hvitfeld og kildemæssigt oplyst, udgivet ved Kr. Erslev. 1928. 30 kr. (ISBN 87 7500 076 8)
- Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre, udgivne ved Emil Marquard. 1.–3. bind. 1929–41. 90 kr. (ISBN 87 7500 077 6)
- Reynold Junges Møntmesterregnskaber 1534–1540, udgivne ved Georg Galster. 1934. 30 kr. (ISBN 87 7500 081 4)
- Frederik II.s Enke Dronning Sophies Kopibøger 1588–1617, udgivne ved Svend Thomsen. 1937. 30 kr. (ISBN 87 7500 082 2)

- De Hansborgske Registranter, udgivne ved Emilie Andersen. 1.–2. bind. 1943–49. 1. bind 30 kr., 2. bind 36 kr. (ISBN 87 7500 083 0)
- Danske middelalderlige Regnskaber. 1. række 1. bind. Hof og Centralstyre, udgivet ved Georg Galster. 1944–53. 45 kr. (ISBN 87 7500 087 3)
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve, udgivne ved Johanne Skovgaard. 8. bind. Supplementbind til C. F. Brickas og J. A. Fridericias udgave. 1947. 30 kr. (ISBN 87 7500 088 1)
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie 1927–1952. Ved Holger Hjelholt. 1952. Udsolgt. (ISBN 87 7500 090 3)
- Prins Christian (V.)s Breve, udgivne ved Emil Marquard og J. O. Bro-Jørgensen. 1.–2. bind. 1952–56. 60 kr. (ISBN 87 7500 091 1)
- Niels Rosenkrantz: Journal du Congrès de Vienne 1814–15, publié par Georg Nørregård. 1953. 30 kr. (ISBN 87 7500 095 4)
- Danske middelalderlige Regnskaber, 3. række 1. bind. Roskildekirkenes Jordebøger og Regnskaber, udgivet ved C. A. Christensen. 1956. 40 kr. (ISBN 87 7500 097 0)
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsrådets og Stændermødernes Historie i Frederik III's Tid, udgivet ved C. Rise Hansen, 1. bind. 1959. 36 kr. hæftet (ISBN 87 7500 100 4), 42 kr. indb. (ISBN 87 7500 101 2). 2. binds 1. halvbind. 1974. 56 kr. hæftet. (ISBN 87 7500 126 8). 64 kr. indb. (ISBN 87 7500 127 6), 2. binds 2. halvbind udsendes efterår 1974. 56 kr. hæftet. (ISBN 87 7500 128 4) 64 kr. indb. (ISBN 87 7500 129 2)
- Det Kgl. Rettertings Domme og Rigens Forfølgninger fra Christian III's Tid, udgivet ved Troels Dahlerup. 1.–2. bind. 1959–69. 42 kr. hæftet pr. bind (ISBN 87 7500 104 7), indb. udsolgt (ISBN 87 7500 105 5)
- Governør Edward Carstensens Indberetninger fra Guinea 1842–1850, udgivet ved Georg Nørregård. 1964. 36 kr. hæftet (ISBN 87 7500 112 8), indb. udsolgt.
- Malmø Rådstueprotokol (Stadsbok) 1503–1548, udgivet ved Erik Kroman i samarbejde med Leif Ljungberg og Einar Bager. 1965. Hæftet udsolgt (ISBN 87 7500 114 4), indb. udsolgt. (ISBN 87 7500 115 2)
- Roskilde Kapitels Jordebog 1568, udgivet ved J. O. Arhnung. 1966. 40 kr. (ISBN 87 7500 116 0)
- Malmø Tingbøger 1577–83 og 1588–90, udgivet ved Leif Ljungberg og Einar Bager i samarbejde med Erik Kroman. 1968. 36 kr. hæftet (ISBN 87 7500 117 9), 42 kr. indb. (ISBN 87 7500 118 7)
- Betænkninger fra Christian VIII's Tid om Styrelsen af det danske Monarki, udgivet ved Niels Petersen. 1969. 36 kr. hæftet (ISBN 87 7500 119 5), 42 kr. indb. (ISBN 87 7500 120 9)
- Helsingør Stadsbog 1549–56. Rådstueprotokol og Bytingbog, udgivet ved Erik Kroman. 1971. 36 kr. hæftet (ISBN 87 7500 121 7), 42 kr. indb. (ISBN 87 7500 122 5)
- Malmø Stadsbog 1549–1559. Rådstuerettens, Bytingets og Toldbodrettens Protokol, udgivet ved Einar Bager. 1972. 48 kr. hæftet (ISBN 87 7500 123 3), 56 kr. indb. (87 7500 124 1)

Ribe Rådstueprotokol 1527–76 og 1580–99, udgivet ved Erik Kroman. 1974. 42 kr. hæftet. (ISBN 87 7500 130 6). 50 kr. indb. (ISBN 87 7500 131 4)

Reprografiske genoptryk af andre kildeudgaver:

Sthen Jacobsen: Den Nordiske Kriigs Krønike, utgifwen af Martin Weibull (1897/1972). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 600 6)

Kongeloven og dens Forhistorie. Aktstykker udgivne af de under Kirke- og Undervisningsministeriet samlede Arkiver [ved A. D. Jørgensen] (1886/1973). 16 kr. hæftet. (ISBN 87 7500 601 4)

Samling af Danske Kongers Haandfæstninger og andre lignende Acter. Af Geheimearchivets Aarsberetninger. 1851–58/1974. 40 kr. (ISBN 87 7500 602 2)

Reprografiske genoptryk af ældre værker af kildekarakter:

Arent Berntsen: Danmarckis oc Norgis Fructbar Herlighed. (1650–56/1971). 150 kr. indb. (ISBN 87 7500 700 2)

Reprografiske genoptryk af klassiske fremstillinger af dansk historie:

J. A. Fridericia: Adelsvældens sidste Dage. Danmarks Historie fra Christian IV's Død til Enevældens Indførelse (1648–60) (1894/1969). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 800 9)

Marcus Rubin: 1807–14. Studier til Københavns og Danmarks Historie (1892/1970). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 801 7)

Marcus Rubin: Frederik VI's Tid. Fra Kielerfreden til Kongens Død. Økonomiske og historiske Studier (1895/1970). 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 802 5)

Kr. Erslev: Dronning Margrethe og Kalmarunionens Grundlæggelse (1882/1971). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 803 3)

Kr. Erslev: Erik af Pommern, hans Kamp for Sønderjylland og Kalmarunionens Opløsning (1901/1971). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 804 1)

C. Paludan-Müller: De første Konger af den Oldenborgske Slægt. Omrids og Tanker til Forstaaelse af Danmarks Historie i Overgangen fra Middelalderen til den nyere Tid (1874/1971). 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 806 8)

C. Paludan-Müller: Grevens Feide I-II (1853–54/1971). 100 kr. indb. (ISBN 87 7500 807 6)

Knud Fabricius: Kongeloven. Dens Tilblivelse og Plads i Samtidens natur- og arveretlige Udvikling. En historisk Undersøgelse (1920/1971). 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 810 6)

Knud Fabricius: Skaanes Overgang fra Danmark til Sverige. Studier over Nationalitetsskiftet i de skaanske Landskaber i de nærmeste Slægtled efter Brømsbro- og Roskildefredene I-II (1906/1972). 64 kr. indb. (ISBN 87 7500 812 2). III (1952/1972). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 813 0). IV (1958/1972). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 814 9). I-IV 174 kr. indb. (ISBN 87 7500 811 4)

J. A. Fridericia: Danmarks ydre politiske Historie 1629–1645 I-II (1876–81/1972). 110 kr. indb. (ISBN 87 7500 815 7)

- Johannes Steenstrup: *Normannerne I-IV (1876–82/1972)*. 220 kr. indb. (ISBN 87 7500 818 1)
- Niels Neergaard: *Under Junigrundloven I-II, 1–2 (1892–1916/1973)* 300 kr. indb. (ISBN 87 7500 825 4)
- Hans H. Fusing: *Herremænd og Fæstebonde. Studier i dansk Landbrugshistorie omkring 1600. (1942/1973)* 65 kr. indb. (ISBN 87 7500 829 7)
- Axel Nielsen: *Specier, Kroner, Kurant. En Studie over den faldende Rigsdaler-værdi i Danmark 1671–1726 (1907/1973)*. 30 kr. hæftet. (ISBN 87 7500 830 0)
- Fridlev Skrubbeltrang: *Husmand og Inderste. Studier over sjællandske Landbo-forhold i Perioden 1660–1800 (1940/1974)* 65 kr. indb. (ISBN 87 7500 831 9)
- H. D. Lind: *Kong Kristian den Fjerde og hans Mænd paa Bremerholm (1889/1974)* 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 832 7)
- William Christensen: *Unionskongerne og Hansestæderne 1439–1466 (1895/1974)*. 60 kr. indb.
- William Christensen: *Dansk Statsforvaltning i det 15. Århundrede (1903/1974)*. 90 kr. indb.
- Erik Møller: *Helstatens Fald I-II (1958/1974)*. 125 kr. indb.

Bestyrelsens medlemmer er for tiden:

Sune Dalgård   Vello Helk   Karen Hjorth

